

Informace o regionech, městech a obcích
Kód publikace: 13-5143-06

V Liberci, březen 2007
Č. j.: 55/2007 - 7111

Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Libereckého kraje v letech 2000 až 2005

Zpracoval: ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Liberec

Vedoucí oddělení:

Ing. Dagmar Ligierová

Informační služby:

tel.: 485 244 130, e-mail: infoservislbc@czso.cz

Kontaktní zaměstnanec:

Mgr. Karla Švehlová, e-mail: karla.svehlova@czso.cz

tel.: 485 244 216

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další?
Dozvíte se je na internetových stránkách ČSÚ:

[WWW.CZSO.CZ](http://www.czso.cz)

Údaje o Libereckém kraji naleznete také na internetových stránkách:

www.liberec.czso.cz

Reprodukce výňatků z této publikace lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje – „Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Libereckého kraje v letech 2000 až 2005“ a původu statistických dat v publikaci otištěných.

ISBN: 80-250-1373-1

© Český statistický úřad Liberec

Obsah

1. Cíle analýzy	7
2. Statistická metoda	9
3. Vybrané statistické ukazatele	12
3.1 Definice a popis statistických ukazatelů za demografickou oblast	12
3.2 Definice a popis statistických ukazatelů za sociální oblast	16
3.3 Definice a popis statistických ukazatelů za ekonomickou oblast	22
3.4 Definice a popis statistických ukazatelů za oblast životního prostředí	30
4. Souhrnné hodnocení demografické oblasti	36
5. Souhrnné hodnocení sociální oblasti	41
6. Souhrnné hodnocení ekonomické oblasti	48
7. Souhrnné hodnocení oblasti životního prostředí	55
8. Souhrnné hodnocení regionálních rozdílů	62
9. Kartogramy	77
Kartogramy za demografickou oblast	79
Kartogramy za sociální oblast	83
Kartogramy za ekonomickou oblast	91
Kartogramy za oblast životního prostředí	100
Souhrnné kartogramy regionálních rozdílů	108

Grafy

Graf 1	Rozložení výsledných hodnot ukazatele "Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel v letech 2000 - 2005" mezi 215 obcemi Libereckého kraje	11
Graf 2	Rozdělení obcí podle výsledného pořadí v demografické oblasti	38
Graf 3	Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení demografické oblasti	39
Graf 4	Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za demografickou oblast a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005	39
Graf 5	Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení sociální oblasti	45
Graf 6	Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za sociální oblast a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005	45
Graf 7	Rozdělení obcí podle výsledného pořadí v sociální oblasti	46
Graf 8	Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení ekonomické oblasti	52
Graf 9	Rozdělení obcí podle výsledného pořadí v ekonomické oblasti	53
Graf 10	Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za ekonomickou oblast a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005	54
Graf 11	Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení oblasti životního prostředí	58
Graf 12	Rozdělení obcí podle výsledného pořadí za oblast životního prostředí	59
Graf 13	Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za oblast životního prostředí a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005	60
Graf 14	Četnost obcí podle stanovených intervalů za všechny oblasti	63
Graf 15	Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů v souhrnném hodnocení a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005	65

Tabulky

Tab. 1	Korelační koeficienty ukazatelů za demografickou oblast	9
Tab. 2	Korelační koeficienty ukazatelů za sociální oblast	9
Tab. 3	Korelační koeficienty ukazatelů za ekonomickou oblast	10
Tab. 4	Korelační koeficienty ukazatelů za oblast životního prostředí	10
Tab. 5	Charakteristiky úrovně ukazatelů za demografickou oblast	37
Tab. 6	Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za demografickou oblast	37

Tab. 7	Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za demografickou oblast	38
Tab. 8	Charakteristiky úrovně ukazatelů za sociální oblast	42
Tab. 9	Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za sociální oblast.....	43
Tab. 10	Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za sociální oblast.....	44
Tab. 11	Charakteristiky úrovně ukazatelů za ekonomickou oblast	49
Tab. 12	Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za ekonomickou oblast.....	50
Tab. 13	Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za ekonomickou oblast.....	52
Tab. 14	Charakteristiky úrovně ukazatelů za oblast životního prostředí	56
Tab. 15	Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za oblast životního prostředí	57
Tab. 16	Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za oblast životního prostředí.....	58
Tab. 17	Souhrnné charakteristiky úrovně	62
Tab. 18	Četnost obcí, počet obyvatel a rozloha k 31. 12. 2005 podle stanovených intervalů	65
Tab. 19	Souhrnné hodnocení obcí Libereckého kraje.....	66
Tab. 20	Seznam obcí podle závěrečných intervalů a pořadí	76

Kartogramy

Kartogramy za demografickou oblast	79
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005	79
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005.....	79
Ukazatel úrovně vzdělání obyvatelstva 15letého a staršího k 1. 3. 2001	80
Index stárí v roce 2005.....	80
Index ekonomického zatížení v roce 2005.....	81
Index sociálně demografické nestability	81
Hustota obyvatelstva v roce 2005.....	82
Kartogramy za sociální oblast.....	83
Změna míry nezaměstnanosti v letech 2000 – 2005	83
Podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005	83
Podíl nezaměstnaných ve věku 50 let a více na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005	84
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005	84
Podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenzových domácností k 1. 3. 2001	85
Podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001	85
Podíl rodin se 3 a více dětmi na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001	86
Dostupnost zdravotní péče v roce 2005	86
Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005.....	87
Počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005.....	87
Podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů k 1. 3. 2001	88
Počet dokončených bytů v letech 2000 – 2005 na 1 000 obyvatel.....	88
Počet trvale obydlených bytů na 100 cenzových domácností k 1. 3. 2001	89
Podíl výdajů obcí na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti na celkových výdajích v letech 2001 – 2005	89
Souhrnný index úrovně bydlení k 1. 3. 2001.....	90
Účast v řádných volbách do zastupitelstev obcí v roce 2006	90
Kartogramy za ekonomickou oblast.....	91
Podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání k 1. 3. 2001	91
Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob k 1. 3. 2001	91
Osoby samostatně výdělečně činné na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001.....	92
Zaměstnavatelé na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001	92
Podíl ekonomických subjektů s 20 a více zaměstnanci na celkovém počtu ekonomických subjektů k 31. 12. 2005	93
Počet zaniklých ekonomických subjektů na 100 vzniklých v letech 2000 – 2005	93
Daňová výtěžnost v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel	94

Příjmy z daní fyzických osob v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel	94
Ukazatel dluhové služby za rok 2005	95
Podíl kapitálových výdajů obcí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005	95
Míra zaměstnanosti osob ve věku 55 – 64 let k 1. 3. 2001	96
Index progresivity ekonomické struktury k 1. 3. 2001	96
Index strukturálního postižení v průmyslu	97
Index strukturálního postižení na venkově a v zemědělství	97
Potenciál cestovního ruchu za rok 2001	98
Bonita zemědělské půdy za rok 2005	98
Podíl výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře k 21. 3. 2003	99
Podíl výstavby bytů v rodinných domech na celkovém počtu dokončených bytů v letech 2000 – 2005	99
Kartogramy za oblast životního prostředí	100
Podíl výdajů obcí do životního prostředí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005	100
Podíl trvale obydlených domů napojených na plyn k 1. 3. 2001	100
Podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť k 1. 3. 2001	101
Podíl zeleně na ostatní ploše v roce 2005	101
Podíl neplodné půdy na ostatní ploše v roce 2005	102
Ekologická stabilita krajiny v roce 2005	102
Změna výměry ploch s převážně pozitivním a převážně negativním vlivem na životní prostředí v letech 1994 – 2005	103
Koeficient proměny využití půdy v letech 1994 – 2005	103
Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001	104
Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001	104
Podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001	105
Podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001	105
Podíl dopravních ploch na celkové rozloze v roce 2005	106
Podíl silnic z dopravních ploch v roce 2005	106
Investiční příležitosti – brownfields, průmyslové zóny – greenfields	107
Souhrnné kartogramy regionálních rozdílů	108
Souhrnné hodnocení – oblast demografická	108
Souhrnné hodnocení – oblast sociální	108
Souhrnné hodnocení – oblast ekonomická	109
Souhrnné hodnocení – oblast životního prostředí	109
Vymezení problémových oblastí z hlediska demografického vývoje	110
Vymezení problémových oblastí z hlediska sociálního vývoje	110
Vymezení problémových oblastí z hlediska ekonomického vývoje	111
Vymezení problémových oblastí z hlediska vývoje v oblasti životního prostředí	111
Souhrnné hodnocení z hlediska regionálních rozdílů	112
Vymezení problémových oblastí z hlediska regionálních rozdílů	112

1. Cíle analýzy

V České republice dochází v důsledku nerovnoměrného rozvoje regionů v sociálně ekonomické oblasti ke vzniku významných rozdílů, které mohou v budoucnu i nadále narůstat. Úkolem regionální politiky vlády je jednak přispívat ke snižování těchto disparit, a jednak vytvářet podmínky pro zabezpečení harmonického a vyváženého rozvoje jednotlivých regionů. V zákoně č. 248/2000 Sb. § 4, o podpoře regionálního rozvoje, byly v této souvislosti vymezeny na základě předem vybraných ukazatelů, umožňujících definovat míru problémovosti, tyto typy státěm podporovaných regionů:

a) **regiony se soustředěnou podporou státu**, které se podle charakteru svého zaostávání člení na:

- **strukturálně postižené regiony**, ve kterých se soustřeďují negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti; k jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce a rozvoj podnikání. Efektivní podporu je třeba směřovat na přilákání nových podnikatelských aktivit, do oblasti vzdělávání, celoživotního učení a školení, do technické infrastruktury vyššího řádu (pro firmy v oblasti high-tech, výzkumu, vývoje technologií).
- **hospodářsky slabé regiony**, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje než je průměrná úroveň v České republice; k jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce, hospodářskou úroveň, strukturu a úroveň příjmů obcí a obyvatel. Podpora státu by se měla zaměřit na investice do vzdělání, do rozvoje malého a středního podnikání a výstavby technické infrastruktury, zejména dopravní, informační apod.
- **venkovské regiony**, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství; k jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména vývoj počtu obyvatelstva, strukturu jeho zaměstnanosti a podíl obyvatelstva ve venkovských oblastech. Podpora by měla směřovat do posílení spojení mezi městskými a venkovskými oblastmi, do infrastruktury ke zlepšení dostupnosti, do rozšiřování telekomunikačních sítí a služeb ve venkovských oblastech, do rozvoje nových hospodářských činností mimo zemědělství, rozvoje vybavenosti a služeb pro zlepšení životních podmínek a stabilizaci obyvatel venkova, ochrany kulturních a přírodních hodnot území, péče o krajinu apod.

b) **ostatní regiony, jejichž podporování ze strany státu je žádoucí z jiných důvodů**, např. pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělství, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v České republice.

Územím podpory byla stanovena mezzoregionální úroveň, tj. okresy, a za účelem lepší koncentrace prostředků těm nejvíce postiženým regionům byl jejich výběr limitován tak, aby územní pokrytí nepřekročilo 30 % rozlohy a obyvatelstva republiky. Pro programovací období 2007 – 2013 byla soustředěná podpora státu ponechána opět především na úrovni okresů s tím, že mezi regiony s nadprůměrnou nezaměstnaností (přesahující o 25 % a více míru nezaměstnanosti za Českou republiku) patří i území správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Jediným podporovaným územím v letech 2004 – 2006 v rámci Libereckého kraje bylo území bývalého vojenského újezdu Ralsko. V následujících letech by se podpora ze strany státu měla dále zaměřit, vzhledem k vysoké míře nezaměstnanosti, i na správní obvod obce s rozšířenou působností Frýdlant.

Významné rozdíly v demografické, sociální, ekonomické oblasti s negativními dopady na životní prostředí můžeme sledovat nejen mezi jednotlivými kraji, okresy, popřípadě správními obvody s rozšířenou působností, ale i mezi nižšími územními celky. Podle § 9 výše zmíněného zákona mohou i jednotlivé kraje v zájmu jejich vyváženého rozvoje vymezit regiony, které je třeba podporovat. V rámci tvorby Strategie rozvoje Libereckého kraje, která byla schválena usnesením Zastupitelstva Libereckého kraje č. 9/02/ZK ze dne 22. ledna 2002, tak byly na základě čtyř základních ukazatelů analyzovaných na úrovni obcí vymezeny na území Libereckého kraje dvě hospodářsky slabé oblasti – Frýdlantsko a Ralsko. V souvislosti s tvorbou Programu rozvoje kraje 2004 – 2006 přistoupil Liberecký kraj k novému vymezení hospodářsky slabých oblastí, tentokrát na základě šesti ukazatelů – míra nezaměstnanosti, intenzita podnikatelských aktivit, daňová výtěžnost, hustota zalidnění, podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných ve službách, podíl obyvatelstva bez maturity. Pro každý ukazatel byla stanovena limitní hodnota a váha podle významnosti a dopadů na území. Na základě provedeného hodnocení bylo za pomoci bodové metody vytvořeno **šest hospodářsky slabých oblastí Libereckého kraje – Cvikovsko, Frýdlantsko, Hrádecko-Chrastavsko, Podralsko, centrální Semilsko a západní Českolipsko**, které schválila Rada Libereckého

kraje na svém 6. zasedání dne 6. dubna 2004 usnesením č. 370/04/RK a Zastupitelstvo Libereckého kraje na svém 4. zasedání dne 20. dubna 2004 usnesením č. 93/04/ZK.

Pozornost pracovníků Oddělení regionálních analýz a informačních služeb Liberec se soustředila na územní úroveň obcí a hodnocení regionálních rozdílů z pohledu široké škály ukazatelů z demografické, ekonomické, sociální oblasti a z oblasti životního prostředí. Hlavním cílem této práce je pomocí statistické bodové metody kvantifikovat postavení obcí Libereckého kraje v jednotlivých hodnocených oblastech a také ze souhrnného pohledu, který by umožnil vytvoření větších územních celků, jež citlivěji reagují na nepříznivé situace. Jedním ze stanovených cílů je též vymezit největší a nejpálčivější aktuální problémy, vyplývající z regionálních rozdílů v rámci území, jakým je Liberecký kraj.

Touto cestou děkujeme Ing. Miloši Skočovskému, Csc. a Bc. Jiřímu Kamenickému za významnou, odbornou pomoc při vypracování této analytické publikace. Naše poděkování patří i RNDr. Zdeňku Kadlasovi a RNDr. Robertu Rölcovi za čas, který věnovali posouzení vhodnosti vybraných ukazatelů.

2. Statistická metoda

Cílem této publikace je s pomocí vybrané statistické metody kvantifikovat postavení obcí Libereckého kraje v období let 2000 – 2005 ve čtyřech oblastech – demografické, sociální, ekonomické a v oblasti životního prostředí.

Pro kvantifikaci postavení obcí kraje byla zvolena bodová metoda.

Původně bylo navrženo velké množství ukazatelů za jednotlivé sledované oblasti. Vhodnost těchto ukazatelů byla konzultována nejen pracovníky ČSÚ v Liberci a v Praze, ale i s pracovníky Krajského úřadu Libereckého kraje a Agentury regionálního rozvoje, spol. s r.o. Na základě této diskuse byl značný počet ukazatelů z rozličných důvodů vyloučen. Zbývající počet přibližně 65 ukazatelů byl naplněn daty za všechny obce Libereckého kraje a podroben testování na korelační vazby mezi ukazateli napříč čtyřmi vybranými okruhy.

Pro výpočet korelačních koeficientů byla použita funkce MS Excel =CORREL(pole1;pole2).

$$\text{Korelační koeficient } r_{xy} = \frac{n \sum x_i y_i - \sum x_i \sum y_i}{\sqrt{n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2} \cdot \sqrt{n \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2}}$$

Na základě tohoto testování byly vylučovány z dalšího statistického zpracování především ukazatele, u nichž korelační koeficient v absolutní hodnotě přesáhl hodnotu 0,80. U více obdobných ukazatelů rozhodovalo, který z nich se častěji používá v praxi, jaká je dostupnost dat k jeho naplnění a jakou má vypovídací hodnotu (metodická přesnost výpočtu, schopnost věrohodně zachytit sledovaný jev). Vyřazování byly podrobeny jak ukazatele ze stejných oblastí, tak ukazatele vykazující silnou závislost napříč sledovanými oblastmi. S ohledem na významnost a jedinečnost však byly pro další statistické zpracování ponechány dva ukazatele z ekonomické oblasti, které vykazují silnou nepřímou závislost (korelační koeficient odpovídá hodnotě -0,83), a to bonita zemědělské půdy a podíl výměry méně příznivých oblastí (LFA) na celkové výměře.

Tab. 1 Korelační koeficienty ukazatelů za demografickou oblast

	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7
D1		0,11	-0,06	-0,11	0,01	0,09	-0,17
D2	0,11		0,00	-0,57	-0,18	-0,13	0,11
D3	-0,06	0,00		0,12	-0,09	0,43	0,36
D4	-0,11	-0,57	0,12		0,28	0,14	-0,06
D5	0,01	-0,18	-0,09	0,28		0,16	-0,12
D6	0,09	-0,13	0,43	0,14	0,16		-0,03
D7	-0,17	0,11	0,36	-0,06	-0,12	-0,03	

Tab. 2 Korelační koeficienty ukazatelů za sociální oblast

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15	S16
S1		-0,11	0,12	-0,07	0,15	-0,17	-0,05	-0,12	-0,03	-0,02	0,15	0,06	-0,02	0,03	0,04	-0,07
S2	-0,11		-0,33	-0,27	-0,07	-0,03	-0,02	-0,01	-0,05	0,02	0,00	0,04	0,03	0,09	0,16	0,01
S3	0,12	-0,33		0,12	0,06	0,11	0,02	-0,17	-0,17	-0,14	0,18	0,05	-0,07	-0,08	-0,07	0,21
S4	-0,07	-0,27	0,12		0,03	-0,17	0,12	0,00	0,06	0,02	-0,04	-0,14	0,00	0,04	-0,13	-0,06
S5	0,15	-0,07	0,06	0,03		-0,25	-0,01	0,20	0,23	0,20	-0,14	-0,01	-0,27	-0,06	0,01	-0,41
S6	-0,17	-0,03	0,11	-0,17	-0,25		-0,23	-0,19	-0,13	-0,18	0,18	0,00	0,05	-0,11	-0,32	0,30
S7	-0,05	-0,02	0,02	0,12	-0,01	-0,23		0,03	-0,04	-0,10	0,12	-0,12	-0,17	-0,02	0,00	-0,01
S8	-0,12	-0,01	-0,17	0,00	0,20	-0,19	0,03		0,53	0,46	-0,60	0,12	0,12	0,10	0,24	-0,40
S9	-0,03	-0,05	-0,17	0,06	0,23	-0,13	-0,04	0,53		0,61	-0,44	0,01	0,07	0,06	0,14	-0,44
S10	-0,02	0,02	-0,14	0,02	0,20	-0,18	-0,10	0,46	0,61		-0,47	0,04	0,10	0,04	0,21	-0,46
S11	0,15	0,00	0,18	-0,04	-0,14	0,18	0,12	-0,60	-0,44	-0,47		0,00	-0,20	-0,14	-0,32	0,43
S12	0,06	0,04	0,05	-0,14	-0,01	0,00	-0,12	0,12	0,01	0,04	0,00		0,05	0,23	0,15	0,11
S13	-0,02	0,03	-0,07	0,00	-0,27	0,05	-0,17	0,12	0,07	0,10	-0,20	0,05		0,03	0,08	0,04
S14	0,03	0,09	-0,08	0,04	-0,06	-0,11	-0,02	0,10	0,06	0,04	-0,14	0,23	0,03		0,14	-0,06
S15	0,04	0,16	-0,07	-0,13	0,01	-0,32	0,00	0,24	0,14	0,21	-0,32	0,15	0,08	0,14		-0,25
S16	-0,07	0,01	0,21	-0,06	-0,41	0,30	-0,01	-0,40	-0,44	-0,46	0,43	0,11	0,04	-0,06	-0,25	

Korelační analýza připravených ukazatelů ukázala i na množství vazeb, které znamenají mírnou přímou či nepřímou závislost mezi sledovanými indikátory (korelační koeficient dosáhl absolutní hodnoty v intervalu

od 0,40 do 0,79). Některé z těchto mírně závislých ukazatelů byly na základě výsledků korelační analýzy vyloučeny, určité množství jich však bylo do další části zpracování zahrnuto. Důvodem začlenění těchto indikátorů byla mimo jiné skutečnost, že pro hodnocení regionálních rozdílů do úrovně obcí se nabízí pouze omezené množství možných ukazatelů a potřebných dat.

Těsnost ukazatelů nemusí být brána jako překážka v objektivním hodnocení, naopak ji lze využít ke sledování vazeb mezi jednotlivými indikátory. I když významově a obsahově mohou postrádat závislost, jejich úroveň může spolu zprostředkovaně souviset.

Provázanost jednotlivých ukazatelů můžeme zjednodušeně demonstrovat např. na ukazateli hustota obyvatelstva. Tento ukazatel pozitivně koreluje s počtem spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu a s podílem trvale obydlených domů napojených na plyn a kanalizační síť a vzájemně tyto ukazatele korelují i mezi sebou.

Tab. 3 Korelační koeficienty ukazatelů za ekonomickou oblast

	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	E10	E11	E12	E13	E14	E15	E16	E17	E18
E1		-0,32	-0,03	-0,10	-0,03	0,08	-0,36	0,02	-0,27	0,03	-0,06	-0,37	0,02	-0,17	-0,46	0,07	-0,06	0,19
E2	-0,32		0,02	0,21	0,25	0,03	0,44	0,11	0,10	0,13	0,12	0,20	-0,06	-0,17	0,37	-0,15	0,11	-0,19
E3	-0,03	0,02		0,36	-0,16	0,22	0,12	0,25	0,14	0,03	0,37	0,24	-0,16	-0,06	0,14	-0,20	0,20	0,06
E4	-0,10	0,21	0,36		0,06	0,06	0,32	0,34	0,12	-0,01	0,24	0,22	-0,22	-0,21	0,23	-0,09	0,09	0,09
E5	-0,03	0,25	-0,16	0,06		-0,10	0,16	0,16	0,10	0,16	0,00	0,08	-0,03	-0,07	0,05	0,04	-0,10	-0,12
E6	0,08	0,03	0,22	0,06	-0,10		-0,03	0,02	-0,04	0,00	0,02	0,05	0,00	0,08	0,03	-0,11	0,11	0,01
E7	-0,36	0,44	0,12	0,32	0,16	-0,03		0,47	0,15	0,23	0,11	0,33	-0,09	-0,03	0,41	0,00	-0,04	-0,15
E8	0,02	0,11	0,25	0,34	0,16	0,02	0,47		0,09	0,16	0,12	0,04	-0,06	-0,14	0,08	-0,07	0,03	-0,03
E9	-0,27	0,10	0,14	0,12	0,10	-0,04	0,15	0,09		0,36	0,09	0,20	-0,03	0,01	0,13	-0,11	0,14	0,01
E10	0,03	0,13	0,03	-0,01	0,16	0,00	0,23	0,16	0,36		0,13	-0,04	-0,07	-0,20	0,04	-0,01	0,00	0,00
E11	-0,06	0,12	0,37	0,24	0,00	0,02	0,11	0,12	0,09	0,13		0,03	-0,32	-0,27	0,11	0,02	-0,05	-0,07
E12	-0,37	0,20	0,24	0,22	0,08	0,05	0,33	0,04	0,20	-0,04	0,03		-0,33	0,05	0,39	-0,17	0,13	0,04
E13	0,02	-0,06	-0,16	-0,22	-0,03	0,00	-0,09	-0,06	-0,03	-0,07	-0,32	-0,33		0,28	-0,10	-0,10	0,11	-0,12
E14	-0,17	-0,17	-0,06	-0,21	-0,07	0,08	-0,03	-0,14	0,01	-0,20	-0,27	0,05	0,28		0,06	-0,02	0,01	-0,02
E15	-0,46	0,37	0,14	0,23	0,05	0,03	0,41	0,08	0,13	0,04	0,11	0,39	-0,10	0,06		-0,29	0,19	-0,13
E16	0,07	-0,15	-0,20	-0,09	0,04	-0,11	0,00	-0,07	-0,11	-0,01	0,02	-0,17	-0,10	-0,02	-0,29		-0,83	-0,08
E17	-0,06	0,11	0,20	0,09	-0,10	0,11	-0,04	0,03	0,14	0,00	-0,05	0,13	0,11	0,01	0,19	-0,83		0,03
E18	0,19	-0,19	0,06	0,09	-0,12	0,01	-0,15	-0,03	0,01	0,00	-0,07	0,04	-0,12	-0,02	-0,13	-0,08	0,03	

Tab. 4 Korelační koeficienty ukazatelů za oblast životního prostředí

	ŽP1	ŽP2	ŽP3	ŽP4	ŽP5	ŽP6	ŽP7a	ŽP7b	ŽP8	ŽP9	ŽP10	ŽP11	ŽP12	ŽP13	ŽP14
ŽP1		-0,17	-0,04	-0,13	0,05	-0,12	0,34	-0,08	-0,13	0,16	-0,06	0,01	-0,08	0,07	-0,10
ŽP2	-0,17		0,46	0,30	-0,14	0,05	-0,04	0,00	0,23	-0,25	-0,04	-0,29	0,22	0,11	0,21
ŽP3	-0,04	0,46		0,30	-0,05	0,01	0,11	-0,10	0,25	-0,09	-0,05	-0,13	0,16	0,06	0,36
ŽP4	-0,13	0,30	0,30		-0,21	0,04	-0,02	-0,05	0,17	-0,13	-0,03	-0,12	0,07	-0,04	0,17
ŽP5	0,05	-0,14	-0,05	-0,21		0,29	0,01	-0,09	-0,08	0,04	-0,13	0,19	-0,28	-0,10	-0,09
ŽP6	-0,12	0,05	0,01	0,04	0,29		0,09	0,03	0,14	-0,20	-0,03	0,07	-0,28	-0,06	0,05
ŽP7a	0,34	-0,04	0,11	-0,02	0,01	0,09		-0,31	-0,03	0,08	0,05	-0,03	-0,12	-0,13	0,07
ŽP7b	-0,08	0,00	-0,10	-0,05	-0,09	0,03	-0,31		-0,05	-0,09	-0,13	0,09	0,10	0,13	-0,05
ŽP8	-0,13	0,23	0,25	0,17	-0,08	0,14	-0,03	-0,05		-0,50	0,27	-0,21	0,15	-0,17	0,28
ŽP9	0,16	-0,25	-0,09	-0,13	0,04	-0,20	0,08	-0,09	-0,50		-0,04	0,23	-0,03	0,11	-0,01
ŽP10	-0,06	-0,04	-0,05	-0,03	-0,13	-0,03	0,05	-0,13	0,27	-0,04		-0,41	0,00	-0,06	0,14
ŽP11	0,01	-0,29	-0,13	-0,12	0,19	0,07	-0,03	0,09	-0,21	0,23	-0,41		-0,16	0,02	-0,17
ŽP12	-0,08	0,22	0,16	0,07	-0,28	-0,28	-0,12	0,10	0,15	-0,03	0,00	-0,16		0,27	0,11
ŽP13	0,07	0,11	0,06	-0,04	-0,10	-0,06	-0,13	0,13	-0,17	0,11	-0,06	0,02	0,27		-0,13
ŽP14	-0,10	0,21	0,36	0,17	-0,09	0,05	0,07	-0,05	0,28	-0,01	0,14	-0,17	0,11	-0,13	

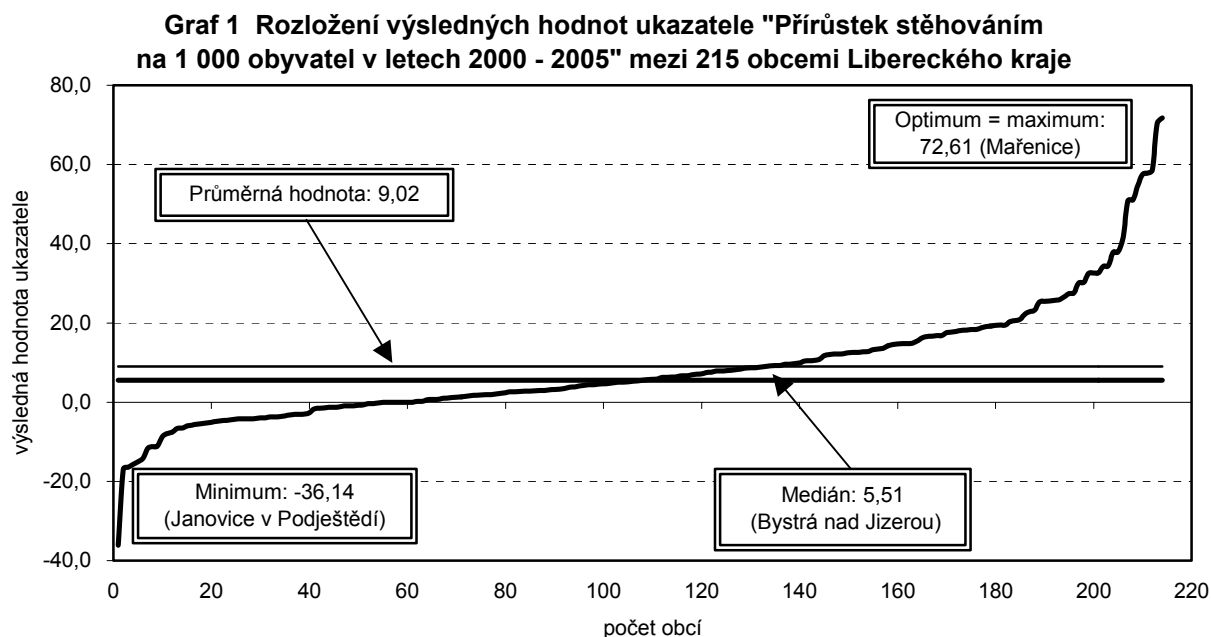
Z celkového množství navržených ukazatelů vstoupilo do bodové statistické metody pouze 55 vybraných ukazatelů – 7 v oblasti demografické, 16 v oblasti sociální, 18 v oblasti ekonomické a 14 v oblasti životního prostředí. Každému z těchto ukazatelů byla přiřazena stejná váha. Žádný z ukazatelů se v dalším kroku statistické analýzy nepovažoval za významnější než jiný.

Dalším strategickým krokem při použití statistické metody bylo rozhodnutí o počtu intervalů a tím i množství přidělených bodů v rámci bodové metody. Toto rozhodnutí bylo pro další postup práce velmi důležité, a proto mu byla věnována velká pozornost. Bylo zřejmé, že při určování počtu intervalů, do kterých se hodnoty ukazatelů roztrídí, bude nutné potlačit náhodné kolísání četností a zároveň zachovat charakteristické rysy rozdělení. Současně by počet intervalů neměl být příliš malý a ani příliš velký. Příliš malý počet intervalů by mohl vést k nepřehlednému rozdělení, ve kterém by nevynikly zákonitosti charakteristické pro daný soubor.

Na stanovení počtu intervalů a jejich délku však neexistuje jednotný názor, a proto konečné stanovení počtu intervalů nebylo snadné.

Při velkém rozsahu náhodného výběru je doporučeno zvolit počet intervalů podle potřeby v rozsahu mezi 5 a 20. Jednou z doporučených metod vhodných pro určování počtu intervalů je Sturgesovo pravidlo, podle kterého lze počet intervalů vypočítat jako: $k = 1 + 3,3 \times \log n$. V našem případě, kdy n odpovídá počtu obcí Libereckého kraje, tedy 215, vychází výsledný počet intervalů na 8,7. Dalším z faktorů, který ovlivnil rozhodování o konečném počtu intervalů, byl strategický záměr zakreslit všechny vybrané ukazatele do názorných kartogramů. S ohledem na možnosti použitého softwaru byl nakonec počet intervalů snížen tedy na šest.

Konkrétní hranice intervalů pak byly zpravidla vytyčeny pomocí jednoduché metody, kdy hodnota variačního rozpětí (maximální mínus minimální hodnota ukazatele) byla vydělena počtem stanovených intervalů, tj. v našem případě šesti. Výsledné číslo, po zaokrouhlení nahoru (podle velikosti čísla na desítky, stovky, ale i jednotky), udává šířku intervalu. S ohledem na rozdělení některých ukazatelů však byla výsledná škála podle potřeb upravena.

Většina sledovaných ukazatelů dosahovala svých optimálních hodnot v maximu. Jen málo z hodnocených ukazatelů bylo optimální ve svém minimu. Stanovení optim však bylo nezbytné pro přidělení bodů jednotlivým obcím rozdělených v intervalech podle dosažených výsledných hodnot. Obce zařazené v nejlepším intervalu (z pohledu optima) získaly v rámci bodové metody 6 bodů a v nejhorším vždy 1 bod. V každém případě tak byla obec obodována v rozmezí od 1 do 6 bodů.

Výsledný počet získaných bodů byl za jednotlivé obce sečten v každé ze sledovaných oblastí. Obec, která tak získala nejvíce bodů v dané oblasti, se stala nejlépe hodnocenou. Celkový počet získaných bodů za jednotlivé obce byl dále analyzován a mimo jiné opět rozdělen do šesti intervalů a výsledné souhrnné hodnocení zobrazeno pomocí kartogramu.

Posledním krokem této statistické metody byl přepočet bodů získaných jednotlivými obcemi v každé z oblastí na jeden ukazatel (celkový počet bodů děleno počet ukazatelů v dané oblasti). Výsledné hodnoty za všechny obce Libereckého kraje pak byly shrnuty do jedné závěrečné tabulky, která umožňuje celkové hodnocení regionálních rozdílů obcí Libereckého kraje v demografické, sociální a ekonomické oblasti, ale i v oblasti životního prostředí.

3. Vybrané statistické ukazatele

3.1 Definice a popis statistických ukazatelů za demografickou oblast

➤ D1 Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005

Ukazatel vyjadřuje relaci mezi přírůstkem obyvatel stěhováním a celkovým počtem obyvatel, která se udává zpravidla v promilích, tj. v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu sledovaného období. V zájmu srovnatelnosti ročních ukazatelů s ukazateli za delší časové období byl při výpočtu tohoto typu míry střední stav počtu obyvatel za sledované období násoben šesti.

Přírůstek stěhováním (migrační saldo) je rozdílem počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob za stejné období v daném území. V souvislosti se způsobem výpočtu tohoto ukazatele můžeme konstatovat, že dosahuje-li výsledek kladných hodnot, území migračně získává a počet přistěhovalých je vyšší než počet vystěhovalých ze sledovaného území. Naopak je-li výsledná hodnota záporná, počet přistěhovalých je nižší než počet vystěhovalých osob a sledované území migračně ztrácí.

Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005

$$= \frac{(\text{přistěhovalí v letech 2000 - 2005}) - (\text{vystěhovalí v letech 2000 - 2005})}{6 \times \text{počet obyvatel k 31. 12. 2002}} \times 1\,000$$

Počet přistěhovalých vyjadřuje absolutní počet případů přistěhování na území obce (změna země trvalého pobytu, u cizinců i dlouhodobého pobytu, bez zřetele na státní občanství) a podobně počet vystěhovalých vyjadřuje absolutní počet případů vystěhování z území obce.

Optimum: maximum

➤ D2 Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005

Přirozený přírůstek je rozdílem počtu živě narozených dětí a počtu zemřelých obyvatel za stejné období a území. Dosahuje-li ukazatel kladných hodnot, převyšuje počet živě narozených dětí počet zemřelých osob, a naopak je-li počet zemřelých větší než počet živě narozených dětí, je výsledná hodnota tohoto ukazatele záporná.

Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005

$$= \frac{(\text{živě narození v letech 2000 - 2005}) - (\text{zemřelí v letech 2000 - 2005})}{6 \times \text{počet obyvatel k 31. 12. 2002}} \times 1\,000$$

Počet živě narozených udává počet těchto dětí, o jejichž narození obdržel Český statistický úřad od zpravodajské jednotky (zdravotnického zařízení a matriky) statistické hlášení o narození. Definice živě narozeného dítěte je stanovena vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 11/1988 Sb. Za živě narozené dítě se považuje plod, který projevil alespoň jednu ze známek života (dech, akce srdeční, pulzace pupečníku, aktivní pohyb svalstva) a má porodní hmotnost 500 gramů a vyšší nebo nižší než 500 gramů, přežije-li 24 hodin po porodu. Za mrtvě narozené dítě se pak považuje plod, který neprojevuje ani jednu známku života a má porodní hmotnost 1 000 gramů a vyšší.

Počet zemřelých udává počet zemřelých osob, o jejichž úmrtí obdržel Český statistický úřad od zpravodajské jednotky (matriky) statistické hlášení o úmrtí.

Optimum: maximum

➤ D3 Ukazatel úrovně vzdělání obyvatelstva 15letého a staršího k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel úrovně vzdělání je souhrnným ukazatelem, který charakterizuje úroveň vzdělanosti obyvatel starších 15 let na základě výsledků sčítání lidu, domů a bytů. Každé úrovni vzdělání byla při konstrukci ukazatele přiřazena číselná hodnota:

• bez vzdělání	hodnota 0
• základní a neukončené	hodnota 25
• vyučení a střední odborné bez maturity	hodnota 50

• střední s maturitou	hodnota 50
• vyšší odborné a nástavbové	hodnota 75
• vysokoškolské	hodnota 100

Ukazatel byl pak vypočten jako vážený průměr těchto hodnot, přičemž vahami byly počty obyvatel starších 15 let, kteří dosáhli daného vzdělání. Do jmenovatele byly zahrnuty i osoby bez vzdělání a osoby, u kterých nebyla dosažená úroveň nejvyššího dokončeného vzdělání zjištěna.

Výsledkem tohoto syntetického ukazatele mohlo být reálné číslo v intervalu 0 (pokud by všechny osoby byly bez vzdělání) až 100 (pokud by všichni dosáhli vysokoškolského vzdělání).

Úroveň vzdělanosti se zjišťuje od sčítání uskutečněného v roce 1950 jako nejvyšší stupeň školního vzdělání u obyvatelstva staršího 15 let (v předchozích sčítáních byla zjišťována gramotnost). Nejvyšší ukončené vzdělání vyplňovaly pouze osoby ve věku 15 a více let podle nejvyšší ukončené školy.

Optimum: maximum

➤ D4 Index stáří v roce 2005

Index stáří je velmi často používanou charakteristikou věkové struktury obyvatelstva, která vypovídá o stárnutí populace. Vyjadřuje, kolik obyvatel ze starších věkových skupin připadá na sto dětí. Konkrétně v tomto případě kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let věku.

$$\text{Index stáří} = \frac{\text{počet obyvatel ve věku 65 a více let}}{\text{počet obyvatel ve věku 0 - 14 let}} \times 100$$

Je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob a naopak, převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci.

Optimum: minimum

➤ D5 Index ekonomického zatížení v roce 2005

Zajímavou charakteristikou věkové struktury obyvatel je i index ekonomického zatížení. Vypovídá o poměru počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Speciálně v tomto případě vyjadřuje, kolik dětí ve věku 0 – 14 let a osob ve věku 65 a více let připadá na 100 osob ve věku 15 – 64 let.

$$\text{Index ekonomického zatížení} = \frac{\text{počet obyvatel ve věku 0 - 14 let} + \text{počet obyvatel ve věku 65 a více let}}{\text{počet obyvatel ve věku 15 - 64 let}} \times 100$$

V souvislosti se způsobem výpočtu tohoto ukazatele můžeme konstatovat, že čím menší je výsledná hodnota indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel.

Optimum: minimum

➤ D6 Index sociálně demografické nestability

Index sociálně demografické nestability je syntetickým ukazatelem, který v sobě slučuje osm vybraných ukazatelů. V souladu s metodou výpočtu je konstruován pomocí tří ukazatelů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a pěti, které jsou vytvořeny s využitím pětiletých průměrů dat z bilancí obyvatel ČSÚ:

Podíl rodáků z celkového počtu obyvatel k 1. 3. 2001 (%)

Zdroj: SLDB 2001

Otázka na bydliště matky v době narození sčítané osoby ve „sčítacím listu osob“ umožnila zjistit počet obyvatel, které se narodili v obci svého současného trvalého bydliště, nebo jinak řečeno, kteří měli v době sčítání trvalé bydliště v obci, ve které měla trvalé bydliště i jejich matka v době jejich narození.

Podíl rodáků z celkového počtu obyvatel tedy vyjadřuje, jaké procento obyvatel obce se v dané obci také narodilo. Velikost výsledného podílu vypovídá mimo jiné o skutečnosti, že rodákům zpravidla více záleží na dané obci.

Migrační přírůstek v letech 2001 – 2005

Ukazatel nabývá hodnoty v intervalu $<-1; 1>$. Jedná se o bezrozměrné číslo. Pokud ukazatel nabude extrémní hodnoty -1, znamená to, že lidé z obce pouze odchází a nikdo se nepřistěhovává.

Migrační přírůstek v letech 2001 – 2005

$$= \frac{(\text{přistěhovalí v letech 2001 - 2005}) - (\text{vystěhovalí v letech 2001 - 2005})}{(\text{přistěhovalí v letech 2001 - 2005}) + (\text{vystěhovalí v letech 2001 - 2005})}$$

Podíl neúplných rodin na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001 (%)

Zdroj: SLDB 2001

Podíl neúplných rodin na celkovém počtu rodinných domácností

$$= \frac{\text{počet neúplných rodin}}{\text{součet úplných a neúplných rodin}} \times 100$$

Rodinné domácnosti jsou tvořeny úplnými a neúplnými rodinami:

- úplná rodina – manželský pár, resp. soužití druha a družky – tzv. faktické manželství – bez dětí nebo s dětmi,
- neúplná rodina – jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem.

Podíl dětí narozených matkám mladším 20 let na počtu živě narozených v letech 2001 – 2005 (%)

Zdrojem informací ČSÚ o narozených dětech a jejich matkách jsou jednotlivá hlášení o narození zasílané matričními úřady a zdravotnickými zařízeními.

Podíl dětí narozených matkám mladším 20 let na počtu živě narozených v letech 2001 – 2005

$$= \frac{\text{živě narození matkám ve věku do 19 let včetně v letech 2001 - 2005}}{\text{živě narození v letech 2001 - 2005}} \times 100$$

Potratový index v letech 2001 – 2005

Tento ukazatel je také označován jako „potraty na 100 živě narozených“. Udává počet potratů, připadajících v daném časovém intervalu na 100 živě narozených ve stejném časovém intervalu.

$$\text{Potratový index v letech 2001 – 2005} = \frac{\text{potraty v letech 2001 - 2005}}{\text{živě narození v letech 2001 - 2005}} \times 100$$

Potratem se podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 11/1988 Sb. rozumí předčasné ukončení těhotenství, klasifikované lékařem jako ukončení těhotenství potratem. Zdrojem informací o potratech jsou jednotlivá hlášení „Žádost o umělé přerušení těhotenství (UPT), hlášení potratu a mimoděložního těhotenství“, která jsou od jednotlivých zdravotnických zařízení získávána Ústavem zdravotnických informací a statistiky. Základní údaje o potratech jsou tak prostřednictvím Ústavu zdravotnických informací a statistiky poskytnuty Českému statistickému úřadu.

Potratem se rozumí ukončení těhotenství ženy, při němž:

- a) plod neprojevuje ani jednu ze známek života a jeho porodní hmotnost je nižší než 1000 g a pokud ji nelze zjistit, jestliže je těhotenství kratší 28 týdnů,
- b) plod projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnost nižší než 500 g, ale nepřežije 24 hodin po porodu,
- c) z dělohy ženy bylo vyňato plodové vejce bez plodu nebo těhotenská sliznice.

Podíl umělých přerušení těhotenství žen mladších 20 let na počtu umělých přerušení těhotenství v letech 2001 – 2005 (%)

Zdrojem informací ČSÚ o ženách podstupujících umělá přerušení těhotenství jsou jednotlivá hlášení „Žádost o umělé přerušení těhotenství (UPT), hlášení potratu a mimoděložního těhotenství“, která jsou získávána Ústavem zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) od jednotlivých zdravotnických zařízení. Umělé přerušení těhotenství je jedním z druhů potratů, které ÚZIS a tím i ČSÚ tímto způsobem sleduje.

Druhy potratů:

- a) samovolné – spontánní vypuzení plodu před ukončením 28. týdne těhotenství,
- b) indikované (umělé) potraty – jedná se o legální ukončení těhotenství metodou miniinterrupce, kterou lze provést v raném stádiu těhotenství (tj. do sedmého týdne u prvorodičky a do osmého týdne

u druhorodičky) a metodou jinou než miniinterruptcí do 12. týdne, u zdravotních důvodů do 24. týdne těhotenství,

- c) ostatní potraty – následkem úrazu, příp. kriminální akty,
- d) mimoděložní – umělé ukončení mimoděložního těhotenství.

Podíl umělých přerušení těhotenství žen mladších 20 let na počtu UPT v letech 2001 – 2005

$$= \frac{\text{umělá přerušení těhotenství žen ve věku do 19 let včetně v letech 2001 - 2005}}{\text{umělá přerušení těhotenství v letech 2001 - 2005}} \times 100$$

Rozvody na 1 000 obyvatel v letech 2001 – 2005

Ukazatel vyjadřuje relaci mezi počtem rozvedených manželství a počtem obyvatel, která se udává zpravidla v promilích, tj. v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu sledovaného období. V zájmu srovnatelnosti ročních ukazatelů s ukazateli za delší časové období byl při výpočtu tohoto typu míry střední stav počtu obyvatel za sledované období násoben pěti.

$$\text{Rozvody na 1 000 obyvatel v letech 2001 – 2005} = \frac{\text{rozvody v letech 2001 - 2005}}{5 \times \text{počet obyvatel k 1. 7. 2003}} \times 1\,000$$

Počet rozvodů udává počet zániků manželství, o kterých zaslal soud Českému statistickému úřadu statistické hlášení o rozvodu. Rozvody jsou územně tříděny podle posledního společného bydliště manželů.

Podíl osob se základním vzděláním a bez vzdělání na celkovém počtu osob ve věku nad 15 let k 1. 3. 2001 (%)

Zdroj: SLDB 2001

Úroveň vzdělanosti obyvatel obce se zjišťuje pouze při sčítání lidu, domů a bytů. Nejvyšší ukončené vzdělání vyplňovaly pouze osoby ve věku 15 a více let podle nejvyšší ukončené školy.

Podíl osob se základním vzděláním a bez vzdělání na počtu osob ve věku nad 15 let k 1. 3. 2001

$$= \frac{\text{osoby se základním vzděláním a bez vzdělání ve věku 15 let a více}}{\text{počet obyvatel ve věku 15 let a více}} \times 100$$

Způsob výpočtu indexu sociálně demografické nestability vychází z metody Z-transformace:

$$\sum \frac{x - \bar{x}}{s} = \text{index pro každý ukazatel a za každou obec}$$

Výsledek říká, kolik procent průměrné odchylky v kraji tvoří odchylka obce od průměru kraje. Je-li index záporný, znamená to, že se obec pohybuje pod průměrem kraje a naopak. Záleží pak na tom, zda je pro obec pozitivní či negativní být pod nebo nad průměrem kraje. Podle toho pak vstupuje ukazatel do konečného výpočtu souhrnného indexu sociálně demografické nestability v obci.

Z tohoto hlediska jsou ukazatele rozděleny do dvou skupin:

- **pozitivní (P):** čím více, tím lépe (podíl rodáků z celkového počtu obyvatel, migrační přírůstek)
- **negativní (N):** čím více, tím hůře (všechny ostatní ukazatele)

Z tohoto členění vyplývá i postavení ve vzorci souhrnného indexu sociálně demografické nestability:

$$\text{Index sociálně demografické nestability} = P - N$$

Postavení ukazatelů ve vzorci souhrnného indexu sociálně demografické nestability je současně určeno i vahami, které jim byly stanoveny:

○ podíl rodáků z celkového počtu obyvatel	váha 0,15
○ migrační přírůstek	váha 0,15
○ podíl neúplných rodin na celkovém počtu rodinných domácností	váha 0,10
○ podíl dětí narozených matkám mladším 20 let na počtu živě narozených	váha 0,12
○ potratový index	váha 0,11
○ podíl umělých přerušení těhotenství žen mladších 20 let na počtu UPT	váha 0,12
○ rozvody na 1 000 obyvatel	váha 0,10
○ podíl osob se základním vzděláním a bez vzdělání na celkovém počtu osob ve věku nad 15 let	váha 0,15

Čím vyšší je tedy výsledná hodnota indexu sociálně demografické nestability, tím pozitivnější je situace pro danou obec.

Optimum: maximum

➤ D7 Hustota obyvatelstva v roce 2005

Ukazatel sleduje průměrný počet obyvatel bydlících na daném území, vyjadřuje průměrný počet obyvatel na jednotku plochy v daném regionu a roce.

Hustota obyvatelstva přímo souvisí mimo jiné s mírou urbanizace regionu a s efektivností dopravní obslužnosti.

$$\text{Hustota obyvatelstva (na 1 km}^2\text{)} = \frac{\text{počet obyvatel}}{\text{rozloha území (km}^2\text{)}}$$

Optimum: maximum

3.2 Definice a popis statistických ukazatelů za sociální oblast

➤ S1 Změna míry nezaměstnanosti v letech 2000 – 2005 (procentní body)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, SLDB 2001

Uchazečem o zaměstnání podle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. je fyzická osoba, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání úřad práce, v jehož správním obvodu má bydliště, a při splnění zákonem stanovených podmínek je úřadem práce zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti představuje jeden ze stěžejních indikátorů sociálního klimatu v dané oblasti, který souvisí s celkovou ekonomickou úrovní i se strukturou obyvatel. Tento ukazatel se vyznačuje výraznou dynamikou v krátkém časovém období a podstatnými územními rozdíly na mikroregionální úrovni. Při minimální nezaměstnanosti je maximálně využit potenciál pracovních sil, rostou daňové výnosy a minimalizují se státem vynakládané prostředky na podporu a dorovnávání příjmů na úroveň životního minima.

Za obce se z důvodu nedostupnosti dat o zaměstnaných počítá na základě ekonomicky aktivního obyvatelstva zjištěného při posledním sčítání lidu, domů a bytů.

Míra nezaměstnanosti ke konci sledovaného roku

$$= \frac{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce k 31. 12. sledovaného roku}}{\text{počet ekonomicky aktivních obyvatel zjištěný na základě výsledků SLDB 2001}} \times 100$$

Mezi ekonomicky aktivní s trvalým pobytem (bez ohledu na státní občanství) nebo dlouhodobým pobytem (tj. cizinci s přechodným pobytem na území České republiky s pobytem přesahujícím 90 dnů) patří osoby, které se při Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 označily za:

- zaměstnané osoby, zaměstnavatele nebo samostatně činné,
- pracující důchodce, pracující studenty nebo pracující učně,
- ženy na mateřské dovolené,
- osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě,
- osoby ve vazbě nebo ve výkonu trestu,
- nezaměstnané osoby.

Optimum: minimum

➤ S2 Podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005 (%)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

V posledních letech nezaměstnanost zvláště tvrdě postihuje mladé lidi, tj. osoby do 25 let věku (0 – 24 let). Představuje pro ně pocit beznaděje, vyloučení ze společnosti a méněcennosti, který může vést ke společensky nežádoucímu chování. Pro společnost tak představuje nezaměstnanost mladých lidí sociální hrozbu.

Podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání

$$= \frac{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce ve věku do 25 let (stav k 31. 12.)}}{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce celkem (stav k 31. 12.)}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **S3 Podíl nezaměstnaných ve věku 50 let a více na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005 (%)**

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Druhou nejohroženější věkovou skupinou je skupina osob ve věku 50 a více let. Pro potenciální zaměstnavatele představují tyto osoby, a to i přes dostatek praktických zkušeností a znalostí, neperspektivní pracovní sílu, vzhledem k předpokládanému odchodu do důchodu, přibývajícím zdravotním problémům nebo dle názoru zaměstnavatelů k nižší pracovní výkonnosti.

Podíl nezaměstnaných ve věku 50 let a více na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání

$$= \frac{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce ve věku 50 a více let (stav k 31. 12.)}}{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce celkem (stav k 31. 12.)}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **S4 Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005 (%)**

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Významným sociálním problémem je tzv. dlouhodobá nezaměstnanost. Lidé na delší dobu vyřazení z pracovního procesu ztrácejí pracovní návyky i základní kontakt s běžným společenským životem. Dlouhodobá nezaměstnanost nejčastěji postihuje občany s nízkou kvalifikací, občany se sociálními a osobními handicapy, příslušníky etnických menšin, imigranty, zdravotně postižené občany, obyvatele venkova nebo upadajících regionů, občany předdůchodového věku, mladistvé, občany zaměstnané dlouhodobě u jednoho zaměstnavatele a na jednom místě. Své místo ve skupině dlouhodobě nezaměstnaných nacházejí i ti, kterým se pracovat „nevyplatí“.

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání

$$= \frac{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce déle než 1 rok (stav k 31. 12.)}}{\text{uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadech práce celkem (stav k 31. 12.)}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **S5 Podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Cenzová domácnost je tvořena z osob společně bydlících v jednom bytě na základě jejich příbuzenských nebo jiných vztahů v rámci jedné hospodařící domácnosti. Je základní jednotkou, která se dále nečlení. Cenzové domácnosti dělíme na:

- rodinné, tj. úplné rodiny a neúplné rodiny,
- vícečlenné nerodinné (dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost),
- domácnosti jednotlivce.

Úplné rodiny zahrnují partnerské svazky de iure i de facto – manželské páry i tzv. faktická manželství – soužití druhá a družky bez dětí nebo s dětmi. Neúplnou rodinu tvoří jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem, přičemž v důsledku vysoké rozvodovosti se jejich počet zvyšuje na úkor rodin úplných.

Tento ukazatel však může být do jisté míry ovlivněn velikostí obce – s její rostoucí velikostí se přímo úměrně zvyšuje zastoupení neúplných rodin.

Podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností =
$$\frac{\text{neúplné rodiny}}{\text{cenzové domácnosti}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **S6 Podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Rodina je základem společnosti a plní několik funkcí – reprodukční, socializační, sociálně ekonomickou a regenerační. Další nezastupitelnou funkcí rodiny je tvorba lidského kapitálu.

Podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností

$$= \frac{\text{rodinné domácnosti bez dětí}}{\text{rodinné domácnosti celkem}} \times 100$$

Optimum: minimum➤ **S7 Podíl rodin se 3 a více dětmi na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Na velikost rodiny z hlediska počtu závislých dětí má vliv i velikost sídla. V podstatě platí závislost – čím menší obec, tím větší podíl rodin s více dětmi.

Podíl rodin se 3 a více dětmi na celkovém počtu rodinných domácností

$$= \frac{\text{rodinné domácnosti se třemi a více dětmi}}{\text{rodinné domácnosti celkem}} \times 100$$

Optimum: maximum➤ **S8 Dostupnost zdravotní péče v roce 2005**

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky

Dostupná síť ordinací přispívá nejen ke spokojenosti občanů, ale také ke snížení nemocnosti a tak k lepšímu využití potenciálu pracovních sil. Dostupnost zdravotní péče byla posuzována v souvislosti s tím, zda se v obci nachází:

- samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé, včetně detašovaných pracovišť, která zajišťuje základní léčebnou, diagnostickou a preventivní péči v oboru praktického lékařství a je zřizována převážně fyzickou osobou,
- samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, včetně detašovaných pracovišť, která zajišťuje základní léčebnou, diagnostickou a preventivní péči v oboru pediatrie a dorostového lékařství a je zřizována převážně fyzickou osobou,
- samostatná ordinace praktického lékaře – stomatologa, včetně detašovaných pracovišť, která zajišťuje základní péči v oboru stomatologie a je zřizována převážně fyzickou osobou,
- sdružená ambulantní zařízení, včetně detašovaných pracovišť, která jsou umístěna mimo území nemocnic, se kterými nejsou spojena ani organizačně ani personálně a v jejichž ordinacích praktických a odborných lékařů lze poskytovat jednotlivcům nebo skupinám osob základní, případně specializovanou preventivní, diagnostickou a léčebnou péči.

Pokud bylo v obci umístěno alespoň jedno z těchto zařízení, získala tato obec v hodnocení 6 bodů, v opačném případě získala jeden bod.

Optimum: maximum➤ **S9 Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005**

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje, Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje 2005

Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou je důležitým aspektem sociální politiky (zajištění dostupnosti školských a zdravotnických zařízení, úřadů) a vyváženého regionálního rozvoje (vliv na zaměstnanost, zamezení vysídlování venkovských oblastí).

Rozsah dopravní obslužnosti nemůže být na daném území zcela stejný, ovšem na jeho většině by měl být dodržen minimální standard především v pracovní dny. Značné rozdíly jsou patrné při zajištění dopravní obslužnosti ve dnech pracovního klidu, zejména pak v sobotu.

V předkládaném materiálu byla situace v jednotlivých obcích hodnocena následovně:

- dopravní obslužnost v sobotu nezajištěna (pro zjednodušení přidělen 1 bod),
- dopravní obslužnost zajištěna pouze autobusem nebo pouze vlakem (3 body),
- dopravní obslužnost zajištěna autobusem i vlakem (6 bodů).

Optimum: maximum

➤ **S10 Počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005**

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje, Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje 2005

V návaznosti na předchozí ukazatel byl hodnocen i počet spojů v sobotu, který byl však hodnocen podobně jako většina ostatních indikátorů v šestibodové stupnici.

Optimum: maximum

➤ **S11 Podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Vyjíždka do školy je reakcí na územní nesoulad bydliště a nabídky vzdělávacích možností. Existence základní školy symbolizuje vitalitu obce, její ztráta může negativně ovlivnit atraktivnost obce a v této souvislosti i její budoucí demografický vývoj. Žáci (předpokládáme děti ve věku 6 – 14 let) vyjíždějící mimo obec do škol jsou osoby, za které bylo ve sčítacím listu osob uvedeno, že místo školy bylo v jiné obci, než ve kterém měly trvalý (dlouhodobý) pobyt.

Podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů

$$= \frac{\text{vyjíždějící ve věku 6 - 14 let}}{\text{vyjíždějící žáci, studenti a učni celkem}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **S12 Počet dokončených bytů v letech 2000 – 2005 na 1 000 obyvatel**

Za dokončené byty se považují byty, jejichž výstavba byla ve sledovaném období v budovách pro bydlení, nových i stávajících dokončena, tj. na které vydaná kolaudační rozhodnutí nabyla právní moci. Jde o byty v nové výstavbě, nástavbě, přístavbě, resp. přestavbě, dokončené modernizací a rekonstrukcí.

Ukazatel udává dlouhodobý stav bytové výstavby v regionu a poskytuje informaci o komplexu ekonomických, geografických, investičních a sociálních podmínek pro rozvoj bytové výstavby.

Počet bytů dokončených v letech 2000 – 2005 na 1 000 obyvatel

$$= \frac{\text{dokončené byty v letech 2000 - 2005}}{6 \times \text{počet obyvatel k 31. 12. 2002}} \times 1000$$

Optimum: maximum

➤ **S13 Počet trvale obydlených bytů na 100 cenzových domácností k 1. 3. 2001**

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel charakterizuje míru uspokojení bytové potřeby domácností. Zatímco počet obyvatel doznává v posledních letech relativně malých změn, počet domácností se obvykle zvyšuje (zejména vlivem nárůstu domácností jednotlivců). Ukazatel je jedním z důležitých parametrů budoucí bytové výstavby.

Počet trvale obydlených bytů na 100 cenzových domácností

$$= \frac{\text{trvale obydlené byty}}{\text{cenzové domácnosti bydlící v bytech celkem}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ **S14 Podíl výdajů obcí na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti na celkových výdajích v letech 2001 – 2005 (%)**

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, Automatizovaný rozpočtový informační systém – ARIS

Pododdíly podle odvětvového třídění rozpočtové skladby:

- sociální péče a pomoc starým a zdravotně postiženým občanům,
- sociální péče a pomoc dětem a mládeži,
- sociální péče a pomoc manželstvím a rodinám,
- ostatní sociální péče a pomoc,
- správa v sociálním zabezpečení a politika zaměstnanosti,
- výzkum v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti,
- ostatní činnost a nespécifikované výdaje.

Podíl výdajů na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti na celkových výdajích v letech 2001 – 2005

$$= \frac{\text{součet výdajů na sociální péči a společné činnosti v soc. zabezpečení v letech 2001 - 2005}}{\text{výdaje celkem v letech 2001 - 2005}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ **S15 Souhrnný index úrovně bydlení k 1. 3. 2001**

Zdroj: SLDB 2001

Souhrnný index úrovně bydlení je syntetickým ukazatelem, který v sobě slučuje šest vybraných ukazatelů.

Podíl trvale obydlených bytů bez vodovodu v bytě (%)

Při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 se u trvale obydlených bytů zjišťovala vybavenost bytů vodovodem, přičemž připadaly v úvahu tyto možnosti:

- vodovod v bytě
- vodovod mimo byt
- bez vodovodu

Při konstrukci tohoto ukazatele byly do výpočtu zahrnuty byty s vodovodem mimo byt a bez vodovodu.

Podíl trvale obydlených bytů bez vlastního splachovacího záchodu (%)

U trvale obydlených bytů se dále zjišťovala vybavenost bytů záchodem. V tomto případě se rozlišovaly tyto možnosti:

- splachovací záchod v bytě
- splachovací záchod mimo byt vlastní
- splachovací záchod mimo byt společný
- splachovací záchod mimo dům
- záchod bez splachování

Při konstrukci tohoto ukazatele byly do výpočtu zahrnuty byty se splachovacím záchodem mimo byt společným, mimo dům a záchodem bez splachování.

Podíl trvale obydlených bytů v domech postavených do roku 1919 (%)

Stáří trvale obydleného bytového fondu bylo zjištěno na základě údajů o období výstavby nebo rekonstrukce domu, v němž se byty nacházejí. Obdobím výstavby se rozumělo období, kdy byl dům předán do užívání (kolaudace). Období rekonstrukce se uvádělo v tom případě, kdy při rekonstrukci byla nahrazena část nosných nebo obvodových zdí, nebo došlo-li k přístavbě domu, která je větší než dům původní, a přitom byly modernizovány i byty.

Podíl trvale obydlených bytů III. a IV. kategorie (%)

Poměrně dobrou charakteristikou vybavenosti bytu je tzv. kategorie bytu. Podle způsobu vytápění a rozsahu základního příslušenství jsou trvale obydlené byty rozděleny do čtyř kategorií. Za ústřední vytápění se v této souvislosti považuje vytápění zdrojem tepla umístěným mimo byt nebo v místnosti k tomu určené (včetně sklepa v rodinném domě s jedním bytem), nebo jiné elektrické nebo plynové vytápění. Byt se společným základním příslušenstvím se považuje za byt bez příslušenství.

Byty I. kategorie jsou byty, v nichž jsou všechny obytné místnosti přímo vytápěny ústředním vytápěním a které mají úplné základní příslušenství.

Byty II. kategorie jsou byty bez ústředního vytápění se základním příslušenstvím, případně byty s ústředním vytápěním, ale pouze s částečným základním příslušenstvím.

Byty III. kategorie jsou byty bez ústředního vytápění a s částečným základním příslušenstvím, případně byty s ústředním vytápěním a bez základního příslušenství.

Byty IV. kategorie jsou byty bez ústředního vytápění a bez základního příslušenství.

Průměrná obytná plocha na 1 trvale obydlený byt (m²)

Obytnou plochu podle metodiky Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 tvoří podlahová plocha obytných místností a část plochy kuchyně, která přesahuje 12 m². V případě bytu, který se skládá z jediné místnosti (obytné kuchyně), tvoří obytnou plochu bytu plocha celé této místnosti. Do obytné plochy bytu není zahrnuta plocha místností vyčleněných k obchodním nebo pracovním účelům, tyto prostory jsou součástí ostatních prostor bytu.

Podíl bytových domácností vybavených počítačem (%)

Vybavení bytové domácnosti (trvale obydleného bytu) počítačem se zjišťovalo bez zřetele k tomu, který člen bytové domácnosti je vlastníkem. Uváděly se též služební počítače, pokud mohly být využívány členy domácnosti k soukromým účelům. Za vybavení domácnosti nebyly považovány služební počítače, které byly využívány výlučně jako pracovní pomůcka.

Způsob výpočtu souhrnného indexu úrovně bydlení vychází z metody Z-transformace:

$$\sum \frac{x - \bar{x}}{s} = \text{index pro každý ukazatel, tj. za každou obec}$$

Výsledek říká, kolik procent průměrné odchylky v kraji tvoří odchylka obce od průměru kraje. Je-li index záporný, znamená to, že se obec pohybuje pod průměrem kraje a naopak. Záleží pak na tom, zda je pro obec pozitivní či negativní být pod nebo nad průměrem kraje. Podle toho pak vstupuje ukazatel do konečného výpočtu souhrnného indexu úrovně bydlení v obci.

Z tohoto hlediska jsou ukazatele rozděleny do dvou skupin:

- **pozitivní (P):** čím více, tím lépe (průměrná obytná plocha na 1 byt, podíl bytových domácností vybavených počítačem)
- **negativní (N):** čím více, tím hůře (všechny ostatní ukazatele)

Z tohoto členění vyplývá i postavení ve vzorci souhrnného indexu úrovně bydlení:

$$\text{Souhrnný index úrovně bydlení} = P - N$$

Postavení ukazatelů ve vzorci souhrnného indexu úrovně bydlení je současně určeno i vahami, které jim byly stanoveny:

○ podíl trvale obydlených bytů bez vodovodu v bytě	váha 0,25
○ podíl trvale obydlených bytů bez vlastního splachovacího záchodu	váha 0,25
○ podíl trvale obydlených bytů v domech postavených do roku 1919	váha 0,11
○ podíl trvale obydlených bytů III. a IV. kategorie	váha 0,22
○ průměrná obytná plocha na 1 trvale obydlený byt	váha 0,14
○ podíl bytových domácností vybavených počítačem	váha 0,06

Čím vyšší je tedy výsledná hodnota souhrnného indexu úrovně bydlení, tím pozitivnější je situace pro danou obec.

Optimum: maximum

➤ S16 Účast v řádných volbách do zastupitelstev obcí v roce 2006 (%)

Volební účast při volbách do zastupitelstev obcí vypovídá o zájmu obyvatel ovlivňovat dění veřejného života na místní úrovni. Vyznačuje se dlouhodobě fixovanými regionálními rozdíly, které do značné míry souvisejí se sociálním složením obyvatel.

Ukazatel vyjadřuje podíl počtu hlasujících voličů (tj. osob, jimž byla vydána úřední obálka) a registrovaných voličů (tj. osob uvedených ve volebních seznamech).

$$\text{Účast v řádných volbách do zastupitelstev obcí} = \frac{\text{počet vydaných úředních obálek}}{\text{počet zapsaných voličů}} \times 100$$

Optimum: maximum

3.3 Definice a popis statistických ukazatelů za ekonomickou oblast

➤ E1 Podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání k 1. 3. 2001 (%)

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel vyjadřuje procentní podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání z celkového počtu osob, které vyjíždějí z obce za prací. Osoby vyjíždějící do zaměstnání denně mimo obec jsou osoby, jejichž obec pracoviště byla jiná než obec trvalého pobytu, případně místo pracoviště bylo v zahraničí, a zároveň v otázce na frekvenci vyjížděky zvolily alternativu denně.

$$\text{Podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání (\%)} = \frac{\text{vyjíždějící do zaměstnání denně}}{\text{vyjíždějící do zaměstnání celkem}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ E2 Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

Intenzitu salda pracovní vyjížděky je možné vyjádřit ukazatelem obsazených pracovních míst na 1 000 zaměstnaných osob, který charakterizuje skutečnou schopnost příslušné lokality uspokojit potřeby obyvatel na zaměstnání. Obsazená pracovní místa jsou součtem počtu zaměstnaných osob a salda dojížděky. Saldo dojížděky vyjadřuje rozdíl dojíždějících a vyjíždějících.

$$\text{Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob} = \frac{\text{obsazená pracovní místa}}{\text{zaměstnané osoby}} \times 1\,000$$

Vyjde-li hodnota ukazatele větší než 1 000, vykazuje území kladné saldo pracovní dojížděky. Naopak je-li hodnota ukazatele menší než 1 000, jedná se o území se záporným saldem. Z velmi nízkých hodnot ukazatele tedy vyplývá, že obec ve srovnání s jinými obcemi nabízí pracovní příležitosti jen malé části obyvatel a výrazná část jich musí hledat uplatnění mimo obec.

Optimum: maximum

➤ E3 Osoby samostatně výdělečně činné na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel zachycuje odvahu a zájem obyvatel soukromě podnikat a také podmínky v dané obci umožňující toto podnikání. Osoby samostatně výdělečně činné jsou osoby s podnikatelským oprávněním, které pracují na vlastní účet a nezaměstnávají v rámci svého podnikání žádné další osoby – zaměstnance. Patří sem osoby zapsané v obchodním rejstříku, v živnostenském rejstříku (s živnostenským listem, koncesí), osoby podnikající na základě zvláštních předpisů (lékaři, veterináři, advokáti, znalci, auditoři, umělci aj.) a osoby provozující zemědělskou činnost podle zvláštních předpisů.

$$\text{Osoby samostatně výdělečně činné na 1 000 obyvatel} = \frac{\text{osoby samostatně výdělečně činné}}{\text{počet obyvatel}} \times 1\,000$$

Optimum: maximum

➤ E4 Zaměstnavatelé na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel vyjadřuje počet zaměstnavatelů v dané obci, který je přepočten na 1 000 obyvatel (vyjádřeno v promilách). Za zaměstnavatele se považují ekonomicky aktivní osoby, které při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 zaměstnávaly jednu nebo více osob.

$$\text{Zaměstnavatelé na 1 000 obyvatel} = \frac{\text{zaměstnavatelé}}{\text{počet obyvatel}} \times 1\,000$$

Optimum: maximum

➤ **E5 Podíl ekonomických subjektů s 20 a více zaměstnanci na celkovém počtu ekonomických subjektů k 31. 12. 2005 (%)**

Zdroj: ČSÚ, Registr ekonomických subjektů

Významným faktorem ekonomiky obcí je alokace a struktura podnikatelských subjektů.

Registr ekonomických subjektů vedený Českým statistickým úřadem podle § 20 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, představuje veřejný seznam ekonomických subjektů a nabízí informace o počtu evidovaných subjektů podle základních třídících hledisek.

Optimum: maximum

➤ **E6 Počet zaniklých ekonomických subjektů na 100 vzniklých v letech 2000 – 2005**

Zdroj: ČSÚ, Registr ekonomických subjektů

Ukazatel se snaží zmapovat a postihnout stabilitu ekonomických subjektů v jednotlivých obcích. Pracuje s údaji o počtech vzniklých a zaniklých subjektů se sídlem na území obcí Libereckého kraje, které podle Registru ekonomických subjektů zahájily nebo naopak ukončily během sledovaného období svoji činnost.

Počet zaniklých ekonomických subjektů na 100 vzniklých v letech 2000 – 2005

$$= \frac{\text{zaniklé subjekty v letech 2000 - 2005}}{\text{vzniklé subjekty v letech 2000 - 2005}} \times 100$$

Pro účely interpretace můžeme pomyslně rozdělit výsledné hodnoty za obce do dvou intervalů. Všechny hodnoty do 100 představují situaci, kdy v obci v letech 2000 – 2005 převažuje počet vzniklých subjektů nad zaniklými subjekty. Všechny hodnoty nad 100 vypovídají o negativním vývoji, kdy během sledovaného období svou činnost ukončilo více ekonomických subjektů, než kolik jich svou činnost podle Registru ekonomických subjektů zahájilo.

Optimum: minimum

➤ **E7 Daňová výtěžnost v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel**

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, ARIS

Daňové příjmy jsou reprezentovány v rozpočtové skladbě Třídou 1. Představují povinné neopětované (bez přímé protihodnoty) příjmy plynoucí z daní, pojistného sociálního a zdravotního pojištění, poplatků včetně doplateků daní a sankcí za pozdní či nesprávné zaplacení a jsou základním a převažujícím zdrojem financí pro místní rozpočty. Příjmy z daní jsou dány platnými rozpočtovými pravidly Ministerstva financí. Získané prostředky lze vynaložit na rozvoj obce a uspokojování potřeb občanů. Ukazatel souvisí s mírou finanční soběstačnosti obcí a regionů.

Daňové příjmy rozdělené do seskupení položek rozpočtové skladby:

- daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů,
- daně ze zboží a služeb v tuzemsku,
- daně a poplatky z vybraných činností a služeb,
- daně a cla za zboží a služby ze zahraničí,
- majetkové daně,
- pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdravotní pojištění,
- ostatní daňové příjmy.

$$\text{Daňová výtěžnost v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel} = \frac{\text{daňové příjmy v letech 2001 - 2005}}{5 \times \text{počet obyvatel k 1. 7. 2003}} \times 1000$$

Optimum: maximum

➤ **E8 Příjmy z daní fyzických osob v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel**

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, ARIS

Do příjmů z daní fyzických osob byla zahrnuta:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků – zahrnuje daň odvedenou plátcem (zaměstnavatelem) za vlastní zaměstnance (položka 1111 rozpočtové skladby),

- daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti – zahrnuje veškerou daň, odvedenou na základě daňových přiznání, tj. získanou z výdělečné činnosti jiné než je závislá práce, především pak z podnikání, jiné samostatné výdělečné činnosti a pronájmu; zahrnuje i případný doplatek části daně ze závislé práce odvedený po podání přiznání při souběhu závislé práce a jiné výdělečné činnosti, není-li možno je od sebe rozlišit, popř. při souběhu několika zaměstnání (položka 1112 rozpočtové skladby).

Výše příjmů z daní fyzických osob je ovlivněna intenzitou ekonomické aktivity na území obce.

Příjmy z daní fyzických osob v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel

$$= \frac{\text{daň z příjmů fyzických osob v letech 2001 - 2005}}{5 \times \text{počet obyvatel k 1. 7. 2003}} \times 1\,000$$

Optimum: maximum

➤ E9 Ukazatel dluhové služby za rok 2005 (%)

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, ARIS

Vláda České republiky přijala dne 14. dubna 2004 usnesení č. 346 o Regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby. Přitom uložila ministru financí sledovat zadluženost obcí a krajů a každoročně předávat vládě zprávu o jejím vývoji. Výše uvedeným usnesením byl rovněž schválen postup Ministerstva financí při hodnocení zadluženosti obcí a krajů, definice a výpočet ukazatele dluhové služby.

Ministerstvo financí vypočítává každé obci a každému kraji definitivní ukazatel dluhové služby. Těm obcím a krajům, které překročí stanovenou výši ukazatele dluhové služby ve výši 30 %, Ministerstvo financí tuto skutečnost oznámí dopisem ministra financí s tím, že by měly přijmout taková opatření, aby v příštím období ukazatel dluhové služby nepřekročily. Současně musí dotčené obce nebo kraje do 3 měsíců zdůvodnit překročení ukazatele a oznámit Ministerstvu financí, jaká opatření budou přijata.

Ukazatel dluhové služby, který se vyjadřuje v procentech, je výsledkem poměru dluhové služby a skutečného objemu dluhové základny za uplynulý kalendářní rok.

Obsah dluhové služby se definuje jako:

- zaplacené úroky (položka 5141 rozpočtové skladby),
- uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby),
- splátky jistin (položky 8xx4 rozpočtové skladby),
- splátky leasingu (položka 5178 rozpočtové skladby).

Dluhová základna obsahuje:

- skutečně dosažené daňové příjmy v Třídě 1 a nedaňové příjmy v Třídě 2 za daný kalendářní rok,
- dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby), tj. prostředky finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a k rozpočtům krajů podle přílohy zákona o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok.

$$\text{Ukazatel dluhové služby (\%)} = \frac{\text{dluhová služba}}{\text{dluhová základna}} \times 100$$

I když je výše dluhové služby důležitým ukazatelem, nemusí být tím rozhodujícím pro posouzení hospodaření obce. Měla by se paralelně posuzovat účelnost zadlužení obce a také zhodnocení jejího majetku. Krátkodobá vysoká dluhová služba vůbec nemusí znamenat, že obec špatně hospodář, pokud její investice směřují k zlepšení vybavenosti obce a rozšíření jejího majetku.

Optimum: minimum

➤ E10 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2001 – 2005 (%)

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, ARIS

Ukazatel charakterizuje objem investovaných prostředků v letech 2001 – 2005.

Výdaje dělíme na běžné, které představují neinvestiční nákupy, transfery a půjčky, a kapitálové, které zahrnují:

- investiční nákupy – tj. obětované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, akcií a majetkových účastí jako nástroje rozpočtové politiky (seskupení položek 61 a 62 rozpočtové skladby),
- investiční transfery – tj. neopětované výdaje charakteru dotací a příspěvků na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku (obsahuje je seskupení položek 63 a 67 rozpočtové skladby),
- investiční půjčky – tj. nevratně poskytované prostředky jiným subjektům na investiční účely (najdeme je v seskupení položek 64 rozpočtové skladby).

Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obcí v letech 2001 – 2005 (%)

$$= \frac{\text{kapitálové výdaje v letech 2001 - 2005}}{\text{výdaje celkem v letech 2001 - 2005}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ E11 Míra zaměstnanosti osob ve věku 55 – 64 let k 1. 3. 2001 (%)

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel je vyjádřen jako podíl zaměstnaných osob ve věku 55 – 64 let na celkovém počtu obyvatel v této věkové skupině. Odráží míru pracovního zapojení osob v rizikové věkové skupině a souvisí také s celkovou situací na trhu práce.

$$\text{Míra zaměstnanosti osob ve věku 55 – 64 let (\%)} = \frac{\text{zaměstnané osoby ve věku 55 - 64 let}}{\text{počet obyvatel příslušného věku}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ E12 Index progresivity ekonomické struktury k 1. 3. 2001

Zdroj: SLDB 2001

Index progresivity ekonomické struktury je konstruován jako vážený součet podílů jednotlivých sektorů na celkovém počtu zaměstnaných osob. Index analyzuje odvětvovou strukturu zaměstnanosti z hlediska kvality a budoucího potenciálu. Sektoru s vyšším potenciálem byla přiřazena vyšší váha. Za odvětví s nižším potenciálem můžeme obecně považovat zemědělství a lesnictví, ale i některá odvětví zpracovatelského průmyslu (např. textilní a oděvní průmysl). Ty mohou podléhat strukturálním změnám a negativně tak ovlivňovat situaci na trhu práce i celkovou ekonomickou výkonnost regionu.

Váhy přiřazené jednotlivým sektorům:

- primární sektor váha 1
- sekundární sektor váha 2
- terciární sektor váha 3

Index progresivity ekonomické struktury

$$= \frac{\text{zaměstnaní v prim. sektoru} \times 1 + \text{zaměstnaní v sekund. sektoru} \times 2 + \text{zaměstnaní v terciár. sektoru} \times 3}{\text{počet zaměstnaných celkem}}$$

Odvětvová klasifikace ekonomických činností (OKEČ)

Odvětvová klasifikace ekonomických činností je jednou ze základních ekonomických klasifikací, jejímž předmětem jsou všechny pracovní činnosti vykonávané ekonomickými subjekty, a která slouží pro členění jednotlivých ekonomických subjektů.

Primární sektor: A Zemědělství, myslivost, lesnictví
B Rybolov a chov ryb

Sekundární sektor: C - E Průmysl celkem
C Těžba nerostných surovin
D Zpracovatelský průmysl
E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody
F Stavebnictví

<u>Terciární sektor:</u>	G	Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost
	H	Ubytování a stravování
	I	Doprava, skladování a spoje
	J	Finanční zprostředkování
	K	Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti
	L	Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení
	M	Vzdělání
	N	Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti
	O	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby

Optimum: maximum

➤ E13 Index strukturálního postižení v průmyslu

Metodika pro hodnocení obcí postižených strukturálními změnami v průmyslu byla převzata z „Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“. Strukturálně postižené území vykazuje vysoké zastoupení průmyslu a vysoký stupeň urbanizace, jeho průmyslová základna prochází výraznou restrukturalizací, jež je spojena s dalšími negativními dopady, např. nadprůměrnou nezaměstnaností. Hodnocení provedené navrženým způsobem by mělo potvrdit názor, že dominantní pozice průmyslu je rizikovým faktorem.

Index strukturálního postižení v průmyslu je vyjádřen jako syntetický ukazatel, který v sobě zahrnuje tři dílčí ukazatele.

Podíl zaměstnanosti v průmyslu – v sekundárním sektoru (%)

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel udává podíl osob zaměstnaných v průmyslu z celkového počtu zaměstnanců. Za vyšší podíl osob pracujících v sekundárním sektoru považujeme hodnoty, které převyšují průměrnou úroveň za Liberecký kraj, tj. 47,52 %. U těchto obcí je vykázáno výsledné dílčí postižení za tento ukazatel.

$$\text{Podíl zaměstnanosti v průmyslu} = \frac{\text{zaměstnaní v sekundárním sektoru}}{\text{počet zaměstnaných celkem}} \times 100$$

Pokles ekonomické aktivity obyvatel

Zdroj: SLDB 1991, 2001

Tento dílčí ukazatel posuzuje průměrnou úroveň ekonomické aktivity a její pokles za dané období. V obcích, které se vyznačují větším poklesem ekonomické aktivity (index menší než 0,90) a nebo se negativně odchylují od průměrné úrovně Libereckého kraje za období 1991 až 2001 (tj. 66,42 %), je vykázáno výsledné dílčí postižení. Míra ekonomické aktivity představuje podíl pracovní síly na počtu všech osob starších 15 let.

$$\text{Index změna 2001/1991} = \frac{\text{míra ekonomické aktivity v roce 2001}}{\text{míra ekonomické aktivity v roce 1991}}$$

Míra nezaměstnanosti ve střednědobém úseku

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Určující hranicí pro tento ukazatel je průměrná úroveň míry registrované nezaměstnanosti (vypočítané na základě metodiky platné do října roku 2004) za sledované období v Libereckém kraji (7,32 %). Pokud hodnota ukazatele za obec nepřekročila úroveň Libereckého kraje, obec nespadá do postižených území.

Míra nezaměstnanosti ve střednědobém úseku

$$= \frac{\text{míra nezaměstnanosti v roce 2000} + \text{míra nezaměstnanosti v roce 2005}}{2}$$

Způsob hodnocení indexu strukturálního postižení v průmyslu

Při hodnocení dílčích ukazatelů platí zásada, že překročila-li hodnota ukazatele za obec stanovenou kritickou hranici (průměrnou úroveň za Liberecký kraj) nebo dané úrovně nedosáhla, bylo u ní vykázáno výsledné dílčí postižení.

V návaznosti na výsledky dílčích postižení byly zavedeny 4 stupně postižení:

- nulový stupeň postižení – obec nevykázala postižení v žádném z dílčích ukazatelů, a tedy není zasažena nežádoucími dopady změn v průmyslu,
- stupeň postižení 1 – obec vykazuje postižení v jednom z dílčích ukazatelů,
- stupeň postižení 2 – u obce byly zaznamenány dva ukazatele jako rizikové, což představuje vyšší stupeň strukturálního postižení,
- stupeň postižení 3 – na obce negativně dopadají strukturální změny, které probíhají v odvětvích průmyslu, a obce jsou ohroženy nejvyšším stupněm postižení.

Optimum: minimum

➤ **E14 Index strukturálního postižení na venkově a v zemědělství**

Index strukturálního postižení na venkově a v zemědělství je syntetickým ukazatelem, v rámci kterého je posuzováno pět navržených ukazatelů. Metodika stanovení tohoto indexu byla převzata z „Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje“. Na venkově vždy působí komplex dílčích příčin problému. Za pozornost stojí skutečnost, že všechny obce s nízkým stupněm urbanizace patří do skupiny nejvíce strukturálně postižených propadem průmyslu. Venkovské oblasti jsou charakteristické nízkou životní úrovní, nadprůměrným podílem zaměstnanosti v primárním sektoru, nízkou hustotou osídlení a zpravidla také nadprůměrnou nezaměstnaností.

Hustota obyvatelstva v roce 2005

Ukazatel sleduje průměrný počet obyvatel bydlících na daném území. Hustotě osídlení jsou přímo úměrné podmínky pro rozvoj průmyslu, podnikání, efektivnost dopravy atd., nepřímo úměrné však jsou podmínky pro zachování krajiny a zdravého nenarušeného životního prostředí. Hustota osídlení úzce souvisí i s mírou urbanizace a jejími dopady.

K posouzení strukturálního postižení bylo v rámci tohoto dílčího ukazatele zvoleno kritérium 100 obyvatel na km². U obcí, jejichž hustota osídlení je nižší než 100 obyvatel na km², je vykázáno dílčí postižení.

$$\text{Hustota obyvatelstva (na 1 km}^2\text{)} = \frac{\text{počet obyvatel}}{\text{rozloha území (km}^2\text{)}}$$

Index stáří v roce 2005

Index stáří vyjadřuje počet obyvatel ve věku 65 let a starších na 100 dětí ve věku mladších 15 let. Je-li hodnota indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob a naopak. V našem případě, kdy sledovaná hodnota přesáhla hodnotu ukazatele za Liberecký kraj (85,80 %), obec spadá do kritické skupiny a je u ní vykázáno dílčí postižení.

$$\text{Index stáří} = \frac{\text{počet obyvatel ve věku 65 a více let}}{\text{počet obyvatel ve věku 0 - 14 let}} \times 100$$

Podíl zaměstnanosti v zemědělství – v primárním sektoru (%)

Zdroj: SLDB 2001

Ukazatel představuje podíl zaměstnaných v zemědělství, lesnictví a rybolovu na celkovém počtu zaměstnaných. Za vyšší podíl osob pracujících v primárním sektoru považujeme hodnoty, které převyšují průměrnou úroveň za Liberecký kraj, tj. 2,79 %.

$$\text{Podíl zaměstnanosti v zemědělství} = \frac{\text{zaměstnaní v primárním sektoru}}{\text{počet zaměstnaných celkem}} \times 100$$

Míra nezaměstnanosti ve střednědobém úseku

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Popis tohoto ukazatele je shodný jako v případě indexu strukturálního postižení v průmyslu.

Přírůstek/úbytek obyvatel

Ukazatel vyjadřuje procentní přírůstek nebo úbytek počtu obyvatel ve sledovaném období. Vzhledem k tomu, že v rámci Libereckého kraje došlo k nevýraznému snížení počtu obyvatel, za postižené obce jsou označovány všechny ty, ve kterých došlo ve sledovaném období k poklesu počtu obyvatel.

$$\text{Index změny 2005/2000} = \frac{\text{počet obyvatel v roce 2005}}{\text{počet obyvatel v roce 2000}}$$

Způsob hodnocení indexu strukturálního postižení na venkově a v zemědělství

Hodnocení z pohledu strukturálního postižení vlivem venkovského osídlení a zemědělské produkce rozděluje obce do 6 skupin podle intenzity postižení:

- nulový stupeň postižení – obce nevykazují postižení v žádném dílčím ukazateli,
- stupeň postižení 1 – obce nesplňují podmínku v jednom z ukazatelů,
- stupeň postižení 2 – obce s mírným stupněm postižení,
- stupeň postižení 3 – ve výsledném postižení jsou vykázány 3 ukazatele, ve kterých obec nedosahuje optimálních hodnot,
- stupeň postižení 4 – tento stupeň představuje silnou intenzitu postižení,
- stupeň postižení 5 – obce jsou silně zasaženy strukturálními změnami na venkově a v zemědělství.

Optimum: minimum

➤ E15 Potenciál cestovního ruchu za rok 2001

Zdroj: Ústav územního rozvoje, Brno

V roce 2001 zpracoval Ústav územního rozvoje Brno na základě požadavku Ministerstva pro místní rozvoj studii zaměřenou na potenciál cestovního ruchu na území České republiky do úrovně obcí, ve kterém jsou zhodnoceny územní podmínky a předpoklady pro další možný rozvoj cestovního ruchu. Aktivita cestovního ruchu skladebně vstupují do dvou subsystémů – přírodního, který zahrnuje aktivity založené na aktivní turistice, rekreaci, poznávání přírody apod., a kulturního, zahrnujícího např. cesty za kulturním poznáním či zábavnými akcemi.

V návaznosti na uvedené členění cestovního ruchu se jeho potenciál dělí na:

- potenciál přírodního subsystému – přírodní pozoruhodnosti, vhodnost krajiny pro pěší turistiku, cykloturistiku, sjezdové zimní sporty, lyžařskou turistiku, rekreaci u vody, rekreaci typu lesy/hory, venkovskou turistiku, vodní turistiku, horolezectví, závěsné létání, sportovní myslivost, sportovní rybolov a pozorování vodních ptáků,
- potenciál kulturního subsystému – kulturně historické památky a soubory, skanzeny a muzea, lázeňská funkce, kongresy a konference, kulturní, sportovní a církevní akce, veletrhy a tematické trhy, místní produkty, možnost příhraničních nákupních a zábavních činností, tzv. příhraniční specifika.

Rozvojové podmínky a předpoklady v rámci jednotlivých aktivit cestovního ruchu jsou na různé úrovni (vyšší, nižší, neexistující). Proto byly ve studii zavedeny čtyři intenzitní stupně – nulový, stupeň 1 (potenciál v základní úrovni), stupeň 2 (zvýšená úroveň) a stupeň 3 (vysoká úroveň). Další skutečností, která byla při posuzování potenciálu cestovního ruchu zohledněna, je významnost jednotlivých aktivit. Proto bylo použito váhové hodnocení pomocí bodové metody, kdy byl určitý stanovený počet bodů přiřazen každému vykázanému intenzitnímu stupni jednotlivého dílčího potenciálu cestovního ruchu. Hodnota celkového, stejně tak jako hodnota přírodního a kulturního subsystému, byla získána součtem bodů za jednotlivé aktivity, které byly vykázány pro území dané obce a v daném intenzitním stupni.

Obce tak vytváří 6 různých úrovní intenzitních zón podle hodnoty celkového potenciálu, který zahrnuje potenciál přírodního a kulturního subsystému cestovního ruchu.

Intenzitní zóny celkového potenciálu cestovního ruchu:

- bez potenciálu – tuto zónu tvoří hlavně vojenské újezdy, naprosto výjimečně i jiné obce,
- zóna základního potenciálu – zpravidla je zastoupen jen jeden subsystém,
- zóna zvýšeného potenciálu – buď oba subsystémy jsou v základní úrovni nebo jen jeden ve zvýšené úrovni,
- zóna vysokého potenciálu – buď jsou oba subsystémy ve zvýšené úrovni nebo jen jeden ve vysoké úrovni,
- zóna velmi vysokého potenciálu – obvykle jsou oba subsystémy ve vysoké úrovni, popř. při asymetrické skladbě jeden ve velmi vysoké úrovni,
- zóna výjimečného potenciálu – většinou jde o města s mimořádnou úrovní kulturního subsystému cestovního ruchu, doplňovanou částečně i přírodním subsystémem.

Optimum: maximum

➤ **E16 Bonita zemědělské půdy za rok 2005 (Kč/m²)**

Zdroj: Ministerstvo zemědělství České republiky

Bonita zemědělské půdy představuje průměrnou úřední cenu zemědělské půdy, která je počítána jako vážený aritmetický průměr cen v jednotlivých katastrech, kde vahou je výměra zemědělské půdy. Průměrné ceny zemědělských pozemků za jednotlivá katastrální území jsou stanoveny podle vyhlášky Ministerstva zemědělství České republiky č. 463/2002, ve znění ke dni 1. ledna 2005.

$$\text{Bonita zemědělské půdy (Kč/m}^2\text{)} = \frac{\text{průměrná úřední cena zemědělské půdy v obci} \times \sum (\text{cena pro dané katastrální území} \times \text{výměra zemědělské půdy katastrálního území})}{\text{výměra zemědělské půdy celkem}}$$

Ukazatel charakterizuje kvalitu zemědělského půdního fondu z pohledu konkrétních agroklimatických podmínek, svažitosti, expozice terénu, hloubky a skeletovitosti půdy – tedy souhrnný přírodní potenciál zemědělské půdy. Ukazatel současně vypovídá o možné efektivnosti zemědělského hospodaření v kontextu na určitý typ jejího využití (např. pastevectví, ovocnářství aj.)

Optimum: maximum

➤ **E17 Podíl výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře k 21. 3. 2003 (%)**

Zdroj: www.lfa.cz

Na základě kritérií daných Nařízením Rady (ES) č. 1257/1999 a s přihlédnutím k přírodním, ekonomickým a demografickým podmínkám v České republice byla stanovena kritéria pro vymezení tří typů méně příznivých oblastí (LFA):

- **horské oblasti** (značení H) – stanovené dle čl. 18 Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, pro která byla použita následující kritéria:
 - průměrná nadmořská výška území obce nebo katastrálního území je větší nebo rovna 600 m n. m. nebo
 - průměrná nadmořská výška území obce nebo katastrálního území je větší nebo rovna 500 a menší než 600 m n. m. a zároveň sklonitost nad 7° (12,3 %) na ploše větší než 50 % výměry zemědělské půdy v obci nebo v katastrálním území.
- **ostatní méně příznivé oblasti** (ostatní LFA, značení O) – stanovené dle čl. 19 Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, která představují ucelená území splňující všechna následující kritéria:
 - v rámci okresu (NUTS IV):
 - průměrná výnosnost zemědělské půdy je nižší než 34 bodů (80 % průměru ČR),
 - v rámci kraje (NUTS III):
 - hustota obyvatel menší než 75 obyvatel na km²,
 - podíl pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybolovu na ekonomicky aktivním obyvatelstvu větší než 8 %.
- **oblasti se specifickými omezeními** (značení S) – stanovené dle čl. 20 Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 zahrnují:
 - území obcí nebo katastrálních území v podhorských oblastech na severozápadě a východě ČR, s průměrnou výnosností půdy nižší než 34 bodů; zemědělství v těchto příhraničních oblastech má dlouhodobě specifické postavení v rámci ČR a je nezbytné jej zde podporovat pro udržení a obnovení kulturního rázu krajiny, jako rekreační zázemí měst a rozvoj turistiky,
 - jednotlivá území obcí a katastrálních území s výnosností půdy nižší než 34 bodů nebo katastrální území s výnosností půdy vyšší nebo rovnou 34 bodů a nižší než 38 bodů a zároveň sklonitostí nad 7° (12,3 %) na ploše větší než 50 % výměry zemědělské půdy katastrálního území, která se nacházejí uvnitř příznivých (nezařazených) oblastí; na těchto územích je třeba zachovat zemědělskou výrobu za účelem udržení venkovské krajiny, turistického potenciálu a ochrany životního prostředí.

Dále bylo zavedeno označení pro oblasti, které nesplňují žádná kritéria a tudíž nejsou zařazeny mezi méně příznivé oblasti (značení N).

$$\text{Podíl výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře} = \frac{\text{výměra LFA za obec}}{\text{výměra obce celkem}} \times 100$$

Optimum: N – oblast není zařazena do LFA

➤ **E18 Podíl výstavby bytů v rodinných domech na celkovém počtu dokončených bytů v letech 2000 – 2005 (%)**

Ukazatel udává v procentním vyjádření podíl výstavby bytů v rodinných domech bez nástaveb a přístaveb na celkovém počtu dokončených bytů. Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou tomuto účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. Dokončené byty jsou takové byty, na které ve smyslu zákona č. 50/1976 Sb. (Stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo příslušným stavebním úřadem během sledovaného období vystaveno kolaudační rozhodnutí (souhlas s užíváním bytů).

Ukazatel odráží podmínky pro bytovou výstavbu v dané obci, která je ovlivněna místní politikou (vybudování inženýrských sítí), současně signalizuje životní úroveň obyvatel, poukazuje na schopnost domácností finančně zvládnout bytovou výstavbu a v neposlední řadě poukazuje na těsnost vazby obyvatel s daným územím.

Podíl výstavby bytů v rodinných domech na celkovém počtu dokončených bytů v letech 2000 – 2005

$$= \frac{\text{výstavba bytů v rodinných domech v letech 2000 - 2005}}{\text{počet dokončených bytů v letech 2000 - 2005 celkem}} \times 100$$

Optimum: maximum

3.4 Definice a popis statistických ukazatelů za oblast životního prostředí

➤ **ŽP1 Podíl výdajů obcí do životního prostředí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005 (%)**

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky, ARIS

Tento ukazatel vyjadřuje podíl finančních prostředků, které obec ze svého rozpočtu poskytuje za účelem tvorby a ochrany životního prostředí z celkových výdajů obce. Do oblasti tvorby a ochrany životního prostředí dle rozpočtové skladby spadá:

- ochrana ovzduší a klimatu,
- nakládání s odpady,
- ochrana a sanace půdy a podzemní vody,
- ochrana přírody a krajiny,
- omezování hluku a vibrací,
- správa v ochraně životního prostředí,
- ochrana proti záření,
- výzkum životního prostředí,
- ostatní činnosti v životním prostředí (mezinárodní spolupráce, ekologická výchova a osvěta, ekologie v dopravě).

Podíl výdajů do životního prostředí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005

$$= \frac{\text{součet výdajů do životního prostředí v letech 2001 - 2005}}{\text{výdaje celkem v letech 2001 - 2005}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ **ŽP2 Podíl trvale obydlených domů napojených na plyn k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Na základě metodických pokynů platných pro Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo 1. 3. 2001, je za trvale obydlený dům považován dům, ve kterém je alespoň jeden trvale obydlený byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou trvale bydlící osobou. V trvale obydleném domě musí mít trvalý (nebo dlouhodobý) pobyt alespoň jedna osoba.

Samotné napojení trvale obydleného domu na plyn je možné dvojím způsobem – buď je dům napojen na plyn z veřejné sítě (jeho spotřeba se zaznamenává plynoměrem) nebo je plyn odebírán z domovního

zásobníku (domovní zásobník na plyn – minimálně na 1 tunu, přičemž se neuvádějí tlakové lahve na propanbutan).

Z hlediska životního prostředí znamená přechod způsobu vytápění směrem k ekologičtějším formám (v našem případě vytápění plynem) jednoznačně pozitivní krok. Tyto změny způsobů nebo technologií vytápění by se měly odrazit především v lokálním zlepšení kvality ovzduší ve smyslu snižování emisí znečišťujících látek, jako je oxid uhelnatý (CO), oxid siřičitý (SO₂), ale i oxidy dusíku (NO_x).

Podíl trvale obydlených domů napojených na plyn

$$= \frac{\text{počet trvale obydlených domů s napojením na plyn}}{\text{celkový počet trvale obydlených domů}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ **ŽP3 Podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Obsahem tohoto ukazatele je počet trvale obydlených domů, které mají domovní přípojku na kanalizační síť. Další možností zjišťovanou při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 bylo napojení na vlastní domácí čističku odpadních vod, která je také příznivým faktorem z pohledu zlepšování stavu životního prostředí. Tyto údaje však bohužel nejsou za obce k dispozici.

Z pohledu životního prostředí předchází existence kanalizační sítě a v optimálním případě její napojení na čistírnu odpadních vod zejména možnosti kontaminace podzemních i povrchových vod a půdy biologicky znečištěnými odpadními vodami. Naopak neexistence kanalizace ani jímky vytváří prostor pro případná ekologická znečištění krajiny. Jako nejvýraznější problém v oblasti čištění odpadních vod v obcích Libereckého kraje vystupuje jednotná kanalizační síť, její zastaralost a nedostatečně účinné čistírny odpadních vod.

Podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť

$$= \frac{\text{počet trvale obydlených domů s napojením na kanalizační síť}}{\text{celkový počet trvale obydlených domů}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ **ŽP4 Podíl zeleně na ostatní ploše v roce 2005 (%)**

Plochy vymezené jako zeleň spadají do ploch označených jako ostatní.

Ostatní plocha zahrnuje pozemky určené jako skladištní a dílenské prostory, stavební místa nesloužící v současné době k jiným účelům, které se nedají zemědělsky využít. Dále jsou to pozemky určené k dopravě nebo k telekomunikaci, pozemky pro zdravotnictví, tělesnou výchovu a rekreaci pracujících, rekreační plochy chat (nikoli soukromých) a hotelů, pozemky určené jako státní přírodní rezervace nebo jiná chráněná území, areály kulturních památek, pokud na nich není plánovaná zemědělská výroba nebo nejde o lesní půdu, parky, veřejné nebo soukromé okrasné zahrady, pozemky určené k dobývání nerostů a jiných surovin, ukládání vedlejších produktů při těžbě nerostů a jiných surovin, stálé manipulační prostory apod. (haldy šachet, silážní jámy, trvalé polní mlaty, tvrdé výběhy pro drůbež, skot a vepřový dobytek, mrchoviště). Patří sem také hřbitovy a pozemky, které nejde zemědělsky obdělávat (rokle, výmoly, ochranné hráze apod.) a pozemky, které neposkytují trvalý užitek z jiných důvodů, zejména plochy zarostlé křovinami nebo zanesené štěrkem nebo kamením nebo slatinou, tj. půdy zamokřené.

Z výše uvedené definice ostatních ploch vyplývá, že mezi zeleň patří především parky a okrasné zahrady, přírodní rezervace a chráněná území. Význam zeleně roste zejména s velikostí obce, tj. čím větší obec, tím větší potřeba „zelených“ ploch. Plochy zeleně by měly obyvatelům měst a obcí poskytovat možnost odpočinku, sportu nebo rekreace v příjemném a klidném přírodním prostředí. Neméně významný je přínos zeleně pro kvalitu ovzduší v dané lokalitě.

$$\text{Podíl zeleně na ostatní ploše} = \frac{\text{výměra ploch zeleně}}{\text{výměra ostatních ploch}} \times 100$$

Optimum: maximum

➤ **ŽP5 Podíl neplodné půdy na ostatní ploše v roce 2005 (%)**

Neplodná půda zahrnuje pozemky, které není možné zemědělsky obdělávat, a které neposkytují trvalý užitek. Jedná se např. o rokliny, meze s kamením, ochranné hráze, močály, bažiny apod. Z hlediska životního prostředí je existence půdy v této podobě negativní.

$$\text{Podíl neplodné půdy na ostatní ploše} = \frac{\text{výměra neplodné půdy}}{\text{výměra ostatních ploch}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **ŽP6 Ekologická stabilita krajiny v roce 2005**

Ukazatel vyjadřuje poměr ekologicky pozitivně využívaných ploch k ekologicky negativně využívaným.

Mezi pozitivně využívané plochy patří:

- lesy, sady, zahrady, vinice, chmelnice, louky a pastviny a vodní plochy,
- z ostatních ploch se jedná o plochy zeleně, sportoviště a rekreační plochy, hřbitovy, urnové háje, plantáže dřevin, kulturní a osvětové plochy.

Mezi negativně využívané plochy patří:

- orná půda, zastavěné plochy,
- z ostatních ploch pak dopravní plochy (silnice, železnice, ostatní komunikace), dobývací prostor, manipulační prostor, skládky, neplodná půda.

Do výpočtu za ostatní plochy vstupovala v případě pozitivně využívaných ploch pouze zeleň a sportoviště a rekreační plochy a v případě negativních ploch dopravní plochy, dobývací prostor, skládky a neplodná půda. Za zbývající složky ostatních ploch nebyla k dispozici data.

Hlavním důvodem, proč byl tento syntetický ukazatel do hodnocení zařazen je skutečnost, že souhrnně charakterizuje krajinný typ z pohledu využití pozemků. Kvalitu životního prostředí by lépe charakterizovaly jiné ukazatele – počet, velikost a kvalita biocenter, biokoridorů, druhové složení zoocenóz a fytocenóz. Vzhledem k obtížné kvantifikaci kvality a absenci údajů z této oblasti je ekologická stabilita krajiny pro hodnocení přijatelným syntetickým ukazatelem kvality krajinného rázu z environmentálního hlediska.

Způsob výpočtu vychází z metody Z-transformace:

$$\sum \frac{x - \bar{x}}{s} = \text{index pro každý ukazatel, tj. za každou obec,}$$

kde:

x = podíl pozitivně nebo negativně využívaných ploch v obci na celkové výměře obce,

$\bar{x}$ = podíl pozitivně nebo negativně využívaných ploch v kraji na celkové výměře kraje,

s = směrodatná odchylka, která se vypočte jako:

$$= \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2 \times \text{podíl výměry obce na celkové výměře kraje}}{n - 1}},$$

kde:

n = počet obcí v kraji

Výsledek Z-transformace říká, kolik procent průměrné odchylky v kraji tvoří odchylka obce od průměru kraje. Je-li index záporný, znamená to, že se obec pohybuje pod průměrem kraje a naopak. Záleží pak na tom, zda je pro obec pozitivní či negativní být pod nebo nad průměrem kraje. Podle toho pak ukazatel vstupuje do konečného výpočtu ukazatele vyjadřujícího ekologickou stabilitu krajiny v obci.

Z tohoto hlediska jsou ukazatele rozděleny do dvou skupin:

- **pozitivní (P):** čím více, tím lépe (pozitivně využívané plochy)
- **negativní (N):** čím více, tím hůře (negativně využívané plochy)

Z výše uvedeného členění pak vyplývá i postavení ukazatelů v souhrnném vzorci ekologické stability krajiny:

$$\text{Ekologická stabilita krajiny} = P - N$$

Čím vyšší hodnota indexu ekologické stability krajiny, tím pozitivnější situace pro danou obec.

Optimum: maximum

➤ **ŽP7 Změna výměry ploch s převážně pozitivním a převážně negativním vlivem na životní prostředí v letech 1994 – 2005**

Původním ukazatelem, který měl být součástí předkládané analýzy, byl ukazatel označený jako „Zóny s nejdynamičtější proměnou využití půdy v letech 1994 – 2005“. V rámci tohoto ukazatele byly označeny katastry obcí, ve kterých v daném období došlo k nejvýznamnější změně využití pozemků. Změna využití půdy byla definována jako součet rozdílů (v absolutní hodnotě) v zastoupení jednotlivých typů pozemků (zemědělská půda, lesní půda, vodní plochy, zastavěné plochy, ostatní plochy) na celkové výměře katastru obce v letech 1994 – 2005 ve vztahu k celkové výměře obce v roce 2005.

Nedostatkem tohoto ukazatele je skutečnost, že vyjadřuje pouze dynamiku změn ve využití půdy. Z takto vymezené změny nebylo možné zhodnotit, zda je změna pro životní prostředí pozitivní nebo negativní. Záleží totiž na tom, které složky land-use se na změně nejvíce podílely.

Vzhledem k výše zmíněným skutečnostem byl ukazatel nahrazen ukazatelem „Změna výměry ploch s převážně pozitivním a převážně negativním vlivem na životní prostředí v letech 1994 – 2005“, který lépe vypovídá o vlivu změn v oblasti půdního fondu na životní prostředí.

I přesto, že ukazatel Zóny s nejdynamičtější proměnou využití půdy v letech 1994 – 2005 nevstupuje do bodového ani analytického hodnocení, výsledné hodnoty jsou zveřejněny alespoň v podobě kartogramu.

Nově zařazený ukazatel porovnává přírůstky a úbytky jednotlivých druhů pozemků, ke kterým došlo mezi roky 1994 a 2005, a posuzuje jejich vlivu na životní prostředí. Prvním krokem bylo rozdělení pozemků resp. změn jejich výměry do dvou skupin – změny výměry půdy s převážně pozitivním vlivem (dále jen pozitivní plochy) a změny výměry půdy s převážně negativním vlivem (dále jen negativní plochy) na životní prostředí.

Přesnější hodnocení pozitivních a negativních vlivů na životní prostředí by samozřejmě přinesla spíše konfrontace „kvality s kvalitou“, tj. např. přírůstek lesů porovnat s podílem poškozených lesů, přírůstek orné půdy s její úrodností apod. S ohledem na zdroje a podrobnost našich dat je ovšem tento způsob hodnocení nemožný.

Velmi obecně lze za pozitivní změny v land-use považovat přírůstky těchto druhů pozemků:

- sady, zahrady, vinice, chmelnice, trvalé travní porosty (složky zemědělské půdy),
- lesy,
- vodní plochy,
- části ostatních ploch (zeleň, sportoviště a rekreační plochy, hřbitovy, kulturní a osvětové plochy).

Mezi negativní změny v land-use pak můžeme zařadit přírůstky následujících druhů pozemků:

- orná půda (složka zemědělské půdy),
- zastavěné plochy,
- části ostatních ploch (pro dopravu, manipulační plochy, sklady, skládky, dobývací prostory, neplodná půda).

I zde se však vyskytl problém související s nedostatečně podrobnými informacemi, a to u pozemků spadajících do skupiny ostatní plochy a vztahujících se k roku 1994. Hodnocení tak bylo provedeno bez zahrnutí vlivu těchto druhů pozemků a bude tudíž do jisté míry zkreslené.

Přestože orná půda byla v prvotním rozdělení zařazena mezi plochy s převážně negativním vlivem na životní prostředí, v dalším kroku byla konfrontována s průměrnou úřední cenou zemědělské půdy.

Průměrná úřední cena zemědělské půdy v obci ($Kč/m^2$) = bonita zemědělské půdy

$$= \frac{\sum (\text{cena pro dané katastrální území} \times \text{výměra zemědělské půdy katastrálního území})}{\text{výměra zemědělské půdy celkem}}$$

O tom, do jaké skupiny bude orná půda spadat, nakonec rozhodovala průměrná úřední cena zemědělské půdy v každé obci a skutečnost, zda se výměra orné půdy v obci zvyšovala nebo naopak snižovala. Mezi pozitivní změny byla zahrnuta orná půda, která:

- buď zvyšovala svou výměru v obcích, ve kterých je průměrná cena zemědělské půdy alespoň o 10 % vyšší než je její hodnota v Libereckém kraji (ta dle našich výpočtů činí $3,68 Kč/m^2$),
- nebo snižovala svou výměru v obcích, ve kterých je průměrná cena zemědělské půdy nižší než její hodnota v kraji, nebo je vyšší maximálně o 10 %.

V ostatních případech byl přírůstek nebo úbytek orné půdy považován za negativní změnu.

Po zjištění změn výměry jednotlivých druhů pozemků za sledované období jsme tyto změny sečetli, a to jak ve skupině pozitivních ploch, tak ve skupině negativních ploch. Celkovou změnu výměry pozemků dosaženou v obou skupinách jsme pak vzájemně porovnali a výsledkem bylo celkem 6 možných kombinací,

ke kterým mohlo v obcích dojít a které byly následně rozděleny do 6 intervalů s odpovídajícím přiděleným bodovým ziskem (6 bodů = optimální situace, 1 bod = antioptimum).

- Interval I.: růst výměry pozitivních ploch a zároveň pokles výměry negativních ploch (6 bodů)
Interval II.: růst výměry jak pozitivních, tak negativních ploch, přičemž přírůstek pozitivních ploch je větší než přírůstek negativních ploch (5 bodů)
Interval III.: pokles výměry jak pozitivních, tak negativních ploch, přičemž pokles pozitivních ploch je menší než pokles negativních ploch (4 body)
Interval IV.: růst výměry jak pozitivních, tak negativních ploch, přičemž přírůstek pozitivních ploch je menší než přírůstek negativních ploch (3 body)
Interval V.: pokles výměry jak pozitivních, tak negativních ploch, přičemž pokles pozitivních ploch je větší než pokles negativních ploch (2 body)
Interval VI.: pokles výměry pozitivních ploch a zároveň růst výměry negativních ploch (1 bod)

- **ŽP8 Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001 (%)**
- **ŽP9 Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001 (%)**
- **ŽP10 Podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001 (%)**
- **ŽP11 Podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001 (%)**

Zdroj: SLDB 2001

Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání představuje nejčtenější formu mobility obyvatel a zjišťuje se pouze při sčítání lidu, domů a bytů, tedy naposledy v roce 2001. Osoby dojíždějící/vyjíždějící do zaměstnání mimo obec jsou osoby, které uvedly, že místo jejich pracoviště bylo v jiné obci nebo v jiném státu, než ve kterém měly trvalý (dlouhodobý) pobyt.

V souvislosti s tímto ukazatelem a jeho vlivem na životní prostředí je podstatný použitý dopravní prostředek. V případě sčítání bylo možné uvést všechny obvykle používané dopravní prostředky (tj. vlak, autobus, MHD, automobil – řidič nebo spolucestující, motocykl, kolo, jiný dopravní prostředek, žádný dopravní prostředek – pěšky). Pro účely naší analýzy s ohledem na dostupnost dat za obce jsme pozornost zaměřili na vlak nebo autobus jako veřejnou dopravu a automobil jako individuální dopravu (v kombinaci s ostatními dopravními prostředky).

Při hodnocení ukazatelů je pak podstatné si uvědomit, využíváním kterého dopravního prostředku více zatížíme životní prostředí. Obecně lze říci, že veřejná doprava jako celek produkuje výrazně méně měrných emisí než individuální automobilová doprava. Pro dobrou ekologickou bilanci v rámci jednotlivých způsobů dopravy je ovšem nutné, aby byla vytvořena dostatečná a fungující síť veřejné dopravy ve všech obcích.

Ukazatele byly vypočteny podle následujícího modelu:

$$\frac{\text{počet dojíždějících/vyjíždějících osob využívajících k dopravě vlak nebo autobus/automobil}}{\text{počet dojíždějících/vyjíždějících osob v obci celkem}} \times 100$$

Optimum: dojíždějící/vyjíždějící využívající veřejnou dopravu: maximum
dojíždějící/vyjíždějící využívající individuální dopravu: minimum

- **ŽP12 Podíl dopravních ploch na celkové rozloze v roce 2005 (%)**

Dopravní plochy jsou součástí ploch označených jako ostatní. Jedná se o plochy pozemků, na kterých se rozkládají silnice, železnice, ostatní komunikace a ostatní dopravní plochy.

Výstavbou dalších dopravních ploch dochází k trvalé ztrátě ploch „zelených“, čímž je ovlivněn ráz krajiny. Rozšiřování dopravní sítě souvisí také se stále rostoucím objemem dopravy, který má negativní vliv především na kvalitu ovzduší, a to v podobě produkce emisí NOx.

$$\text{Podíl dopravních ploch na celkové rozloze} = \frac{\text{výměra dopravních ploch}}{\text{výměra obce celkem}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **ŽP13 Podíl silnic z dopravních ploch v roce 2005 (%)**

Silnice je veřejně přístupná pozemní komunikace určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci. Všechny silnice pak tvoří silniční síť. Podle svého určení a dopravního významu se silnice dělí do následujících tříd:

- silnice I. třídy (určené pro dálkovou a mezistátní dopravu),
- silnice II. třídy (určené pro dopravu mezi významnými sídly kraje),
- silnice III. třídy (určené k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní pozemní komunikace).

Silnice je součástí dopravních ploch, tzn. že z hlediska životního prostředí je to plocha negativní.

$$\text{Podíl silnic z dopravních ploch} = \frac{\text{výměra silnic}}{\text{výměra dopravních ploch celkem}} \times 100$$

Optimum: minimum

➤ **ŽP14 Investiční příležitosti – brownfields, průmyslové zóny – greenfields**

Zdroj: Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.

Obce jsou rozděleny do dvou skupin podle toho, zda se na jejich území nachází nebo nenachází lokalita typu brownfields a greenfields. Informace o této skutečnosti je ve tvaru „ano – ne“.

Lokalita typu **brownfields** je plocha, která v minulosti sloužila pro průmyslovou, zemědělskou, stavební nebo jinou činnost a v současné době ztratila nebo ztrácí své původní funkční využití. V důsledku stávající nebo již ukončené činnosti mohla být daná plocha kontaminována (ekologická zátěž) nebo jinak zdevastována. Samotný pozemek brownfields může být součástí mnohem většího území nebo komplexu. Do této kategorie spadají např. zcela nebo zčásti opuštěné průmyslové areály, staré zemědělské objekty, nevyužívané drážní pozemky, bývalé vojenské objekty, opuštěné obytné čtvrti apod.

Lokalitu typu **greenfields** lze charakterizovat jako území určené pro výstavbu obvykle průmyslových objektů využitím dosud nezastavěných pozemků na tzv. „zelené louce“ (zemědělská půda), které jsou pro výstavbu určeny poprvé a nacházejí se ve většině případů na okraji města.

Investoři v současné době upřednostňují lokality greenfields před brownfields. Hlavním důvodem je především možnost postavit objekt dle vlastních požadavků tak, aby odpovídal vyhovujícím rozměrům a potřebám. Odpadá nutnost kompletního přebudování a vyčištění území. Nově je vybudována technická a dopravní infrastruktura. Významným faktorem je i cena pozemků, která je na okraji města jednoznačně nižší než v atraktivních místech center měst. Vystavět nové objekty je levnější než přebudovat stávající. Kromě pozitivního vlivu na ekonomiku s sebou výstavba nových průmyslových zón přináší rizika v podobě nadměrného rozšiřování zastavěného území, v jehož důsledku nenávratně ubývá zemědělské půdy, zvyšuje se intenzita dopravy způsobená zvýšením počtu osob dojíždějících do zaměstnání nebo vlastní technologickou přepravou výrobků, polotovarů a výrobních materiálů.

Optimum: minimum

4. Souhrnné hodnocení demografické oblasti

Hodnocení regionálních rozdílů mezi obcemi Libereckého kraje z demografického pohledu je výrazně ovlivněno dvěma základními skutečnostmi. Na jedné straně tato oblast nabízí velmi širokou a pestrou škálu kvalitních dat charakterizujících přímo obce jako sledované a porovnávané územní celky. Oblast statistiky obyvatelstva je s ohledem na relativní stabilitu sledovaných jevů, tradici a způsob zjišťování a dostupnost informačních zdrojů jednou z nejpropracovanějších oblastí statistiky. Na druhou stranu je analýza regionálních rozdílů v demografii ovlivněna výraznou tendencí možných indikátorů vytvářet velmi silné vzájemné korelační vazby. Tato vlastnost ukazatelů statistiky obyvatelstva proto naopak způsobuje, že nabídka ukazatelů dobře charakterizujících tuto oblast je velmi omezená.

Celkem bylo do hodnocení regionálních rozdílů zahrnuto sedm ukazatelů:

- D1 – přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005
- D2 – přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel v letech 2000 – 2005
- D3 – ukazatel úrovně vzdělání obyvatelstva 15letého a staršího k 1. 3. 2001
- D4 – index stárí v roce 2005
- D5 – index ekonomického zatížení v roce 2005
- D6 – index sociálně demografické nestability
- D7 – hustota obyvatelstva v roce 2005

Přes výraznou snahu omezit korelační vazby mezi ukazateli vykázalo testování zvolených demografických ukazatelů mírnou závislost mezi některými z nich a také s dalšími napříč sledovanými oblastmi. Tyto mírné korelační závislosti jsou opodstatněné a zanedbatelné v souladu s nízkým počtem možných ukazatelů a s ohledem na jejich významnost a jedinečnost v rámci konkrétních oblastí. Přesto je nezbytné tyto vazby konkretizovat.

Ukazatel přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel nepřímo koreluje s:

- indexem stárí (hodnota korelačního koeficientu -0,57),
- podílem bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností (-0,49).

Přímou závislost naopak vykázal ukazatel úrovně vzdělání obyvatelstva 15letého a staršího s:

- indexem sociálně demografické nestability (0,43),
- podílem dopravních ploch na celkové rozloze (0,41).

U ukazatele index stárí byla zjištěna přímá vazba na podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností (0,56).

Nepřímá korelační závislost se projevila u indexu sociálně demografické nestability a podílu neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností (-0,47).

Největší množství vazeb se projevilo u ukazatele hustota obyvatelstva, a to s:

- počtem spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (0,70),
- podílem vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů (-0,46),
- potenciálem cestovního ruchu (0,48),
- podílem trvale obydlených domů napojených na plyn (0,50),
- podílem trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť (0,49),
- podílem dopravních ploch na celkové rozloze (0,56),

přičemž u těchto uvedených ukazatelů existuje také vzájemná závislost, která je blíže specifikována v dalších částech předloženého materiálu.

Vzájemná provázanost výše vyjmenovaných indikátorů jistě není významným faktorem ovlivňujícím objektivní hodnocení sledované oblasti. Těsnost ukazatelů je však současně důkazem skutečnosti, že všechny čtyři sledované oblasti spolu bezprostředně souvisí. Tím, že určité indikátory napříč hodnocenými oblastmi vzájemně korelují, jen potvrzují, že hodnocení regionálních rozdílů pouze z jediného úhlu pohledu je nekomplexní. Demografický vývoj je korigován a současně koriguje vývoj regionů v oblasti sociální, ekonomické a i v oblasti životního prostředí.

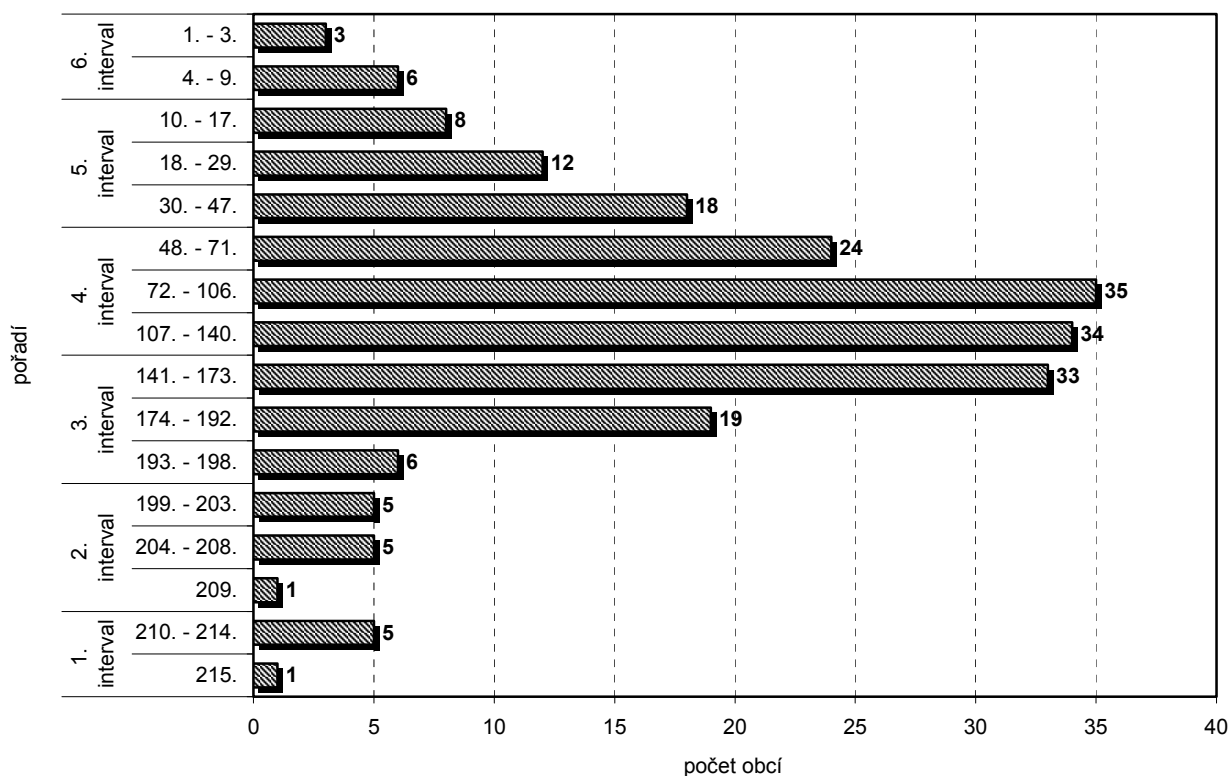
I přes tuto skutečnost se v následující části hodnocení pokusíme zhodnotit regionální rozdíly z pohledu demografické oblasti v souladu se zvolenými indikátory a na základě použité statistické metody vymezenými výslednými intervaly.

Tab. 5 Charakteristiky úrovně ukazatelů za demografickou oblast

	Minimum	Maximum	Medián	Průměrná hodnota	Optimum
D1 hodnota obec	-36,14 Janovice v Podještědí	72,61 Ralsko	5,51 Bystrá nad Jizerou	9,02 x	maximum
D2 hodnota obec	-31,85 Jindřichovice pod Smrkem	17,95 Tachov	-1,86 Janov nad Nisou	-2,38 x	maximum
D3 hodnota obec	35,54 Mařenice	54,08 Slunečná	44,48 Horní Police	44,69 x	maximum
D4 hodnota obec	26,01 Ralsko	485,71 Troskovice	87,18 Tanvald	97,82 x	minimum
D5 hodnota obec	26,32 Chotovice	67,65 Bystrá nad Jizerou	41,30 Nová Ves nad Popelkou	41,42 x	minimum
D6 hodnota obec	-35,53 Černousy	31,29 Radčice	3,12 Držkov	2,99 x	maximum
D7 hodnota obec	3,83 Blatce	1 425,74 Jablonec nad Nisou	55,94 Jílové u Držkova	101,50 x	maximum

Tab. 6 Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za demografickou oblast

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
D1 stanovené intervaly četnost obcí v %	do -18,01 1 0,47	-18,00 - -0,01 53 24,65	0,00 - 18,00 118 54,88	18,01 - 36,00 31 14,42	36,01 - 54,00 5 2,33	54,01 a více 7 3,26
D2 stanovené intervaly četnost obcí v %	do -24,01 2 0,93	-24,00 - -16,01 3 1,40	-16,00 - -8,01 18 8,37	-8,00 - -0,01 119 55,35	0,00 - 8,00 70 32,56	8,01 a více 3 1,40
D3 stanovené intervaly četnost obcí v %	do 39,00 9 4,19	39,01 - 42,00 21 9,77	42,01 - 45,00 91 42,33	45,01 - 48,00 66 30,70	48,01 - 51,00 26 12,09	51,01 a více 2 0,93
D4 stanovené intervaly četnost obcí v %	do 80,00 92 42,79	80,01 - 160,00 108 50,23	160,01 - 240,00 7 3,26	240,01 - 320,00 6 2,79	320,01 - 400,00 1 0,47	400,01 a více 1 0,47
D5 stanovené intervaly četnost obcí v %	do 33,00 20 9,30	33,01 - 40,00 69 32,09	40,01 - 47,00 91 42,33	47,01 - 54,00 28 13,02	54,01 - 61,00 5 2,33	61,01 a více 2 0,93
D6 stanovené intervaly četnost obcí v %	do -20,01 6 2,79	-20,00 - -10,01 16 7,44	-10,00 - -0,01 64 29,77	0,00 - 10,00 71 33,02	10,01 - 20,00 48 22,33	20,01 a více 10 4,65
D7 stanovené intervaly četnost obcí v %	do 100,00 161 74,88	100,01 - 250,00 39 18,14	250,01 - 400,00 4 1,86	400,01 - 550,00 5 2,33	550,01 - 700,00 4 1,86	700,01 a více 2 0,93

Graf 2 Rozdělení obcí podle výsledného pořadí v demografické oblasti

Souhrnné hodnocení v připojených tabulkách a názorných grafech či v kartogramech prezentovaných v závěrečné části předloženého materiálu a především v tabulce vykreslující průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za demografickou oblast shrnuje celkové hodnocení regionálních rozdílů z pohledu demografického chování obyvatel.

Je patrné, že průměrné bodové zisky v přepočtu na jednu obec podle souhrnného intervalového hodnocení vykazují u všech sedmi sledovaných demografických ukazatelů zřetelnou rostoucí tendenci. Velmi obdobné výsledky by vykazalo i porovnání průměrných dosažených hodnot všech sledovaných indikátorů ve stanovených souhrnných intervalech. Tato posloupnost je porušena u ukazatelů index stáří a index ekonomického zatížení, které dosahují optima v minimálních hodnotách, a proto naopak se zvyšováním souhrnné škály jejich průměrná hodnota ve vymezených souhrnných intervalech klesá.

Tab. 7 Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za demografickou oblast

	Celkem	v tom stanovené intervaly (body)					
		1. do 18	2. 19 - 21	3. 22 - 24	4. 25 - 27	5. 28 - 30	6. 31 a více
Četnost obcí	215	6	11	58	93	38	9
v %	100,00	2,79	5,12	26,98	43,26	17,67	4,19
Průměrné bodové zisky na jednu obec							
D1	3,03	2,67	2,55	2,93	2,90	3,47	4,00
D2	4,21	2,33	3,73	4,00	4,40	4,50	4,33
D3	3,40	2,00	2,45	2,91	3,49	4,03	4,89
D4	5,31	3,67	4,55	5,12	5,46	5,61	5,67
D5	4,30	3,17	3,27	4,02	4,37	4,79	5,44
D6	3,79	2,50	2,82	3,45	3,91	4,29	4,56
D7	1,41	1,00	1,00	1,03	1,35	2,05	2,44

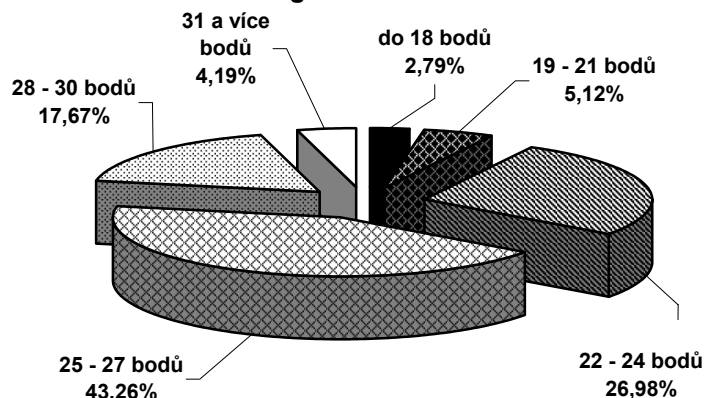
dosažené průměrné bodové zisky se nachází nad celokrajským průměrem

Výsledné hodnocení demografické oblasti vyhodnotilo jako nejlepší obce s celkovým bodovým ziskem 31 a 32 bodů. Do této skupiny se zařadilo 9 obcí, které celkově zauímají 4,57 % rozlohy kraje, kde žije 24,08 % jeho obyvatelstva. Vysoký podíl obyvatel podmiňuje skutečnost, že se do této skupiny řadí město Liberec. Jen tři obce však dosáhly nejvyššího počtu 32 dosažených bodů, a to Svojkov, Okrouhlá a Šimonovice.

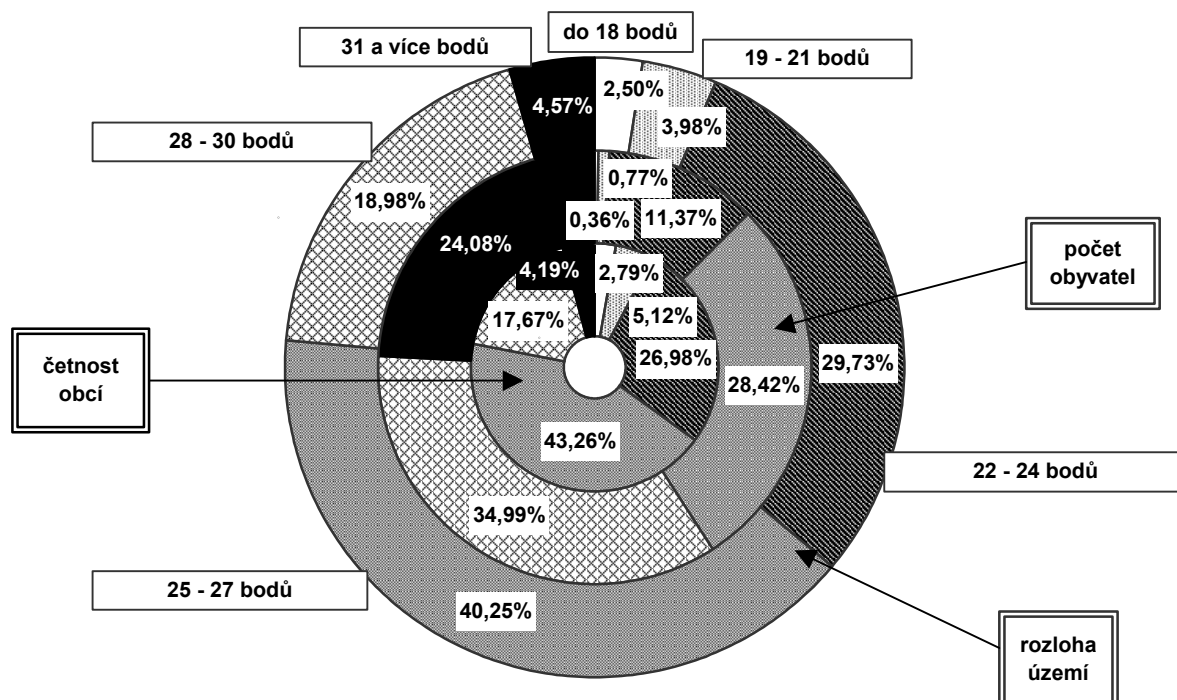
Tato skupina devíti obcí je mimo jiné výrazně charakteristická příznivou věkovou strukturou, kterou dokazuje jednak nízká úroveň ukazatele index stáří a tedy zřetelná převaha dětí ve věku do 15 let nad počtem obyvatel ve věku nad 65 let, ale i velmi dobrá výsledná hodnota ukazatele index ekonomického zatížení. Ten vztahuje osoby zpravidla v ekonomicky neaktivním věku k počtu osob ve věku ekonomické aktivity a zajímavě tak vystihuje ekonomické zatížení obyvatel. Na tyto skutečnosti příznivě působí úroveň přírůstku přirozenou měnou (převaha počtu živě narozených nad zemřelými) i salda migrace a také výsledky, které přinesla analýza z pohledu indexu sociálně demografické nestability.

Jen nepatrně s bodovým ziskem 28 – 30 bodů zaostává za první skupinou 38 obcí (z toho deset měst), ve kterých má své trvalé bydliště dohromady téměř 35 % obyvatel kraje. Tyto obce rozprostírající se na necelých 19 % sledovaného území jsou v souhrnu typické, podobně jako první skupina, příznivou věkovou strukturou obyvatel, a tak převažujícím podílem dětské složky nad staršími osobami a výhodným poměrem osob v ekonomicky aktivním a neaktivním věku. V této skupině můžeme pozorovat i dobrou úroveň sociálně demografické stability, která souvisí i s kladným přírůstkem stěhování a relativně příznivou pozicí z pohledu přirozeného přírůstku.

Graf 3 Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení demografické oblasti

Graf 4 Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za demografickou oblast a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005

Nejpočetnější skupinu tvoří obce, které společně dosahují sice kladného přírůstku stěhování, ale jeho velikostí nedosahují krajského průměru (bodový zisk 25 – 27 bodů). Obce zpravidla ztrácí převahou zemřelých nad počtem živě narozených, ale jejich společný úbytek přirozenou měnou je menší než

v celokrajském průměru. Oba ukazatele charakterizující věkovou strukturu – index stáří a index ekonomické závislosti – pak skupinu řadí těsně ke krajskému průměru. I tak však těchto 93 obcí s 28,42 % obyvateli kraje, nacházející se na 40,25 % krajské výměry, v souhrnu vykazuje relativní sociálně demografickou stabilitu.

Na pomyslném čtvrtém místě se pak umístily obce s bodovým ziskem 22 – 24 bodů. Těchto 58 obcí, mezi něž se řadí 9 měst, již průměrnou hodnotou všech sedmi sledovaných demografických indikátorů dosahuje mírně podprůměrných hodnot. Ačkoli vykazují spíše úbytek přirozenou měnou, jehož zásluhou mají i nepříliš příznivé věkové složení obyvatel, jejich souhrnné saldo stěhování se pohybuje v kladných hodnotách a ukazatel sociálně demografické nestability se ustálil v průměru v blízkosti nuly. Tyto zpravidla malé obce se nachází na 29,73 % rozlohy kraje a své bydliště v nich má jen 11,37 % obyvatel.

Předposlední skupinu tvoří 11 obcí s bodovým ziskem pouze 19 – 21 bodů s celkovou rozlohou 3,98 % území kraje a s pouze 0,77 % jeho obyvateli. Tyto obce bojují s nepříznivým věkovým složením obyvatel, které je způsobeno relativně vysokým podílem osob ve vyšších věkových skupinách ve srovnání s dětskou složkou obyvatel, ale i nepříliš výhodným poměrem osob v ekonomicky aktivním a neaktivním věku. Jen necelá polovina z těchto obcí má výrazné problémy s migračním úbytkem obyvatel, ale souhrnný index sociálně demografické nestability ukazuje na značné komplexní demografické problémy.

Vysokou úroveň sociálně demografické nestability pak vykazuje poslední sledovaný interval získaných bodů. Obce v něm zařazené se dlouhodobě potýkají s úbytkem obyvatel přirozenou měnou i stěhování a v této souvislosti i s výrazným nepříznivým vývojem věkové struktury. Všechny obce, v této i v předposlední skupině, mají výrazně nízkou hustotu obyvatel, která dosahuje maximálně úrovně 45 obyvatel na 1 km². Nejnížší bodový zisk 15 – 18 bodů tak dosáhlo 6 obcí. Rozprostírají se pouze na 2,50 % krajské výměry a žije v nich pouze 0,36 % obyvatel kraje. Nejméně bodů v rámci této skupiny pak bylo zjištěno u obce Troskovice (15 bodů), Hlavice, Holenice, Chlum, Jindřichovice pod Smrkem a Tuhaň pak dosáhly 18 bodového ohodnocení.

5. Souhrnné hodnocení sociální oblasti

Vyvážená sociální infrastruktura vytváří základní předpoklad pro rovnocenné životní podmínky pro všechny obyvatele nejen Libereckého kraje a napomáhá tak k vytváření přiměřených sociálních jistot, možností rozvoje životního stylu a životních šancí. Sociální vybavenost území není nijak direktivně řízena, přestože se v poslední době objevují snahy např. o optimalizaci sítě zdravotnických zařízení.

Vymezení regionálních rozdílů v sociální úrovni bylo provedeno na základě těchto ukazatelů:

- S1 – změna míry nezaměstnanosti v letech 2000 – 2005 (procentní body)
- S2 – podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005 (%)
- S3 – podíl nezaměstnaných ve věku 50 let a více na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005 (%)
- S4 – podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005 (%)
- S5 – podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností k 1. 3. 2001 (%)
- S6 – podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001 (%)
- S7 – podíl rodin se 3 a více dětmi na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001 (%)
- S8 – dostupnost zdravotní péče v roce 2005
- S9 – zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005
- S10 – počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005
- S11 – podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů k 1. 3. 2001 (%)
- S12 – počet dokončených bytů v letech 2000 – 2005 na 1 000 obyvatel
- S13 – počet trvale obydlených bytů na 100 cenзовých domácností k 1. 3. 2001
- S14 – podíl výdajů obcí na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti na celkových výdajích v letech 2001 – 2005 (%)
- S15 – souhrnný index úrovně bydlení k 1. 3. 2001
- S16 – účast v řádných volbách do zastupitelstev obcí v roce 2006 (%)

Mezi ukazateli popisujícími vývoj a difference za sociální oblast můžeme nacházet mírnější přímou i nepřímou závislost, přesto byly některé ukazatele v seznamu ponechány vzhledem k omezenému množství dat, která jsou za tuto oblast k dispozici. Nejdůležitějším zdrojem dat pro naplnění ukazatelů se stalo sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo naposledy v roce 2001.

Ukazatel vyjadřující podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů nepřímo koreluje s:

- dostupností zdravotní péče (hodnota korelačního koeficientu -0,60),
- zajištěním dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu (-0,44),
- počtem spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (-0,47).

Přímé lineární závislosti byly potvrzeny výpočtem korelačního koeficientu u dostupnosti zdravotní péče s ukazateli:

- zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu (0,53),
- počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (0,46),

přičemž u těchto uvedených ukazatelů existuje také vzájemná přímá závislost o velikosti 0,61.

Ukazatel vypovídající o účasti v řádných volbách do zastupitelstev obcí vykazuje mírnější nepřímou korelaci s následujícími sociálními ukazateli:

- podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností (-0,47),
- zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu (-0,44),
- počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (-0,46),

a dále kladně koreluje s podílem vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů (0,43).

Korelace zkoumané napříč všemi sledovanými oblastmi potvrzuje, že kvalita sociální úrovně je ovlivněna jak přímo tak nepřímo ekonomickým i demografickým vývojem. Vysoká míra nezaměstnanosti sebou přináší nižší životní úroveň, ekonomicky nestabilní území nelákají potenciální investory, kteří by svým investičním záměrem podnítili vybudování lepší infrastruktury. Díky nižší míře urbanizace ztrácí obyvatelé dané oblasti na kvalitě zajišťované dopravní obslužnosti či dostupnosti zdravotní péče, která je soustředěna do větších měst. Přes mírnou závislost byly ukazatele v hodnocení ponechány, což může umožnit při hlubší analýze nalézt odpovědi na dosavadní vývojové tendence.

Tab. 8 Charakteristiky úrovně ukazatelů za sociální oblast

	Minimum	Maximum	Medián	Průměrná hodnota	Optimum
S1 hodnota obec	-77,78 Velenice	600,00 Žďárek	29,66 Hejnice	47,31 x	minimum
S2 hodnota obec	bez nezaměstnaných ve věku do 25 let ¹⁾ 20 obcí	100,00 Jílové u Držkova, Radčice	17,31 Křižany	18,29 x	minimum
S3 hodnota obec	bez nezaměstnaných ve věku 50 a více let ¹⁾ 7 obcí	80,00 Holenice	28,89 Habartice	29,87 x	minimum
S4 hodnota obec	bez dlouhodobě nezaměstnaných ¹⁾ 9 obcí	100,00 Roztoky u Semil, Slunečná	36,54 Křižany	35,40 x	minimum
S5 hodnota obec	1,20 Syřenov	21,74 Pertoltice pod Ralskem	12,11 Brniště	11,66 x	minimum
S6 hodnota obec	22,22 Tachov	71,88 Troskovice	51,15 x	51,90 x	minimum
S7 hodnota obec	rodiny bez 3 a více dětí 11 obcí	20,00 Janovice v Podještědí	5,00 x	5,32 x	maximum
S8 hodnota obec	ne 134 obcí	ano 81 obcí	x x	x x	maximum
S9 hodnota obec	dopravní obslužnost nezajištěna 49 obcí	autobus a vlak 64 obcí	x x	x x	maximum
S10 hodnota obec	dopravní obslužnost nezajištěna 49 obcí	348 Liberec	16 x	24 x	maximum
S11 hodnota obec	bez vyjíždějících žáků ve věku 6 - 14 let Hlavice	85,71 Horní Řasnice	50,00 x	45,51 x	minimum
S12 hodnota obec	bez dokončených bytů 19 obcí	25,15 Šimonovice	2,05 Skuhrov	3,00 x	maximum
S13 hodnota obec	70,73 Ždírec	98,41 Klokočí	89,69 Tatobity	89,18 x	maximum
S14 hodnota obec	bez výdajů na sociální péči 92 obcí	62,81 Vlastibořice	0,01 x	2,08 x	maximum
S15 hodnota obec	-73,02 Radvanec	19,86 Sosnová	-10,07 Vyskeř	-12,46 x	maximum
S16 hodnota obec	28,06 Česká Lípa	87,10 Blatce	62,95 Frýdštejn	60,89 x	maximum

¹⁾ včetně obce Rakousy, ve které ve sledovaných letech nebyl nikdo evidován jako uchazeč o zaměstnání

Slabá míra těsnosti existuje mezi podílem neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností a indexem sociálně demografické nestability, přičemž se jedná o nepřímou závislost s hodnotou korelačního koeficientu -0,47.

Podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností vykazuje mírnou nepřímou závislost (-0,49) s přirozeným přírůstkem obyvatel a přímo koreluje s indexem stáří (0,56).

Další závislosti, které budou stručně popsány, vyjadřují skutečnost, že oblasti slabé z hlediska ekonomických či demografických ukazatelů, s sebou nesou neuspokojivou sociální situaci. Tak je tomu například u ukazatele počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu, který přímo koreluje s:

- hustotou obyvatelstva (hodnota korelačního koeficientu 0,70),
- potenciálem cestovního ruchu (0,57),
- podílem trvale obydlených domů napojených na plyn (0,46),
- ukazatelem investiční příležitosti – brownfields, průmyslové zóny – greenfields (0,41).

Dostupnost zdravotní péče vykazuje slabou kladnou míru těsnosti s:

- potenciálem cestovního ruchu (0,45) a
- podílem trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť (0,41).

Tab. 9 Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za sociální oblast

		1.	2.	3.	4.	5.	6.
S1	stanovené intervaly	do -0,01	beze změny	0,01 - 33,33	33,34 - 66,67	66,68 - 100,00	100,01 a více
	četnost obcí	37	15	65	45	27	26
	v %	17,21	6,98	30,23	20,93	12,56	12,09
		bez nezaměstnaných ve věku do 25 let ¹⁾	do 15,00	15,01 - 30,00	30,01 - 45,00	45,01 - 60,00	60,01 a více
S2	stanovené intervaly						
	četnost obcí	20	66	105	19	3	2
	v %	9,30	30,70	48,84	8,84	1,40	0,93
		bez nezaměstnaných ve věku 50 a více let ¹⁾	do 15,00	15,01 - 30,00	30,01 - 45,00	45,01 - 60,00	60,01 a více
S3	stanovené intervaly						
	četnost obcí	7	15	94	70	26	3
	v %	3,26	6,98	43,72	32,56	12,09	1,40
		bez dlouhodobě nezaměstnaných ¹⁾	do 20,00	20,01 - 40,00	40,01 - 60,00	60,01 - 80,00	80,01 a více
S4	stanovené intervaly						
	četnost obcí	9	22	102	74	6	2
	v %	4,19	10,23	47,44	34,42	2,79	0,93
S5	stanovené intervaly	do 5,00	5,01 - 9,00	9,01 - 13,00	13,01 - 17,00	17,01 - 21,00	21,01 a více
	četnost obcí	10	33	93	69	9	1
	v %	4,65	15,35	43,26	32,09	4,19	0,47
S6	stanovené intervaly	do 31,00	31,01 - 40,00	40,01 - 49,00	49,01 - 58,00	58,01 - 67,00	67,01 a více
	četnost obcí	2	5	60	111	30	7
	v %	0,93	2,33	27,91	51,63	13,95	3,26
		rodiny bez 3 a více dětí	do 2,50	2,51 - 5,00	5,01 - 7,50	7,51 - 10,00	10,01 a více
S7	stanovené intervaly						
	četnost obcí	11	15	82	62	34	11
	v %	5,12	6,98	38,14	28,84	15,81	5,12
S8	stanovené intervaly	ne	x	x	x	x	ano
	četnost obcí	134	x	x	x	x	81
	v %	62,30	x	x	x	x	37,70
		dopravní obslužnost nezajištěna	autobus nebo vlak	autobus a vlak	x	x	x
S9	stanovené intervaly						
	četnost obcí	49	102	64	x	x	x
	v %	22,79	47,44	29,77	x	x	x
		dopravní obslužnost nezajištěna	do 25	26 - 50	51 - 75	76 - 100	101 a více
S10	stanovené intervaly						
	četnost obcí	49	95	45	14	2	10
	v %	22,79	44,19	20,93	6,51	0,93	4,65
S11	stanovené intervaly	do 15,00	15,01 - 30,00	30,01 - 45,00	45,01 - 60,00	60,01 - 75,00	75,01 a více
	četnost obcí	22	30	33	79	44	7
	v %	10,23	13,95	15,35	36,74	20,47	3,26
S12	stanovené intervaly	bez dokončených bytů	do 2,00	2,01 - 4,00	4,01 - 6,00	6,01 - 8,00	8,01 a více
	četnost obcí	19	85	59	27	13	12
	v %	8,84	39,53	27,44	12,56	6,05	5,58
S13	stanovené intervaly	do 75,00	75,01 - 80,00	80,01 - 85,00	85,01 - 90,00	90,01 - 95,00	95,01 a více
	četnost obcí	2	7	21	85	87	13
	v %	0,93	3,26	9,77	39,53	40,47	6,05
		bez výdajů na sociální péči	do 2,50	2,51 - 5,00	5,01 - 7,50	7,51 - 10,00	10,01 a více
S14	stanovené intervaly						
	četnost obcí	92	95	7	8	1	12
	v %	42,79	44,19	3,26	3,72	0,47	5,58
S15	stanovené intervaly	do -60,01	-60,00 - -45,01	-45,00 - -30,01	-30,00 - -15,01	-15,00 - -0,01	0,00 a více
	četnost obcí	4	9	11	52	102	37
	v %	1,86	4,19	5,12	24,19	47,44	17,21
S16	stanovené intervaly	do 38,00	38,01 - 48,00	48,01 - 58,00	58,01 - 68,00	68,01 - 78,00	78,01 a více
	četnost obcí	9	28	47	60	58	13
	v %	4,19	13,02	21,86	27,91	26,98	6,05

¹⁾ včetně obce Rakousy, ve které ve sledovaných letech nebyl nikdo evidován jako uchazeč o zaměstnání

Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu koreluje:

- kladně s podílem dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu dojíždějících (0,44),
- nepřímo s podílem vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu vyjíždějících (-0,40).

Podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů má z vybraných ukazatelů v jednotlivých sledovaných oblastech nepřímou závislost s:

- hustotou obyvatelstva (-0,46),
- potenciálem cestovního ruchu (-0,46),
- podílem trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť (-0,45).

Ukazatel souhrnný index úrovně bydlení koreluje s podílem trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť. Velikost korelačního koeficientu 0,46 ukazuje na slabou přímou závislost.

Tab. 10 Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za sociální oblast

	Celkem	v tom stanovené intervaly (body)					
		1. do 44	2. 45 - 50	3. 51 - 56	4. 57 - 62	5. 63 - 68	6. 69 a více
Četnost obcí	215	7	51	70	48	32	7
v %	100,00	3,26	23,72	32,56	22,33	14,88	3,26
Průměrné bodové zisky na jednu obec							
S1	3,59	2,71	3,27	3,59	3,73	4,00	4,00
S2	4,35	4,43	4,29	4,43	4,46	4,09	4,29
S3	3,53	2,43	3,22	3,49	3,79	3,88	3,86
S4	3,76	3,71	3,51	3,83	3,85	3,88	3,71
S5	3,83	3,14	3,59	4,09	3,88	3,75	3,71
S6	3,15	2,71	3,06	3,03	3,15	3,56	3,57
S7	3,59	2,86	3,57	3,57	3,67	3,63	3,86
S8	2,88	1,00	1,00	1,86	4,13	6,00	6,00
S9	3,44	1,57	2,25	2,93	4,06	5,44	5,57
S10	2,33	1,29	1,67	1,90	2,71	3,66	3,71
S11	3,47	2,29	2,73	3,00	4,10	4,66	5,00
S12	2,84	2,57	2,24	2,89	2,94	3,19	4,86
S13	4,33	3,43	4,00	4,37	4,50	4,59	5,00
S14	1,92	1,29	1,49	1,59	2,02	2,69	4,71
S15	4,63	2,86	4,27	4,59	4,79	5,22	5,57
S16	3,79	3,57	3,98	4,24	3,48	3,09	3,29

 dosažené průměrné bodové zisky se shodují s celokrajským průměrem

 dosažené průměrné bodové zisky se nachází nad celokrajským průměrem

Analýza sociální oblasti odhaluje řadu nedostatků v poskytování a zajišťování služeb obyvatelstvu na odpovídající úrovni. Lze předpokládat, že kvalitnější sociální podmínky budou nabízeny občanům ve větších městech, což dokládá výrazně větší objem peněžních prostředků plynoucích na sociální péči, četnější frekvence spoju zajišťovaných v rámci dopravní obslužnosti veřejnou dopravou a v neposlední řadě významným kritériem je dostupnost zdravotní péče.

Přidělení a sečtení bodů u vypočtených hodnot za jednotlivé obce a všechny ukazatele nám rozdělilo obce do pomyslných šesti skupin, uvnitř kterých můžeme sledovat určitou homogenost. Přesto například u účasti v řádných volbách do zastupitelstev pozorujeme u obcí v rámci skupiny nejednoznačně stejný zájem obyvatel zasahovat do místní politiky, ačkoli zde nemusí být kvalita sociálního klimatu uspokojivá. Nerovné postavení obcí uvnitř skupin je dosahováno také u podílu nezaměstnaných ve věku do 25 let a ve věku 50 let a více na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání. Proto můžeme říci, že současná problematika nezaměstnanosti postihuje více či méně všechny obce.

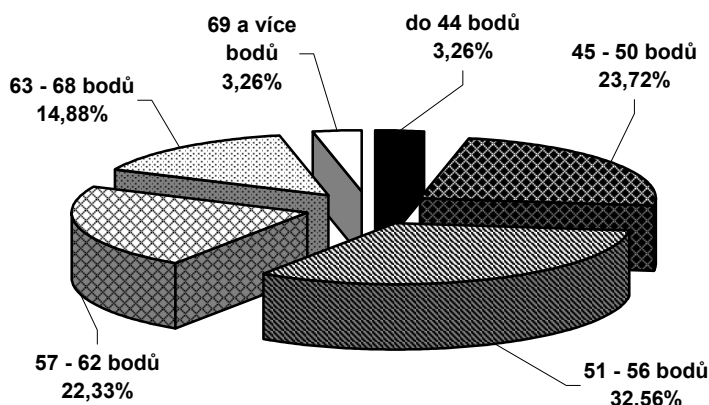
Největší bodový zisk za sociální oblast, a to 69 bodů a více, obdržely obce Libštát, Turnov, Zákupy, Rokytnice nad Jizerou, Hodkovice nad Mohelkou, Jiřetín pod Bukovou a Jilemnice. V obcích je zajištěna kvalitní dopravní obslužnost veřejnou dopravou v sobotu, vykázána vysoká úroveň bydlení, která je

posouzena nejen z hlediska vybavenosti, kategorie bytu, ale i obytné plochy, a o občany je postaráno z pohledu dostupné zdravotní péče. Z pohledu podmínek na trhu práce podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se pohybuje od 11 % do 25 % a podíl nezaměstnaných ve věku 50 let a více nepřekračuje 35 %. V obcích žije v průměru 48,50 % bezdětných rodin a podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenových domácností nepřekračuje patnáctiprocentní hranici. V obcích, které zaujímají 4,46 % z celkové rozlohy kraje, žije 7,13 % obyvatel Libereckého kraje.

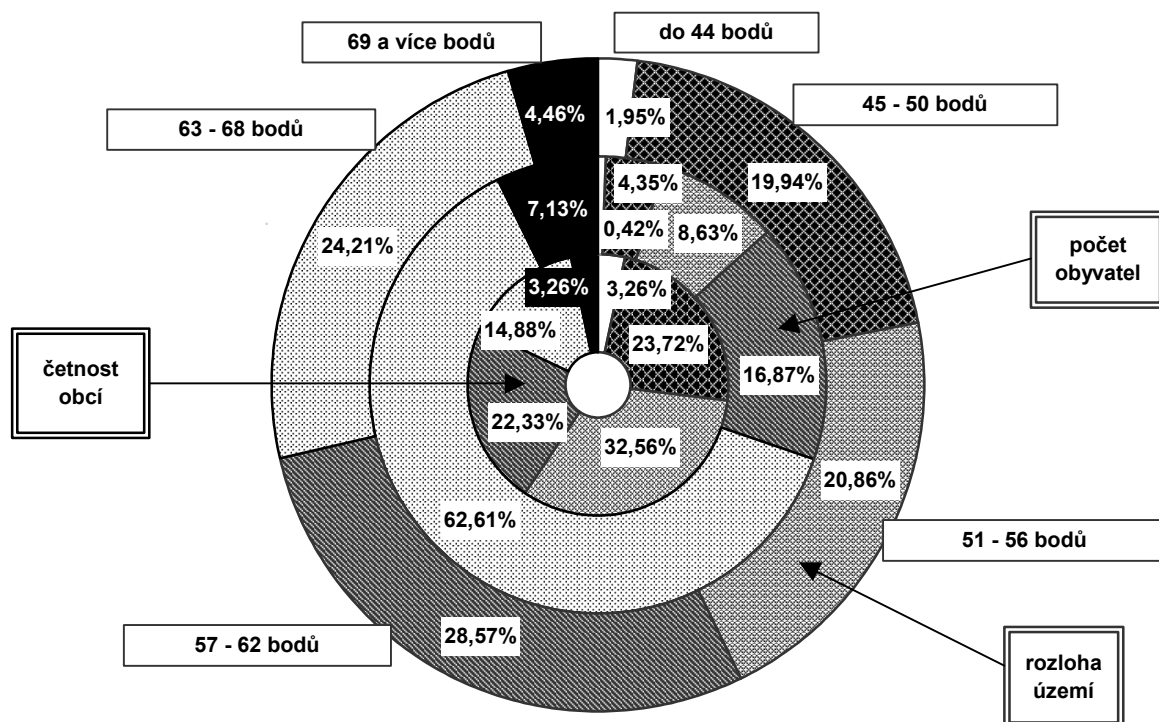
Velká pozornost patří druhé skupině obcí s bodovým ziskem 63 až 68 bodů.

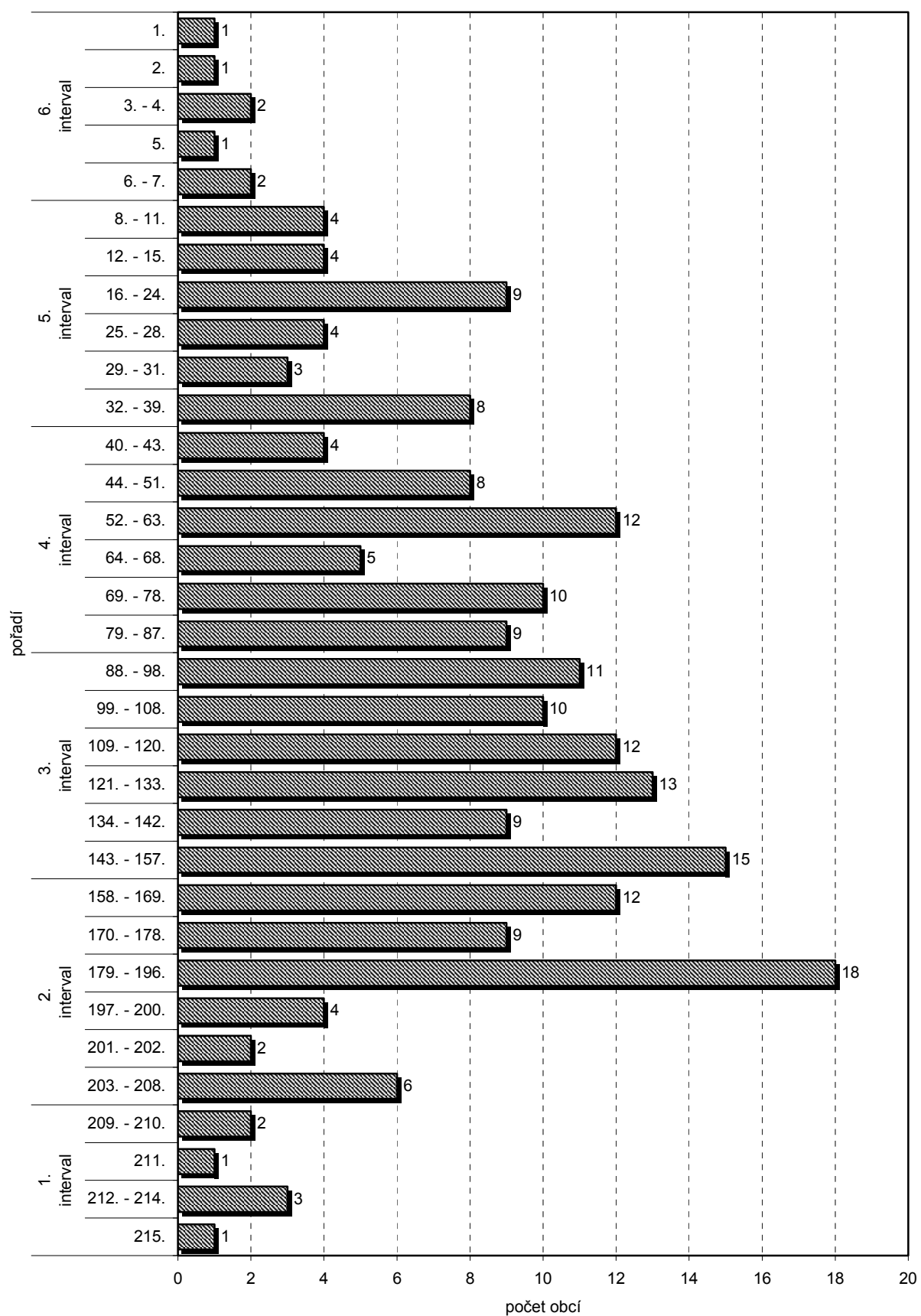
Přestože skupinu tvoří pouze 32 obcí (tj. 14,88 % z celkového počtu obcí Libereckého kraje), které zaujímají 24,21 % jeho rozlohy, žije zde přes 62 % obyvatel kraje. V každé obci je zajištěna veřejná dopravní obslužnost s dostatečnou frekvencí spojů v sobotu. Při volbách do zastupitelstev obcí zaznamenávají volební místnosti spíše nižší volební účast, která se v průměru pohybuje okolo necelých 54 %. Jak vyjadřuje ukazatel změny míry nezaměstnanosti v letech 2000 – 2005, v obcích se daří snižovat míru nezaměstnanosti. O nízké úrovni sociálních služeb pro občany se zdravotním postižením a seniory však vypovídají nedostačující peněžní prostředky uvolňované z místních rozpočtů. Tuto skupinu obcí dále charakterizuje vysoká úroveň bydlení, vysoký podíl trvale obydlených bytů připadajících na 100 cenových domácností a ke spokojenosti občanů také přispívá dobrá dostupnost zdravotní péče.

Graf 5 Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení sociální oblasti

Graf 6 Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za sociální oblast a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005

Graf 7 Rozdělení obcí podle výsledného pořadí v sociální oblasti

Obce v další pomyslné skupině spojuje dosažený bodový zisk 57 – 62 bodů. Ten obdrželo 48 obcí, tj. 22,33 % z celkového počtu obcí Libereckého kraje. Územně zaujímají přes 28 % rozlohy Libereckého kraje. V obcích, kde žije 16,87 % obyvatel kraje, se v téměř 38 % z nich nenachází ordinace praktického lékaře pro dospělé, pro děti a dorost, zubní ordinace ani žádná sdružená ambulantní zařízení. V roce 2005 bylo dosaženo v průměru za tyto obce podílu nezaměstnaných osob ve věku do 25 let z celkového počtu uchazečů o zaměstnání 15,86 % (tj. o 2,43 procentních bodů pod krajských průměrem). Do základních a středních škol musí vyjíždět téměř 36 % dětí ve věku 6 – 14 let.

Obce s bodovým ziskem 51 – 56 bodů tvoří nejpočetnější skupinu, do které náleží 70 obcí (tj. 32,56 % obcí Libereckého kraje). V 19 z nich není v sobotu zajištěna dopravní obslužnost vlakem ani autobusem, přes 52 % dětí ve věku 6 – 14 let je odkázáno dojíždět do základních škol. Především se jedná o obce s nižším stupněm urbanizace (8,63 % obyvatel Libereckého kraje), což přímo úměrně odpovídá i nižšímu podílu neúplných rodin na celkovém počtu cenзовých domácností. V řádných volbách do zastupitelstev obcí v roce 2006 byla zaznamenána vysoká volební účast – k volebním urnám přišlo v průměru přes 65 % voličů.

O nepříliš pozitivním umístění obcí hovoříme v případě druhé nejpočetnější skupiny obcí, které získaly za sociální oblast 45 – 50 bodů. V 51 obcích o celkové rozloze 19,94 % území kraje postihují nepříznivé sociální podmínky celkem 4,35 % obyvatel Libereckého kraje, což s sebou nese i nižší životní úroveň. To může být jedna z příčin vysoké účasti voličů ve volbách do zastupitelstev obcí, které se uskutečnily v roce 2006. V některých obcích došlo v období let 2000 – 2005 k výraznému nárůstu počtu nezaměstnaných. Vysoký podíl uchazečů o zaměstnání je v evidencích úřadů práce dlouhodobě. V žádné z obcí není zabezpečena dostupná zdravotní péče, zároveň zde v sobotu není zajištěna ani dopravní obslužnost veřejnou dopravou. Z pohledu bytových podmínek obyvatel klesá hodnota indexu úrovně bydlení, který přihlíží například ke kategorii bytu, obytné ploše či vybavenosti domácnosti počítačem, klesá podíl trvale obydlených bytů na 100 cenзовých domácností a k rozvoji lepší bytové situace nedochází ani z pohledu počtu dokončených bytů.

S nejnižším bodovým ziskem do 44 bodů zaostává za ostatními obcemi 7 obcí, mezi které patří Volfartice, Všelibice, Velenice, Kvítkov, Vrchovany, Holenice a Radvanec. V obcích vyjíždí do škol přes 65 % dětí ve věku 6 – 14 let. Při růstu míry nezaměstnanosti se daří udržovat podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v průměru za všechny jmenované obce do 17 %. Rizikovou skupinou jsou zde uchazeči o zaměstnání ve věku 50 let a více a dlouhodobě nezaměstnaní. V obcích žije větší podíl jak neúplných tak bezdětných rodin.

6. Souhrnné hodnocení ekonomické oblasti

Analýza ekonomických úrovní obcí a jejich vzájemné porovnávání mezi sebou je základním východiskem pro snižování rozdílů mezi obcemi a regiony. Paralelně můžeme spatřovat úzkou vazbu mezi hospodářskou situací a sociálními a ekologickými aspekty. Hodnocení obcí Libereckého kraje z pohledu ekonomického vývoje je odrazem souhrnných bodových zisků za jednotlivé ukazatele, které byly pro tuto oblast vybrány.

Zobrazení ekonomické situace obcí a měření jejich ekonomických rozdílů předpokládá především dostatek dat a informací. Na této úrovni jsou ekonomické problémy lépe poznatelné, je možno je velmi konkrétně definovat a hledat relativně rychlé a účinné cesty k jejich řešení. Pro tuto úroveň je však obtížné získat vše potřebné v současné nabídce informačních zdrojů, proto jsou některé ukazatele k dispozici opět pouze ze sčítání lidu, domů a bytů, které naposledy proběhlo v roce 2001. Stále platí zásada, že čím je území menší (regionální úroveň NUTS se snižuje), tím je obtížnější získat informace relevantní za dané území. Ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost území jsou významnými faktory rozvoje tohoto území, přitahují investice, přičemž charakteristickým rysem je lokalizace firem. Růst ekonomiky v regionech a obcích nepřináší jen nová pracovní místa a zvýšení životní úrovně obyvatel, ale také zajišťuje nezbytné zdroje pro udržení a zvýšení standardů v sociální oblasti.

Ukazatelé za ekonomickou oblast:

- E1 – podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání k 1. 3. 2001 (%)
- E2 – obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob k 1. 3. 2001
- E3 – osoby samostatně výdělečně činné na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001
- E4 – zaměstnavatelé na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001
- E5 – podíl ekonomických subjektů s 20 a více zaměstnanci na celkovém počtu ekonomických subjektů k 31. 12. 2005 (%)
- E6 – počet zaniklých ekonomických subjektů na 100 vzniklých v letech 2000 – 2005
- E7 – daňová výtěžnost v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel (tis. Kč.)
- E8 – příjmy z daní fyzických osob v letech 2001 – 2005 na 1 000 obyvatel (tis. Kč.)
- E9 – ukazatel dluhové služby za rok 2005 (%)
- E10 – podíl kapitálových výdajů obcí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005 (%)
- E11 – míra zaměstnanosti osob ve věku 55 – 64 let k 1. 3. 2001 (%)
- E12 – index progresivity ekonomické struktury k 1. 3. 2001
- E13 – index strukturálního postižení v průmyslu
- E14 – index strukturálního postižení na venkově a v zemědělství
- E15 – potenciál cestovního ruchu za rok 2001
- E16 – bonita zemědělské půdy za rok 2005 (Kč/m²)
- E17 – podíl výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře k 21. 3. 2003 (%)
- E18 – podíl výstavby bytů v rodinných domech na celkovém počtu dokončených bytů v letech 2000 – 2005 (%)

Konečný seznam ukazatelů byl zvolen s přihlédnutím k vypočteným korelačním koeficientům, na jejichž základě byl vzhledem k silné závislosti vyřazen jeden z ukazatelů. Při tom bylo pohlíženo na jejich schopnost zachytit a interpretovat sledovaný jev. Na základě tohoto argumentu byly v seznamu ekonomických indikátorů i přes silnou nepřímou korelaci ponechány tyto ukazatele:

- bonita zemědělské půdy a podíl výměry méně příznivých oblastí (LFA) na celkové výměře, kde koeficient korelace dosahuje hodnoty -0,83.

Vymezení LFA vyplývá z kritérií daných Nařízením Rady (ES) č. 1257/1999, které jsou blíže rozebrány v kapitole 3.3 Definice a popis statistických ukazatelů za ekonomickou oblast. Dostáváme tak ucelený pohled na území z hlediska dílčích měřítek, např. nadmořské výšky, výnosnosti půdy, hustoty obyvatelstva a podílu pracujících v zemědělství. Bonita zemědělské půdy určuje průměrnou úřední cenu zemědělské půdy. Ukazatelé se tak navzájem významově doplňují a umožňují nám například sledovat vliv vymezení LFA na cenu zemědělské půdy.

U ukazatele daňová výtěžnost na 1 000 obyvatel existuje přímá závislost s:

- počtem obsazených pracovních míst na 1 000 zaměstnaných osob (koeficient korelace 0,44),
- příjmy z daní fyzických osob na 1 000 obyvatel (0,47),
- potenciálem cestovního ruchu (0,41).

Tab. 11 Charakteristiky úrovně ukazatelů za ekonomickou oblast

	Minimum	Maximum	Medián	Průměrná hodnota	Optimum
E1 hodnota obec	51,12 Harrachov	98,31 Kvítkov	87,50 Tanvald	86,92 x	minimum
E2 hodnota obec	191,78 Radčice	2 538,46 Hamr na Jezeře	603,35 Kunratice	680,29 x	maximum
E3 hodnota obec	18,04 Ralsko	157,89 Blatce	62,15 Velenice	65,31 x	maximum
E4 hodnota obec	bez zaměstnavatele 10 obcí	52,46 Polevsko	13,28 Osečná	14,35 x	maximum
E5 hodnota obec	bez subjektu 90 obcí	7,69 Kvítkov	0,72 x	0,90 x	maximum
E6 hodnota obec	bez zaniklého subjektu 10 obcí	350,00 Holenice	37,89 Desná	41,97 x	minimum
E7 hodnota obec	4 337,59 Holenice	14 485,80 Paseky nad Jizerou	6 413,69 Žďárek	6 727,52 x	maximum
E8 hodnota obec	893,24 Blatce	7 881,69 Proseč pod Ještědem	1 676,60 Desná	1 872,99 x	maximum
E9 hodnota obec	bez dluhové služby 102 obcí	69,86 Rokytnice nad Jizerou	0,26 Český Dub	5,28 x	minimum
E10 hodnota obec	bez kapitálových výdajů Janovice v Podj., Vrchovany	68,77 Horní Libchava	21,82 Benecko	25,06 x	maximum
E11 hodnota obec	9,09 Pertoltice	68,75 Loužnice	36,00 Rokytnice nad Jizerou	36,19 x	maximum
E12 hodnota obec	0,82 Velký Valtinov	3,26 Harrachov	1,92 x	1,94 x	maximum
E13 stupeň obec	0 21 obcí	3 27 obcí	2 x	1,54 x	minimum
E14 stupeň obec	0 5 obcí	5 16 obcí	3 x	2,90 x	minimum
E15 hodnota obec	23 Čtveřín	226 Jablonec nad Nisou	59 x	66,61 x	maximum
E16 hodnota obec	0,71 Kryštofovo Údolí	9,33 Svijany	3,02 Klokočí	3,50 x	maximum
E17 hodnota obec	oblast není zařazena do LFA 56 obcí	100,00 151 obcí	x x	71,19 x	minimum
E18 hodnota obec	bez výstavby bytů v rodinných domech 29 obcí	100,00 60 obcí	75,00 x	61,25 x	maximum

Podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání koreluje s ukazatelem vyjadřujícím potenciál cestovního ruchu. U této dvojice ukazatelů vychází nepřímá závislost -0,46.

Silnější korelace můžeme nacházet mezi ukazateli napříč jednotlivými analyzovanými oblastmi. Výsledky korelace současně svědčí o těsné spjatosti ekonomického vývoje s vývojem demografickým, sociálním a vývojem kvality životního prostředí. Zdánlivá rozdílnost sledovaných jevů může poukazovat na fakt, že pozitivní vývoj jednoho indikátoru může mít negativní dopad do jiných oblastí a naopak.

Mírná lineární závislost byla zjištěna u ukazatele potenciál cestovního ruchu s následujícími ukazateli:

- hustota obyvatelstva (hodnota korelačního koeficientu 0,48 vyjadřuje přímou závislost),
- dostupnost zdravotní péče (přímá závislost s hodnotou koeficientu korelace 0,45),
- počet spojení zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (přímá závislost 0,57)
- podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů (nepřímá závislost -0,46),
- podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť (korelační koeficient 0,43 vykazuje přímou závislost),
- ekologická stabilita krajiny (přímá závislost 0,41).

Další závislosti:

- index strukturálního postižení na venkově a v zemědělství nepřímo koreluje s podílem dopravních ploch na celkové rozloze (hodnota korelačního koeficientu -0,42),
- u bonity zemědělské půdy existuje silnější kladná závislost s ukazatelem ekologické stability krajiny (0,52),
- podíl výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře vykazuje přímou závislost na ekologické stabilitě krajiny (0,53).

Vzhledem k velkému počtu posuzovaných ukazatelů se mohou eliminovat ve výsledném hodnocení za ekonomickou oblast pozitivní i negativní extrémní hodnoty za jednotlivé obce, přesto nám bodová metoda separuje obce do závěrečných skupin, které jsou vymezeny konečnými intervaly. Je však třeba přistupovat k hodnocení a vyvozování závěrů obezřetně a vždy zvážit všechny další možné vlivy.

Tab. 12 Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za ekonomickou oblast

		1.	2.	3.	4.	5.	6.
E1	stanovené intervaly	do 58,00	58,01 - 66,00	66,01 - 74,00	74,01 - 82,00	82,01 - 90,00	90,01 a více
	četnost obcí	1	-	6	31	107	70
	v %	0,47	-	2,79	14,42	49,77	32,56
E2	stanovené intervaly	do 250,00	250,01 - 500,00	500,01 - 750,00	750,01 - 1 000,00	1 000,01 - 1 500,00	1 500,01 a více
	četnost obcí	6	80	57	40	23	9
	v %	2,79	37,21	26,51	18,60	10,70	4,19
E3	stanovené intervaly	do 42,00	42,01 - 66,00	66,01 - 90,00	90,01 - 114,00	114,01 - 138,00	138,01 a více
	četnost obcí	24	105	58	20	3	5
	v %	11,16	48,84	26,98	9,30	1,40	2,33
E4	stanovené intervaly	bez zaměstnavatele	do 10,00	10,01 - 20,00	20,01 - 30,00	30,01 - 40,00	40,01 a více
	četnost obcí	10	63	97	34	8	3
	v %	4,65	29,30	45,12	15,81	3,72	1,40
E5	stanovené intervaly	bez subjektu	do 1,50	1,51 - 3,00	3,01 - 4,50	4,51 - 6,00	6,01 a více
	četnost obcí	90	76	42	6	-	1
	v %	41,86	35,35	19,53	2,79	-	0,47
E6	stanovené intervaly	bez zaniklého subjektu	do 25,00	25,01 - 50,00	50,00 - 75,00	75,01 - 100,00	100,01 a více
	četnost obcí	10	52	101	34	11	7
	v %	4,65	24,19	46,98	15,81	5,12	3,26
E7	stanovené intervaly	do 5 700,00	5 700,01 - 7 400,00	7 400,01 - 9 100,00	9 100,01 - 10 800,00	10 800,01 - 12 500,00	12 500,01 a více
	četnost obcí	39	136	25	10	2	3
	v %	18,14	63,26	11,63	4,65	0,93	1,40
E8	stanovené intervaly	do 1 300,00	1 300,01 - 2 100,00	2 100,01 - 2 900,00	2 900,01 - 3 700,00	3 700,01 - 4 500,00	4 500,01 a více
	četnost obcí	8	165	30	8	-	4
	v %	3,72	76,74	13,95	3,72	-	1,86
E9	stanovené intervaly	bez dluhové služby	do 10,00	10,01 - 20,00	20,01 - 30,00	30,01 - 40,00	40,01 a více
	četnost obcí	102	75	25	8	1	4
	v %	47,44	34,88	11,63	3,72	0,47	1,86
E10	stanovené intervaly	do 12,00	12,01 - 24,00	24,01 - 36,00	36,01 - 48,00	48,01 - 60,00	60,01 a více
	četnost obcí	59	53	46	32	19	6
	v %	27,44	24,65	21,40	14,88	8,84	2,79
E11	stanovené intervaly	do 20,00	20,01 - 30,00	30,01 - 40,00	40,01 - 50,00	50,01 - 60,00	60,01 a více
	četnost obcí	10	48	90	50	13	4
	v %	4,65	22,33	41,86	23,26	6,05	1,86
E12	stanovené intervaly	do 1,20	1,21 - 1,60	1,61 - 2,00	2,01 - 2,40	2,41 - 2,80	2,81 a více
	četnost obcí	5	37	94	54	20	5
	v %	2,33	17,21	43,72	25,12	9,30	2,33

Tab. 12 Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za ekonomickou oblast

dokončení

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
E13 stupeň postižení	0	1	2	3	x	x
četnost obcí	21	84	83	27	x	x
v %	9,77	39,07	38,60	12,56	x	x
E14 stupeň postižení	0	1	2	3	4	5
četnost obcí	5	20	47	79	48	16
v %	2,33	9,30	21,86	36,74	22,33	7,44
E15 stanovené intervaly	0	1 - 25	26 - 50	51 - 100	101 - 200	201 a více
četnost obcí	-	4	71	115	24	1
v %	-	1,86	33,02	53,49	11,16	0,47
E16 stanovené intervaly	do 1,50	1,51 - 3,00	3,01 - 4,50	4,51 - 6,00	6,01 - 7,50	7,51 a více
četnost obcí	40	67	50	26	16	16
v %	18,60	31,16	23,26	12,09	7,44	7,44
E17 stanovené intervaly	oblast není zařazena do LFA	do 24,99	25,00 - 49,99	50,00 - 74,99	75,00 - 99,99	100,00
četnost obcí	56	4	3	1	-	151
v %	26,05	1,86	1,40	0,47	-	70,23
E18 stanovené intervaly	bez výstavby bytů v rodin. domech	do 24,99	25,00 - 49,99	50,00 - 74,99	75,00 - 99,99	100,00
četnost obcí	29	17	31	29	49	60
v %	13,49	7,91	14,42	13,49	22,79	27,91

Uvedená tabulka č.13 přehledně shrnuje závěrečné bodové hodnocení a charakterizuje jednotlivé intervaly z hlediska výsledných bodových hodnot přiřazených jednotlivým ukazatelům. V tabulce můžeme sledovat téměř u všech indikátorů rostoucí tendenci průměrných bodových hodnot připadajících na 1 obec, a to směrem k intervalu zahrnující silné obce. Výsledky analýzy zároveň odhalují slabá místa a problematické faktory vyjádřené příslušných ukazatelem.

Ve výsledném pořadí za ekonomickou oblast byly vyhodnoceny jako nejlepší obce se ziskem 69 a více bodů, které zauímají 2,49 % území z celkové rozlohy kraje. Tyto obce, mezi které patří Turnov, Harrachov, Karlovice, Sosnová a Přepaře, jsou charakteristické především dobrým potenciálem odvětvové struktury, který úspěšně absorbuje dopady restrukturalizace průmyslu. Území jsou ceněna pro široké možnosti rozvoje cestovního ruchu. Ukazatelé popisující podmínky pracovního trhu odráží schopnost dané lokality uspokojit potřeby obyvatel na zaměstnání a vykazují kladné saldo dojížděky. Ve zmíněných obcích, ve kterých žije přibližně 4,28 % obyvatel Libereckého kraje, dosahuje míra zaměstnanosti u rizikové skupiny osob ve věku 55 – 64 let v průměru do 47 %.

Skupina obcí, která nepatrně zaostává za nejlepším hodnocením (62 – 68 dosažených bodů), se potýká s vyšším podílem osob, které musí denně vyjíždět do zaměstnání. Obce nemusí nabízet příznivé podmínky podporující zájem obyvatel soukromě podnikat. Na druhé straně zde můžeme pozorovat větší stabilitu ekonomických subjektů, která je dána nízkým počtem zaniklých ekonomických subjektů na 100 vzniklých. Tuto skupinu tvoří 14,42 % obcí rozkládajících se na 17,80 % území kraje, kde žije přes 48 % obyvatel Libereckého kraje.

Druhý nejčtenější interval, do kterého spadá 70 obcí (tj. 29,31 % rozlohy Libereckého kraje a 23,86 % obyvatel z celkového počtu obyvatelstva kraje), je vymezen bodovým ziskem 55 – 61 bodů. Obce dosahují nadprůměrně příznivých podmínek pro bytovou výstavbu, nezanedbatelné jsou výdaje obcí na investiční účely, proto se zde můžeme setkat i s vyšší hodnotou ukazatele dluhové služby. Z hlediska odvětvové klasifikace ekonomických činností převažují stabilnější odvětví, která nečelí výrazným negativním strukturálním změnám, což potvrzuje samotná stabilita ekonomických subjektů v jednotlivých obcích.

O méně pozitivním postavení obcí můžeme hovořit u nejpočetnějšího intervalu, který je vymezen počtem 41 – 47 bodů. V 16 z 18 ekonomických ukazatelů dosahují mírně podprůměrných hodnot. I když téměř 88 % obcí z intervalu spadá svou celkovou výměrou do méně příznivých oblastí (LFA), na druhé straně disponují zvýšenou úrovní potenciálu cestovního ruchu, a to z hlediska přírodního a kulturního subsystému u obou současně nebo případně při asymetrické skladbě je jeden subsystém dominující. Obecně hospodářsky slabší území tvoří 83 obcí, které na jedné straně zauímají až 42,39 % rozlohy kraje, na druhé straně zde žije pouze 18,92 % obyvatelstva Libereckého kraje.

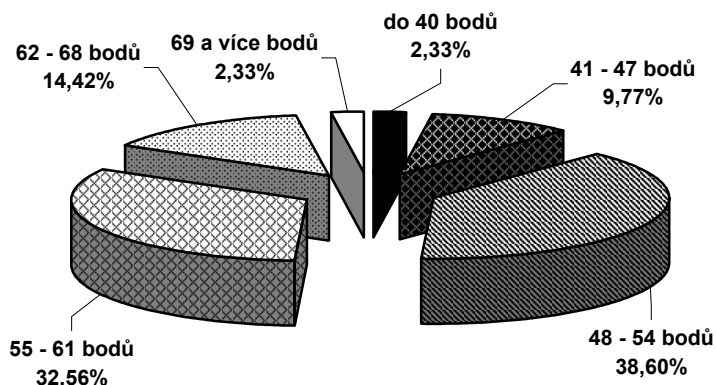
Tab. 13 Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za ekonomickou oblast

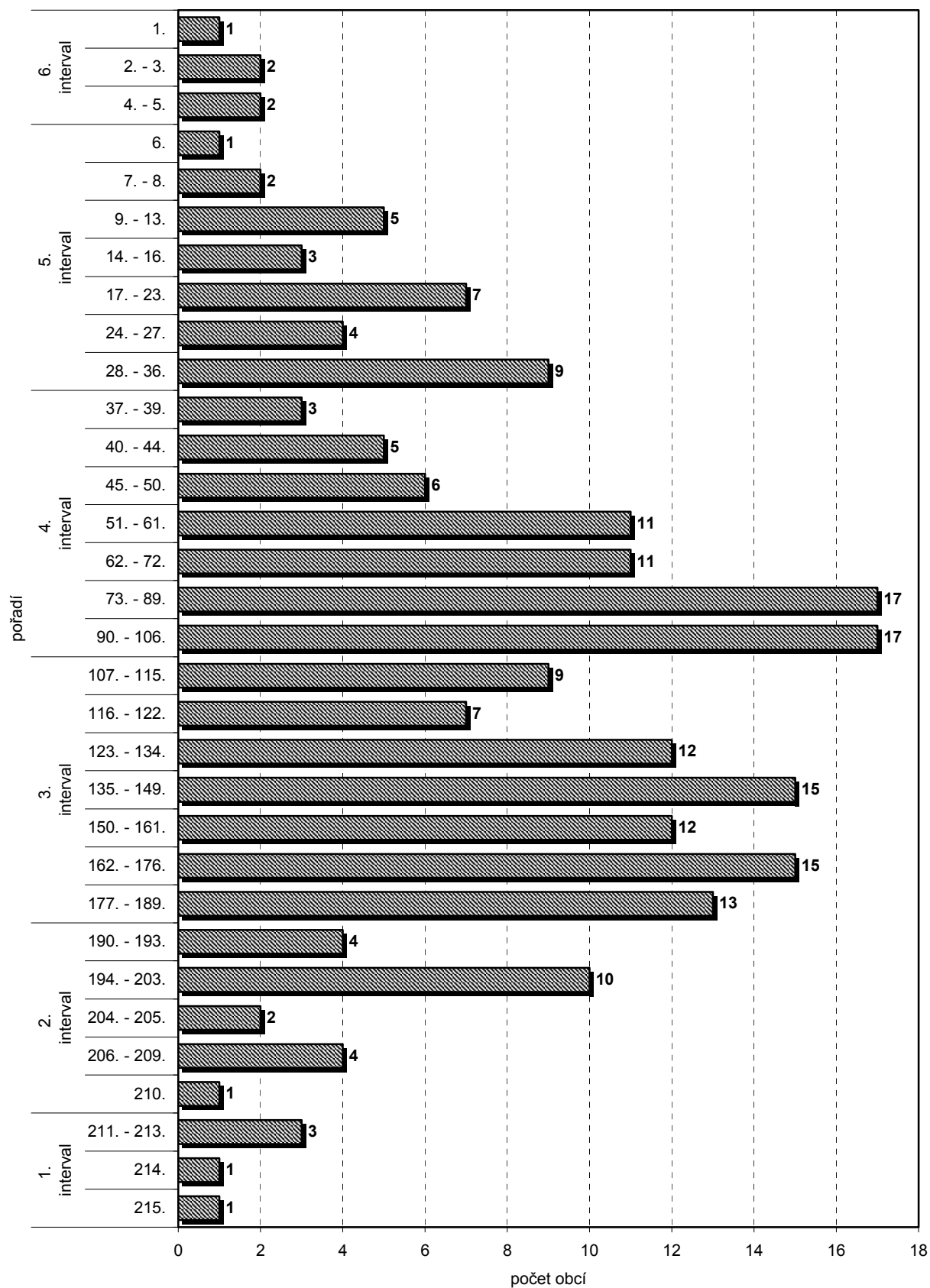
	Celkem	v tom stanovené intervaly (body)					
		1. do 40	2. 41 - 47	3. 48 - 54	4. 55 - 61	5. 62 - 68	6. 69 a více
Četnost obcí	215	5	21	83	70	31	5
v %	100,00	2,33	9,77	38,60	32,56	14,42	2,33
Průměrné bodové zisky na jednu obec							
E1	1,89	1,20	1,57	1,87	2,00	1,90	2,80
E2	3,10	2,40	2,52	2,86	3,23	3,77	4,20
E3	2,48	2,40	1,95	2,33	2,70	2,71	2,80
E4	2,89	2,20	2,48	2,63	3,01	3,48	4,20
E5	1,85	1,40	1,43	1,71	1,93	2,32	2,40
E6	3,98	2,80	3,67	4,00	4,11	4,03	3,80
E7	2,11	1,20	1,57	1,94	2,21	2,65	3,40
E8	2,25	1,80	2,00	2,11	2,31	2,58	3,20
E9	5,20	5,60	5,57	5,27	4,89	5,42	5,00
E10	2,61	1,20	2,05	2,29	3,10	2,90	3,20
E11	3,09	2,20	2,62	2,78	3,36	3,58	4,40
E12	3,29	2,60	2,67	3,14	3,37	3,84	4,40
E13	3,43	1,80	2,10	3,29	3,60	4,39	4,80
E14	3,10	2,00	2,57	2,84	3,23	3,90	4,00
E15	3,75	3,80	3,52	3,69	3,81	3,87	4,20
E16	2,81	1,60	2,10	2,42	2,91	4,03	4,40
E17	2,43	1,00	1,29	1,55	2,80	4,52	5,00
E18	4,08	2,20	3,90	3,95	4,40	4,13	4,00

■ dosažené průměrné bodové zisky se nachází nad celokrajským průměrem

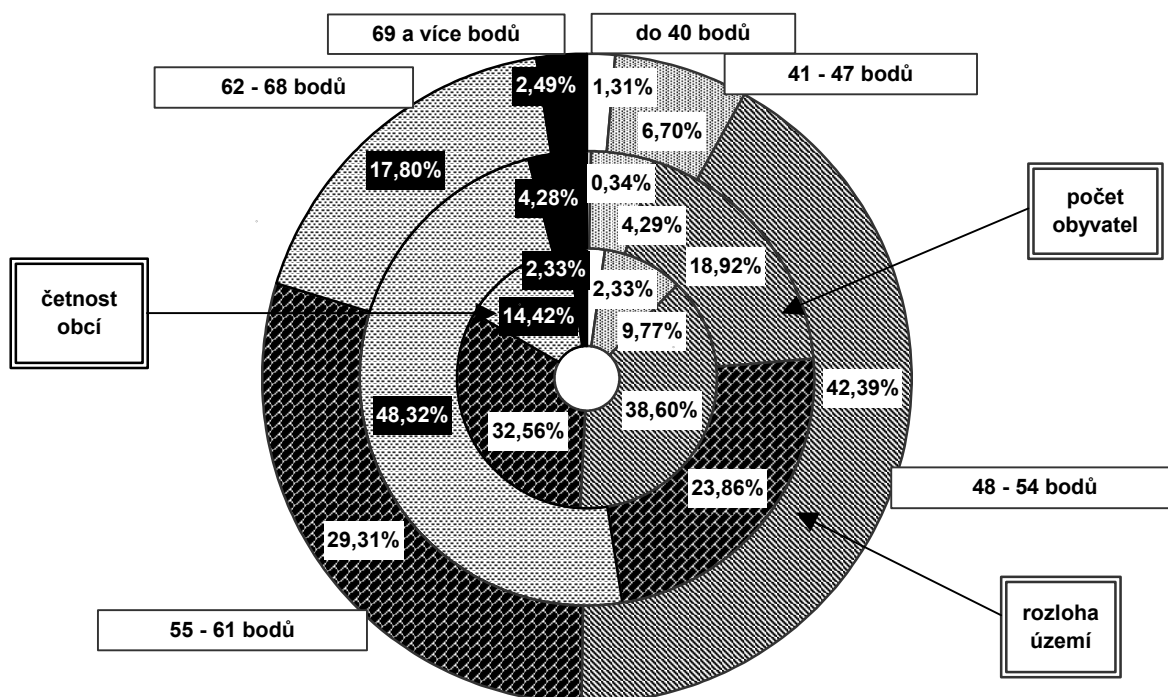
Obce v pomyslném pátém intervalu s bodovým ziskem 41 – 47 bodů nejvíce ztrácejí na nepříznivém podnikatelském klimatu a podmínkách, které podnikání podporují. Ve srovnání s ostatními skupinami obcí obce zaostávají z hlediska atraktivity pro cestovní ruch, což může být následně brzdou i pro příznivý vývoj v dalších oblastech hospodářského života. Obce více bojují s nižší daňovou výtežností. Tato problematika zasahuje 9,77 % obcí (tj. 6,70 % území z celkové rozlohy kraje a 4,29 % obyvatel kraje).

Obce s nejnižším bodovým ziskem (obec Pulečný, Bílý Potok, Holenice, Vlastiboř, Levínská Olešnice) bojují s vysokým podílem osob, které musí denně dojíždět do zaměstnání, s nedostatkem ekonomických subjektů s více než 20 zaměstnanci a nižšími příjmy plynoucími do místních rozpočtů, což současně ovlivňuje nižší podíl kapitálových výdajů. Jejich kapitálem do budoucna je vysoký potenciál cestovního ruchu. Nejvíce je dopady hospodářské restrukturalizace postiženo 1,31 % území kraje. Jedná se o venkovské oblasti s nízkou úrovní urbanizace (0,34 % obyvatelstva Libereckého kraje), které s sebou nesou další omezení v podobě neatraktivního podnikatelského prostředí. Míra zaměstnanosti osob ve věku 55 – 64 let klesá ke 24 %.

Graf 8 Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení ekonomické oblasti

Graf 9 Rozdělení obcí podle výsledného pořadí v ekonomické oblasti

**Graf 10 Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů
za ekonomickou oblast a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005**

7. Souhrnné hodnocení oblasti životního prostředí

Hlavním problémem spojeným s oblastí životního prostředí je nedostatečná datová základna směrem k nižším územním celkům. Aby bylo možné hodnotit tuto oblast maximálně objektivně, bylo by nutné zahrnout další ukazatele charakterizující především kvalitu ovzduší (emisní a imisní situace), půdy (kontaminace a zatížení půdy chemickými látkami), vodních toků (kontaminace podzemních i povrchových vod např. v důsledku těžby uranu v obcích Stráž pod Ralskem, Hamr na Jezeře, Mimoň apod.) nebo problematiku produkce odpadů (ekologické zátěže). Na úrovni obcí jsou však tyto informace prakticky nedostupné.

Z tohoto důvodu byl výběr ukazatelů limitován. Do analýzy tak nakonec vstoupily ukazatele, jejichž povaha je do jisté míry rozdílná a charakterizuje vesměs pouze krajinný ráz území, což může způsobit určitou nejednoznačnost výsledků. Zároveň tak může být ovlivněno umístění některých obcí, ke kterému by při dostatečně široké datové základně nedošlo. To současně neumožňuje podat jednoznačné a všeobecně platné závěrečné hodnocení této části analýzy.

V souvislosti s výše zmíněnými omezeními byly pro účely analýzy životního prostředí v obcích vybrány následující ukazatele:

- ŽP1 – podíl výdajů obcí do životního prostředí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005 (%)
- ŽP2 – podíl trvale obydlených domů napojených na plyn k 1. 3. 2001 (%)
- ŽP3 – podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť k 1. 3. 2001 (%)
- ŽP4 – podíl zeleně na ostatní ploše v roce 2005 (%)
- ŽP5 – podíl neplodné půdy na ostatní ploše v roce 2005 (%)
- ŽP6 – ekologická stabilita krajiny v roce 2005
- ŽP7 – změna výměry ploch s převážně pozitivním a převážně negativním vlivem na životní prostředí v letech 1994 – 2005
- ŽP8 – podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001 (%)
- ŽP9 – podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001 (%)
- ŽP10 – podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001 (%)
- ŽP11 – podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu – automobil na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001 (%)
- ŽP12 – podíl dopravních ploch na celkové rozloze v roce 2005 (%)
- ŽP13 – podíl silnic z dopravních ploch v roce 2005 (%)
- ŽP14 – investiční příležitosti – brownfields, průmyslové zóny – greenfields

Před konečným výběrem ukazatelů byly hodnoceny také jejich vzájemné vazby, a to prostřednictvím korelační analýzy. Na základě této metody byly identifikovány ukazatele, mezi kterými existuje příčinná souvislost, tj. situace, kdy výskyt určitého jevu souvisí s existencí jevu jiného. Z důvodu vysoké závislosti byl pak jeden z ukazatelů vyřazen. Ve většině případů se však jednalo o závislost mírnou, ale opodstatněnou. Byla vykázána:

- vzájemná přímá korelace mezi podílem trvale obydlených domů napojených na plyn a podílem trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť (0,46),
- vzájemná nepřímá korelace mezi podílem dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu a podílem dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu (-0,50),
- vzájemná nepřímá korelace mezi podílem vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu a podílem vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu (-0,41).

Stejně tak existovaly závislosti mezi ukazateli z oblasti životního prostředí a ukazateli z ostatních analyzovaných oblastí. I v tomto případě se jednalo pouze o závislosti s nižší (resp. nízkou) mírou významnosti, pro úplnost je však uvádíme.

Podíl trvale obydlených domů napojených na plyn koreluje nepřímo s hustotou obyvatelstva (hodnota korelačního koeficientu 0,50) a prostřednictvím tohoto ukazatele také s počtem spojujících zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (0,46).

Vzájemná přímá i nepřímá vazba existuje také mezi ukazatelem vyjadřujícím podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť a:

- hustotou obyvatelstva (0,49),
- dostupností zdravotní péče (0,41),
- potenciálem cestovního ruchu (0,43),
- podílem vyjíždějících dětí ve věku 6 – 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů (-0,45) a
- souhrnným indexem úrovně bydlení (0,46).

Ekologická stabilita krajiny vykazovala známky závislosti společně s:

- potenciálem cestovního ruchu (0,41),
- bonitou zemědělské půdy (-0,66) a
- podílem výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře (0,53).

Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu – vlak nebo autobus na celkovém počtu dojíždějících koreloval s ukazatelem vyjadřujícím zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu (0,44).

Podíl dopravních ploch na celkové výměře koreloval s:

- hustotou obyvatelstva (0,56),
- ukazatelem úrovně vzdělání obyvatelstva 15letého a staršího (0,41) a
- indexem strukturálního postižení na venkově a v zemědělství (-0,42).

Existence investičních příležitostí (brownfields) a průmyslových zón (greenfields) vykazovala mírnou závislost s ukazatelem vyjadřujícím počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu (0,41).

Tab. 14 Charakteristiky úrovně ukazatelů za oblast životního prostředí

	Minimum	Maximum	Medián	Průměrná hodnota	Optimum
ŽP1 hodnoty obec	bez výdajů Vlastiboř	50,40 Jindřichovice pod Smrkem	5,30 Oldřichov v Hájích	7,30 x	maximum
ŽP2 hodnoty obec	bez napojení 28 obcí	92,31 Dalešice	4,55 Soběslavice	17,97 x	maximum
ŽP3 hodnoty obec	bez připojení 74 obcí	95,95 Sosnová	9,58 Studenec	20,23 x	maximum
ŽP4 hodnoty obec	bez zeleně 46 obcí	34,42 Všeň	0,68 x	2,46 x	maximum
ŽP5 hodnoty obec	0,70 Pěnčín (okres Liberec)	64,32 Radčice	17,73 Horní Branná	21,01 x	minimum
ŽP6 hodnoty obec	-90,77 Svijany	49,46 Harrachov	-8,80 Hodkovice nad Mohelkou	-8,50 x	maximum
ŽP7¹⁾ hodnoty obec	x	x	x	x	x
ŽP8 hodnoty obec	bez dojíždějících 12 obcí	98,84 Líšný	35,46 Příšovice	35,18 x	maximum
ŽP9 hodnoty obec	bez dojíždějících Vrchovany, Zdislava	100,00 Bystrá nad Jizerou, Syřenov	47,06 x	47,89 x	minimum
ŽP10 hodnoty obec	6,63 Janov nad Nisou	80,41 Svor	51,43 Ždírec	50,09 x	maximum
ŽP11 hodnoty obec	25,70 Rychnov u Jablonce n. N.	95,45 Slunečná	43,01 Doksy	44,02 x	minimum
ŽP12 hodnoty obec	0,74 Hejnice, Bedřichov	10,04 Stráž nad Nisou	3,55 Černousy	3,93 x	minimum
ŽP13 hodnoty obec	8,08 Nový Oldřichov	73,23 Paceřice	29,25 Mníšek	30,48 x	minimum
ŽP14 hodnoty obec	ne 161 obcí	ano 54 obcí ²⁾	x	x	minimum

¹⁾ viz metodické vysvětlivky

²⁾ v obcích existuje greenfields, brownfields nebo se zde nacházejí obě investiční příležitosti

Na základě skutečného celkového bodového zisku byly jednotlivé obce rozděleny do 6 intervalů a následně byly pro každý ukazatel a v rámci všech intervalů vypočítány průměrné bodové zisky připadající na jednu obec. Dosažené výsledky pak názorně ilustruje níže uvedená tabulka č. 16.

Výsledné průměrné bodové zisky vykazují víceméně rostoucí tendenci směrem k obcím s nejvyšším bodovým ziskem a stejně tak vymezují slabé a silné stránky jednotlivých obcí v návaznosti na použité ukazatele.

Přírodní podmínky jsou jedním z hlavních faktorů, které určují funkční využití území. Jednotlivé prvky, které přírodní prostředí tvoří, vymezují kvalitu našeho životního prostředí a mají rozhodující vliv na lokalizaci dílčích aktivit, jako je např. cestovní ruch.

Tab. 15 Vymezení intervalů a intervalová četnost obcí podle ukazatelů za oblast životního prostředí

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
ŽP1 stanovené intervaly	do 9,00	9,01 - 18,00	18,01 - 27,00	27,01 - 36,00	36,01 - 45,00	45,01 a více
četnost obcí	170	32	7	2	3	1
v %	79,07	14,88	3,26	0,93	1,40	0,47
ŽP2 stanovené intervaly	bez napojení	do 5,00	5,01 - 10,00	10,01 - 25,00	25,01 - 50,00	50,01 a více
četnost obcí	28	83	26	18	26	34
v %	13,02	38,60	12,09	8,37	12,09	15,81
ŽP3 stanovené intervaly	bez připojení	do 15,00	15,01 - 30,00	30,01 - 45,00	45,01 - 60,00	60,01 a více
četnost obcí	74	45	32	27	16	21
v %	34,42	20,93	14,88	12,56	7,44	9,77
ŽP4 stanovené intervaly	bez zeleně	do 1,00	1,01 - 3,00	3,01 - 5,00	5,01 - 10,00	10,01 a více
četnost obcí	46	75	45	19	18	12
v %	21,40	34,88	20,93	8,84	8,37	5,58
ŽP5 stanovené intervaly	do 11,00	11,01 - 22,00	22,01 - 33,00	33,01 - 44,00	44,01 - 55,00	55,01 a více
četnost obcí	72	51	47	25	17	3
v %	33,49	23,72	21,86	11,63	7,91	1,40
ŽP6 stanovené intervaly	do -60,01	-60,00 - -37,01	-37,00 - -14,01	-14,00 - 0,00	0,01 - 26,00	26,01 a více
četnost obcí	17	21	52	45	46	34
v %	7,91	9,77	24,19	20,93	21,40	15,81
ŽP7 stanovené intervaly	Interval I.	Interval II.	Interval III.	Interval IV.	Interval V.	Interval VI.
četnost obcí	64	48	6	16	9	72
v %	29,77	22,33	2,79	7,44	4,19	33,49
ŽP8 stanovené intervaly	do 19,00	19,01 - 32,00	32,01 - 45,00	45,01 - 58,00	58,01 - 71,00	71,01 a více
četnost obcí	43	49	53	49	16	5
v %	20,00	22,79	24,65	22,79	7,44	2,33
ŽP9 stanovené intervaly	do 35,00	35,01 - 40,00	40,01 - 45,00	45,01 - 50,00	50,01 - 55,00	55,01 a více
četnost obcí	39	28	27	35	26	60
v %	18,14	13,02	12,56	16,28	12,09	27,91
ŽP10 stanovené intervaly	do 19,00	19,01 - 32,00	32,01 - 45,00	45,01 - 58,00	58,01 - 71,00	71,01 a více
četnost obcí	7	16	42	81	60	9
v %	3,26	7,44	19,53	37,67	27,91	4,19
ŽP11 stanovené intervaly	do 35,00	35,01 - 40,00	40,01 - 45,00	45,01 - 50,00	50,01 - 55,00	55,01 a více
četnost obcí	36	45	46	38	25	25
v %	16,74	20,93	21,40	17,67	11,63	11,63
ŽP12 stanovené intervaly	do 2,00	2,01 - 4,00	4,01 - 6,00	6,01 - 8,00	8,01 - 10,00	10,01 a více
četnost obcí	15	118	60	13	8	1
v %	6,98	54,88	27,91	6,05	3,72	0,47
ŽP13 stanovené intervaly	do 19,00	19,01 - 30,00	30,01 - 41,00	41,01 - 52,00	52,01 - 63,00	63,01 a více
četnost obcí	34	76	71	25	5	4
v %	15,81	35,35	33,02	11,63	2,33	1,86
ŽP14 stanovené intervaly	ne					ano
četnost obcí	161	x	x	x	x	54
v %	74,88					25,12

Oblast životního prostředí je oblastí, kterou ovlivňuje – samozřejmě vedle oblastí ostatních – především oblast ekonomická a činnosti s ní související (jako je např. rozvoj průmyslu a podnikání). Téměř veškeré

záměry a kroky posilující ekonomiku regionu mohou mít negativní dopady na životní prostředí. Tyto dopady pak mohou mít charakter dočasný (např. fáze výstavby nových průmyslových nebo obytných zón apod.) nebo trvalý (zvýšení automobilové dopravy, problematika produkce a likvidace odpadů atd.). V této souvislosti tedy můžeme polemizovat s tvrzením, zda vyšší úroveň ekonomiky vede k nižší úrovni ekologie. Tato myšlenka jistě neplatí obecně, ale nelze ji ani zavrhnout. I v rámci naší analýzy se tato nepřímá úměrnost objevuje, a to jak v případě malých, tak i větších obcí. Dalším rozhodujícím faktorem může být vzdálenost obce od spádového městského centra. Zde často platí, že čím je obec od centra vzdálenější, tím lepší má podmínky v oblasti životního prostředí a horší podmínky v oblasti ekonomické (nižší nabídka pracovních příležitostí apod.) a naopak. I toto tvrzení však nutně nemusí platit v každém případě.

Tab. 16 Průměrné bodové zisky ukazatelů podle souhrnného intervalového rozdělení za oblast životního prostředí

	Celkem	v tom stanovené intervaly (body)					
		1. do 39	2. 40 - 44	3. 45 - 49	4. 50 - 54	5. 55 - 59	6. 60 a více
Četnost obcí	215	13	33	58	57	39	15
v %	100,00	6,05	15,35	26,98	26,51	18,14	6,98
Průměrné bodové zisky na jednu obec							
ŽP1	1,32	1,38	1,45	1,29	1,23	1,26	1,60
ŽP2	3,15	1,46	2,15	3,03	2,86	4,33	5,33
ŽP3	2,67	1,31	1,94	2,24	2,81	3,77	3,73
ŽP4	2,65	1,38	1,88	2,24	2,68	3,64	4,27
ŽP5	4,59	3,92	4,24	4,62	4,53	4,92	5,20
ŽP6	3,86	3,08	3,55	3,78	3,75	4,10	5,27
ŽP7	3,66	2,46	2,88	3,00	4,58	4,28	3,80
ŽP8	2,82	1,69	1,76	2,48	3,05	3,90	3,73
ŽP9	3,25	1,62	2,12	2,83	3,67	4,18	4,80
ŽP10	3,92	3,23	3,42	3,76	4,18	4,38	4,07
ŽP11	3,79	2,00	2,48	3,57	4,19	4,69	5,13
ŽP12	4,54	4,15	4,67	4,52	4,61	4,36	4,87
ŽP13	4,45	3,92	4,27	4,31	4,61	4,59	4,87
ŽP14	5,17	5,54	5,27	5,34	5,35	4,54	4,93

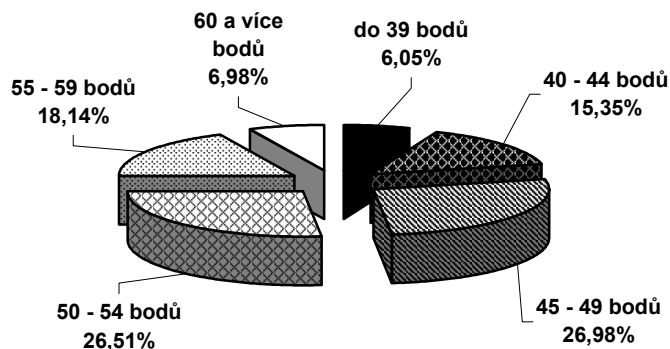
 dosažené průměrné bodové zisky se nachází nad celokrajským průměrem

Česká republika přijala v roce 2004 dva dokumenty významné pro směřování politiky životního prostředí v následujících letech – Státní politika životního prostředí do roku 2010 a Strategie udržitelného rozvoje ČR. Smyslem této strategie je omezit nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi sociálním, ekonomickým a environmentálním pilířem rozvoje společnosti. Vychází ze skutečnosti, že v souladu s naším vstupem do EU bude ochrana životního prostředí vyžadovat nákladné investice v oblasti ochrany ovzduší, povrchových a podzemních vod, nakládání s odpady apod. Výrazná část těchto investic se pak logicky dotkne i politiky regionálního rozvoje, a to vzhledem k zaměstnanosti a rozvoji regionů.

V hodnocení životního prostředí se nejlépe umístily obce, které získaly 60 a více bodů. Z hlediska rozlohy zaujímají 13,02 % území kraje a žije v nich 25,15 % obyvatel kraje. Většinou se jedná o obce z okresu Liberec (7 obcí – Lázně Libverda, Mníšek, Raspenava, Chotyně, Bílý Potok, Hejnice a Jindřichovice pod Smrkem). Následují 4 obce z okresu Česká Lípa (Česká Lípa, Doksy, Svor a Polevsko), 3 obce z jablonecka (Jiřetín pod Bukovou, Tanvald a Jablonec nad Nisou) a semilsko reprezentuje Harrachov.

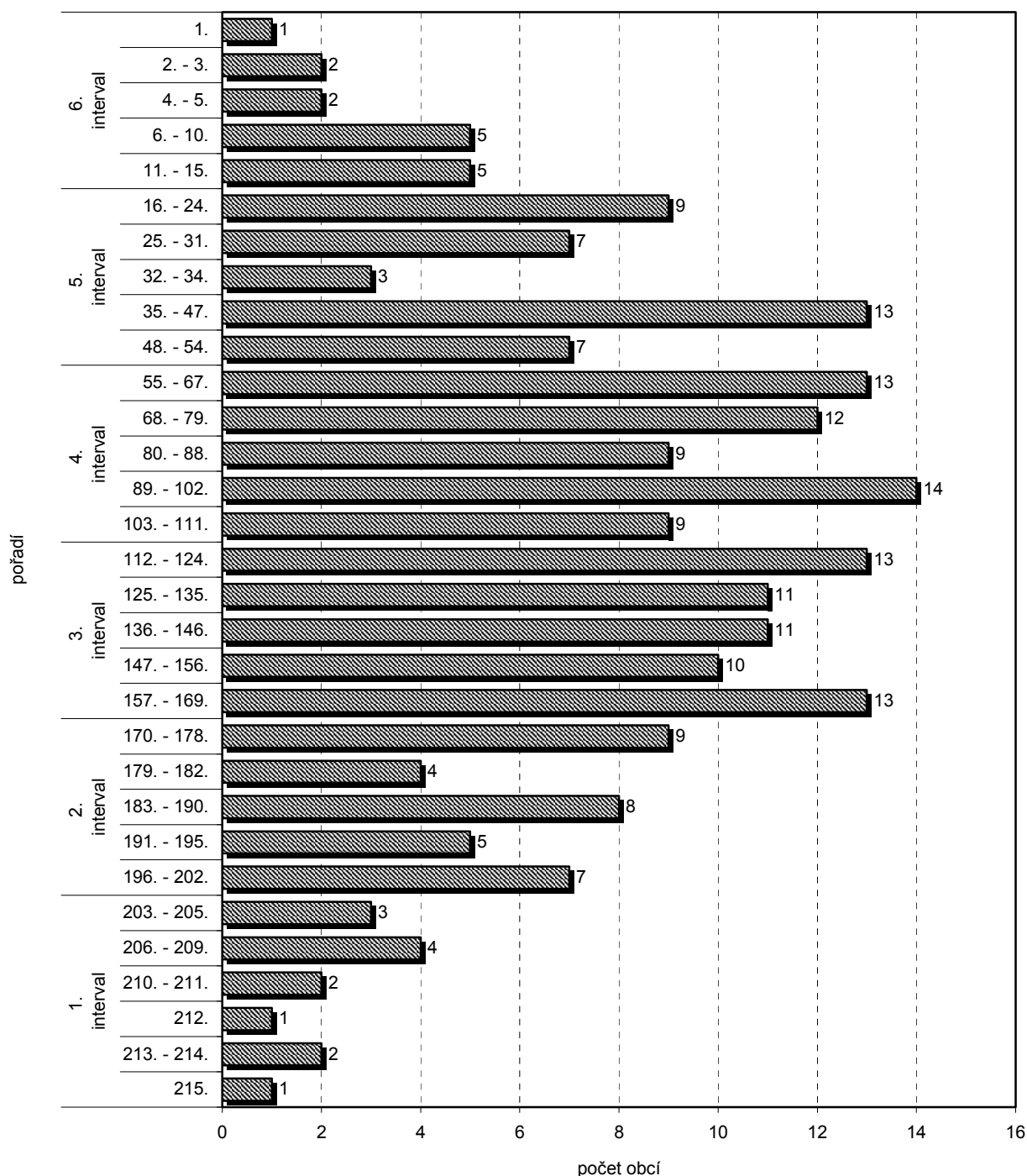
Tato skupina obcí získala nadprůměrný bodový zisk prakticky ve všech

Graf 11 Intervalové rozdělení četností obcí v souhrnném hodnocení oblasti životního prostředí

ukazatelích. Výjimkou je pouze vyšší pravděpodobnost existence průmyslové zóny nebo zóny typu brownfields, což ovlivnila zejména velká města jako Tanvald, Česká Lípa a Doksy a pak obec Jindřichovice pod Smrkem. Z hlediska krajinného rázu u většiny obcí převažují plochy s pozitivním vlivem na životní prostředí, tj. lesy, vodní plochy, zahrady, sady, louky a pastviny, zeleň apod., o čemž svědčí relativně vysoké hodnoty indexu ekologické stability krajiny. Pokud obyvatelé těchto obcí vyjíždějí nebo dojíždějí za prací, využívají k tomu hlavně veřejnou dopravu. Do oblasti životního prostředí za období 2001 – 2005 v průměru tyto obce investovaly okolo 9 % svých celkových výdajů – výrazně nadprůměrně investovala do životního prostředí obec Jindřichovice pod Smrkem (50,40 % celkových výdajů).

**Graf 12 Rozdělení obcí podle výsledného pořadí
za oblast životního prostředí**

S nepatrným bodovým odstupem následovalo 39 obcí, které získaly mezi 55 až 59 body. Z hlediska rozlohy zauímají obce v této skupině největší část území kraje (tj. 31,23 %) a současně zde žije nejvíce obyvatel (tj. 48,91 % obyvatel kraje). V této skupině se projevil nízký, dokonce podprůměrný podíl výdajů určených

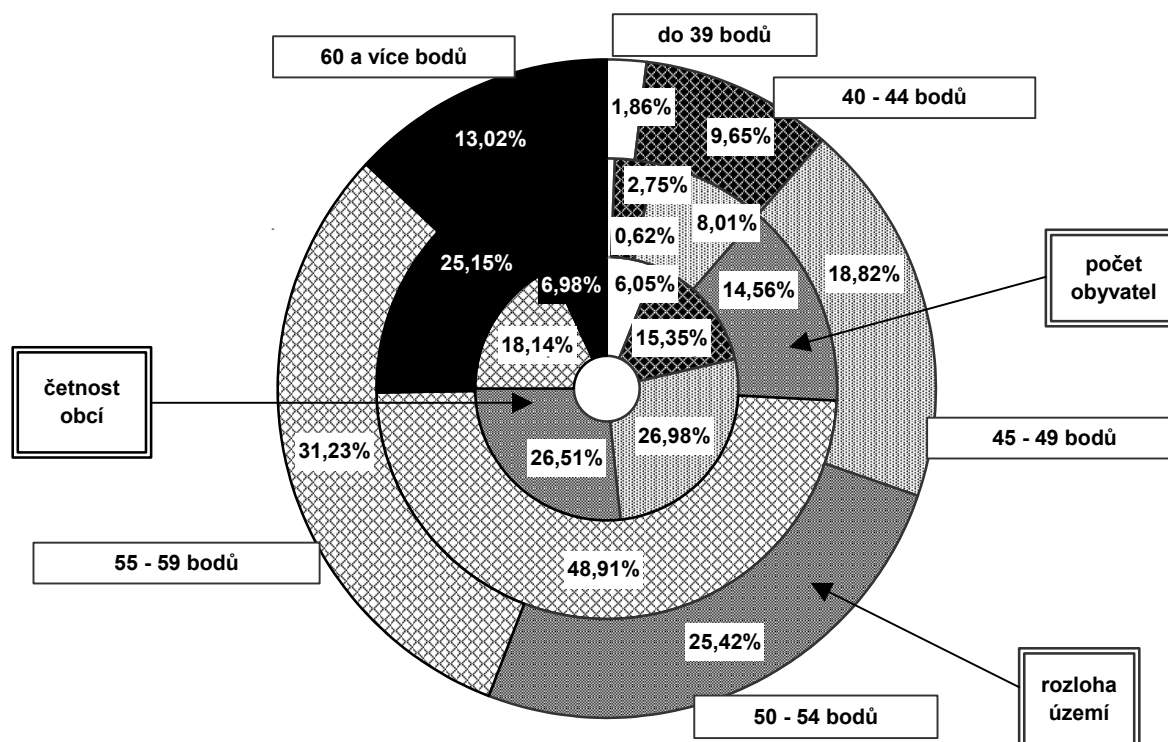
na tvorbu a ochranu životního prostředí – průměrné bodové ohodnocení zvýšilo pouze město Ralsko, které do životního prostředí investovalo 42,09 % svých celkových výdajů. Větší města indikují vyšší výskyt průmyslových zón, na území 10 obcí (25,64 %) evidují plochy brownfields. Podprůměrná bodová hodnota u ukazatele vyjadřujícího podíl dopravních ploch na plochách ostatních ukazuje na vyšší hustotu dopravní sítě v těchto územních celcích. Obyvatelé z těchto obcí ve srovnání s obyvateli z ostatních hodnocených skupin využívají při dojíždění a vyjíždění za prací veřejnou dopravu nejvíce. Vysoké průměrné ohodnocení tyto obce získaly také za podíl zeleně, která je typická právě pro větší města a obce. Pozitivně musíme hodnotit i změnu využití půdy, v případě, že k této změně v letech 1994 – 2005 došlo, bylo to především směrem k plochám s pozitivním vlivem na životní prostředí.

Skupinu s 50 – 54 body tvořilo 57 obcí, přestože se jednalo o druhou nejpočetnější skupinu, nedotýkala se tak velkého území a počtu obyvatel jako skupina předcházející. Zahrnovala 25,42 % území a 14,56 % obyvatel kraje a jednalo se tedy většinou o menší obce. V porovnání s ostatními skupinami dosáhla nejmenší průměrné bodové hodnoty v případě výdajů do životního prostředí (průměrná investice v úhrnu za obce a období 2001 – 2005 činila 6,47 % z celkových výdajů), naopak nejvyšší bodové hodnoty v případě změn výměry ploch v letech 1994 – 2005 (využití půdy). Ve srovnání s rokem 1994 se zde obecně projevovaly tendence k růstu výměry ploch s pozitivním vlivem na životní prostředí. Problematická je oblast úrovně technické infrastruktury – a to hlavně v případě nedostatečně rozvinuté plynofikace obcí. Ekologická stabilita krajiny v roce 2005 byla negativně ovlivněna pravděpodobně také vyšším výskytem neplodné půdy v daných obcích.

Do další skupiny s bodovým ziskem mezi 45 – 49 body patří 58, tj. nejvíce, obcí. Stejně jako u předcházející skupiny jde o malé obce, což dokládá i jejich úhrnná rozloha (18,82 % rozlohy kraje) a počet obyvatel (8,01 %). Pro malé obce je typická především horší kvalita technické infrastruktury, a to jak v případě napojení na plyn, tak napojení na kanalizační síť. Dojíždějící osoby častěji využívají k dopravě automobil než veřejnou dopravu, což souvisí s kvalitou dopravní obslužnosti. Výrazně nadprůměrný je bodový zisk za nízký výskyt průmyslových zón nebo ploch brownfields.

Třicet tři obcí v předposlední skupině získalo 40 až 44 bodů. Zahrnuté obce se podílely z 9,65 % na krajské rozloze, podíl na počtu obyvatel pak činil 2,75 %. Většina ukazatelů získala podprůměrné bodové zisky. Výjimkou byly výdaje do životního prostředí (v průměru za období 2001 – 2005 činily tyto výdaje 8,74 % všech výdajů a významně se na tomto výsledku s 38,16 % podílela obec Paceřice), podíl dopravních ploch, neexistence průmyslových zón a nízký počet objektů označených jako brownfields v obcích. V případě dojížděky a vyjížděky obyvatel u většiny obcí převažuje jako dopravní prostředek automobil.

Graf 13 Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů za oblast životního prostředí a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005

Jako „nejhorší“ byly ve světle použitých ukazatelů vyhodnoceny obce, které získaly do 39 bodů. Jedná se o 13 malých obcí do 400 obyvatel, které se rozkládají na 1,86 % kraje a žije v nich 0,62 % celkového počtu obyvatel kraje. Ve většině z těchto obcí byl v roce 2001 na plyn nebo kanalizační síť napojen zanedbatelný počet trvale obydlených domů. Z pohledu ekologické stability převládaly na katastrech většiny obcí plochy s negativním vlivem na životní prostředí. Dojíždějící a vyjíždějící zaměstnané osoby volily jako dopravní prostředek spíše automobil, pravděpodobně z důvodu nedostačující dopravní obslužnosti veřejnou dopravou. Nadprůměrný byl však bodový i hodnotový výsledek za výdaje do životního prostředí. Na území ani jedné z obcí se nenachází průmyslová zóna, plocha browfields se nachází pouze ve dvou obcích.

8. Souhrnné hodnocení regionálních rozdílů

Jednoznačné a všeobecně platné vymezení problémových oblastí v rámci Libereckého kraje, do kterých by měla cíleně směřovat pomoc, není jednoduchým úkolem. Publikace Regionální rozdíly v demografickém, sociálním a ekonomickém vývoji Libereckého kraje v letech 2000 až 2005 nám nabízí jeden z možných pohledů na kraj z různých hledisek. Nesnaží se však o fixní nebo nevyvratitelné vymezení slabých nebo silných regionů kraje. Opírá se o existující, zdůrazňujeme, že omezenou informační základnu, v rámci které se snaží podat co nejobjektivnější pohled na danou problematiku, a to bez možnosti zahrnutí dalších, statisticky nepodchycených jevů.

Po znázornění obcí podle jejich bodových zisků za každou oblast jednotlivě i v konečném pořadí za všechny oblasti do kartogramů, které by nám pomohlo odhalit ucelenější územní celky, bylo zjištěno, že z hlediska regionálních rozdílů nedošlo k jednoznačnému (jasně vymezenému) územnímu sloučení. V celkovém pohledu tedy nemůžeme konkretizovat geograficky ohraničená území, která jsou jen špatná nebo jen dobrá. Každá sledovaná oblast má tak svá problémová území, která se logicky nemusí nutně vzájemně shodovat.

I přesto se při znázornění tří závěrečných intervalů s nejnižšími bodovými zisky do souhrnného kartogramu projevilo určité menší územní seskupení obcí. Především se jedná o obce na sever od Frýdlantu, Cvikovsko, západní i severní Českolipsko a střední část okresu Semily. Závěrečné hodnocení však neukázalo na rozsáhlejší ucelená problémová území v jižní části okresů Liberec a Jablonec nad Nisou, kde jsou postižená území spíše jednotlivě rozdrobená. Do postižených oblastí, které jsou vymezeny třemi nejhoršími intervaly, spadá 99 obcí Libereckého kraje (tj. 46,05 % z celkového počtu obcí), které zaujímají 30,67 % území kraje a ve kterých žije 8,55 % jeho obyvatel. Jedná se tedy především o území s nižší hustotou osídlení.

Naopak jako nejlépe hodnocené obce a území vyplývající ze souhrnného hodnocení jsou soustředěna do oblastí s vyšším stupněm urbanizace, města jako je Liberec a jeho severní okolí, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov a Jilemnice, ale i další města. Silná území také nacházíme na východ od České Lípy, na hranici okresů Liberec a Jablonec nad Nisou nebo severní části okresu Semily. Celkově se jedná o 116 obcí, které spadají do 3 intervalů s nejvyšším bodovým ohodnocením. Z hlediska rozlohy zaujímají tyto obce 69,33 % území kraje a zdejší vývoj ovlivňuje život 91,45 % obyvatel kraje.

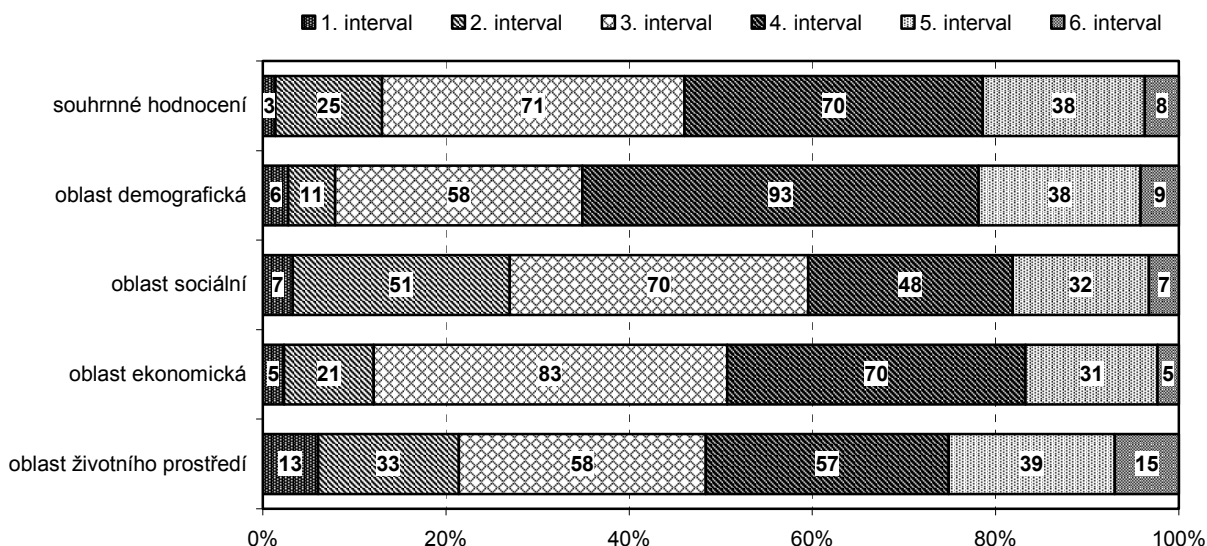
Tab. 17 Souhrnné charakteristiky úrovně

	Minimum dosažených bodů	Maximum dosažených bodů	Průměrný počet dosažených bodů		Minimální možný počet získaných bodů	Maximální možný počet získaných bodů	Optimum
			celkem	na jeden ukazatel			
	Souhrnné hodnocení						
Hodnota Obec	10,49 Holenice	16,98 Turnov	13,68 x	x	4	24	maximum
	Oblast demografická						
Hodnota Obec	14 Troskovice	32 Svojkov, Okrouhlá, Šimonovice	25,45 x	3,64 x	7	42	maximum
	Oblast sociální						
Hodnota Obec	36 Radvanec	73 Libštát	55,41 x	3,46 x	16	96	maximum
	Oblast ekonomická						
Hodnota Obec	38 Levínská Olešnice	73 Turnov	54,34 x	3,02 x	18	108	maximum
	Oblast životního prostředí						
Hodnota Obec	34 Luka	65 Jiřetín pod Bukovou	49,83 x	3,56 x	14	84	maximum

Z **demografického pohledu** existují v Libereckém kraji relativně ucelená území, která se s problémem vývoje obyvatelstva potýkají mnohem více než jiné části kraje. Především se jedná o jihozápadní a severovýchodní oblast okresu Česká Lípa, několik obcí severně od města Frýdlant a východní část okresu Liberec. Výjimkou není ani severní část jablonecka a semilská. Tato demograficky nepříznivě se vyvíjející území tvoří 75 obcí o celkové rozloze 36,21 % kraje, ve kterých žije 12,50 % obyvatel kraje.

Opatření, která by zlepšila situaci v těchto regionech není možné jednoznačně specifikovat. Opět se zde projevuje provázanost demografie s ostatními oblastmi lidského konání. Porodnost a tím i přirozený přírůstek obyvatelstva, ale i migraci ovlivňuje sociální situace lidí v dané lokalitě. Ta je v přímé souvislosti s lokální úrovní ekonomiky – především pak nabídkou pracovního trhu nebo bytovou situací. Vedle těchto zmíněných indikátorů kvality života existují i mnohé další neméně důležité jako např. zajištění kvalitní dopravní obslužnosti, kvalitního systému zdravotní i sociální péče, dostatek vzdělávacích institucí, dobré životní prostředí apod. Jediným řešením je tak pouze komplexní pohled zahrnující opatření, která budou směřovat do všech oblastí života a která budou vycházet nejen z podnětu místních samospráv, ale stanou se prioritami také v celorepublikovém měřítku.

Graf 14 Četnost obcí podle stanovených intervalů za všechny oblasti

Mezi **sociálně** slabé a slabší územní celky se v naší analýze dostalo 128 obcí o úhrnné rozloze 42,76 % kraje a s 13,40 % podílem na celokrajském počtu obyvatel. Ať již v ucelenější nebo roztříštěné podobě se jich nejvíce nachází v okrese České Lípa, a to prakticky po celém jeho území. Další oblastí je Frýdlantsko, jižní část a některé obce ve střední části okresu Liberec. Jablonecký okres má slabá místa především ve své jižní části. Nepříznivé sociální podmínky se vykreslily také v obcích v okolí města Semily a dále také v jižních a jihozápadních cípech stejnojmenného okresu.

Spojujícím a charakteristickým rysem sociálně nepříznivých regionů je vyšší podíl nezaměstnaných osob, především pak dlouhodobě. Tento jev velmi úzce souvisí s nedostatečně fungující dopravní obslužností, která není schopna vyhovět potřebám místních obyvatel, kteří musí za zaměstnáním, vzděláním nebo zdravotní péčí dojíždět do vzdálenějších větších měst. Problematická je také situace týkající se úrovně bydlení a výstavby (vybavenost, rozloha a stáří bytů, nízký počet dokončených bytů apod.).

Nápravná opatření jsou evidentní, ale leckdy je není možné v konfrontaci s realitou nebo administrativní zátěží uskutečnit. Patří sem podpora vzniku, rozvoje a investic malých a středních podniků s důrazem na růst zaměstnanosti v problémových regionech. S tím souvisí podpora vzniku a rozšiřování nabídky dalšího vzdělávání. Pokud budou mít lidé pracovní příležitosti, pravděpodobně dojde také k rozvoji bydlení, který by měl být také podporován. Zároveň nebude docházet k vyhlídňování a hospodářskému zaostávání malých a menších sídel. Neméně důležité je zkvalitnění a rozvoj zdravotních a sociálních služeb. Na zajištění dopravní obslužnosti ve všech typech osídlení by se měly podílet hlavně kraje a samotné obce tím, že by intenzivněji spolupracovaly na tvorbě plánu dopravní obslužnosti.

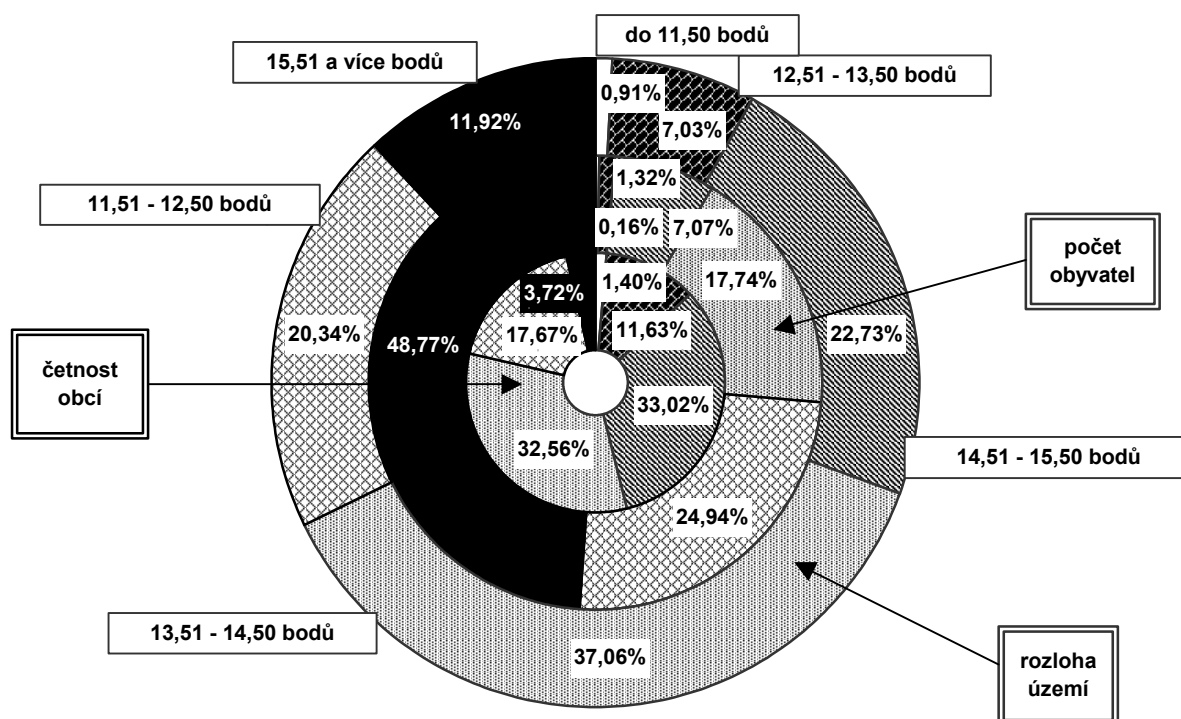
V rámci **ekonomické oblasti** nacházíme větší koncentraci hospodářsky slabších území v západní a severní části okresu Česká Lípa, dále vytvářejí pomyslný centrální pás napříč semilským okresem, shlukují se také na Frýdlantsku a východě okresu Jablonec nad Nisou. Do tří skupin s nejnižším bodovým ziskem bylo zařazeno 109 obcí kraje. Z celkové krajské výměry představují tyto obce 50,40 % a na tomto území je koncentrováno 23,55 % obyvatel kraje.

Společným znakem hospodářské nerovnováhy v jednotlivých obcích je nepříznivé podnikatelské prostředí, které se projevuje v nízkém podílu osob s podnikatelským oprávněním nebo nedostatkem větších

zaměstnavatelů. Tato negativa se následně odráží ve vysokém počtu osob dojíždějících za prací do jiných příznivějších regionů, ale také v nižších příjmech do rozpočtů obcí, nižší daňové výtěžnosti apod. Nedostatečné finanční zdroje v rozpočtu obce představují pro obec možnou budoucí hrozbu v podobě rostoucí míry zadluženosti. Zemědělskou činnost v některých obcích omezuje výrazný podíl tzv. LFA oblastí (tj. méně příznivých oblastí). Příležitostí pro většinu zmíněných obcí je ovšem vysoký potenciál cestovního ruchu.

Jistou cestou ke zlepšení hospodářského života v postižených obcích je podpora místního podnikatelského prostředí. Možnost pro rozvoj podnikatelských aktivit nabízejí (i přes možný negativní dopad na životní prostředí) např. opuštěné nebo narušené průmyslové i neprůmyslové objekty (brownfields). Cílem by pak měla být snaha o jejich revitalizaci a následné využití. Dále by se v těchto lokalitách měli zaměřit na podporu podnikání v cestovním ruchu, a to směrem ke zlepšení infrastruktury nabízených služeb.

Graf 15 Relativní četnost obcí podle stanovených intervalů v souhrnném hodnocení a procento obyvatel a rozlohy k 31. 12. 2005

Poslední oblastí, kterou jsme se v analýze zabývali, bylo **životní prostředí**. Ani v tomto případě se v podstatě nedá hovořit o vytvoření kompaktně působících území. Jeden společný prvek zde však nalézt můžeme – většina obcí s horším stavem životního prostředí se soustředí v okolí velkých okresních měst, tj. Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily a dalších měst jako je Cvikov, Železný Brod, Jilemnice. Několik postižených obcí nalezneme i kolem města Turnov, Jablonec nad Jizerou nebo Doksy. Celkem se pak jedná o 104 obcí, jejichž úhrnná rozloha představuje 30,33 % výměry kraje a na které žije 11,38 % všech obyvatel kraje.

Mezi problematické okruhy spojující tyto obce patří především nedostatečná, zastaralá nebo neexistující technická infrastruktura v podobě plynofikace a napojení na kanalizaci. Místní obyvatelé při dojížděce za prací častěji využívají ekologicky méně přijatelný automobil. Ekologická stabilita krajiny je zatížena vyšším výskytem ploch s negativním vlivem na životní prostředí. V průměru vydávají tyto obce relativně dostatek finančních prostředků na ochranu a tvorbu životního prostředí. Z pohledu životního prostředí je pozitivem nižší výskyt průmyslových zón nebo zón brownfields.

Důraz při řešení této problematiky v daných obcích by měl být kladen zejména na rozšíření a rekonstrukci kanalizačních systémů a čištění odpadních vod. Rozšiřování plynofikace je však omezeno finančními možnostmi obyvatel, tj. vytápění plynem je jednou z dražších alternativ. Zároveň se rozvoj a zkvalitňování technické infrastruktury odvíjí také od možností rozpočtů jednotlivých obcí. Ekologická stabilita krajiny by měla být posílena realizací krajinotvorných opatření (např. regulace nepřiměřeného růstu městských aglomerací spojená s regulací množství záborů půdy). Bez návaznosti na použité ukazatele by se ochrana

životního prostředí všeobecně měla zaměřit na ochranu ovzduší v podobě snižování emisí, odstraňování starých ekologických zátěží a na opatření k ochraně území před živelnými pohromami a haváriemi. Důležitým prvkem je také šetrné využívání přírodních zdrojů (voda, půda apod.) a ochrana a péče o významné přírodní lokality. Svě místo má určitě také environmentální vzdělávání, poradenství a osvěta.

Tab. 18 Četnost obcí, počet obyvatel a rozloha k 31. 12. 2005 podle stanovených intervalů

	Četnost obcí			Počet obyvatel			Rozloha		
	abs.	v %	kumulace	abs.	v %	kumulace	v ha	v %	kumulace
Liberecký kraj	215	100,00	x	429 031	100,00	x	316 303	100,00	x
Souhrnné hodnocení									
do 11,50	3	1,40	1,40	678	0,16	0,16	2 872	0,91	0,91
11,51 - 12,50	25	11,63	13,02	5 679	1,32	1,48	22 231	7,03	7,94
12,51 - 13,50	71	33,02	46,05	30 321	7,07	8,55	71 901	22,73	30,67
13,51 - 14,50	70	32,56	78,60	76 096	17,74	26,29	117 233	37,06	67,73
14,51 - 15,50	38	17,67	96,28	107 001	24,94	51,23	64 350	20,34	88,08
15,51 a více	8	3,72	100,00	209 256	48,77	100,00	37 715	11,92	100,00
Oblast demografická									
do 18	6	2,79	2,79	1 560	0,36	0,36	7 906	2,50	2,50
19 - 21	11	5,12	7,91	3 294	0,77	1,13	12 585	3,98	6,48
22 - 24	58	26,98	34,88	48 794	11,37	12,50	94 039	29,73	36,21
25 - 27	93	43,26	78,14	121 946	28,42	40,93	127 298	40,25	76,45
28 - 30	38	17,67	95,81	150 133	34,99	75,92	60 034	18,98	95,43
30 a více	9	4,19	100,00	103 304	24,08	100,00	14 440	4,57	100,00
Oblast sociální									
do 44	7	3,26	3,26	1 808	0,42	0,42	6 183	1,95	1,95
45 - 50	51	23,72	26,98	18 656	4,35	4,77	63 078	19,94	21,90
51 - 56	70	32,56	59,53	37 005	8,63	13,40	65 981	20,86	42,76
57 - 62	48	22,33	81,86	72 363	16,87	30,26	90 377	28,57	71,33
63 - 68	32	14,88	96,74	268 606	62,61	92,87	76 564	24,21	95,54
69 a více	7	3,26	100,00	30 593	7,13	100,00	14 120	4,46	100,00
Oblast ekonomická									
do 40	5	2,33	2,33	1 476	0,34	0,34	4 139	1,31	1,31
41 - 47	21	9,77	12,09	18 412	4,29	4,64	21 198	6,70	8,01
48 - 54	83	38,60	50,70	81 152	18,92	23,55	134 079	42,39	50,40
55 - 61	70	32,56	83,26	102 357	23,86	47,41	92 720	29,31	79,71
62 - 68	31	14,42	97,67	207 287	48,32	95,72	56 300	17,80	97,51
69 a více	5	2,33	100,00	18 347	4,28	100,00	7 867	2,49	100,00
Oblast životního prostředí									
do 39	13	6,05	6,05	2 664	0,62	0,62	5 894	1,86	1,86
40 - 44	33	15,35	21,40	11 793	2,75	3,37	30 510	9,65	11,51
45 - 49	58	26,98	48,37	34 363	8,01	11,38	59 518	18,82	30,33
50 - 54	57	26,51	74,88	62 464	14,56	25,94	80 419	25,42	55,75
55 - 59	39	18,14	93,02	209 829	48,91	74,85	98 785	31,23	86,98
60 a více	15	6,98	100,00	107 918	25,15	100,00	41 176	13,02	100,00

Tab. 19 Souhrnné hodnocení obcí Libereckého kraje

Okres	Kód obce	Název obce	Počet dosažených bodů					
			oblast demografická			oblast sociální		
			celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí
			SO ORP Česká Lípa					
ČL	561398	Bezděz	27	3,86	48. - 71.	52	3,25	134. - 142.
ČL	561401	Blatce	26	3,71	72. - 106.	49	3,06	170. - 178.
ČL	561410	Blíževedly	23	3,29	174. - 192.	55	3,44	99. -108.
ČL	561428	Bohatice	21	3,00	199. - 203.	51	3,19	143. - 157.
ČL	561444	Brniště	26	3,71	72. - 106.	60	3,75	52. - 63.
ČL	561380	Česká Lípa	29	4,14	18. - 29.	67	4,19	12. - 15.
ČL	561495	Doksy	24	3,43	141. - 173.	64	4,00	29. - 31.
ČL	561533	Dubá	23	3,29	174. - 192.	61	3,81	44. - 51.
ČL	561541	Dubnice	26	3,71	72. - 106.	58	3,63	69. - 78.
ČL	544337	Hamr na Jezeře	25	3,57	107. - 140.	52	3,25	134. - 142.
ČL	561584	Holany	25	3,57	107. - 140.	52	3,25	134. - 142.
ČL	561592	Horní Libchava	29	4,14	18. - 29.	56	3,50	88. - 98.
ČL	561606	Horní Police	26	3,71	72. - 106.	53	3,31	121. - 133.
ČL	561614	Chlum	18	2,57	210. - 214.	47	2,94	197. - 200.
ČL	561665	Jestřebí	24	3,43	141. - 173.	51	3,19	143. - 157.
ČL	546232	Kozly	26	3,71	72. - 106.	51	3,19	143. - 157.
ČL	561720	Kravaře	26	3,71	72. - 106.	60	3,75	52. - 63.
ČL	546259	Kvítkov	28	4,00	30. - 47.	42	2,63	212. - 214.
ČL	514161	Luka	24	3,43	141. - 173.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561835	Mimoň	28	4,00	30. - 47.	63	3,94	32. - 39.
ČL	561851	Noviny pod Ralskem	24	3,43	141. - 173.	50	3,13	157. - 169.
ČL	561878	Nový Oldřichov	27	3,86	48. - 71.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561886	Okna	25	3,57	107. - 140.	55	3,44	99. -108.
ČL	514276	Pertoltice pod Ralskem	23	3,29	174. - 192.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561983	Provodín	25	3,57	107. - 140.	47	2,94	197. - 200.
ČL	562017	Ralsko	30	4,29	10. - 17.	50	3,13	157. - 169.
ČL	513890	Skalka u Doks	24	3,43	141. - 173.	50	3,13	157. - 169.
ČL	562076	Sosnová	31	4,43	4. - 9.	55	3,44	99. -108.
ČL	562092	Stráž pod Ralskem	25	3,57	107. - 140.	63	3,94	32. - 39.
ČL	562106	Stružnice	27	3,86	48. - 71.	50	3,13	157. - 169.
ČL	562114	Stvolínky	24	3,43	141. - 173.	49	3,06	170. - 178.
ČL	553638	Tachov	26	3,71	72. - 106.	45	2,81	203. - 208.
ČL	546267	Tuhaň	18	2,57	210. - 214.	49	3,06	170. - 178.
ČL	562173	Velenice	26	3,71	72. - 106.	43	2,69	211.
ČL	562203	Velký Valtinov	24	3,43	141. - 173.	45	2,81	203. - 208.
ČL	562220	Volfartice	25	3,57	107. - 140.	44	2,75	209. - 210.
ČL	562238	Vrchovany	24	3,43	141. - 173.	42	2,63	212. - 214.
ČL	562246	Zahrádky	27	3,86	48. - 71.	63	3,94	32. - 39.
ČL	562262	Zákupy	24	3,43	141. - 173.	71	4,44	3. - 4.
ČL	562297	Žandov	23	3,29	174. - 192.	57	3,56	79. - 87.
ČL	514195	Ždírec	26	3,71	72. - 106.	55	3,44	99. -108.
			SO ORP Frýdlant					
LB	546631	Bílý Potok	21	3,00	199. - 203.	50	3,13	157. - 169.
LB	563935	Bulovka	25	3,57	107. - 140.	54	3,38	109. -120.
LB	545996	Černousy	22	3,14	193. - 198.	47	2,94	197. - 200.
LB	546607	Dětfřichov	25	3,57	107. - 140.	50	3,13	157. - 169.
LB	563994	Dolní Řasnice	23	3,29	174. - 192.	55	3,44	99. -108.
LB	564028	Frýdlant	26	3,71	72. - 106.	65	4,06	25. - 28.
LB	564036	Habartice	26	3,71	72. - 106.	52	3,25	134. - 142.

1) závěrečné pořadí určeno podle nezaokrouhlených absolutních hodnot

Počet dosažených bodů						Souhrnné hodnocení		Název obce
oblast ekonomická			oblast životního prostředí					
celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí	dosažené body	pořadí ¹⁾	
SO ORP Česká Lípa								
56	3,11	73. - 89.	53	3,79	68. - 79.	14,00	83.	Bezděz
64	3,56	17. - 23.	40	2,86	196. - 202.	13,19	138. - 139.	Blatce
52	2,89	123. - 134.	51	3,64	89. - 102.	13,25	133.	Blíževedly
57	3,17	62. - 72.	49	3,50	112. - 124.	12,85	167.	Bohatice
62	3,44	28. - 36.	43	3,07	179. - 182.	13,98	87.	Brniště
67	3,72	7. - 8.	61	4,36	6. - 10.	16,41	2.	Česká Lípa
68	3,78	6.	61	4,36	6. - 10.	15,56	8.	Doksy
65	3,61	14. - 16.	50	3,57	103. - 111.	14,28	63.	Dubá
50	2,78	150. - 161.	52	3,71	80. - 88.	13,83	98.	Dubnice
66	3,67	9. - 13.	56	4,00	35. - 47.	14,49	50.	Hamr na Jezeře
53	2,94	116. - 122.	44	3,14	170. - 178.	12,91	165.	Holany
66	3,67	9. - 13.	41	2,93	191. - 195.	14,24	66.	Horní Libchava
59	3,28	45. - 50.	52	3,71	80. - 88.	14,02	79. - 80.	Horní Police
49	2,72	162. - 176.	41	2,93	191. - 195.	11,16	213.	Chlum
56	3,11	73. - 89.	58	4,14	25. - 31.	13,87	95.	Jestřebí
48	2,67	177. - 189.	39	2,79	203. - 205.	12,35	191.	Kozly
49	2,72	162. - 176.	53	3,79	68. - 79.	13,97	88.	Kravaře
62	3,44	28. - 36.	40	2,86	196. - 202.	12,93	164.	Kvítkov
57	3,17	62. - 72.	34	2,43	215.	12,02	203.	Luka
57	3,17	62. - 72.	53	3,79	68. - 79.	14,89	30.	Mimoň
57	3,17	62. - 72.	45	3,21	157. - 169.	12,93	162.	Noviny pod Ralskem
49	2,72	162. - 176.	52	3,71	80. - 88.	13,29	129.	Nový Oldřichov
55	3,06	90. - 106.	54	3,86	55. - 67.	13,92	90.	Okna
60	3,33	40. - 44.	45	3,21	157. - 169.	12,83	171.	Pertoltice pod Ralskem
58	3,22	51. - 61.	54	3,86	55. - 67.	13,59	113.	Provodín
50	2,78	150. - 161.	59	4,21	16. - 24.	14,40	55.	Ralsko
62	3,44	28. - 36.	38	2,71	206. - 209.	12,71	176.	Skalka u Doks
69	3,83	4. - 5.	45	3,21	157. - 169.	14,91	29.	Sosnová
56	3,11	73. - 89.	51	3,64	89. - 102.	14,26	64.	Stráž pod Ralskem
53	2,94	116. - 122.	45	3,21	157. - 169.	13,14	142.	Stružnice
44	2,44	206. - 209.	51	3,64	89. - 102.	12,58	184.	Stvolínky
64	3,56	17. - 23.	42	3,00	183. - 190.	13,08	151.	Tachov
50	2,78	150. - 161.	52	3,71	80. - 88.	12,13	200.	Tuhaň
58	3,22	51. - 61.	49	3,50	112. - 124.	13,12	148.	Velenice
52	2,89	123. - 134.	55	3,93	48. - 54.	13,06	153.	Velký Valtinov
48	2,67	177. - 189.	49	3,50	112. - 124.	12,49	189.	Volfartice
51	2,83	135. - 149.	53	3,79	68. - 79.	12,67	179.	Vrchovany
64	3,56	17. - 23.	56	4,00	35. - 47.	15,35	13.	Zahrádky
59	3,28	45. - 50.	53	3,79	68. - 79.	14,93	28.	Zákupy
46	2,56	194. - 203.	53	3,79	68. - 79.	13,19	138. - 139.	Žandov
55	3,06	90. - 106.	45	3,21	157. - 169.	13,42	124.	Ždírec
SO ORP Frýdlant								
40	2,22	211. - 213.	60	4,29	11. - 15.	12,63	182.	Bílý Potok
50	2,78	150. - 161.	48	3,43	125. - 135.	13,15	141.	Bulovka
55	3,06	90. - 106.	55	3,93	48. - 54.	13,06	152.	Černousy
57	3,17	62. - 72.	53	3,79	68. - 79.	13,65	109.	Dětřichov
49	2,72	162. - 176.	53	3,79	68. - 79.	13,23	135.	Dolní Řasnice
55	3,06	90. - 106.	58	4,14	25. - 31.	14,98	27.	Frýdlant
54	3,00	107. - 115.	47	3,36	136. - 146.	13,32	128.	Habartice

Tab. 19 Souhrnné hodnocení obcí Libereckého kraje

Okres	Kód obce	Název obce	Počet dosažených bodů					
			oblast demografická			oblast sociální		
			celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí
LB	564044	Hejnice	26	3,71	72. - 106.	63	3,94	32. - 39.
LB	544353	Heřmanice	22	3,14	193. - 198.	53	3,31	121. - 133.
LB	564079	Horní Řasnice	22	3,14	193. - 198.	48	3,00	179. - 196.
LB	564133	Jindřichovice pod Smrkem	18	2,57	210. - 214.	53	3,31	121. - 133.
LB	564168	Krásný Les	28	4,00	30. - 47.	48	3,00	179. - 196.
LB	530433	Kunratice	20	2,86	204. - 208.	48	3,00	179. - 196.
LB	564206	Lázně Libverda	27	3,86	48. - 71.	51	3,19	143. - 157.
LB	564265	Nové Město pod Smrkem	25	3,57	107. - 140.	62	3,88	40. - 43.
LB	564311	Pertoltice	23	3,29	174. - 192.	47	2,94	197. - 200.
LB	564371	Raspenava	25	3,57	107. - 140.	61	3,81	44. - 51.
LB	564494	Višňová	22	3,14	193. - 198.	58	3,63	69. - 78.
SO ORP Jablonec nad Nisou								
JN	563536	Bedřichov	29	4,14	18. - 29.	66	4,13	16. - 24.
JN	530425	Dalešice	28	4,00	30. - 47.	56	3,50	88. - 98.
JN	563510	Jablonec nad Nisou	30	4,29	10. - 17.	68	4,25	8. - 11.
JN	563595	Janov nad Nisou	24	3,43	141. - 173.	61	3,81	44. - 51.
JN	563633	Josefův Důl	24	3,43	141. - 173.	63	3,94	32. - 39.
JN	563692	Lučany nad Nisou	28	4,00	30. - 47.	61	3,81	44. - 51.
JN	563714	Maršovice	30	4,29	10. - 17.	53	3,31	121. - 133.
JN	563731	Nová Ves nad Nisou	28	4,00	30. - 47.	49	3,06	170. - 178.
JN	546577	Pulečný	26	3,71	72. - 106.	59	3,69	64. - 68.
JN	563781	Rádlo	29	4,14	18. - 29.	59	3,69	64. - 68.
JN	563790	Rychnov u Jablonce n. N.	30	4,29	10. - 17.	66	4,13	16. - 24.
SO ORP Jilemnice								
SM	576981	Benecko	24	3,43	141. - 173.	58	3,63	69. - 78.
SM	577031	Bukovina u Čisté	26	3,71	72. - 106.	52	3,25	134. - 142.
SM	577057	Čistá u Horek	24	3,43	141. - 173.	58	3,63	69. - 78.
SM	574201	Horka u Staré Paky	26	3,71	72. - 106.	67	4,19	12. - 15.
SM	577120	Horní Branná	27	3,86	48. - 71.	68	4,25	8. - 11.
SM	577162	Jablonec nad Jizerou	23	3,29	174. - 192.	60	3,75	52. - 63.
SM	577189	Jestřabí v Krkonoších	24	3,43	141. - 173.	51	3,19	143. - 157.
SM	577197	Jilemnice	29	4,14	18. - 29.	69	4,31	6. - 7.
SM	577243	Kruh	25	3,57	107. - 140.	50	3,13	157. - 169.
SM	577375	Levínská Olešnice	20	2,86	204. - 208.	48	3,00	179. - 196.
SM	573418	Martinice v Krkonoších	26	3,71	72. - 106.	66	4,13	16. - 24.
SM	577332	Mříčná	26	3,71	72. - 106.	58	3,63	69. - 78.
SM	547476	Paseky nad Jizerou	26	3,71	72. - 106.	48	3,00	179. - 196.
SM	577391	Peřimov	25	3,57	107. - 140.	52	3,25	134. - 142.
SM	577405	Poniklá	23	3,29	174. - 192.	67	4,19	12. - 15.
SM	577456	Rokytnice nad Jizerou	22	3,14	193. - 198.	71	4,44	3. - 4.
SM	577499	Roztoky u Jilemnice	26	3,71	72. - 106.	60	3,75	52. - 63.
SM	577553	Studenec	27	3,86	48. - 71.	65	4,06	25. - 28.
SM	577561	Svojek	24	3,43	141. - 173.	50	3,13	157. - 169.
SM	577651	Vichová nad Jizerou	25	3,57	107. - 140.	63	3,94	32. - 39.
SM	577669	Vítkovice	26	3,71	72. - 106.	59	3,69	64. - 68.
SO ORP Liberec								
LB	563901	Bílá	25	3,57	107. - 140.	55	3,44	99. - 108.
LB	563919	Bílý Kostel nad Nisou	27	3,86	48. - 71.	55	3,44	99. - 108.
LB	563943	Cetenov	24	3,43	141. - 173.	51	3,19	143. - 157.

1) závěrečné pořadí určeno podle nezaokrouhlených absolutních hodnot

1. pokračování

Počet dosažených bodů						Souhrnné hodnocení		Název obce
oblast ekonomická			oblast životního prostředí					
celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí	dosažené body	pořadí ¹⁾	
56	3,11	73. - 89.	60	4,29	11. - 15.	15,05	24.	Hejnice
43	2,39	210.	44	3,14	170. - 178.	11,99	204.	Heřmanice
49	2,72	162. - 176.	46	3,29	147. - 156.	12,15	199.	Horní Řasnice
48	2,67	177. - 189.	60	4,29	11. - 15.	12,84	170.	Jindřichovice pod Smrkem
48	2,67	177. - 189.	49	3,50	112. - 124.	13,17	140.	Krásný Les
49	2,72	162. - 176.	46	3,29	147. - 156.	11,87	208.	Kunratice
50	2,78	150. - 161.	64	4,57	2. - 3.	14,39	57.	Lázně Libverda
49	2,72	162. - 176.	59	4,21	16. - 24.	14,38	58.	Nové Město pod Smrkem
46	2,56	194. - 203.	57	4,07	32. - 34.	12,85	168.	Pertoltice
46	2,56	194. - 203.	63	4,50	4. - 5.	14,44	52.	Raspenava
52	2,89	123. - 134.	59	4,21	16. - 24.	13,87	94.	Višňová
SO ORP Jablonec nad Nisou								
66	3,67	9. - 13.	49	3,50	112. - 124.	15,43	9.	Bedřichov
51	2,83	135. - 149.	49	3,50	112. - 124.	13,83	97.	Dalešice
62	3,44	28. - 36.	61	4,36	6. - 10.	16,34	3.	Jablonec nad Nisou
59	3,28	45. - 50.	49	3,50	112. - 124.	14,02	79. - 80.	Janov nad Nisou
57	3,17	62. - 72.	57	4,07	32. - 34.	14,60	41.	Josefův Důl
56	3,11	73. - 89.	53	3,79	68. - 79.	14,71	35.	Lučany nad Nisou
50	2,78	150. - 161.	44	3,14	170. - 178.	13,52	116.	Maršovice
51	2,83	135. - 149.	47	3,36	136. - 146.	13,25	134.	Nová Ves nad Nisou
40	2,22	211. - 213.	51	3,64	89. - 102.	13,27	131.	Pulečný
58	3,22	51. - 61.	47	3,36	136. - 146.	14,41	54.	Rádlo
58	3,22	51. - 61.	51	3,64	89. - 102.	15,28	15.	Rychnov u Jablonce n. N.
SO ORP Jilemnice								
57	3,17	62. - 72.	54	3,86	55. - 67.	14,08	76.	Benecko
45	2,50	204. - 205.	37	2,64	210. - 211.	12,11	201.	Bukovina u Čisté
46	2,56	194. - 203.	46	3,29	147. - 156.	12,89	166.	Čistá u Horek
59	3,28	45. - 50.	38	2,71	206. - 209.	13,89	92.	Horka u Staré Paky
51	2,83	135. - 149.	49	3,50	112. - 124.	14,44	51.	Horní Branná
48	2,67	177. - 189.	56	4,00	35. - 47.	13,70	105.	Jablonec nad Jizerou
53	2,94	116. - 122.	41	2,93	191. - 195.	12,49	188.	Jestřabí v Krkonoších
63	3,50	24. - 27.	55	3,93	48. - 54.	15,88	7.	Jilemnice
48	2,67	177. - 189.	46	3,29	147. - 156.	12,65	181.	Kruh
38	2,11	215.	38	2,71	206. - 209.	10,68	214.	Levínská Olešnice
52	2,89	123. - 134.	40	2,86	196. - 202.	13,59	114.	Martinice v Krkonoších
52	2,89	123. - 134.	53	3,79	68. - 79.	14,01	81.	Mříčná
58	3,22	51. - 61.	54	3,86	55. - 67.	13,79	102.	Paseky nad Jizerou
46	2,56	194. - 203.	44	3,14	170. - 178.	12,52	187.	Peřimov
48	2,67	177. - 189.	47	3,36	136. - 146.	13,50	117.	Poniklá
51	2,83	135. - 149.	58	4,14	25. - 31.	14,56	45.	Rokytnice nad Jizerou
55	3,06	90. - 106.	46	3,29	147. - 156.	13,81	100.	Roztoky u Jilemnice
54	3,00	107. - 115.	44	3,14	170. - 178.	14,06	78.	Studenec
51	2,83	135. - 149.	35	2,50	213. - 214.	11,89	207.	Svojek
45	2,50	204. - 205.	51	3,64	89. - 102.	13,65	107.	Vichová nad Jizerou
60	3,33	40. - 44.	43	3,07	179. - 182.	13,81	99.	Vitkovice
SO ORP Liberec								
53	2,94	116. - 122.	42	3,00	183. - 190.	12,95	161.	Bílá
55	3,06	90. - 106.	57	4,07	32. - 34.	14,42	53.	Bílý Kostel nad Nisou
46	2,56	194. - 203.	51	3,64	89. - 102.	12,81	172.	Cetenov

Tab. 19 Souhrnné hodnocení obcí Libereckého kraje

Okres	Kód obce	Název obce	Počet dosažených bodů					
			oblast demografická			oblast sociální		
			celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí
LB	563960	Český Dub	25	3,57	107. - 140.	60	3,75	52. - 63.
LB	530468	Dlouhý Most	30	4,29	10. - 17.	56	3,50	88. - 98.
LB	564052	Hlavice	18	2,57	210. - 214.	46	2,88	201. - 202.
LB	564061	Hodkovice nad Mohelkou	26	3,71	72. - 106.	70	4,38	5.
LB	564095	Hrádek nad Nisou	26	3,71	72. - 106.	60	3,75	52. - 63.
LB	564109	Chotyně	26	3,71	72. - 106.	56	3,50	88. - 98.
LB	564117	Chrastava	27	3,86	48. - 71.	66	4,13	16. - 24.
ČL	561631	Jablonné v Podještědí	24	3,43	141. - 173.	62	3,88	40. - 43.
ČL	561657	Janovice v Podještědí	24	3,43	141. - 173.	49	3,06	170. - 178.
LB	546658	Janův Důl	26	3,71	72. - 106.	45	2,81	203. - 208.
LB	530484	Jeřmanice	28	4,00	30. - 47.	56	3,50	88. - 98.
LB	564176	Kryštofovo Údolí	29	4,14	18. - 29.	63	3,94	32. - 39.
LB	564184	Křižany	22	3,14	193. - 198.	52	3,25	134. - 142.
LB	563889	Liberec	31	4,43	4. - 9.	66	4,13	16. - 24.
LB	564231	Mníšek	29	4,14	18. - 29.	66	4,13	16. - 24.
LB	546593	Nová Ves	27	3,86	48. - 71.	48	3,00	179. - 196.
LB	564281	Oldřichov v Hájích	27	3,86	48. - 71.	54	3,38	109. - 120.
LB	564290	Osečná	25	3,57	107. - 140.	61	3,81	44. - 51.
LB	544345	Proseč pod Ještědem	25	3,57	107. - 140.	51	3,19	143. - 157.
LB	564397	Rynoltice	24	3,43	141. - 173.	59	3,69	64. - 68.
LB	544477	Stráž nad Nisou	31	4,43	4. - 9.	61	3,81	44. - 51.
LB	564427	Světlá pod Ještědem	27	3,86	48. - 71.	59	3,69	64. - 68.
LB	564460	Šimonovice	32	4,57	1. - 3.	61	3,81	44. - 51.
LB	564532	Všelibice	24	3,43	141. - 173.	44	2,75	209. - 210.
LB	564541	Zdislava	24	3,43	141. - 173.	54	3,38	109. - 120.
SO ORP Nový Bor								
ČL	561479	Cvikov	24	3,43	141. - 173.	58	3,63	69. - 78.
ČL	561622	Chotovice	30	4,29	10. - 17.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561681	Kamenický Šenov	27	3,86	48. - 71.	54	3,38	109. - 120.
ČL	561738	Krompach	23	3,29	174. - 192.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561746	Kunratice u Cvikova	21	3,00	199. - 203.	51	3,19	143. - 157.
ČL	561827	Mařenice	21	3,00	199. - 203.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561860	Nový Bor	28	4,00	30. - 47.	64	4,00	29. - 31.
ČL	561894	Okrouhlá	32	4,57	1. - 3.	52	3,25	134. - 142.
ČL	561959	Polevsko	31	4,43	4. - 9.	48	3,00	179. - 196.
ČL	561991	Prysk	25	3,57	107. - 140.	49	3,06	170. - 178.
ČL	530387	Radvanec	28	4,00	30. - 47.	36	2,25	215.
ČL	562025	Skalice u České Lípy	28	4,00	30. - 47.	53	3,31	121. - 133.
ČL	562050	Sloup v Čechách	23	3,29	174. - 192.	50	3,13	157. - 169.
ČL	546275	Slunečná	31	4,43	4. - 9.	53	3,31	121. - 133.
ČL	546283	Svojkov	32	4,57	1. - 3.	48	3,00	179. - 196.
ČL	562131	Svor	26	3,71	72. - 106.	58	3,63	69. - 78.
SO ORP Semily								
SM	576972	Bělá	27	3,86	48. - 71.	49	3,06	170. - 178.
SM	576999	Benešov u Semil	26	3,71	72. - 106.	48	3,00	179. - 196.
SM	577006	Bozkov	29	4,14	18. - 29.	56	3,50	88. - 98.
SM	577014	Bradlecká Lhota	24	3,43	141. - 173.	58	3,63	69. - 78.
SM	577049	Bystrá nad Jizerou	19	2,71	209.	50	3,13	157. - 169.
SM	577073	Háje nad Jizerou	25	3,57	107. - 140.	55	3,44	99. - 108.

1) závěrečné pořadí určeno podle nezaokrouhlených absolutních hodnot

2. pokračování

Počet dosažených bodů						Souhrnné hodnocení		Název obce
oblast ekonomická			oblast životního prostředí					
celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí	dosažené body	pořadí ¹⁾	
58	3,22	51. - 61.	54	3,86	55. - 67.	14,40	56.	Český Dub
53	2,94	116. - 122.	44	3,14	170. - 178.	13,87	93.	Dlouhý Most
50	2,78	150. - 161.	54	3,86	55. - 67.	12,08	202.	Hlavičky
55	3,06	90. - 106.	56	4,00	35. - 47.	15,14	20.	Hodkovice nad Mohelkou
56	3,11	73. - 89.	59	4,21	16. - 24.	14,79	33.	Hrádek nad Nisou
62	3,44	28. - 36.	61	4,36	6. - 10.	15,02	26.	Chotyně
52	2,89	123. - 134.	56	4,00	35. - 47.	14,87	31.	Chrastava
54	3,00	107. - 115.	59	4,21	16. - 24.	14,52	46.	Jablonec v Podještědí
55	3,06	90. - 106.	48	3,43	125. - 135.	12,98	160.	Janovice v Podještědí
46	2,56	194. - 203.	51	3,64	89. - 102.	12,73	175.	Janův Důl
56	3,11	73. - 89.	38	2,71	206. - 209.	13,33	127.	Jeřmanice
58	3,22	51. - 61.	47	3,36	136. - 146.	14,66	37.	Kryštofovo Údolí
51	2,83	135. - 149.	49	3,50	112. - 124.	12,73	174.	Křižany
66	3,67	9. - 13.	56	4,00	35. - 47.	16,22	4.	Liberec
60	3,33	40. - 44.	63	4,50	4. - 5.	16,10	5.	Mníšek
51	2,83	135. - 149.	53	3,79	68. - 79.	13,48	120.	Nová Ves
54	3,00	107. - 115.	47	3,36	136. - 146.	13,59	112.	Oldřichov v Hájích
56	3,11	73. - 89.	58	4,14	25. - 31.	14,64	39.	Osečná
57	3,17	62. - 72.	45	3,21	157. - 169.	13,14	143.	Proseč pod Ještědem
49	2,72	162. - 176.	51	3,64	89. - 102.	13,48	119.	Rynoltice
64	3,56	17. - 23.	47	3,36	136. - 146.	15,15	18.	Stráž nad Nisou
54	3,00	107. - 115.	47	3,36	136. - 146.	13,90	91.	Světlá pod Ještědem
60	3,33	40. - 44.	49	3,50	112. - 124.	15,22	16.	Šimonovice
51	2,83	135. - 149.	50	3,57	103. - 111.	12,58	183.	Všelibice
49	2,72	162. - 176.	55	3,93	48. - 54.	13,45	121.	Zdislava
SO ORP Nový Bor								
49	2,72	162. - 176.	54	3,86	55. - 67.	13,63	110.	Cvikov
44	2,44	206. - 209.	46	3,29	147. - 156.	13,02	157.	Chotovice
55	3,06	90. - 106.	55	3,93	48. - 54.	14,22	67.	Kamenický Šenov
55	3,06	90. - 106.	44	3,14	170. - 178.	12,48	190.	Krompach
49	2,72	162. - 176.	48	3,43	125. - 135.	12,34	192.	Kunratice u Cvikova
51	2,83	135. - 149.	47	3,36	136. - 146.	12,19	198.	Mařenice
60	3,33	40. - 44.	56	4,00	35. - 47.	15,33	14.	Nový Bor
53	2,94	116. - 122.	48	3,43	125. - 135.	14,19	69.	Okrouhlá
63	3,50	24. - 27.	60	4,29	11. - 15.	15,21	17.	Polevsko
50	2,78	150. - 161.	52	3,71	80. - 88.	13,13	147.	Prysk
51	2,83	135. - 149.	40	2,86	196. - 202.	11,94	205.	Radvanec
56	3,11	73. - 89.	50	3,57	103. - 111.	14,00	86.	Skalice u České Lípy
54	3,00	107. - 115.	54	3,86	55. - 67.	13,27	130.	Sloup v Čechách
52	2,89	123. - 134.	40	2,86	196. - 202.	13,49	118.	Slunečná
55	3,06	90. - 106.	35	2,50	213. - 214.	13,13	145. - 146.	Svojkov
47	2,61	190. - 193.	61	4,36	6. - 10.	14,31	62.	Svor
SO ORP Semily								
48	2,67	177. - 189.	51	3,64	89. - 102.	13,23	136.	Bělá
54	3,00	107. - 115.	45	3,21	157. - 169.	12,93	163.	Benešov u Semil
56	3,11	73. - 89.	48	3,43	125. - 135.	14,18	70.	Bozkov
48	2,67	177. - 189.	46	3,29	147. - 156.	13,01	158.	Bradlecká Lhota
51	2,83	135. - 149.	40	2,86	196. - 202.	11,53	212.	Bystrá nad Jizerou
51	2,83	135. - 149.	46	3,29	147. - 156.	13,13	144.	Háje nad Jizerou

Tab. 19 Souhrnné hodnocení obcí Libereckého kraje

Okres	Kód obce	Název obce	Počet dosažených bodů					
			oblast demografická			oblast sociální		
			celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí
SM	577154	Chuchelna	26	3,71	72. - 106.	56	3,50	88. - 98.
SM	577171	Jesenný	25	3,57	107. - 140.	60	3,75	52. - 63.
SM	577235	Košťálov	23	3,29	174. - 192.	57	3,56	79. - 87.
SM	577294	Libštát	25	3,57	107. - 140.	73	4,56	1.
SM	577308	Lomnice nad Popelkou	26	3,71	72. - 106.	68	4,25	8. - 11.
SM	577341	Nová Ves nad Popelkou	25	3,57	107. - 140.	60	3,75	52. - 63.
SM	577421	Příkrý	23	3,29	174. - 192.	53	3,31	121. - 133.
SM	577464	Roprachtice	23	3,29	174. - 192.	53	3,31	121. - 133.
SM	577481	Roztoky u Semil	20	2,86	204. - 208.	51	3,19	143. - 157.
SM	576964	Semily	27	3,86	48. - 71.	66	4,13	16. - 24.
SM	577529	Slaná	23	3,29	174. - 192.	55	3,44	99. - 108.
SM	577545	Stružinec	25	3,57	107. - 140.	51	3,19	143. - 157.
SM	577570	Syřenov	24	3,43	141. - 173.	55	3,44	99. - 108.
SM	577642	Veselá	23	3,29	174. - 192.	50	3,13	157. - 169.
SM	577693	Vysoké nad Jizerou	25	3,57	107. - 140.	61	3,81	44. - 51.
SM	577707	Záhoří	27	3,86	48. - 71.	48	3,00	179. - 196.
SO ORP Tanvald								
JN	563528	Albrechtice v Jiz. horách	20	2,86	204. - 208.	57	3,56	79. - 87.
JN	563552	Desná	25	3,57	107. - 140.	58	3,63	69. - 78.
SM	577081	Harrachov	25	3,57	107. - 140.	68	4,25	8. - 11.
JN	546585	Jiřetín pod Bukovou	25	3,57	107. - 140.	69	4,31	6. - 7.
JN	563668	Kořenov	24	3,43	141. - 173.	60	3,75	52. - 63.
JN	563757	Plavy	24	3,43	141. - 173.	56	3,50	88. - 98.
JN	563811	Smržovka	25	3,57	107. - 140.	62	3,88	40. - 43.
JN	563820	Tanvald	28	4,00	30. - 47.	62	3,88	40. - 43.
JN	563838	Velké Hamry	26	3,71	72. - 106.	66	4,13	16. - 24.
JN	563862	Zlatá Olešnice	24	3,43	141. - 173.	49	3,06	170. - 178.
SO ORP Turnov								
LB	544531	Čtveřín	27	3,86	48. - 71.	51	3,19	143. - 157.
JN	563579	Frýdštejn	25	3,57	107. - 140.	54	3,38	109. - 120.
SM	577111	Holenice	18	2,57	210. - 214.	42	2,63	212. - 214.
SM	577146	Hrubá Skála	27	3,86	48. - 71.	53	3,31	121. - 133.
JN	563609	Jenišovice	28	4,00	30. - 47.	56	3,50	88. - 98.
SM	577201	Kacanovy	24	3,43	141. - 173.	56	3,50	88. - 98.
SM	577219	Karlovice	26	3,71	72. - 106.	57	3,56	79. - 87.
SM	577227	Klokočí	26	3,71	72. - 106.	54	3,38	109. - 120.
LB	564141	Kobyly	26	3,71	72. - 106.	48	3,00	179. - 196.
SM	547484	Ktová	21	3,00	199. - 203.	56	3,50	88. - 98.
LB	545937	Lažany	25	3,57	107. - 140.	45	2,81	203. - 208.
SM	573400	Loučky	23	3,29	174. - 192.	45	2,81	203. - 208.
JN	563706	Malá Skála	27	3,86	48. - 71.	66	4,13	16. - 24.
SM	577316	Mírová pod Kozákovem	28	4,00	30. - 47.	57	3,56	79. - 87.
SM	577324	Modřišice	29	4,14	18. - 29.	51	3,19	143. - 157.
SM	577359	Ohrazenice	31	4,43	4. - 9.	54	3,38	109. - 120.
SM	577367	Olešnice	23	3,29	174. - 192.	46	2,88	201. - 202.
LB	545953	Paceřice	25	3,57	107. - 140.	51	3,19	143. - 157.
LB	564303	Pěňčín	27	3,86	48. - 71.	53	3,31	121. - 133.
SM	577413	Přepře	29	4,14	18. - 29.	52	3,25	134. - 142.
LB	564354	Příšovice	26	3,71	72. - 106.	63	3,94	32. - 39.

1) závěrečné pořadí určeno podle nezaokrouhlených absolutních hodnot

3. pokračování

Počet dosažených bodů						Souhrnné hodnocení		Název obce
oblast ekonomická			oblast životního prostředí					
celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí	dosažené body	pořadí ¹⁾	
58	3,22	51. - 61.	45	3,21	157. - 169.	13,65	108.	Chuchelna
49	2,72	162. - 176.	50	3,57	103. - 111.	13,62	111.	Jesenný
52	2,89	123. - 134.	52	3,71	80. - 88.	13,45	122.	Košťálov
55	3,06	90. - 106.	59	4,21	16. - 24.	15,40	11.	Libštát
51	2,83	135. - 149.	54	3,86	55. - 67.	14,65	38.	Lomnice nad Popelkou
44	2,44	206. - 209.	46	3,29	147. - 156.	13,05	154.	Nová Ves nad Popelkou
53	2,94	116. - 122.	44	3,14	170. - 178.	12,69	177.	Příkrý
49	2,72	162. - 176.	42	3,00	183. - 190.	12,32	193.	Roprachtice
46	2,56	194. - 203.	45	3,21	157. - 169.	11,81	209.	Roztoky u Semil
57	3,17	62. - 72.	59	4,21	16. - 24.	15,36	12.	Semily
51	2,83	135. - 149.	56	4,00	35. - 47.	13,56	115.	Slaná
50	2,78	150. - 161.	50	3,57	103. - 111.	13,11	149.	Stružinec
50	2,78	150. - 161.	41	2,93	191. - 195.	12,57	185.	Syřenov
49	2,72	162. - 176.	39	2,79	203. - 205.	11,92	206.	Veselá
56	3,11	73. - 89.	54	3,86	55. - 67.	14,35	59.	Vysoké nad Jizerou
55	3,06	90. - 106.	45	3,21	157. - 169.	13,13	145. - 146.	Záhoří
SO ORP Tanvald								
57	3,17	62. - 72.	54	3,86	55. - 67.	13,44	123.	Albrechtice v Jiz. horách
48	2,67	177. - 189.	58	4,14	25. - 31.	14,01	82.	Desná
70	3,89	2. - 3.	60	4,29	11. - 15.	16,00	6.	Harrachov
46	2,56	194. - 203.	65	4,64	1.	15,08	22.	Jiřetín pod Bukovou
52	2,89	123. - 134.	56	4,00	35. - 47.	14,07	77.	Kořenov
47	2,61	190. - 193.	59	4,21	16. - 24.	13,75	104.	Plavy
49	2,72	162. - 176.	56	4,00	35. - 47.	14,17	71.	Smržovka
47	2,61	190. - 193.	64	4,57	2. - 3.	15,06	23.	Tanvald
52	2,89	123. - 134.	54	3,86	55. - 67.	14,59	43.	Velké Hamry
56	3,11	73. - 89.	48	3,43	125. - 135.	13,03	156.	Zlatá Olešnice
SO ORP Turnov								
64	3,56	17. - 23.	52	3,71	80. - 88.	14,31	61.	Čtverín
48	2,67	177. - 189.	44	3,14	170. - 178.	12,76	173.	Frydštejn
40	2,22	211. - 213.	43	3,07	179. - 182.	10,49	215.	Holenice
62	3,44	28. - 36.	51	3,64	89. - 102.	14,26	65.	Hrubá Skála
63	3,50	24. - 27.	49	3,50	112. - 124.	14,50	47.	Jenišovice
44	2,44	206. - 209.	46	3,29	147. - 156.	12,66	180.	Kacanovy
70	3,89	2. - 3.	48	3,43	125. - 135.	14,59	42.	Karlovice
55	3,06	90. - 106.	45	3,21	157. - 169.	13,36	126.	Klokočí
55	3,06	90. - 106.	51	3,64	89. - 102.	13,41	125.	Kobyly
56	3,11	73. - 89.	41	2,93	191. - 195.	12,54	186.	Ktová
56	3,11	73. - 89.	49	3,50	112. - 124.	13,00	159.	Lažany
48	2,67	177. - 189.	40	2,86	196. - 202.	11,62	211.	Loučky
61	3,39	37. - 39.	48	3,43	125. - 135.	14,80	32.	Malá Skála
52	2,89	123. - 134.	51	3,64	89. - 102.	14,09	75.	Mírová pod Kozákovem
62	3,44	28. - 36.	55	3,93	48. - 54.	14,70	36.	Modřišice
65	3,61	14. - 16.	45	3,21	157. - 169.	14,63	40.	Ohrazenice
56	3,11	73. - 89.	50	3,57	103. - 111.	12,84	169.	Olešnice
59	3,28	45. - 50.	42	3,00	183. - 190.	13,04	155.	Paceřice
65	3,61	14. - 16.	47	3,36	136. - 146.	14,14	73.	Pěnčín
69	3,83	4. - 5.	54	3,86	55. - 67.	15,08	21.	Přepeře
63	3,50	24. - 27.	56	4,00	35. - 47.	15,15	19.	Příšovice

Tab. 19 Souhrnné hodnocení obcí Libereckého kraje

Okres	Kód obce	Název obce	Počet dosažených bodů					
			oblast demografická			oblast sociální		
			celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí
LB	544582	Radimovice	28	4,00	30. - 47.	60	3,75	52. - 63.
SM	577430	Radostná pod Kozákovem	24	3,43	141. - 173.	50	3,13	157. - 169.
SM	577448	Rakousy	27	3,86	48. - 71.	58	3,63	69. - 78.
SM	577472	Rovensko pod Troskami	24	3,43	141. - 173.	60	3,75	52. - 63.
LB	564401	Soběslavice	24	3,43	141. - 173.	45	2,81	203. - 208.
LB	564435	Svjanský Újezd	29	4,14	18. - 29.	51	3,19	143. - 157.
LB	564443	Svijany	26	3,71	72. - 106.	51	3,19	143. - 157.
LB	564451	Sychrov	27	3,86	48. - 71.	53	3,31	121. - 133.
SM	577596	Tatobity	25	3,57	107. - 140.	65	4,06	25. - 28.
SM	577600	Troskovice	14	2,00	215.	57	3,56	79. - 87.
SM	577626	Turnov	30	4,29	10. - 17.	72	4,50	2.
LB	564516	Vlastibořice	23	3,29	174. - 192.	57	3,56	79. - 87.
SM	577677	Všeň	25	3,57	107. - 140.	54	3,38	109. - 120.
SM	577685	Vyskeř	26	3,71	72. - 106.	54	3,38	109. - 120.
LB	544604	Žďárek	28	4,00	30. - 47.	53	3,31	121. - 133.
SM	577723	Žernov	28	4,00	30. - 47.	48	3,00	179. - 196.
			SO ORP Železný Brod					
JN	563561	Držkov	24	3,43	141. - 173.	64	4,00	29. - 31.
JN	563617	Jílové u Držkova	23	3,29	174. - 192.	49	3,06	170. - 178.
JN	563641	Koberovy	29	4,14	18. - 29.	54	3,38	109. - 120.
JN	563676	Líšný	25	3,57	107. - 140.	57	3,56	79. - 87.
JN	563684	Loužnice	30	4,29	10. - 17.	54	3,38	109. - 120.
JN	563749	Pěnčín	27	3,86	48. - 71.	65	4,06	25. - 28.
JN	563773	Radčice	24	3,43	141. - 173.	53	3,31	121. - 133.
JN	563803	Skuhrov	28	4,00	30. - 47.	54	3,38	109. - 120.
JN	563846	Vlastiboř	20	2,86	204. - 208.	57	3,56	79. - 87.
JN	563854	Zásada	28	4,00	30. - 47.	60	3,75	52. - 63.
JN	563871	Železný Brod	27	3,86	48. - 71.	67	4,19	12. - 15.

¹⁾ závěrečné pořadí určeno podle nezaokrouhlených absolutních hodnot

dokončení

Počet dosažených bodů						Souhrnné hodnocení		Název obce
oblast ekonomická			oblast životního prostředí					
celkem	na jeden ukazatel	pořadí	celkem	na jeden ukazatel	pořadí	dosažené body	pořadí ¹⁾	
67	3,72	7. - 8.	50	3,57	103. - 111.	15,04	25.	Radimovice
48	2,67	177. - 189.	42	3,00	183. - 190.	12,22	197.	Radostná pod Kozákovem
50	2,78	150. - 161.	42	3,00	183. - 190.	13,26	132.	Rakousy
61	3,39	37. - 39.	56	4,00	35. - 47.	14,57	44.	Rovensko pod Troskami
55	3,06	90. - 106.	42	3,00	183. - 190.	12,30	194. - 195.	Soběslavice
66	3,67	9. - 13.	49	3,50	112. - 124.	14,50	49.	Svijanský Újezd
62	3,44	28. - 36.	48	3,43	125. - 135.	13,77	103.	Svijany
62	3,44	28. - 36.	52	3,71	80. - 88.	14,33	60.	Sychrov
54	3,00	107. - 115.	50	3,57	103. - 111.	14,21	68.	Tatobity
56	3,11	73. - 89.	50	3,57	103. - 111.	12,25	196.	Troskovice
73	4,06	1.	58	4,14	25. - 31.	16,98	1.	Turnov
58	3,22	51. - 61.	53	3,79	68. - 79.	13,86	96.	Vlastibořice
55	3,06	90. - 106.	56	4,00	35. - 47.	14,00	84. - 85.	Všeň
59	3,28	45. - 50.	48	3,43	125. - 135.	13,80	101.	Vyskeř
58	3,22	51. - 61.	36	2,57	212.	13,11	150.	Žďárek
64	3,56	17. - 23.	37	2,64	210. - 211.	13,20	137.	Žernov
SO ORP Železný Brod								
50	2,78	150. - 161.	55	3,93	48. - 54.	14,13	74.	Držkov
47	2,61	190. - 193.	52	3,71	80. - 88.	12,67	178.	Jílové u Držkova
54	3,00	107. - 115.	48	3,43	125. - 135.	13,95	89.	Koberovy
52	2,89	123. - 134.	58	4,14	25. - 31.	14,17	72.	Líšný
64	3,56	17. - 23.	39	2,79	203. - 205.	14,00	84. - 85.	Loužnice
58	3,22	51. - 61.	47	3,36	136. - 146.	14,50	48.	Pěnčín
46	2,56	194. - 203.	42	3,00	183. - 190.	12,30	194. - 195.	Radčice
56	3,11	73. - 89.	45	3,21	157. - 169.	13,70	106.	Skuhrov
39	2,17	214.	43	3,07	179. - 182.	11,66	210.	Vlastiboř
61	3,39	37. - 39.	51	3,64	89. - 102.	14,78	34.	Zásada
57	3,17	62. - 72.	59	4,21	16. - 24.	15,43	10.	Železný Brod

Tab. 20 Seznam obcí podle závěrečných intervalů a pořadí

Interval/pořadí ¹⁾	Seznam obcí			
do 11,50 213. - 215.	Chlum	Levínská Olešnice	Holenice	
11,51 - 12,50 188. - 212.	Bukovina u Čisté Bystrá nad Jizerou Heřmanice Hlavice Horní Řasnice Jestřabí v Krkonoších Kozly	Krompach Kunratice Kunratice u Cvikova Loučky Luka Mařenice Radčice	Radčice Radostná pod Kozákovem Radvanec Roprachtice Roztoky u Semil Soběslavice	Svojeck Troskovice Tuhaň Veselá Vlastiboř Volfartice
12,51 - 13,50 117. - 187.	Albrechtice v Jiz. horách Bělá Benešov u Semil Bílá Bílý Potok Blatce Blíževdly Bohatice Bradlecká Lhota Bulovka Cetenov Černousy Čistá u Horek Dolní Řasnice Frydštejn Habartice Háje nad Jizerou Holany	Chotovice Janovice v Podještědí Janův Důl Jeřmanice Jílové u Držkova Jindřichovice pod Smrkem Kacanovy Klokočí Kobyly Košťálov Krásný Les Kruh Křižany Ktová Kvítkov Lažany Nová Ves Nová Ves nad Nisou	Nová Ves nad Popelkou Noviny pod Ralskem Nový Oldřichov Olešnice Paceřice Pertoltice Pertoltice pod Ralskem Peřimov Poniklá Proseč pod Ještědem Prysk Příkrý Pulečný Rakousy Rynoltice Skalka u Doks Sloup v Čechách Slunečná	Stružinec Stružnice Stvolínky Svojkov Syřenov Tachov Velenice Velký Valtinov Vrchovany Všelibice Záhoří Zdislava Zlatá Olešnice Žandov Žďárek Ždírec Žernov
13,51 - 14,50 47. - 116.	Benecko Bezděz Bílý Kostel nad Nisou Bozkov Brniště Cvikov Český Dub Čtveřín Dalešice Desná Dětřichov Dlouhý Most Držkov Dubá Dubnice Hamr na Jezeře Horka u Staré Paky Horní Branná	Horní Libčava Horní Police Hrubá Skála Chuchelna Jablonec nad Jizerou Janov nad Nisou Jenišovice Jesenný Jestřebí Kamenický Šenov Koberovy Kořenov Kravaře Lázně Libverda Líšný Loužnice Maršovice Martinice v Krkonoších	Mírová pod Kozákovem Mříčná Nové Město pod Smrkem Okna Okrouhlá Oldřichov v Hájích Paseky nad Jizerou Pěnčín (okres Jablonec) Pěnčín (okres Liberec) Plavy Provoďín Rádlo Ralsko Raspenava Roztoky u Jilemnice Skalice u České Lípy Skuhrov	Slaná Smržovka Stráž pod Ralskem Studenec Světlá pod Ještědem Svijanský Újezd Svijany Svor Sychrov Tatobity Vichová nad Jizerou Višňová Vítkovice Vlastibořice Všeň Vyskeř Vysoké nad Jizerou
14,51 - 15,50 9. - 46.	Bedřichov Frydlant Hejnice Hodkovice nad Mohelkou Hrádek nad Nisou Chotyně Chrastava Jablonné v Podještědí Jiřetín pod Bukovou Josefův Důl	Karlovice Kryštofovo Údolí Libštát Lomnice nad Popelkou Lučany nad Nisou Malá Skála Mimoň Modřovice Nový Bor Ohrazenice	Osečná Polevsko Přepeře Příšovice Radimovice Rokytnice nad Jizerou Rovensko pod Troskami Rychnov u Jablonce n. N. Semily	Sosnová Stráž nad Nisou Šimonovice Tanvald Velké Hamry Zahrádky Zákupy Zásada Železný Brod
15,51 a více 1. - 8.	Česká Lípa Doksy	Harrachov Jablonec nad Nisou	Jilemnice Liberec	Mníšek Turnov

¹⁾ obce jsou v rámci intervalu seřazeny abecedně

KARTOGRAMY

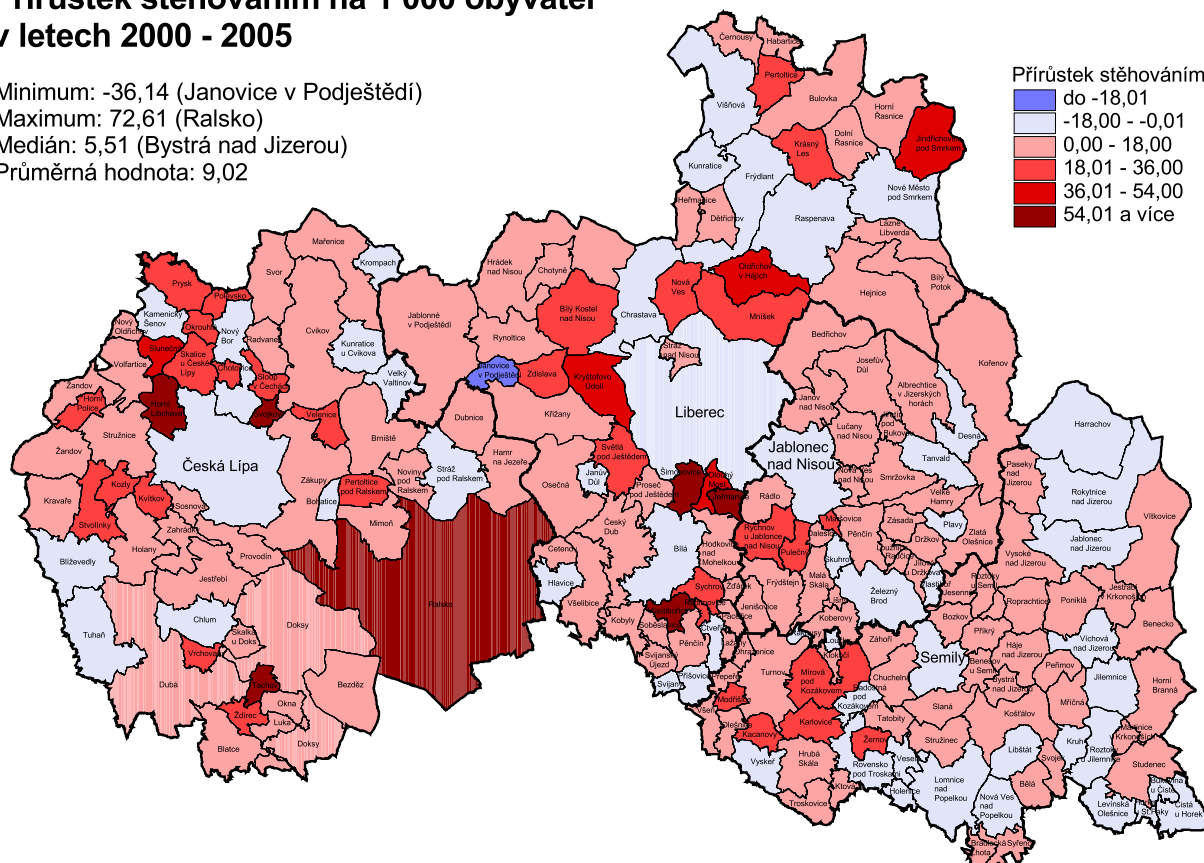
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Minimum: -36,14 (Janovice v Podještědí)

Maximum: 72,61 (Ralsko)

Medián: 5,51 (Bystrá nad Jizerou)

Průměrná hodnota: 9,02

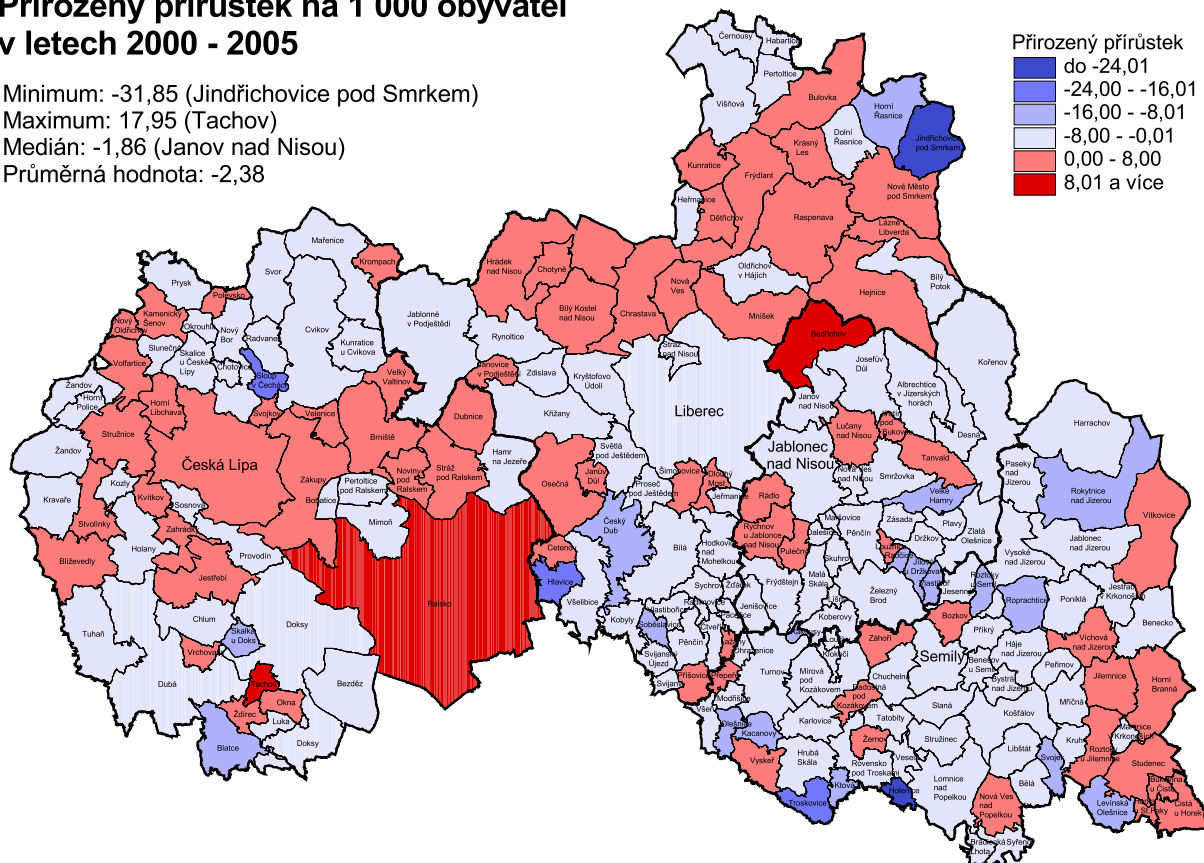
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel v letech 2000 - 2005

Minimum: -31,85 (Jindřichovice pod Smrkem)

Maximum: 17,95 (Tachov)

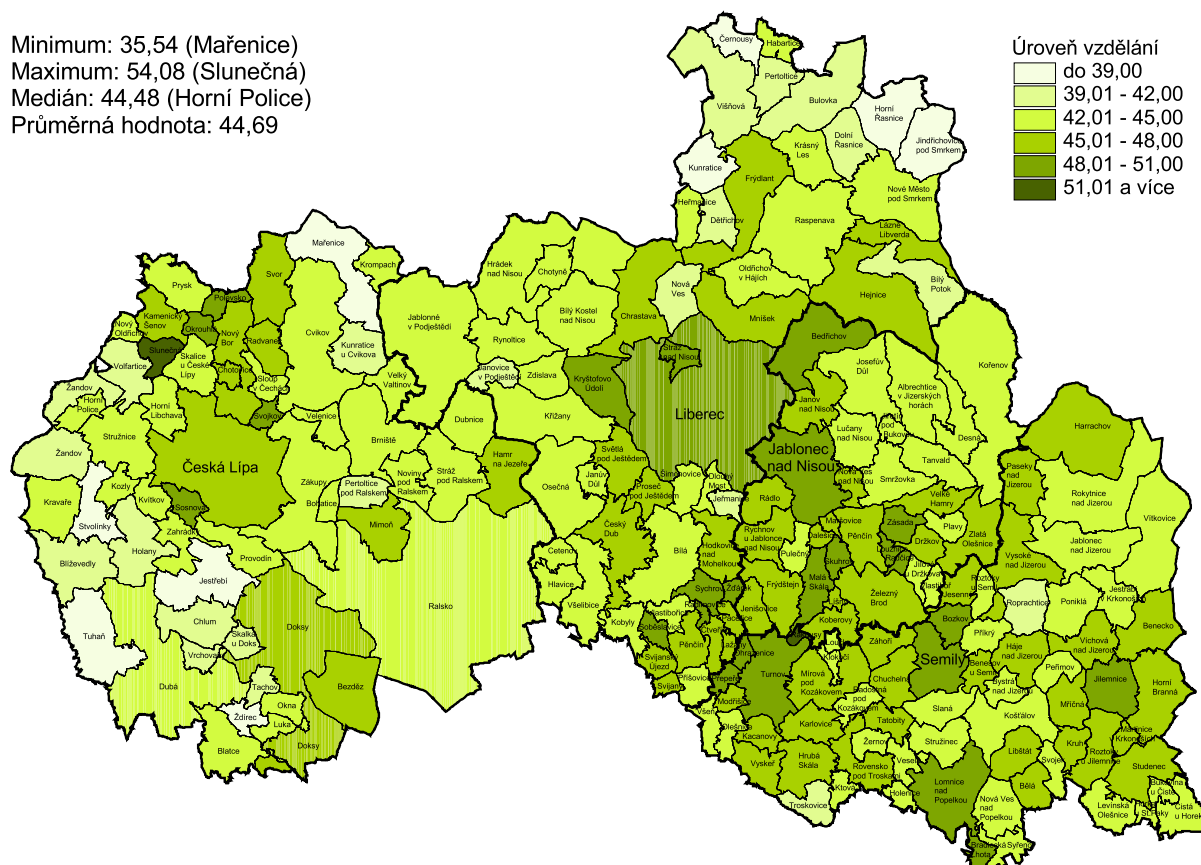
Medián: -1,86 (Janov nad Nisou)

Průměrná hodnota: -2,38

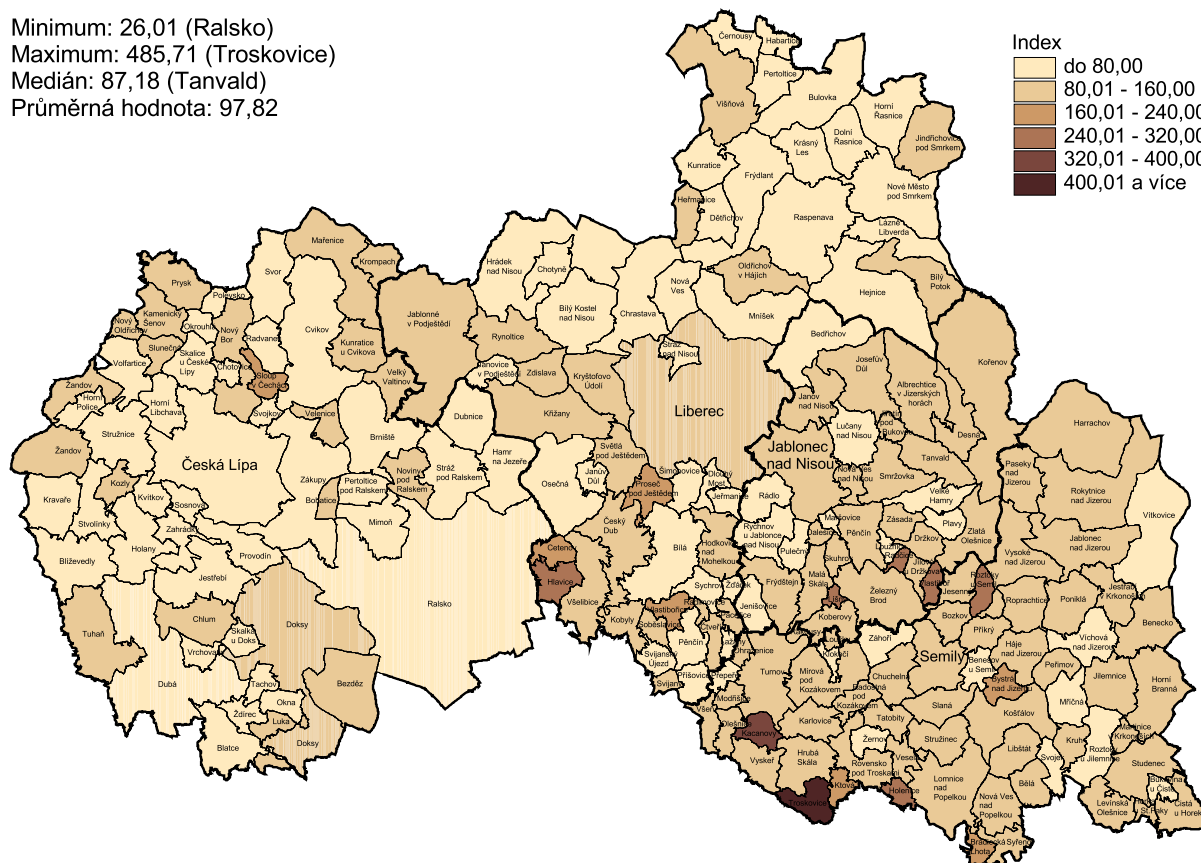
Ukazatel úrovně vzdělání obyvatelstva 15letého a staršího k 1. 3. 2001

Minimum: 35,54 (Mařenice)
 Maximum: 54,08 (Slunečná)
 Medián: 44,48 (Horní Police)
 Průměrná hodnota: 44,69

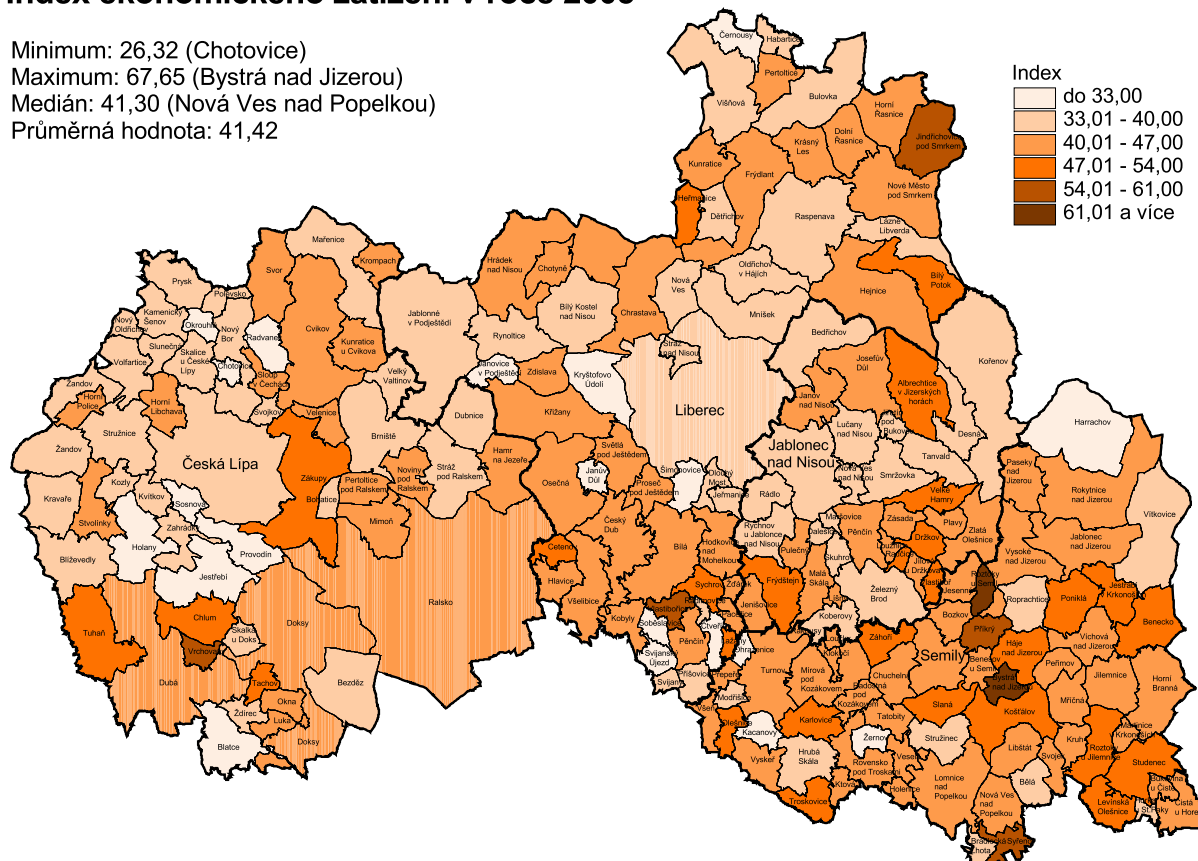
Index stáří v roce 2005

Minimum: 26,01 (Ralsko)
 Maximum: 485,71 (Troskovice)
 Medián: 87,18 (Tanvald)
 Průměrná hodnota: 97,82

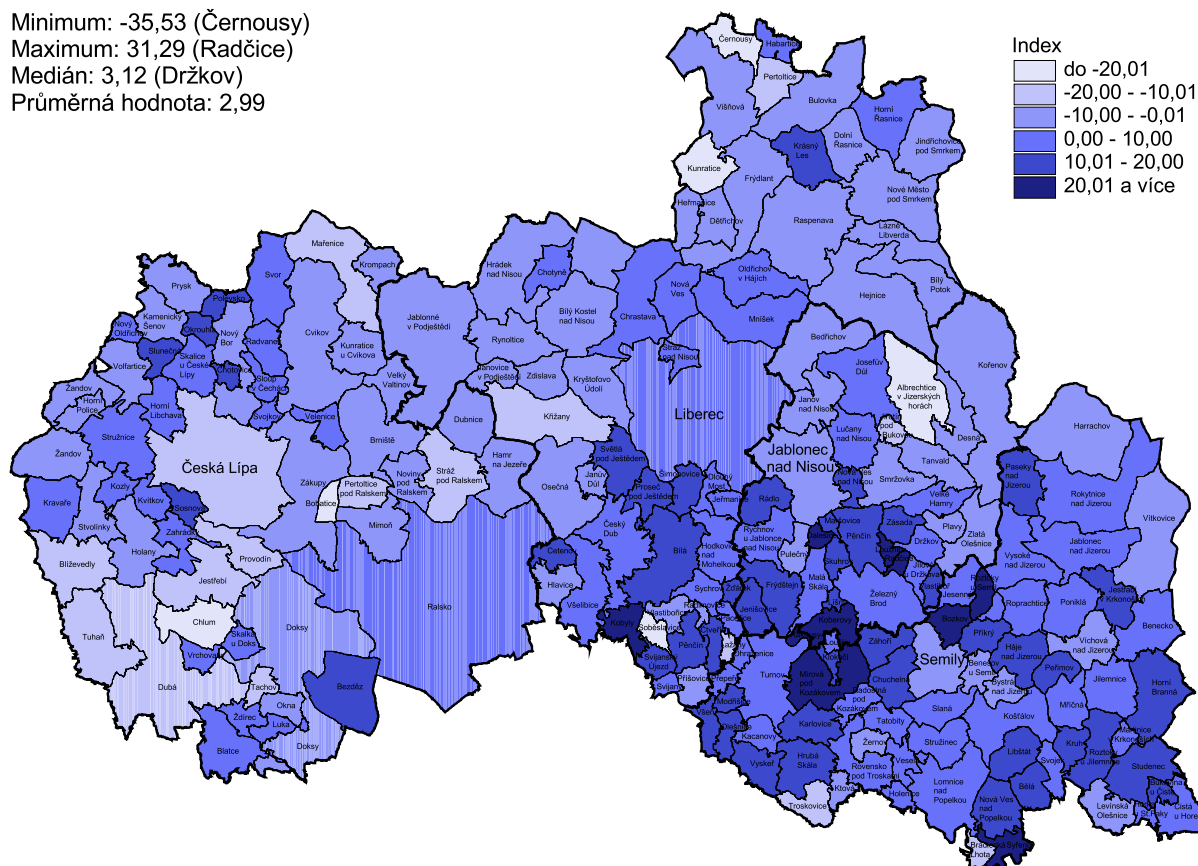
Index ekonomického zatížení v roce 2005

Minimum: 26,32 (Chotovice)
 Maximum: 67,65 (Bystrá nad Jizerou)
 Medián: 41,30 (Nová Ves nad Popelkou)
 Průměrná hodnota: 41,42

Index sociálně demografické nestability

Minimum: -35,53 (Černousy)
 Maximum: 31,29 (Radčice)
 Medián: 3,12 (Držkov)
 Průměrná hodnota: 2,99

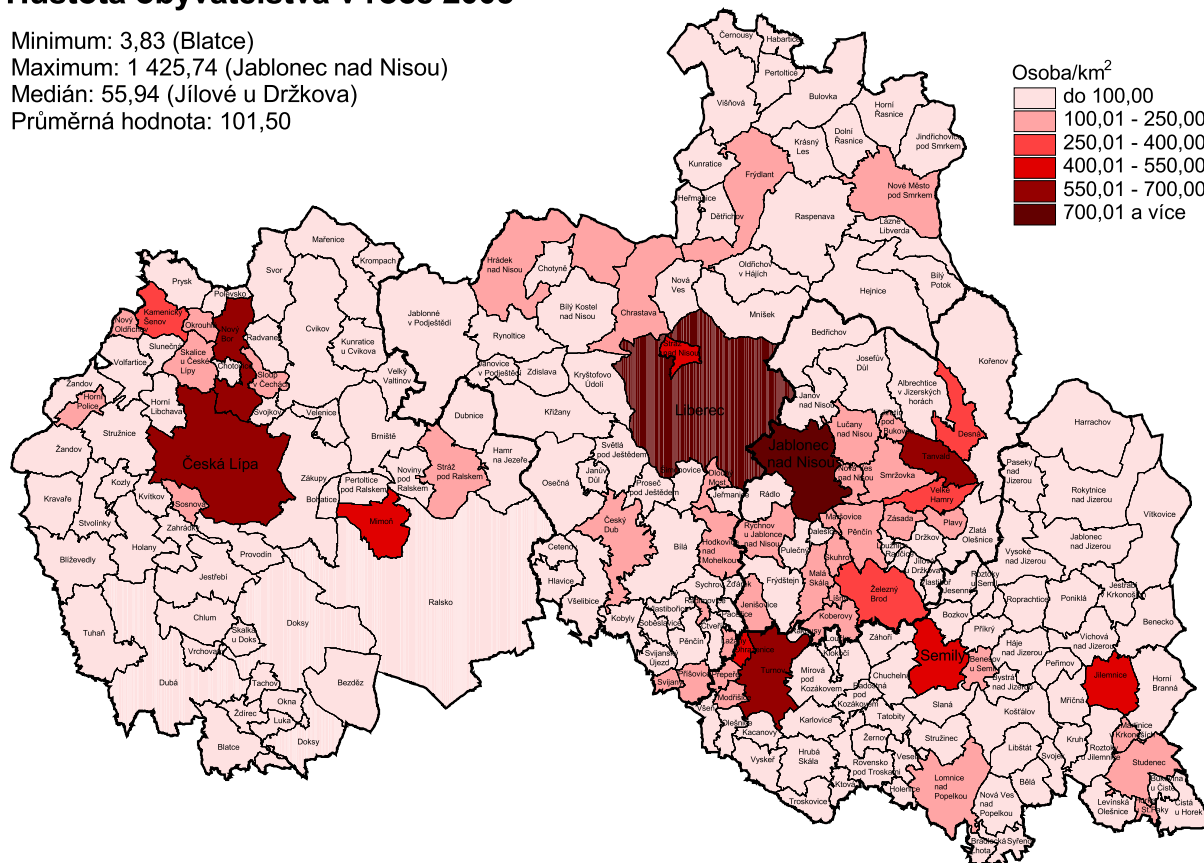
Hustota obyvatelstva v roce 2005

Minimum: 3,83 (Blatce)

Maximum: 1 425,74 (Jablonec nad Nisou)

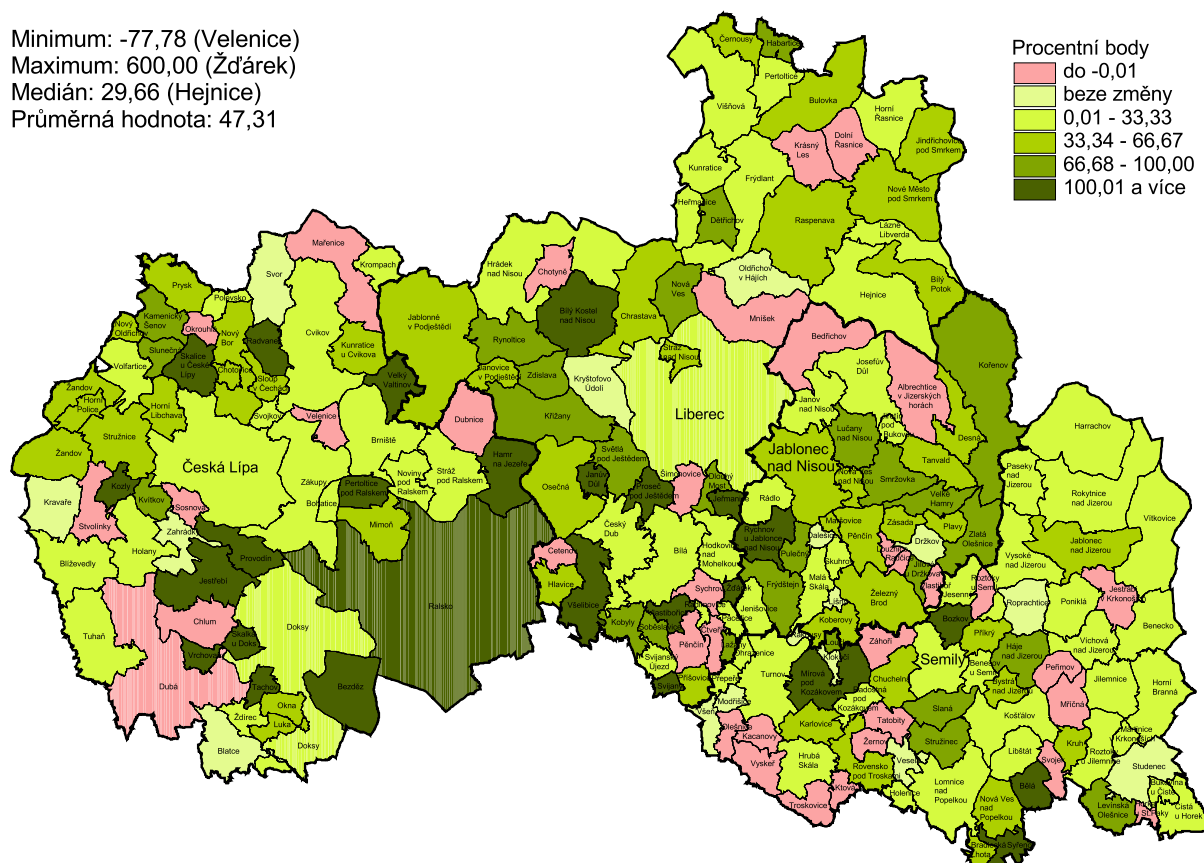
Medián: 55,94 (Jílové u Držkova)

Průměrná hodnota: 101,50

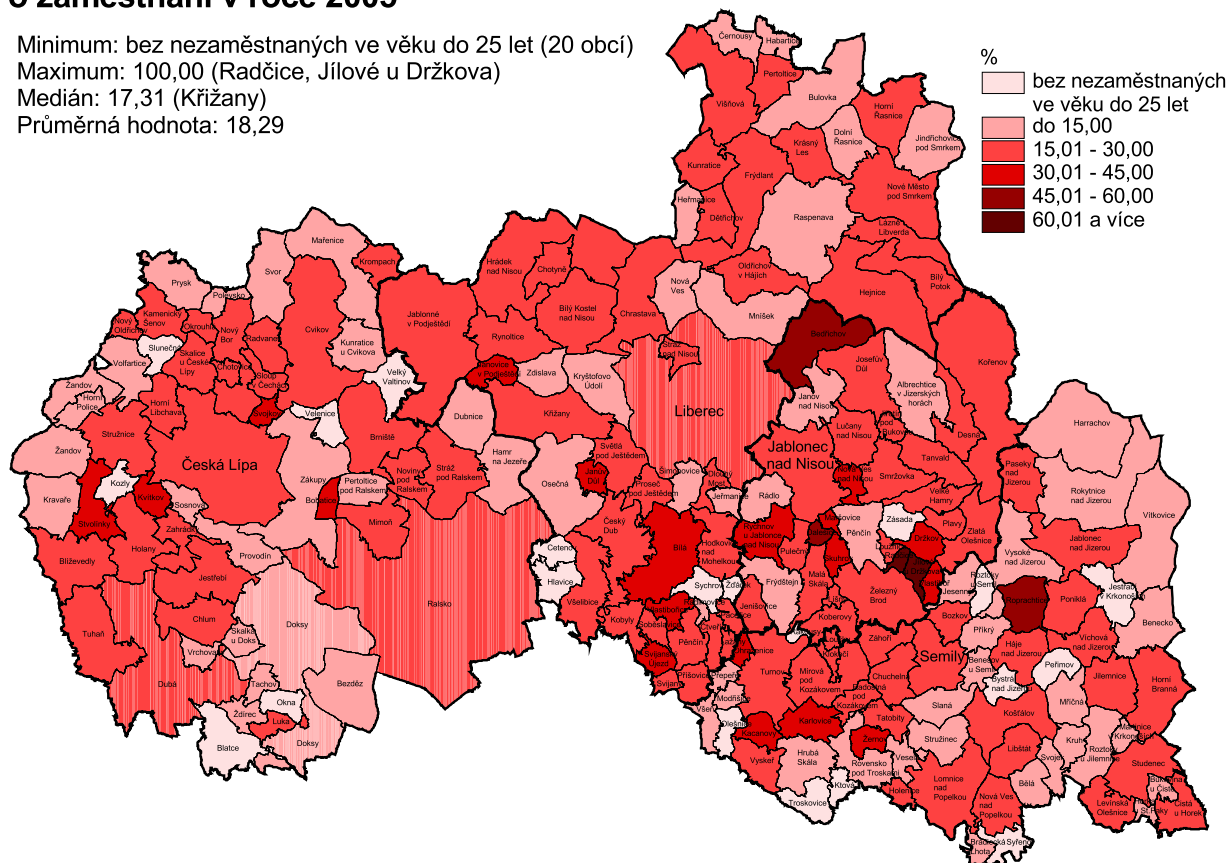
Změna míry nezaměstnanosti v letech 2000 - 2005

Minimum: -77,78 (Velenice)
 Maximum: 600,00 (Žďárek)
 Medián: 29,66 (Hejnice)
 Průměrná hodnota: 47,31

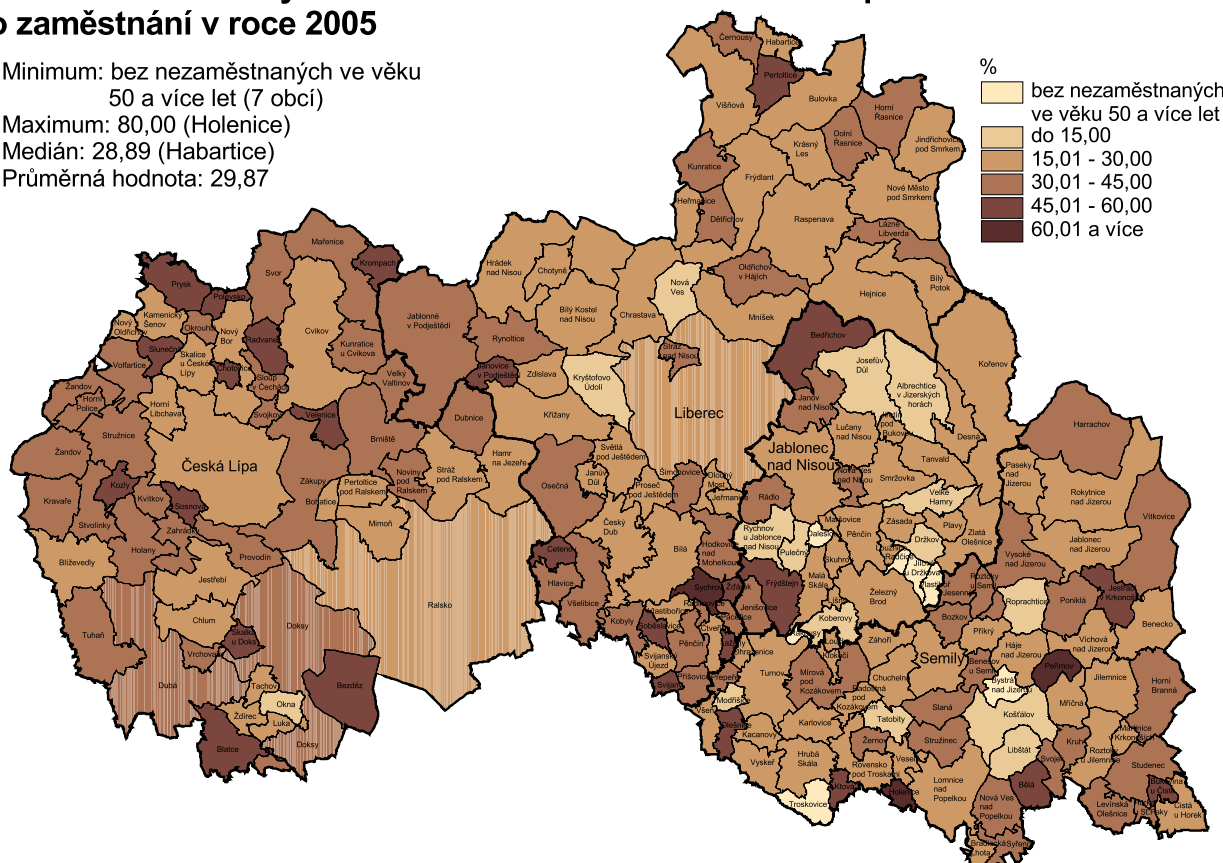
Podíl nezaměstnaných ve věku do 25 let na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005

Minimum: bez nezaměstnaných ve věku do 25 let (20 obcí)
 Maximum: 100,00 (Radčice, Jílové u Držkova)
 Medián: 17,31 (Křižany)
 Průměrná hodnota: 18,29

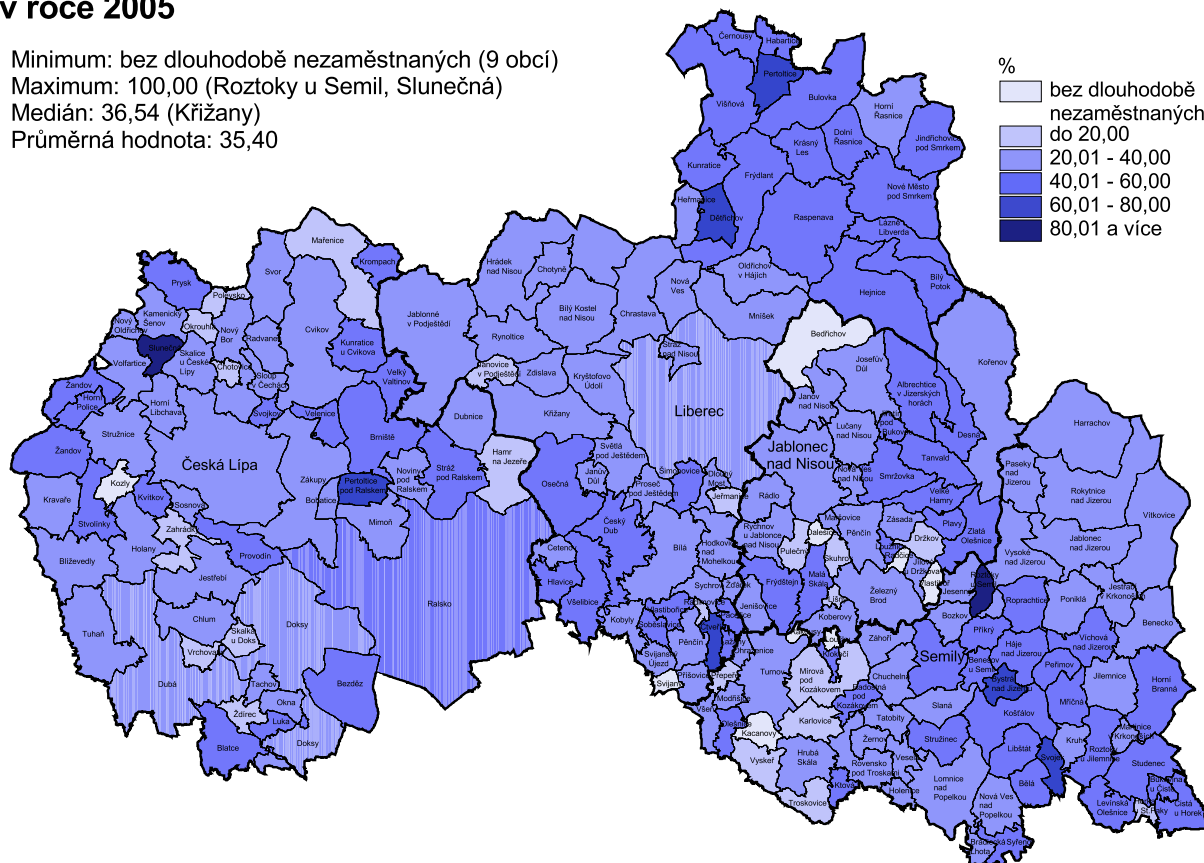
Podíl nezaměstnaných ve věku 50 let a více na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005

Minimum: bez nezaměstnaných ve věku 50 a více let (7 obcí)
 Maximum: 80,00 (Holenice)
 Medián: 28,89 (Habartice)
 Průměrná hodnota: 29,87

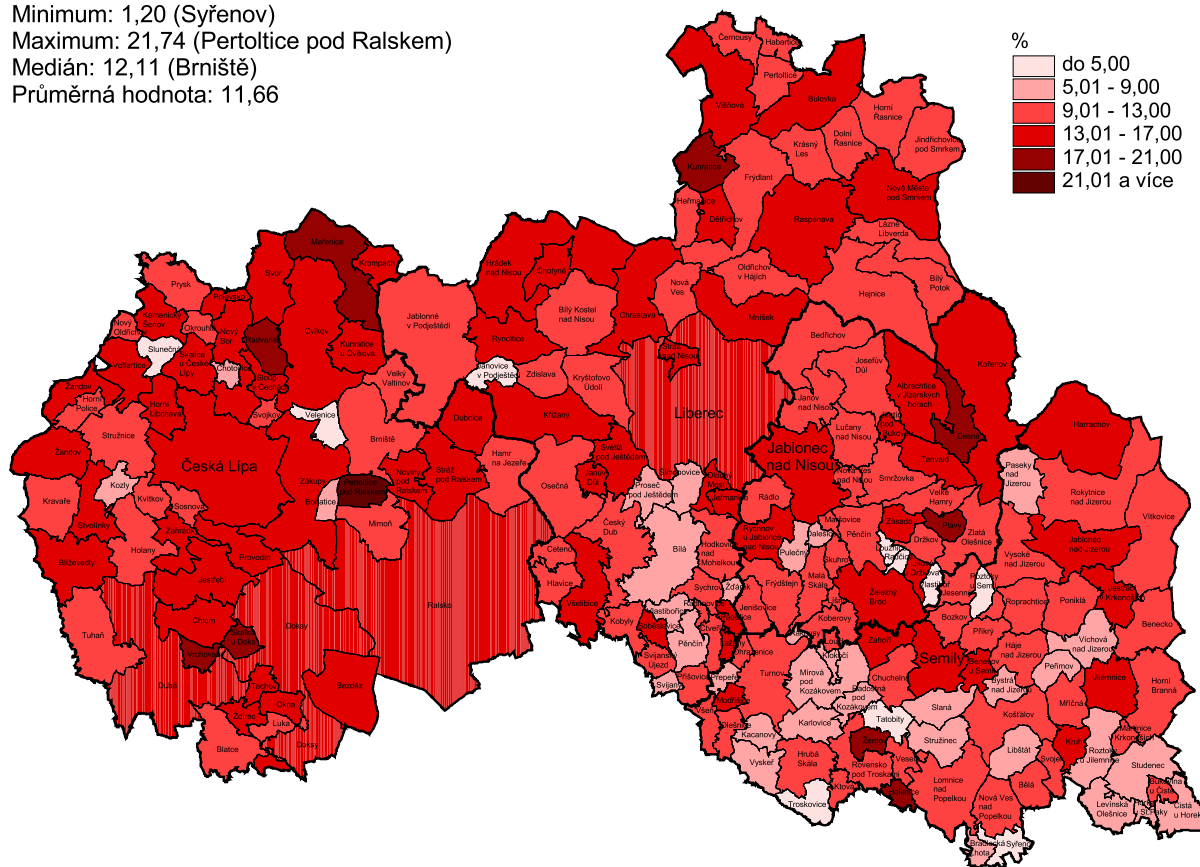
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v roce 2005

Minimum: bez dlouhodobě nezaměstnaných (9 obcí)
 Maximum: 100,00 (Roztoky u Semil, Slunečná)
 Medián: 36,54 (Křižany)
 Průměrná hodnota: 35,40

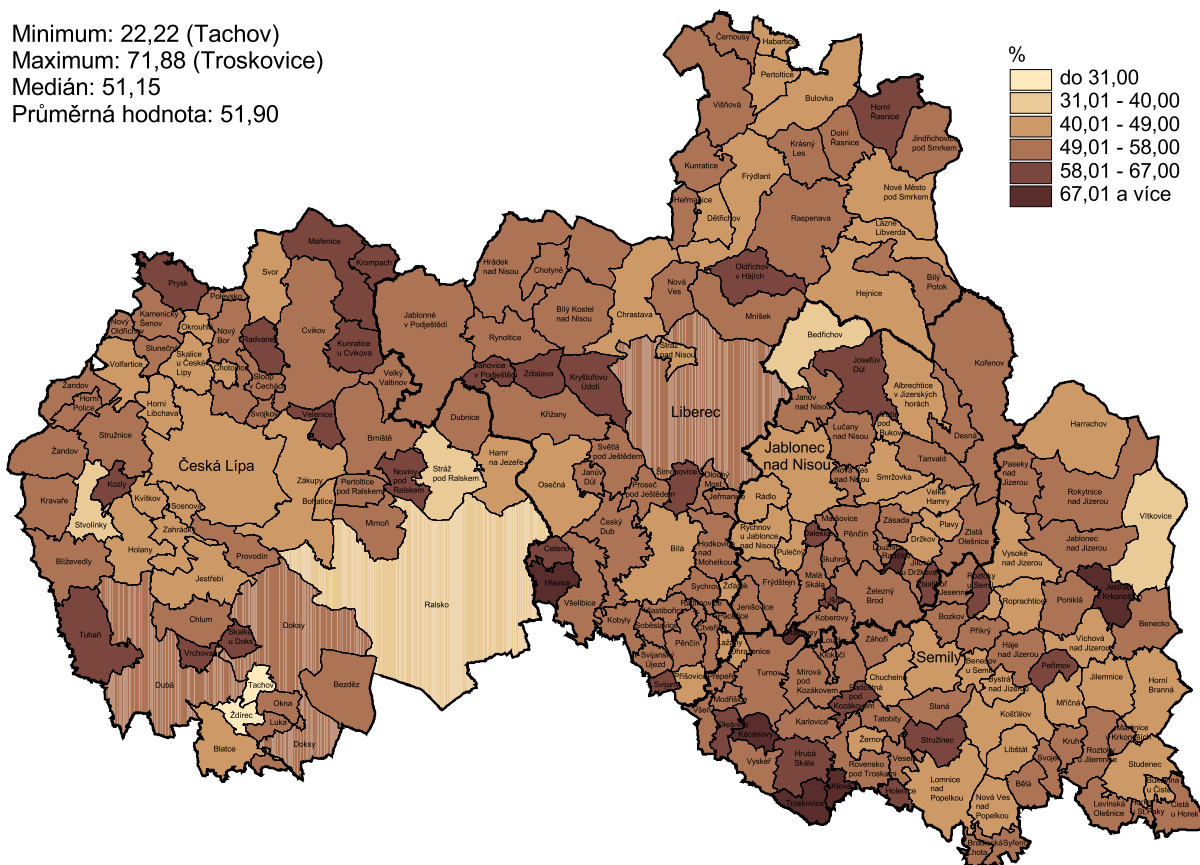
Podíl neúplných rodin na celkovém počtu cenzových domácností k 1. 3. 2001

Minimum: 1,20 (Syřenov)
 Maximum: 21,74 (Pertoltice pod Ralskem)
 Medián: 12,11 (Brniště)
 Průměrná hodnota: 11,66

Podíl bezdětných rodin na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001

Minimum: 22,22 (Tachov)
 Maximum: 71,88 (Troskovice)
 Medián: 51,15
 Průměrná hodnota: 51,90

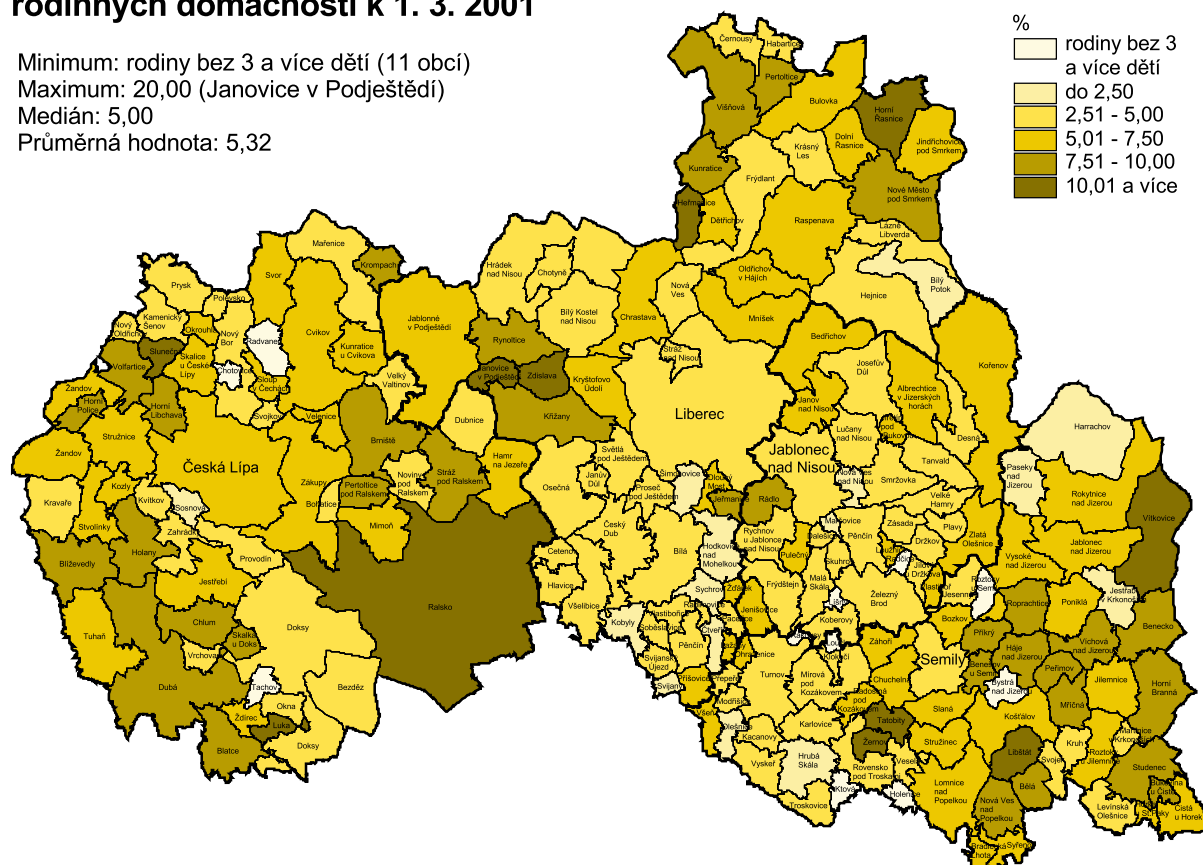
Podíl rodin se 3 a více dětmi na celkovém počtu rodinných domácností k 1. 3. 2001

Minimum: rodiny bez 3 a více dětí (11 obcí)

Maximum: 20,00 (Janovice v Podještědí)

Medián: 5,00

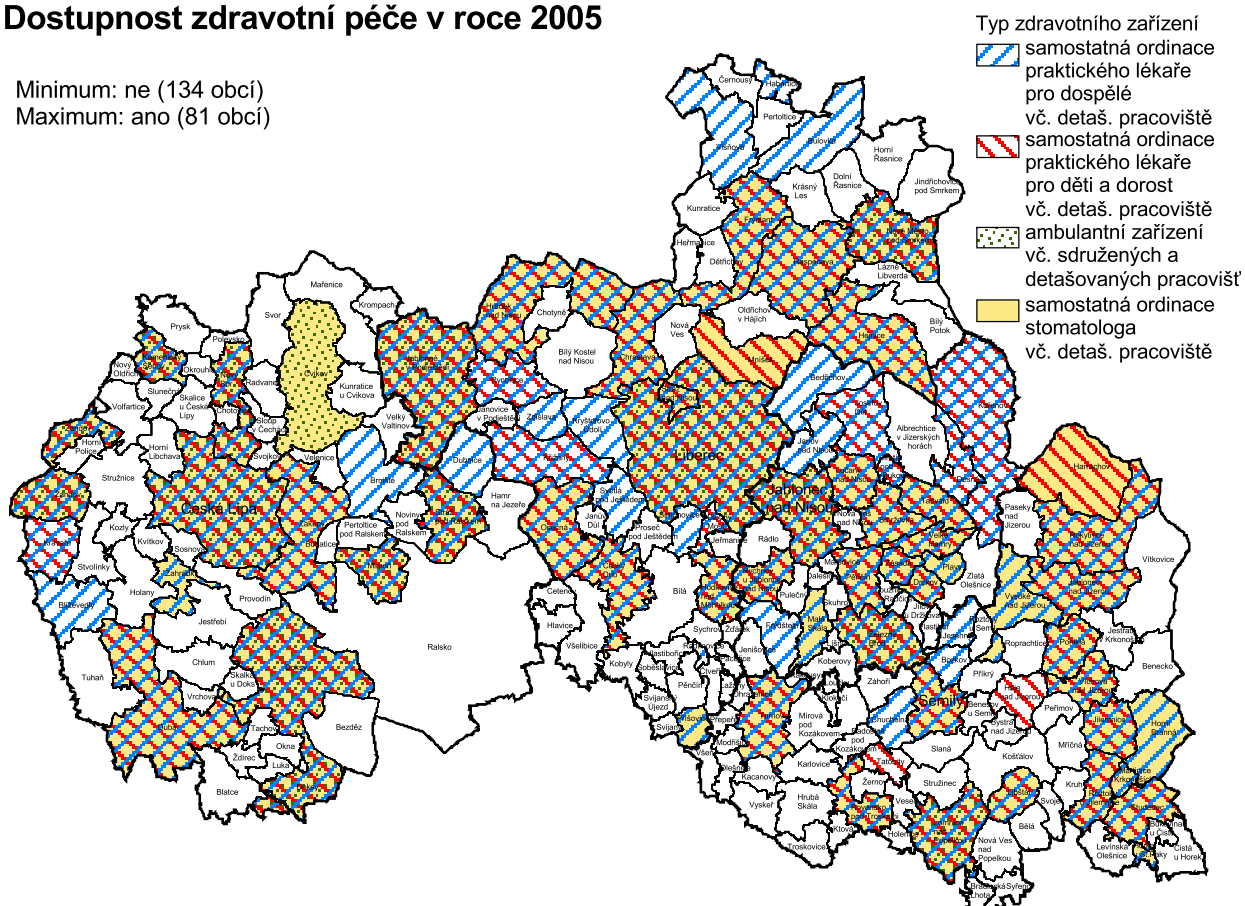
Průměrná hodnota: 5,32

Dostupnost zdravotní péče v roce 2005

Minimum: ne (134 obcí)

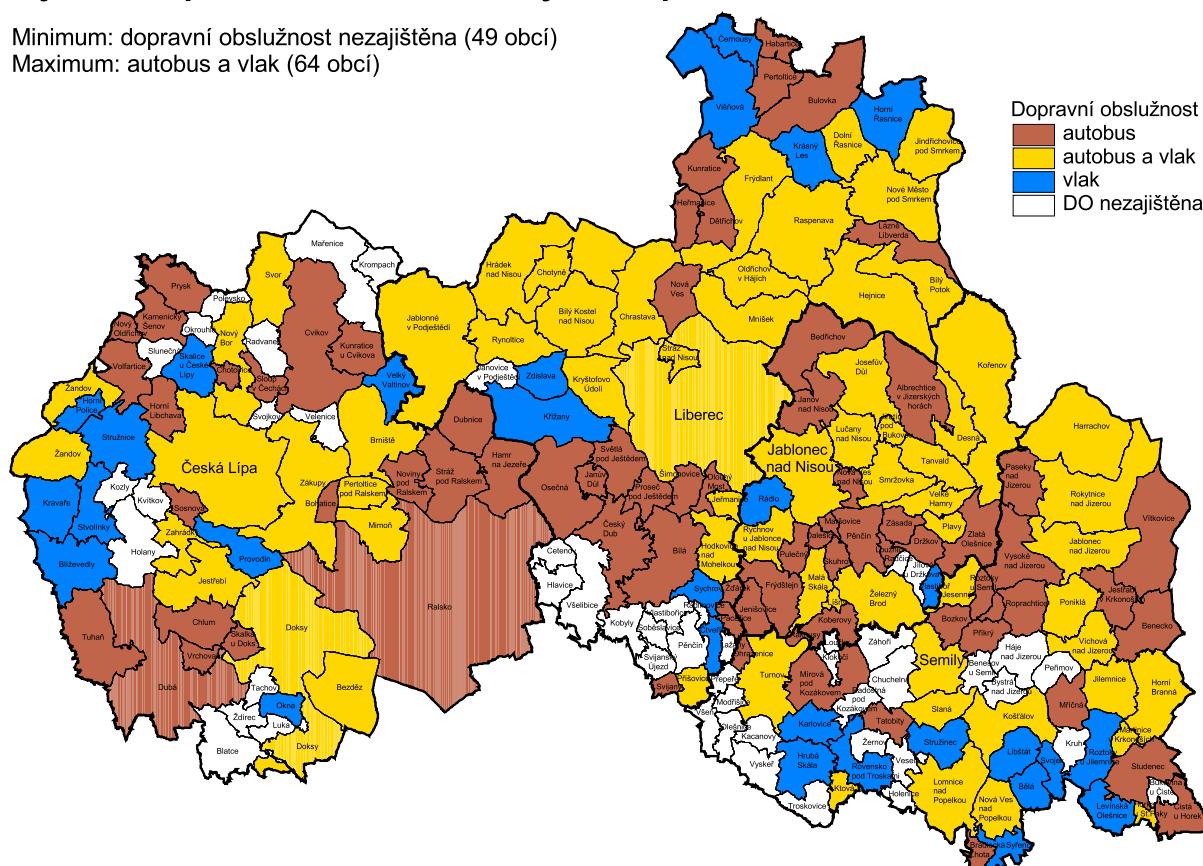
Maximum: ano (81 obcí)

Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005

Minimum: dopravní obslužnost nezajištěna (49 obcí)

Maximum: autobus a vlak (64 obcí)

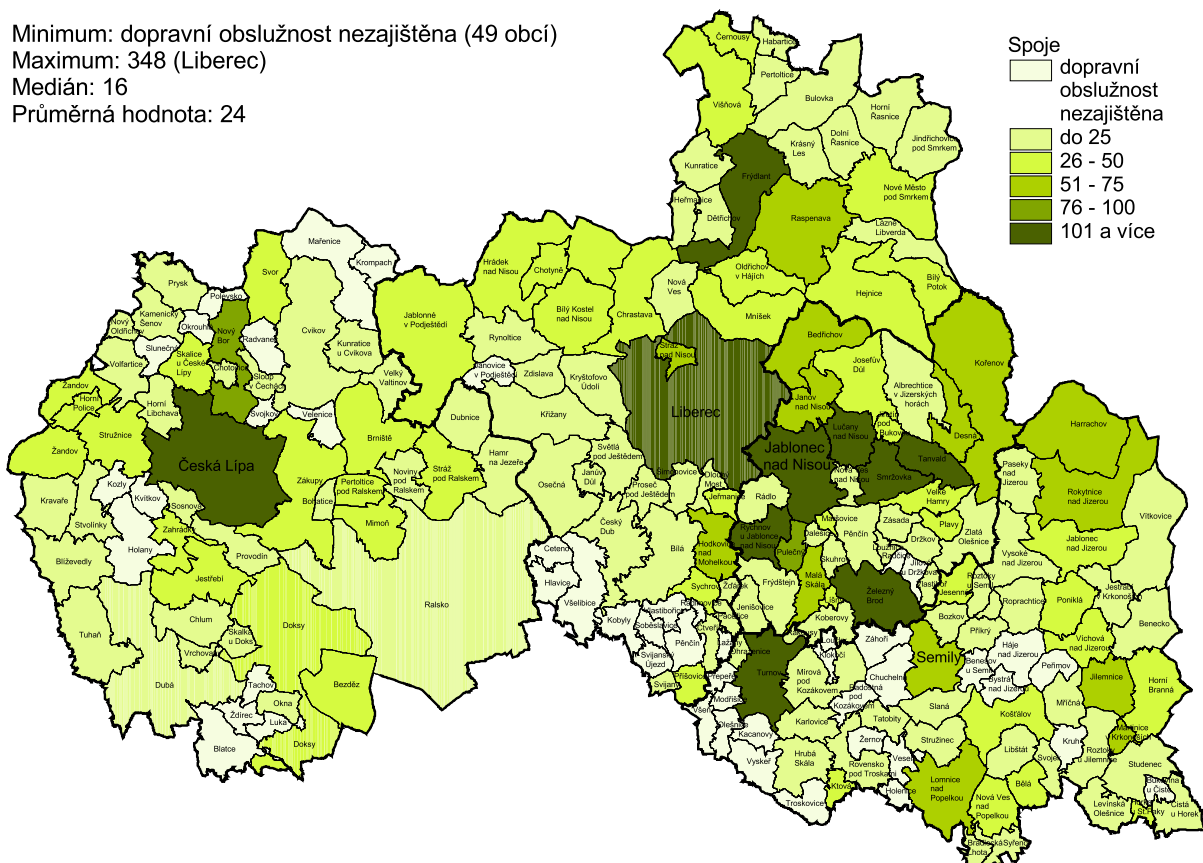
Počet spojů zajištěných veřejnou dopravou v sobotu za rok 2005

Minimum: dopravní obslužnost nezajištěna (49 obcí)

Maximum: 348 (Liberec)

Medián: 16

Průměrná hodnota: 24

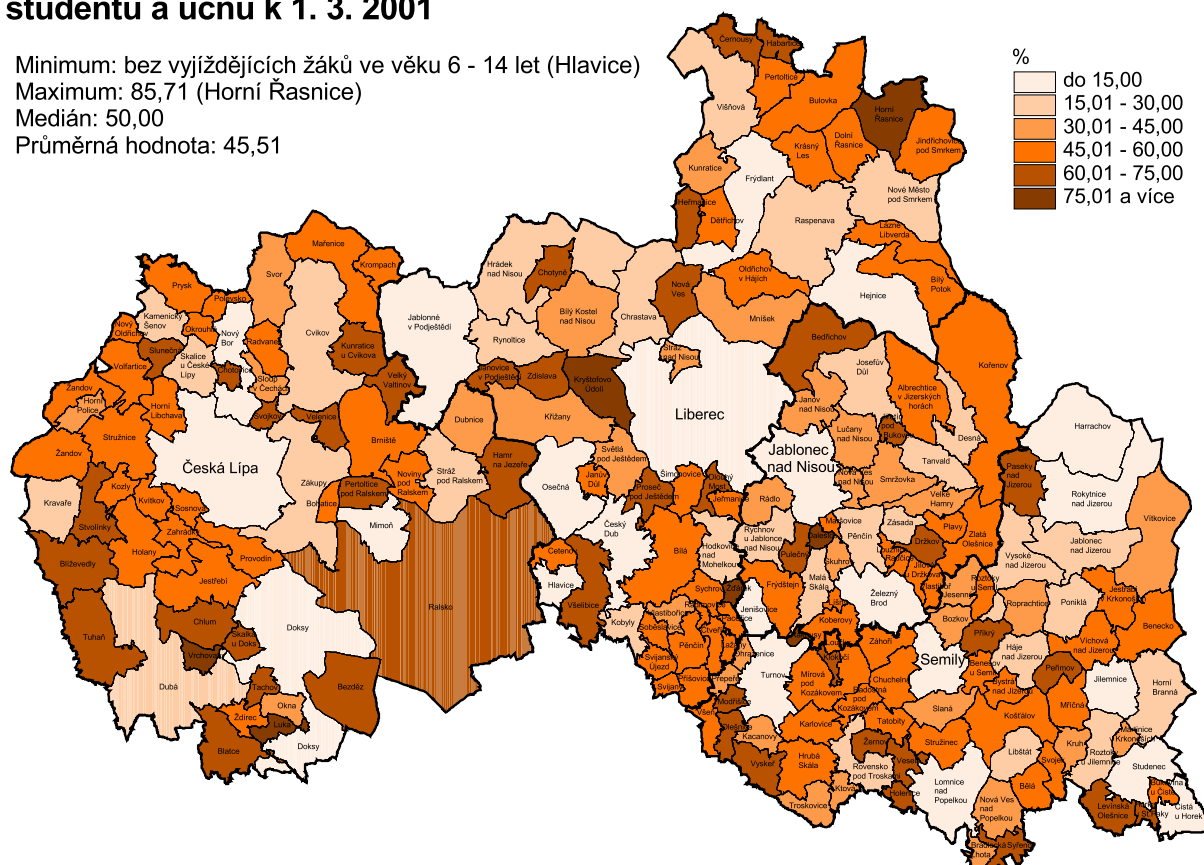
Podíl vyjíždějících dětí ve věku 6 - 14 let na celkovém počtu vyjíždějících žáků, studentů a učňů k 1. 3. 2001

Minimum: bez vyjíždějících žáků ve věku 6 - 14 let (Hlavičky)

Maximum: 85,71 (Horní Řasnice)

Medián: 50,00

Průměrná hodnota: 45,51

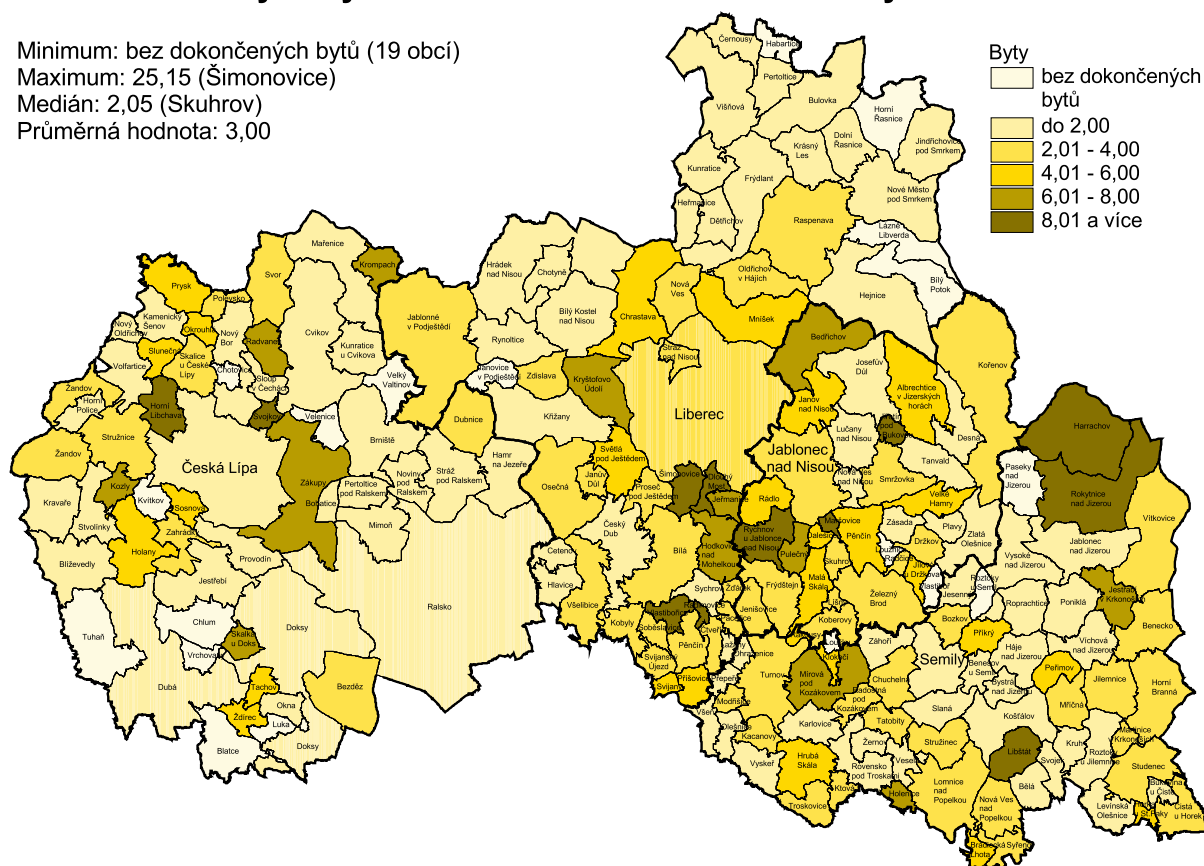
Počet dokončených bytů v letech 2000 - 2005 na 1 000 obyvatel

Minimum: bez dokončených bytů (19 obcí)

Maximum: 25,15 (Šimonovice)

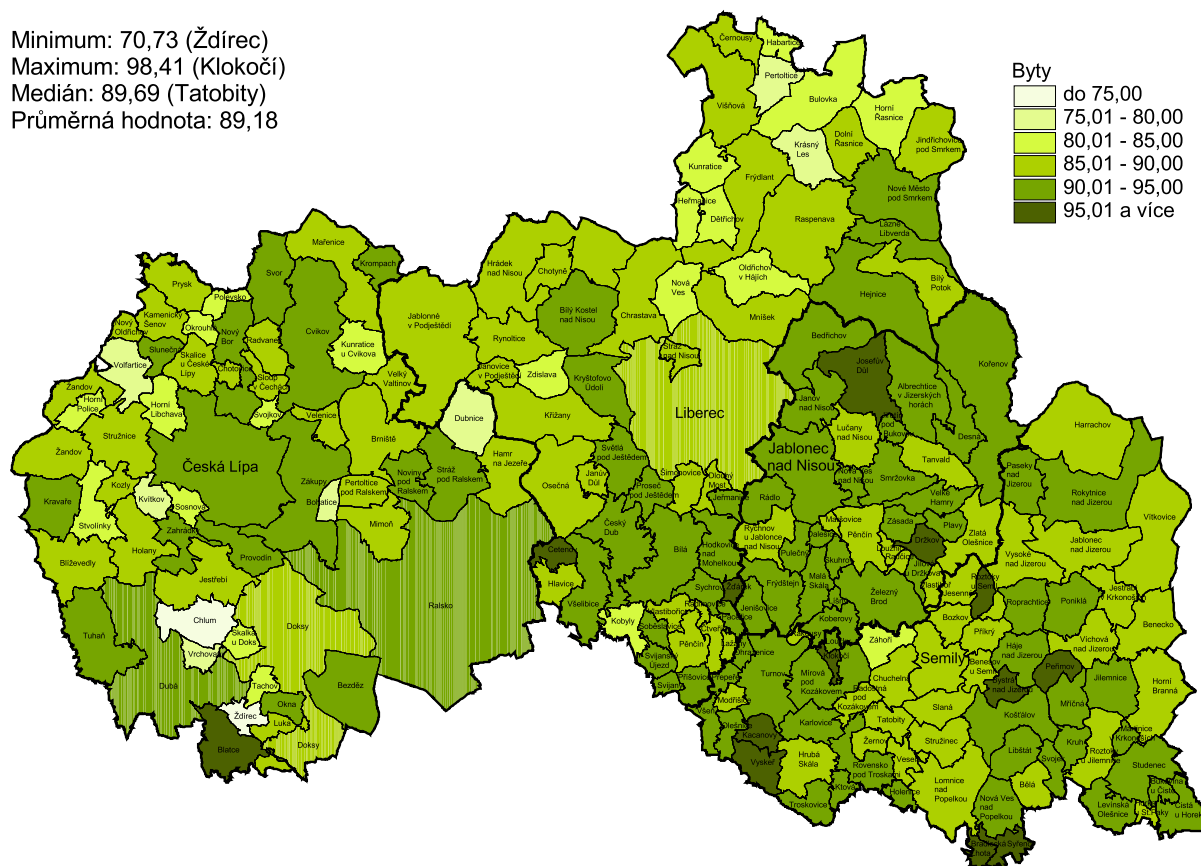
Medián: 2,05 (Skuhrov)

Průměrná hodnota: 3,00

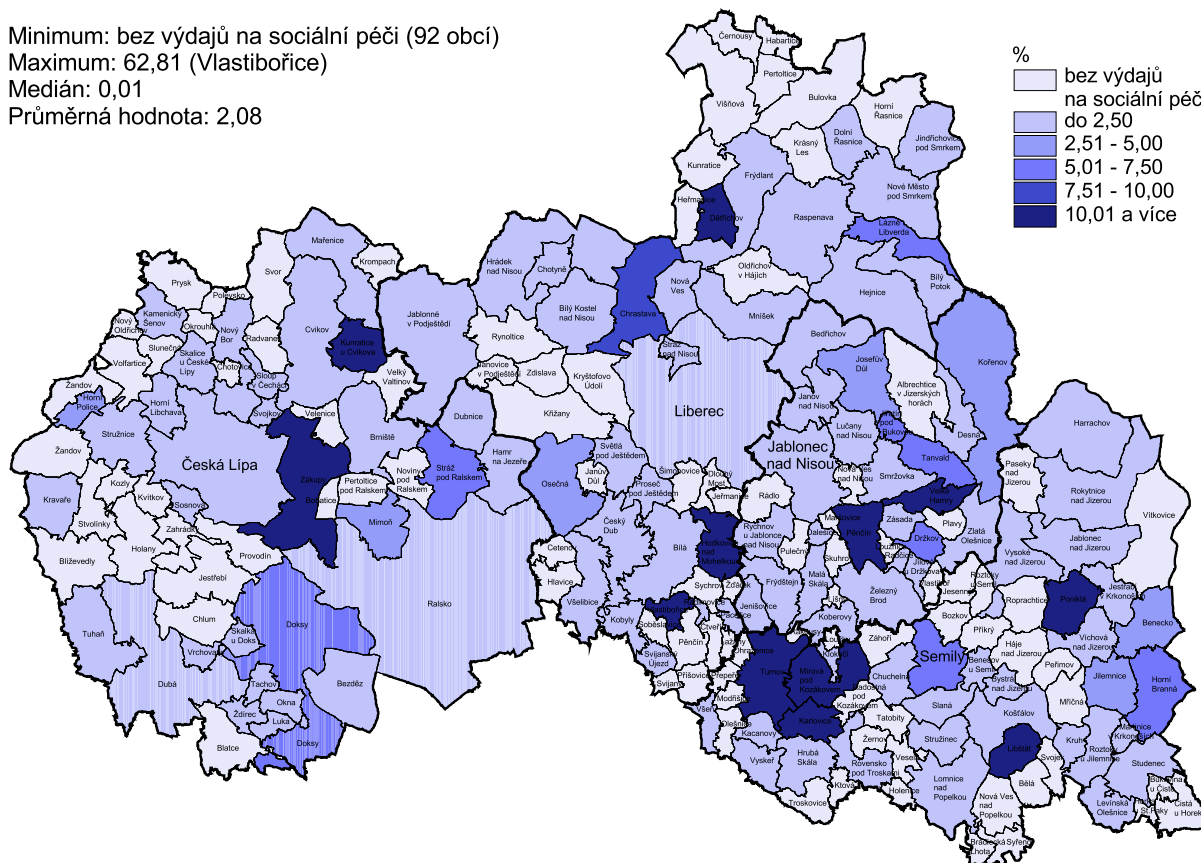
Počet trvale obydlených bytů na 100 cenzových domácností k 1. 3. 2001

Minimum: 70,73 (Žďírec)
 Maximum: 98,41 (Klokočí)
 Medián: 89,69 (Tatobity)
 Průměrná hodnota: 89,18

Podíl výdajů obcí na sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti na celkových výdajích v letech 2001 - 2005

Minimum: bez výdajů na sociální péči (92 obcí)
 Maximum: 62,81 (Vlastibořice)
 Medián: 0,01
 Průměrná hodnota: 2,08

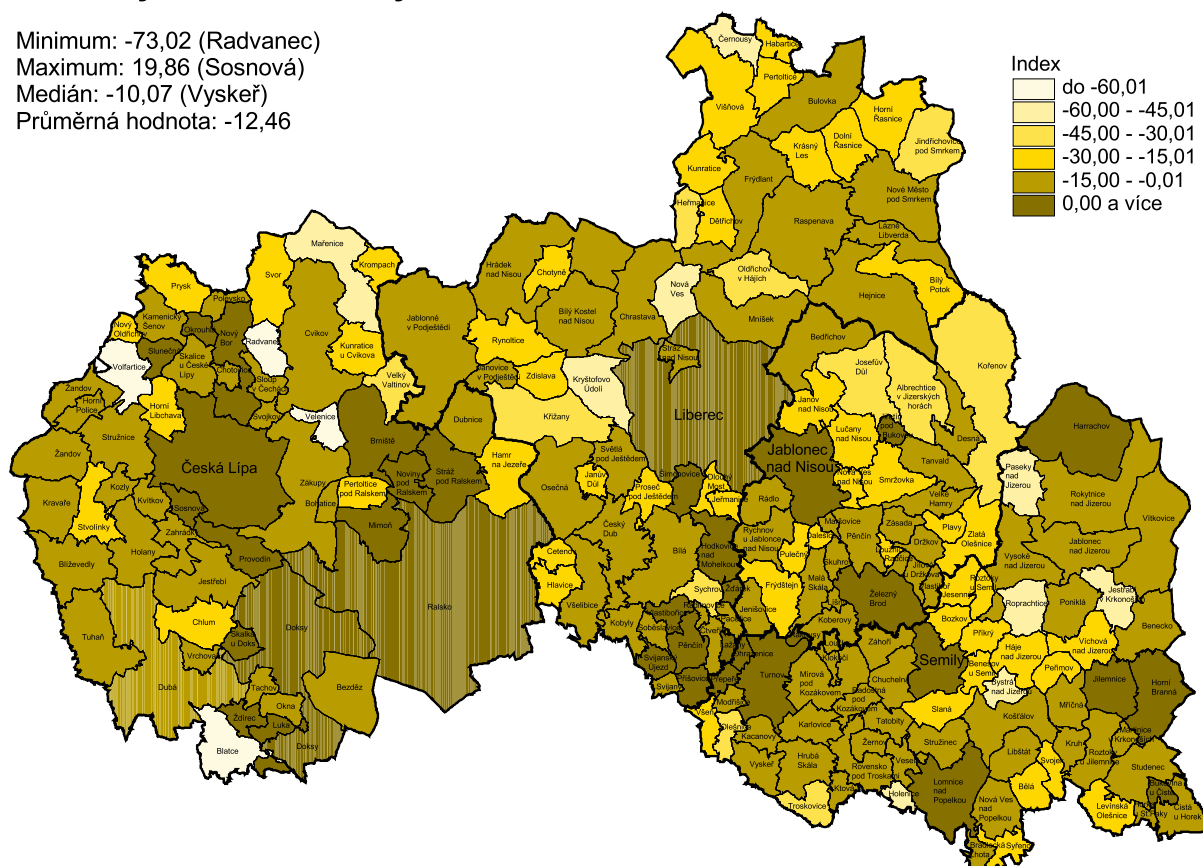
Souhrnný index úrovně bydlení k 1. 3. 2001

Minimum: -73,02 (Radvanec)

Maximum: 19,86 (Sosnová)

Medián: -10,07 (Vyskeř)

Průměrná hodnota: -12,46

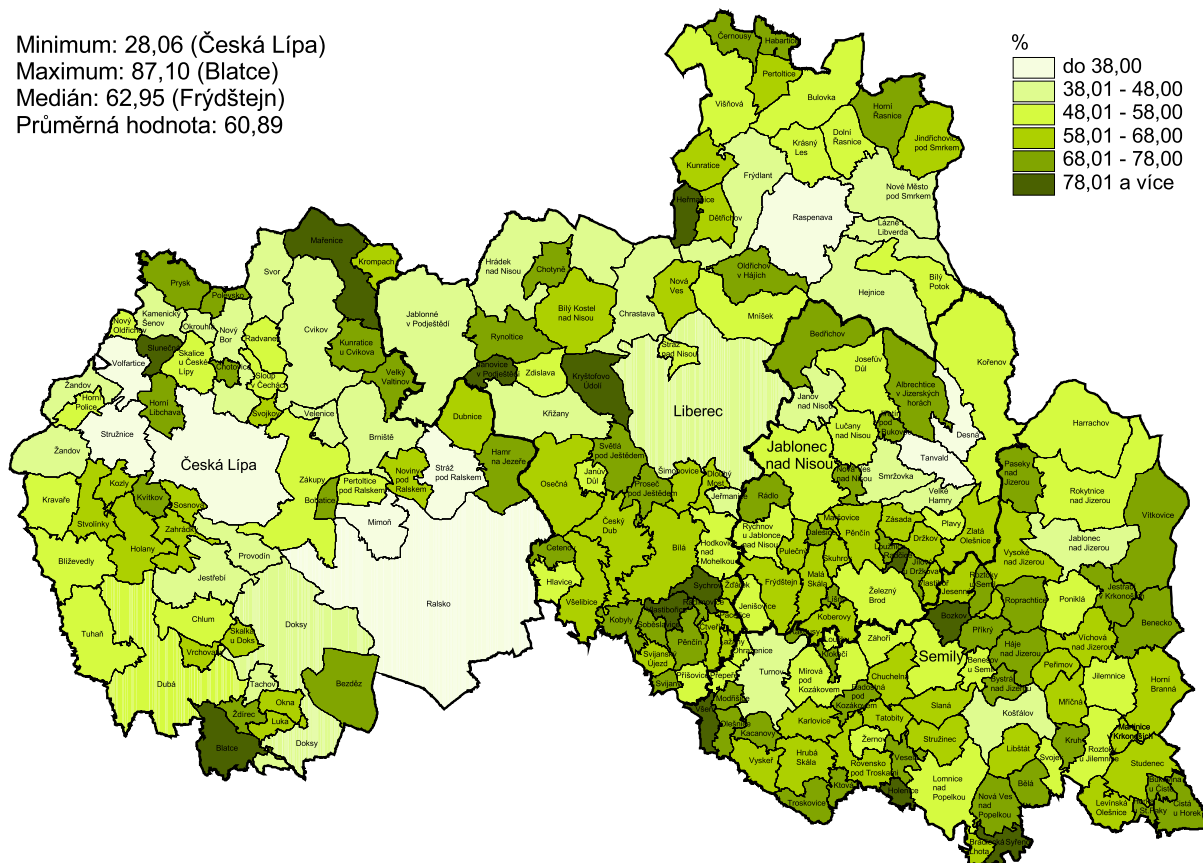
Účast v řádných volbách do zastupitelstev obcí v roce 2006

Minimum: 28,06 (Česká Lípa)

Maximum: 87,10 (Blatce)

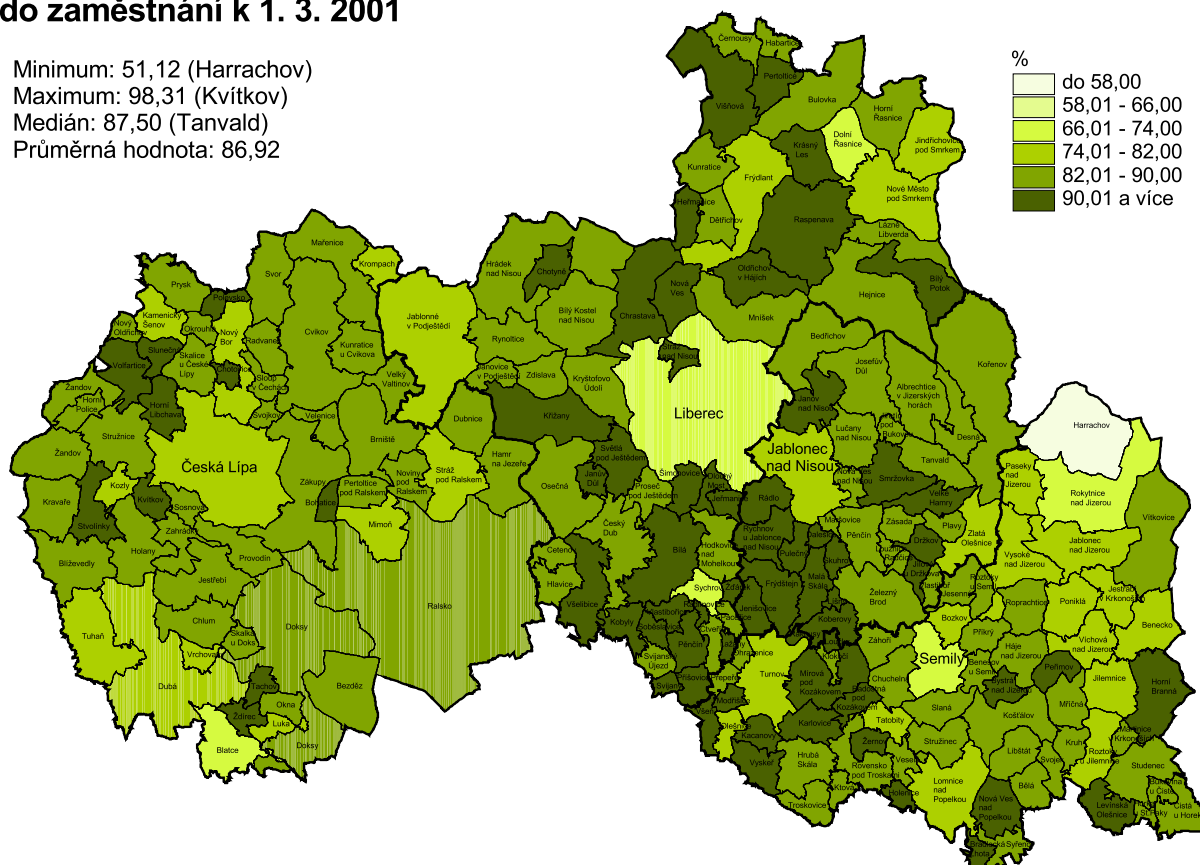
Medián: 62,95 (Frýdštejn)

Průměrná hodnota: 60,89

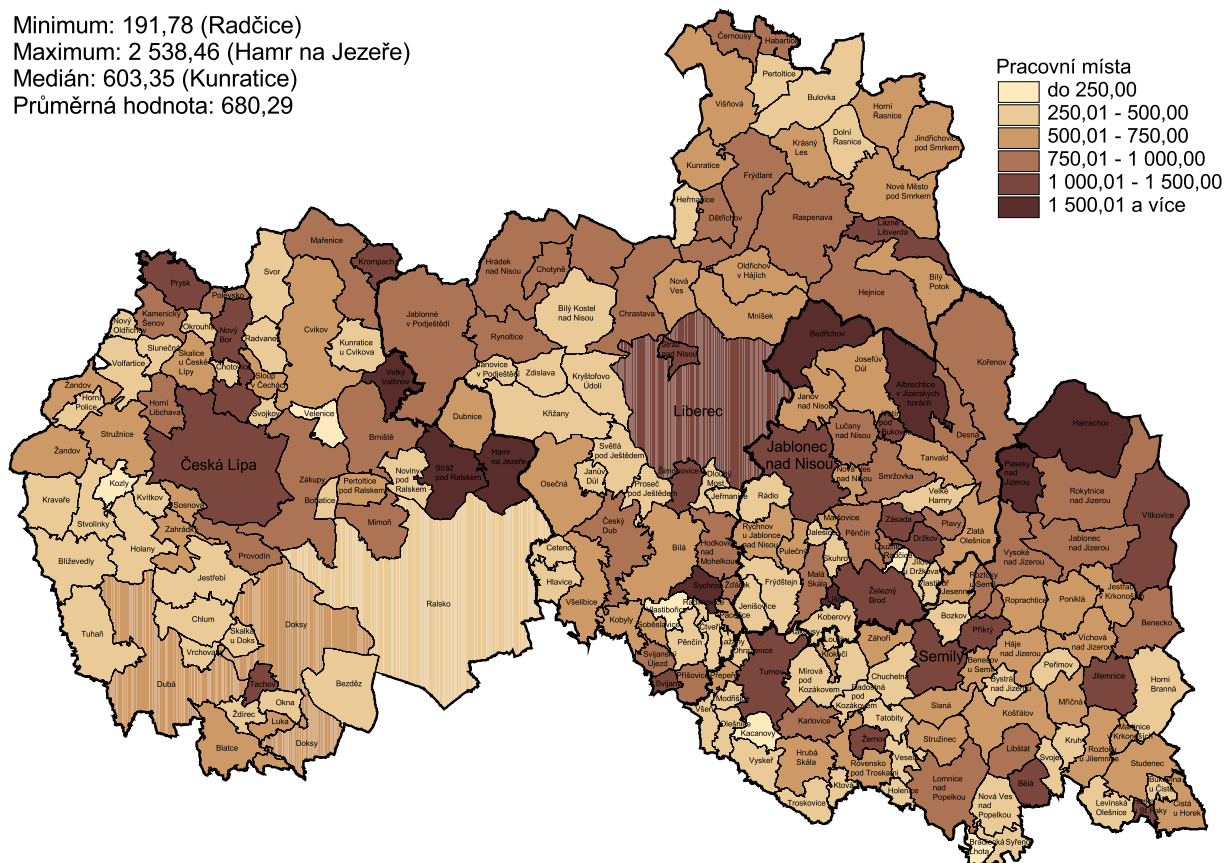
Podíl osob denně vyjíždějících do zaměstnání na celkovém počtu vyjíždějících do zaměstnání k 1. 3. 2001

Minimum: 51,12 (Harrachov)
 Maximum: 98,31 (Kvítkov)
 Medián: 87,50 (Tanvald)
 Průměrná hodnota: 86,92

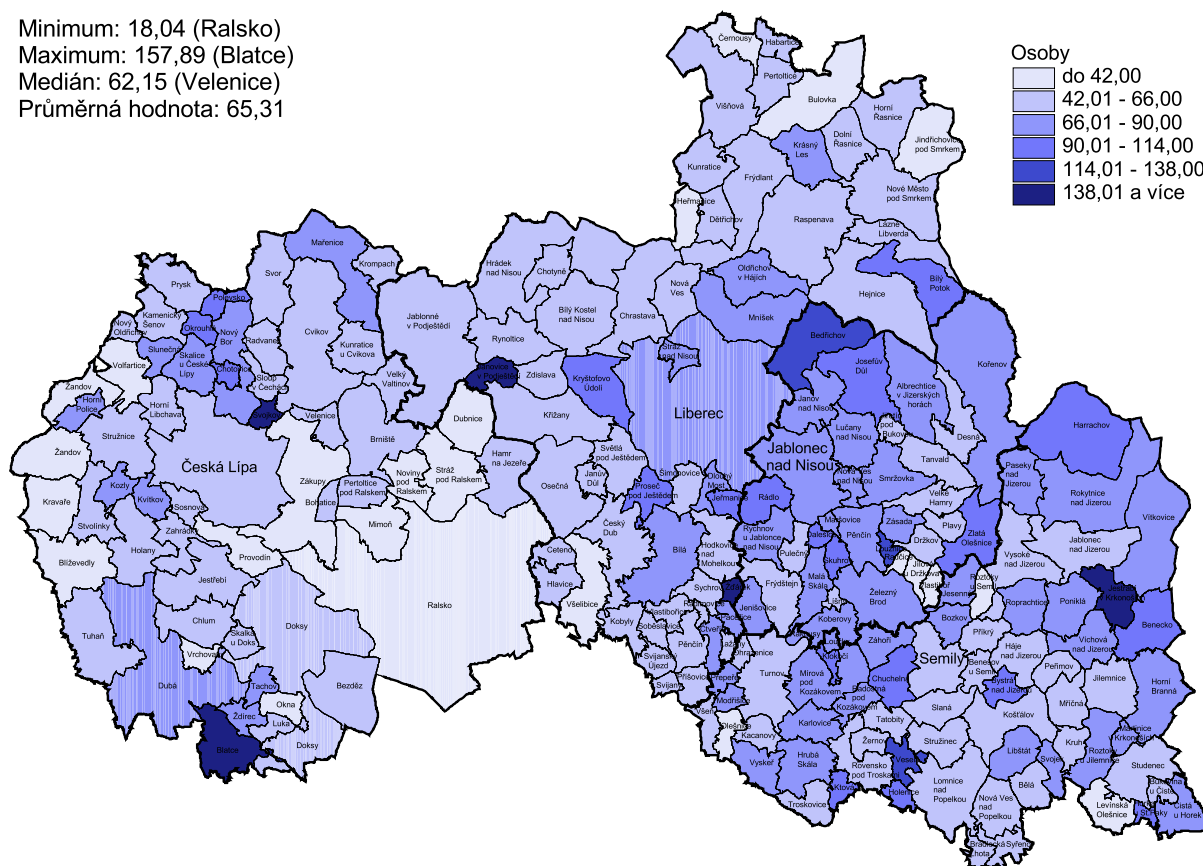
Obsazená pracovní místa na 1 000 zaměstnaných osob k 1. 3. 2001

Minimum: 191,78 (Radčice)
 Maximum: 2 538,46 (Hamr na Jezeře)
 Medián: 603,35 (Kunratice)
 Průměrná hodnota: 680,29

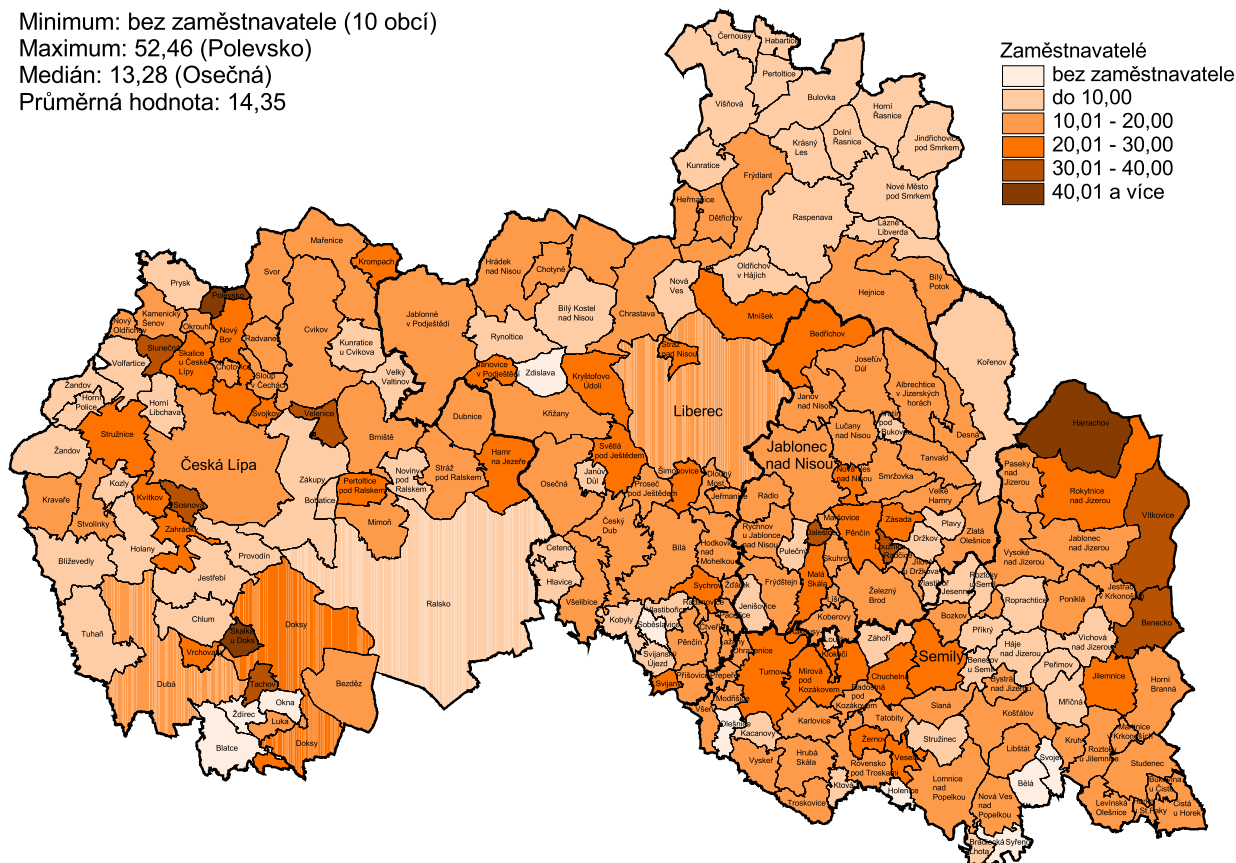
Osoby samostatně výdělečně činné na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001

Minimum: 18,04 (Ralsko)
 Maximum: 157,89 (Blatce)
 Medián: 62,15 (Velenice)
 Průměrná hodnota: 65,31

Zaměstnavatelé na 1 000 obyvatel k 1. 3. 2001

Minimum: bez zaměstnavatele (10 obcí)
 Maximum: 52,46 (Polevsko)
 Medián: 13,28 (Osečná)
 Průměrná hodnota: 14,35

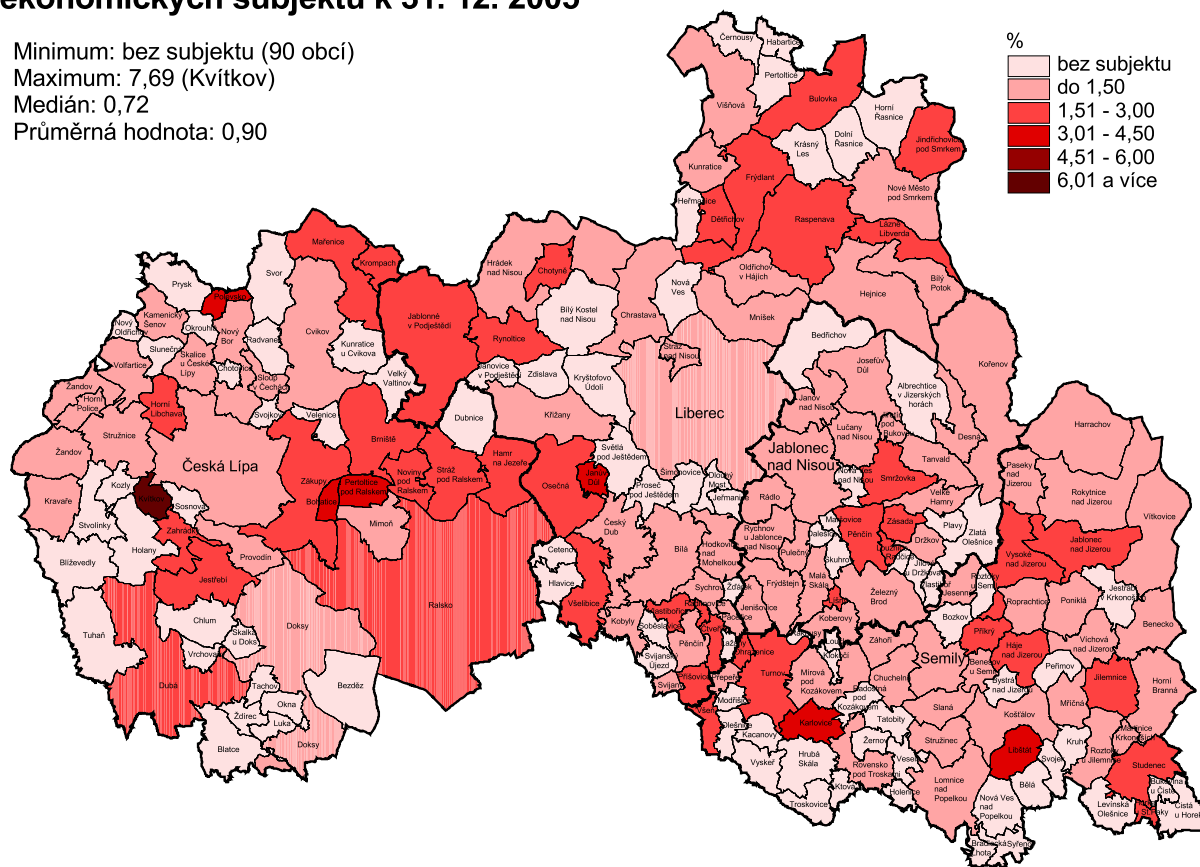
Podíl ekonomických subjektů s 20 a více zaměstnanci na celkovém počtu ekonomických subjektů k 31. 12. 2005

Minimum: bez subjektu (90 obcí)

Maximum: 7,69 (Kvítkov)

Medián: 0,72

Průměrná hodnota: 0,90

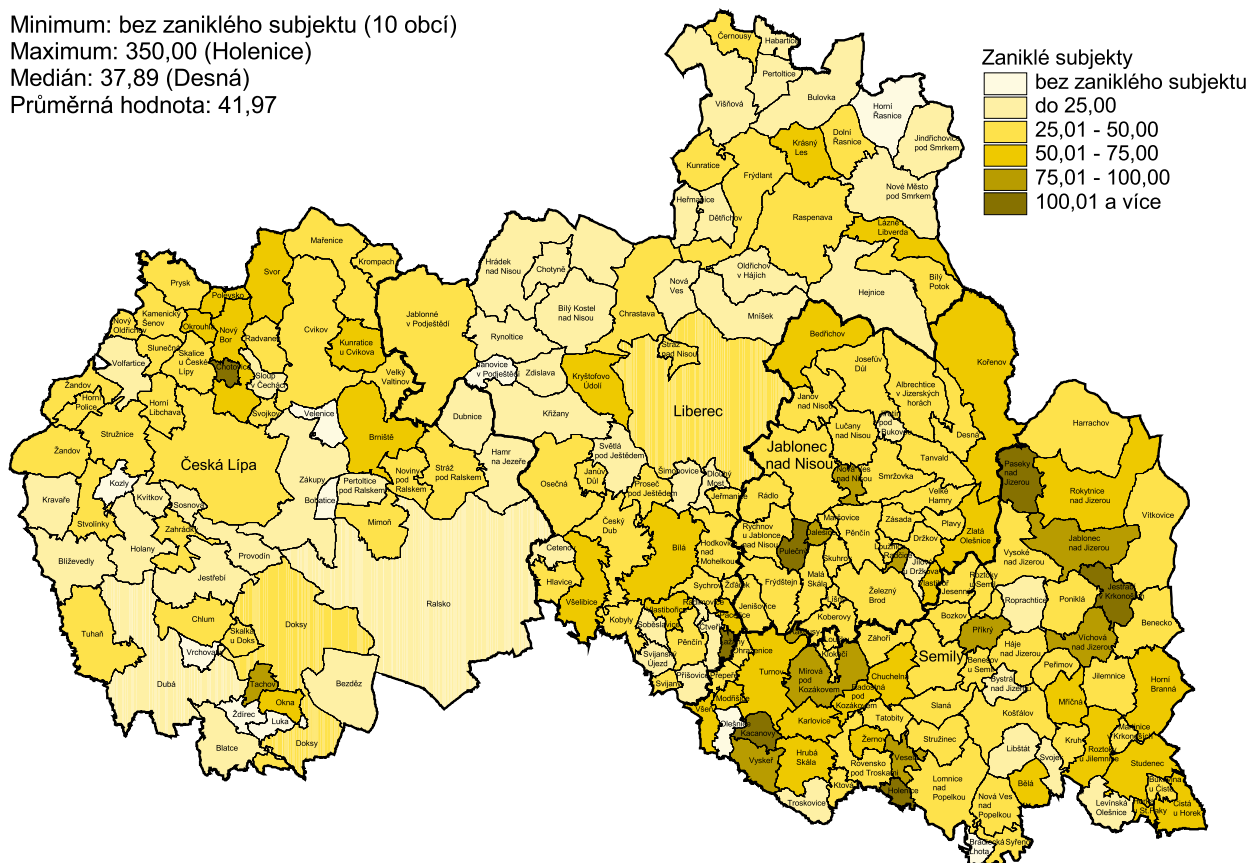
Počet zaniklých ekonomických subjektů na 100 vzniklých v letech 2000 - 2005

Minimum: bez zaniklého subjektu (10 obcí)

Maximum: 350,00 (Holenice)

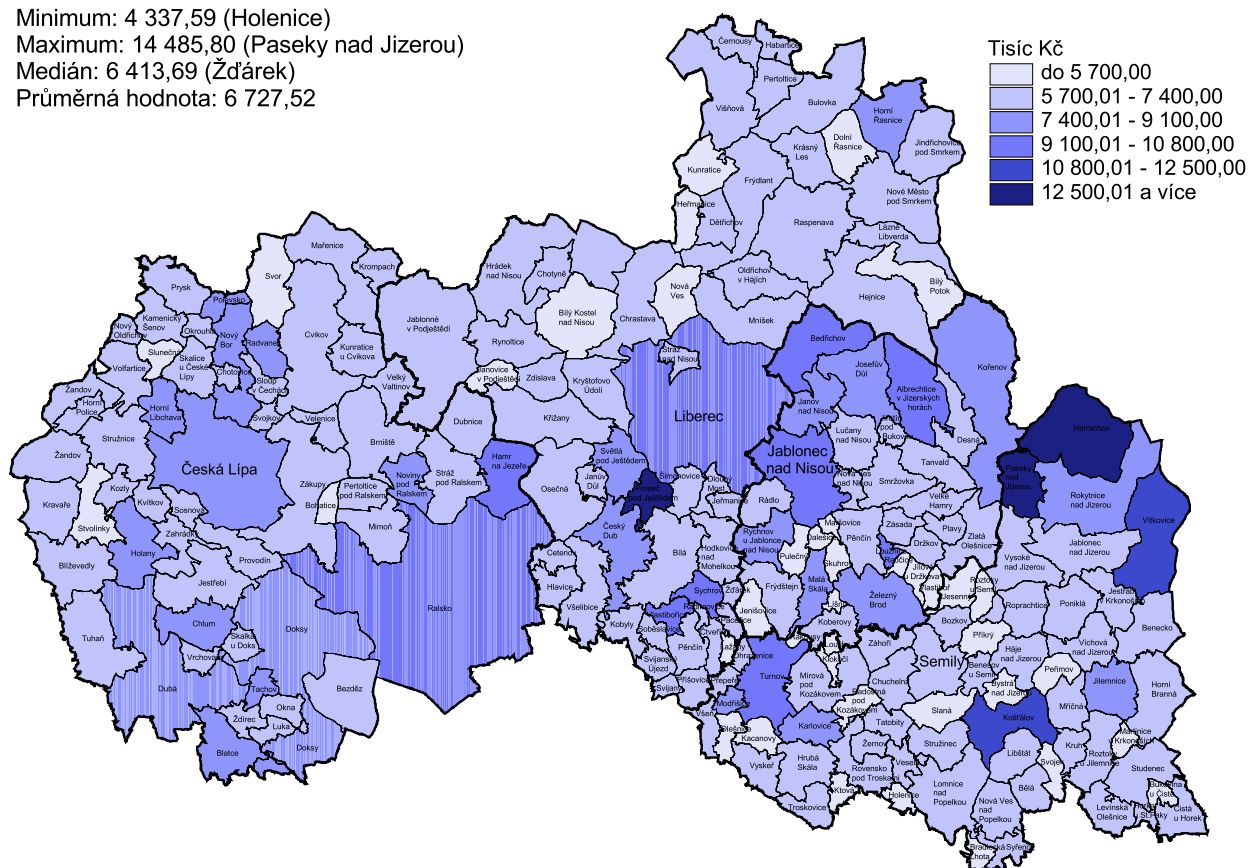
Medián: 37,89 (Desná)

Průměrná hodnota: 41,97

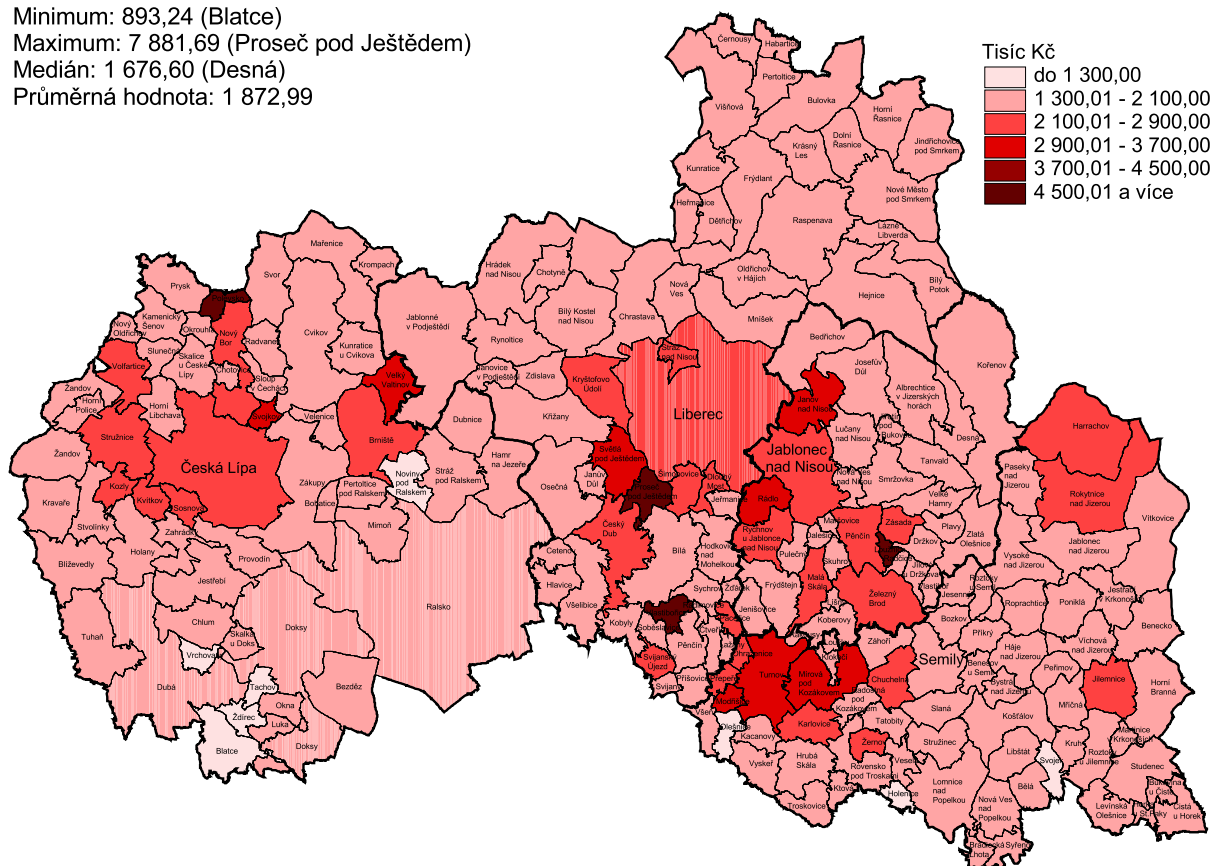

Daňová výtěžnost v letech 2001 - 2005 na 1 000 obyvatel

Minimum: 4 337,59 (Holenice)
 Maximum: 14 485,80 (Paseky nad Jizerou)
 Medián: 6 413,69 (Žďárek)
 Průměrná hodnota: 6 727,52

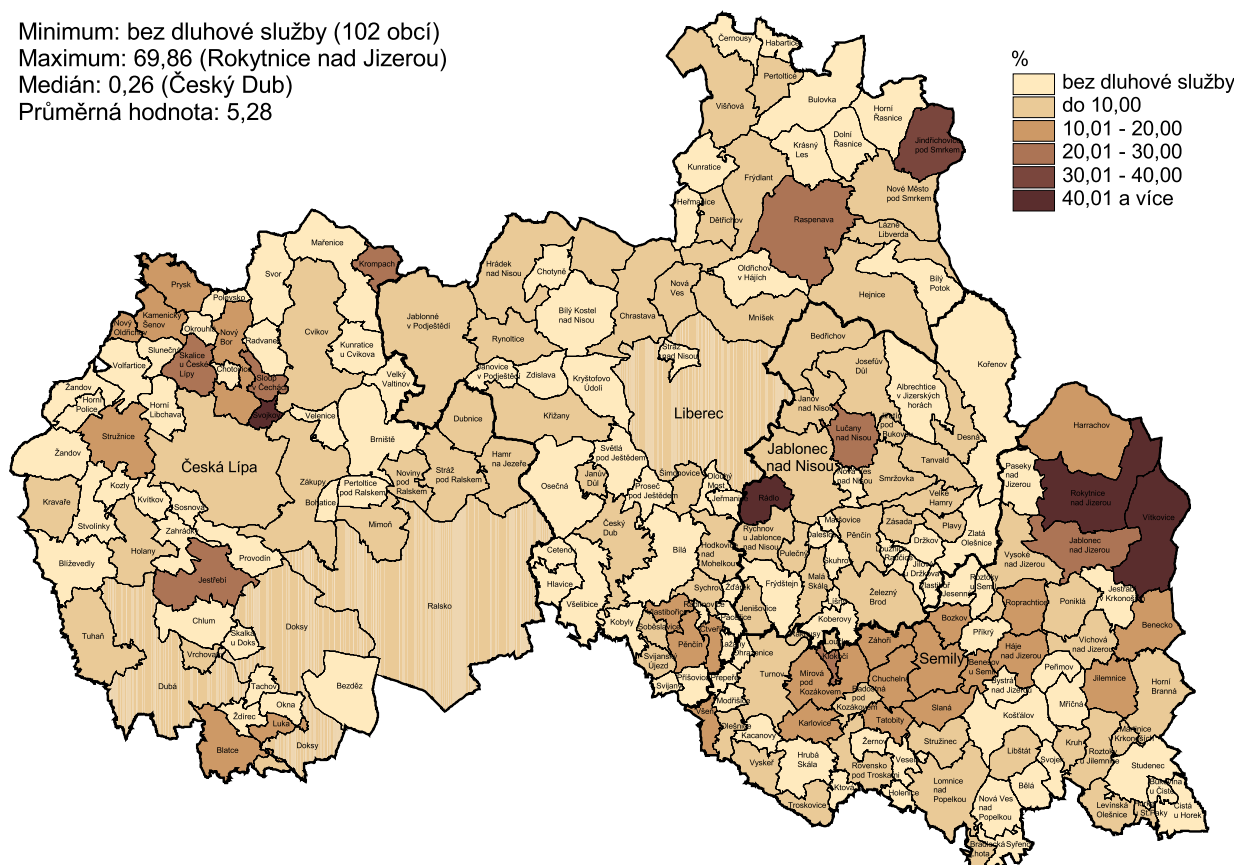
Příjmy z daní fyzických osob v letech 2001 - 2005 na 1 000 obyvatel

Minimum: 893,24 (Blatce)
 Maximum: 7 881,69 (Proseč pod Ještědem)
 Medián: 1 676,60 (Desná)
 Průměrná hodnota: 1 872,99

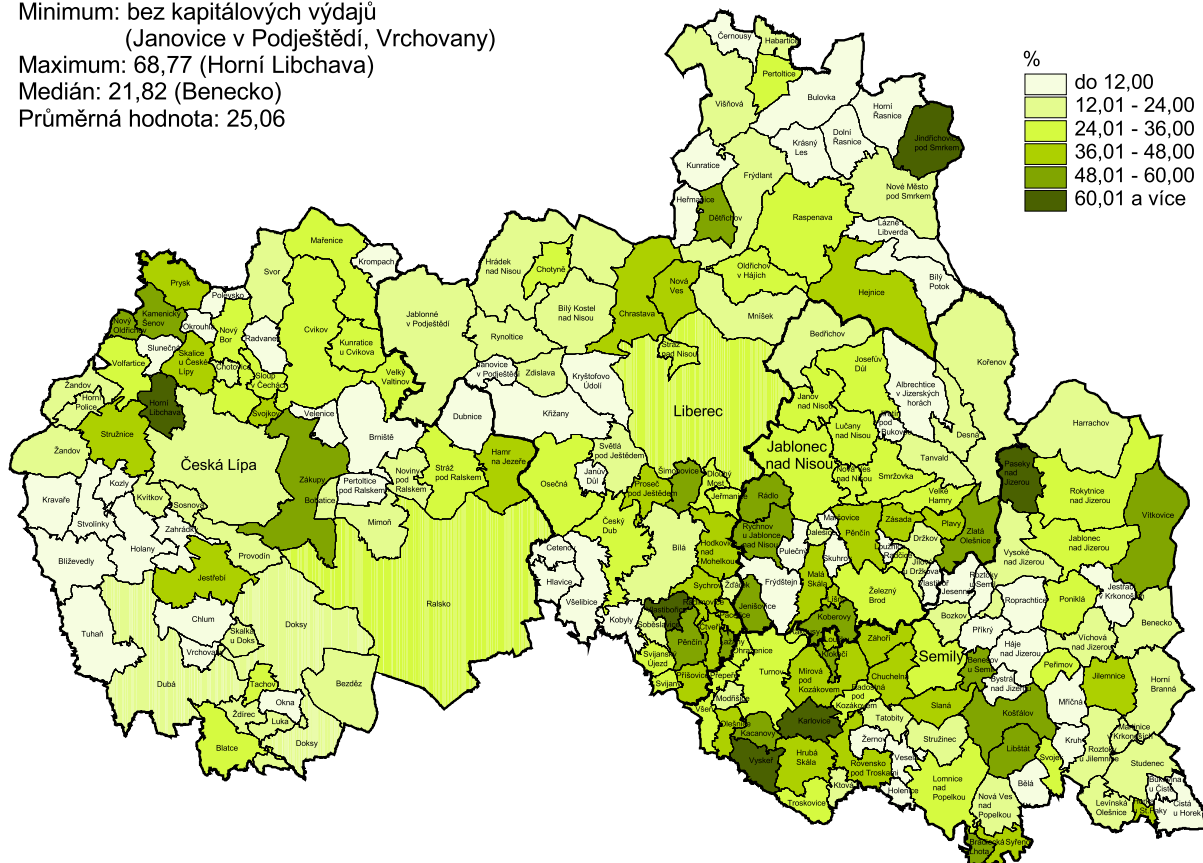
Ukazatel dluhové služby za rok 2005

Minimum: bez dluhové služby (102 obcí)
 Maximum: 69,86 (Rokytnice nad Jizerou)
 Medián: 0,26 (Český Dub)
 Průměrná hodnota: 5,28

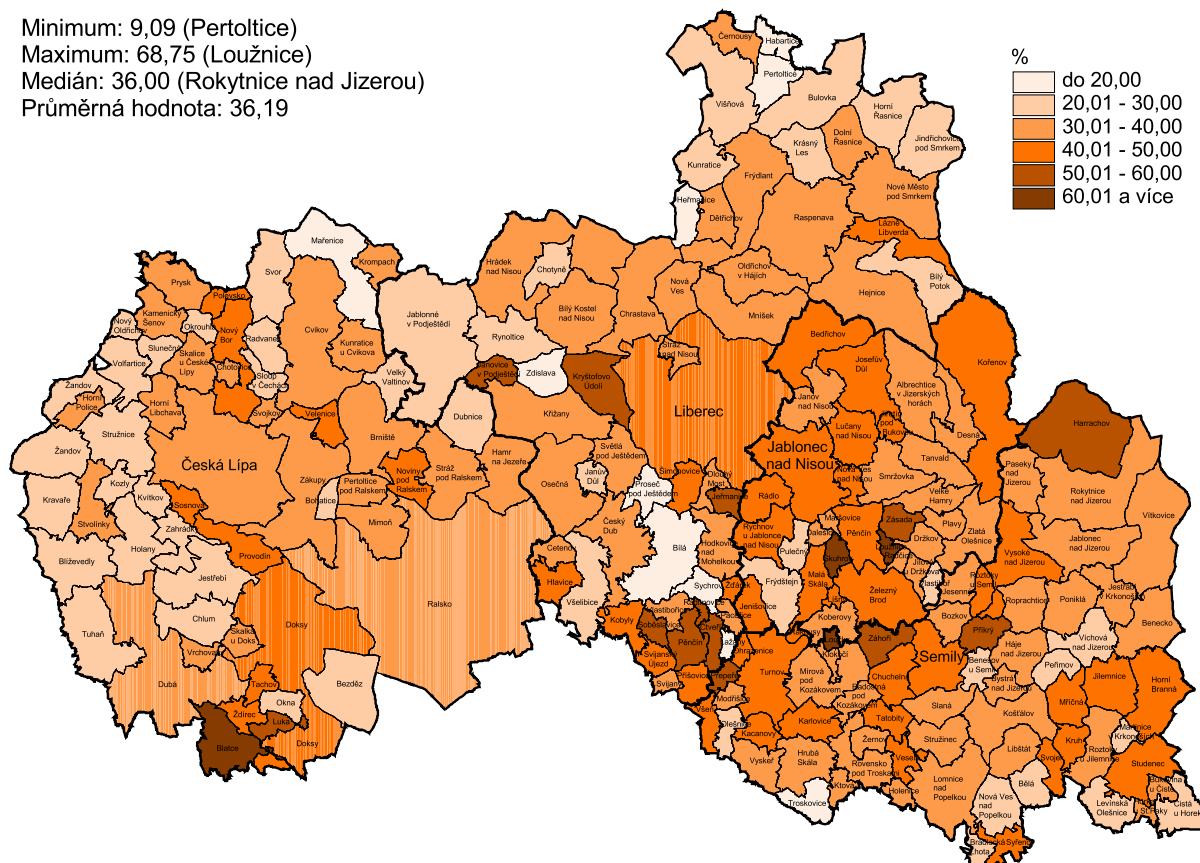
Podíl kapitálových výdajů obcí na celkových výdajích v letech 2001 - 2005

Minimum: bez kapitálových výdajů
 (Janovice v Podještědí, Vrchovany)
 Maximum: 68,77 (Horní Libchava)
 Medián: 21,82 (Benecko)
 Průměrná hodnota: 25,06

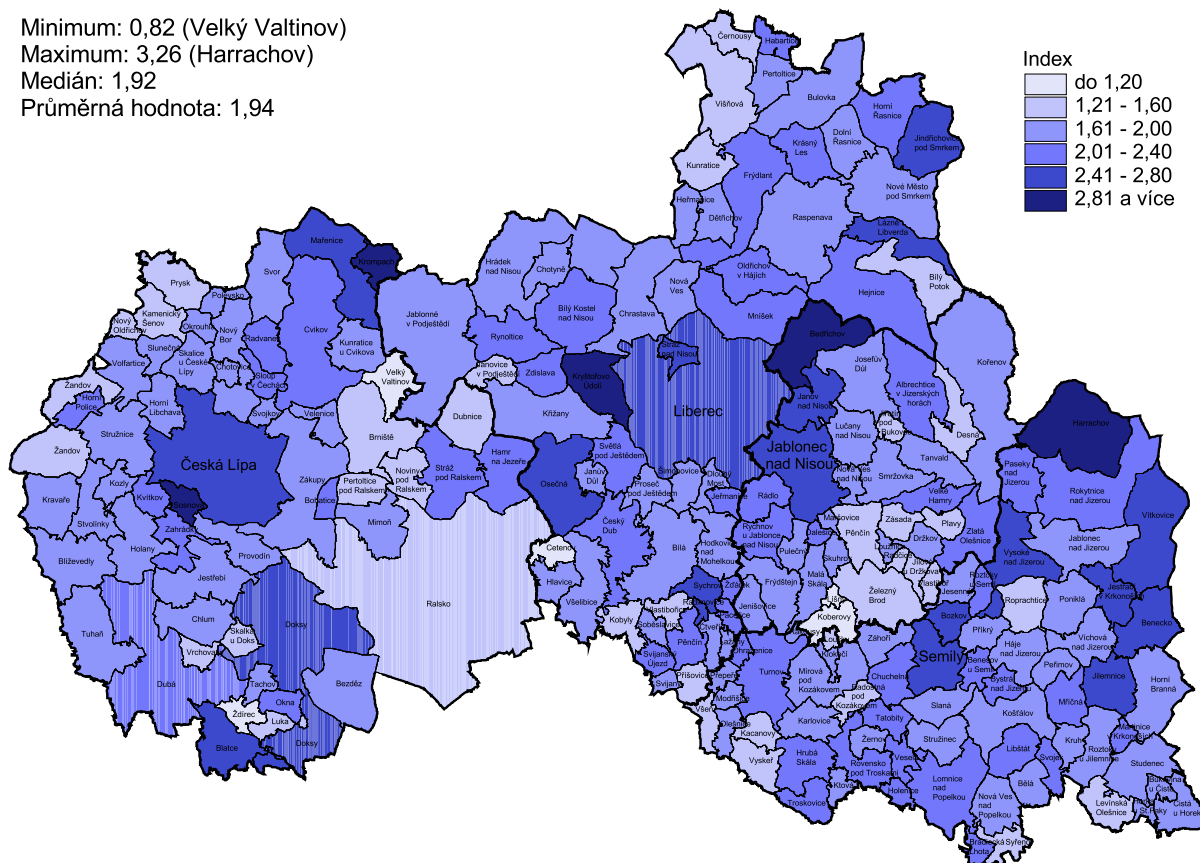
Míra zaměstnanosti osob ve věku 55 - 64 let k 1. 3. 2001

Minimum: 9,09 (Pertoltice)
 Maximum: 68,75 (Loužnice)
 Medián: 36,00 (Rokytnice nad Jizerou)
 Průměrná hodnota: 36,19

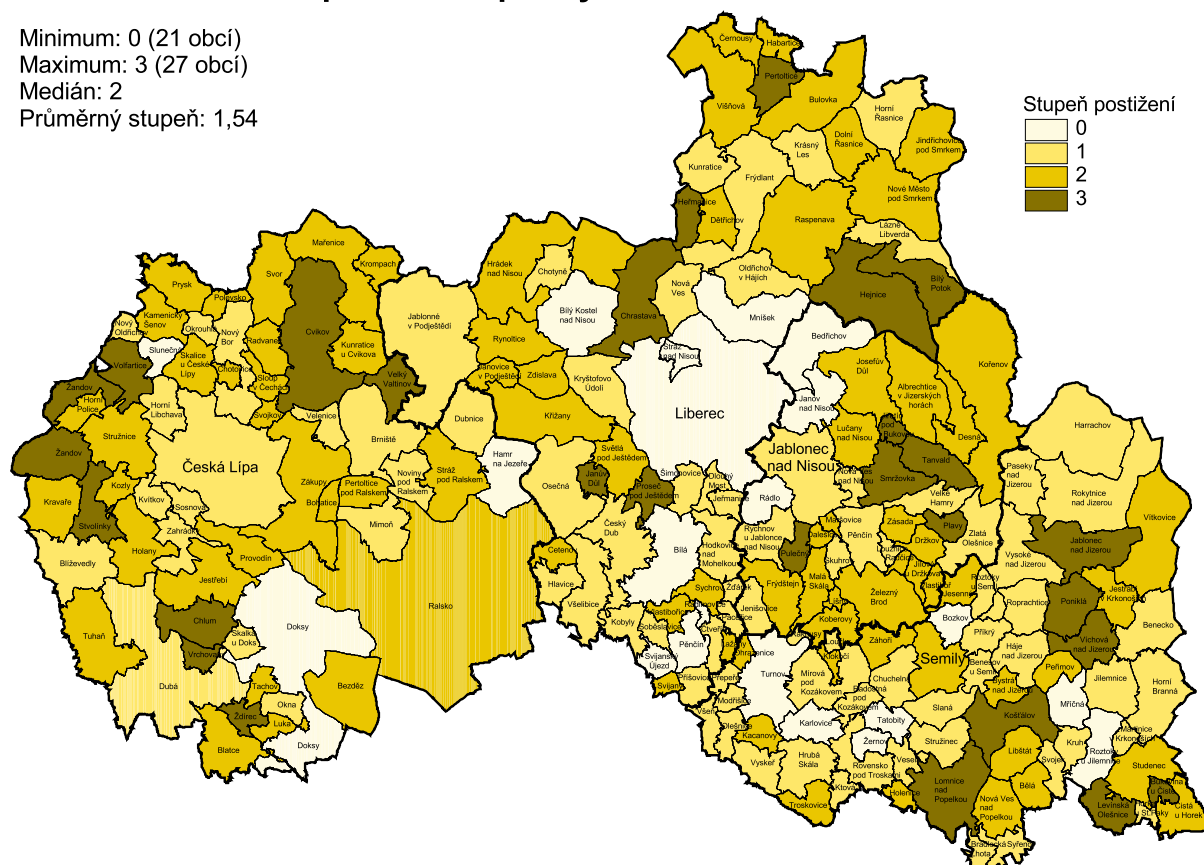
Index progresivity ekonomické struktury k 1. 3. 2001

Minimum: 0,82 (Velký Valtínov)
 Maximum: 3,26 (Harrachov)
 Medián: 1,92
 Průměrná hodnota: 1,94

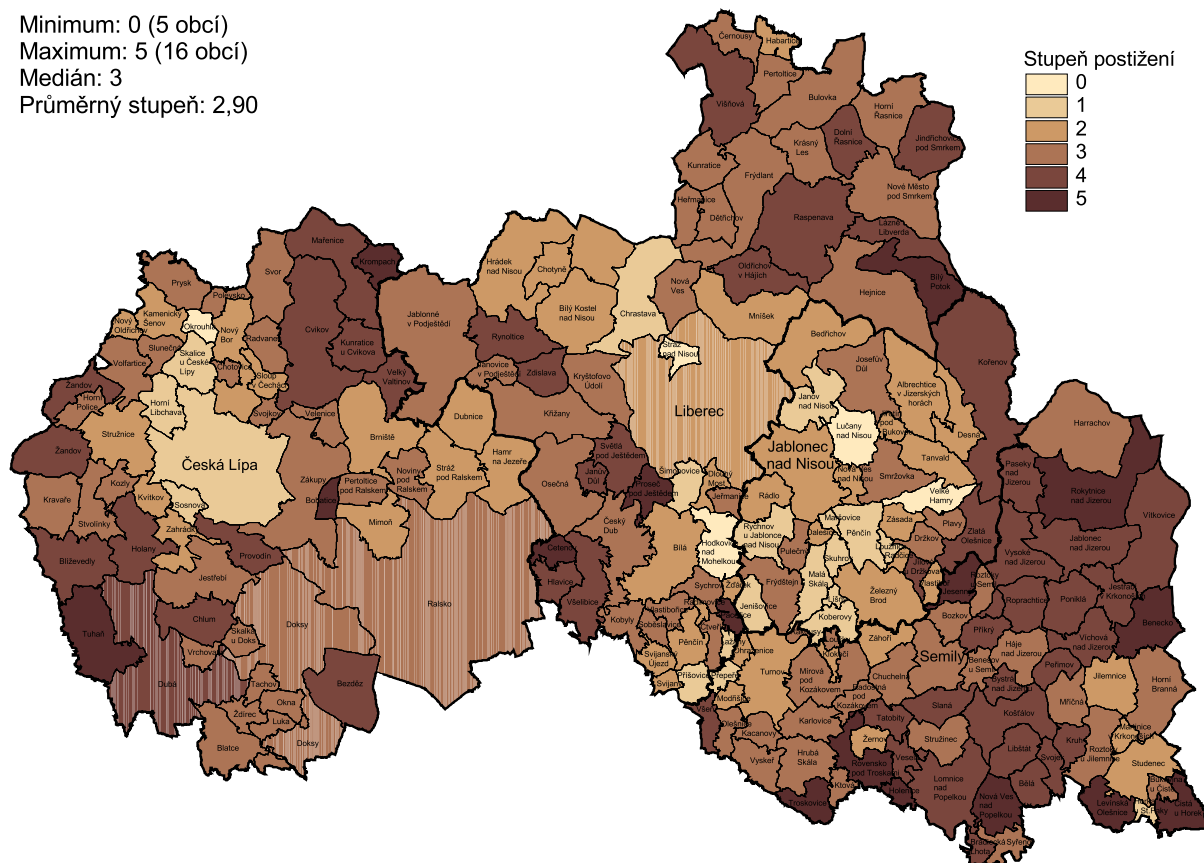
Index strukturálního postižení v průmyslu

Minimum: 0 (21 obcí)
 Maximum: 3 (27 obcí)
 Medián: 2
 Průměrný stupeň: 1,54

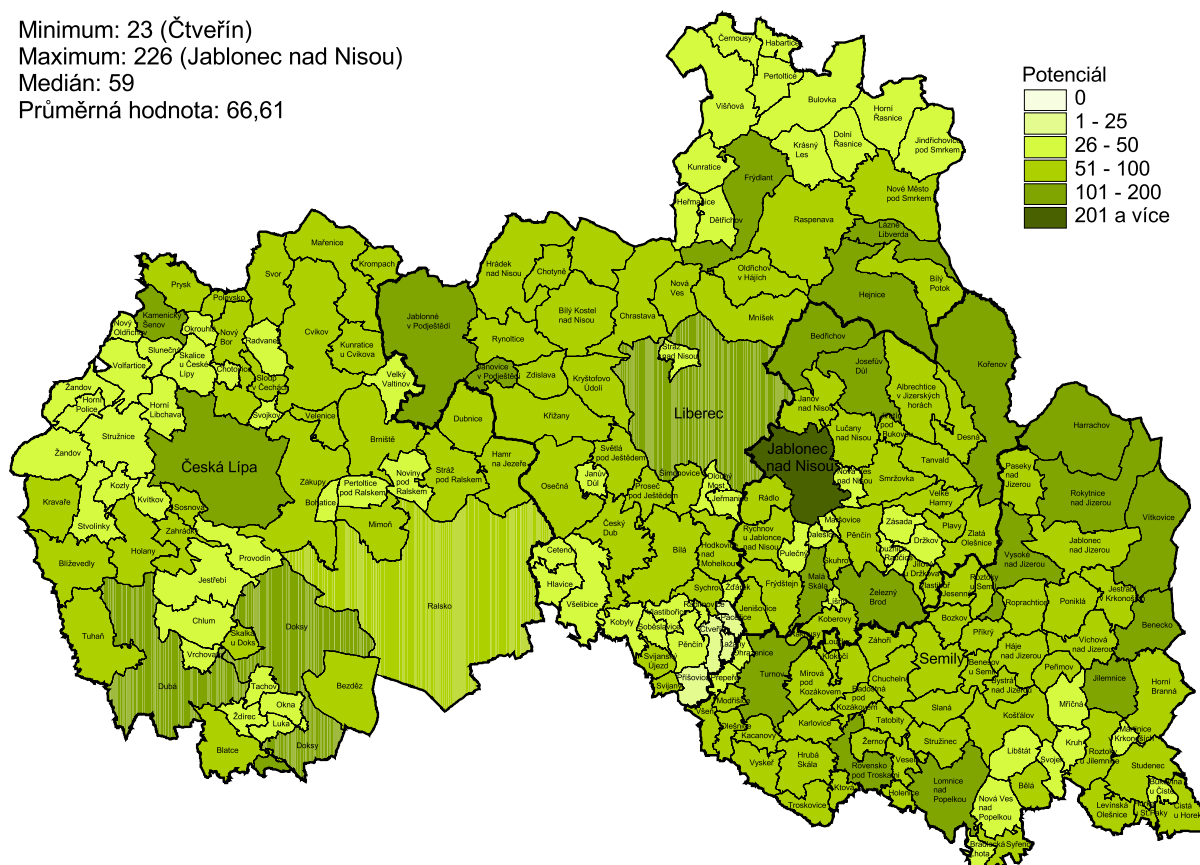
Index strukturálního postižení na venkově a v zemědělství

Minimum: 0 (5 obcí)
 Maximum: 5 (16 obcí)
 Medián: 3
 Průměrný stupeň: 2,90

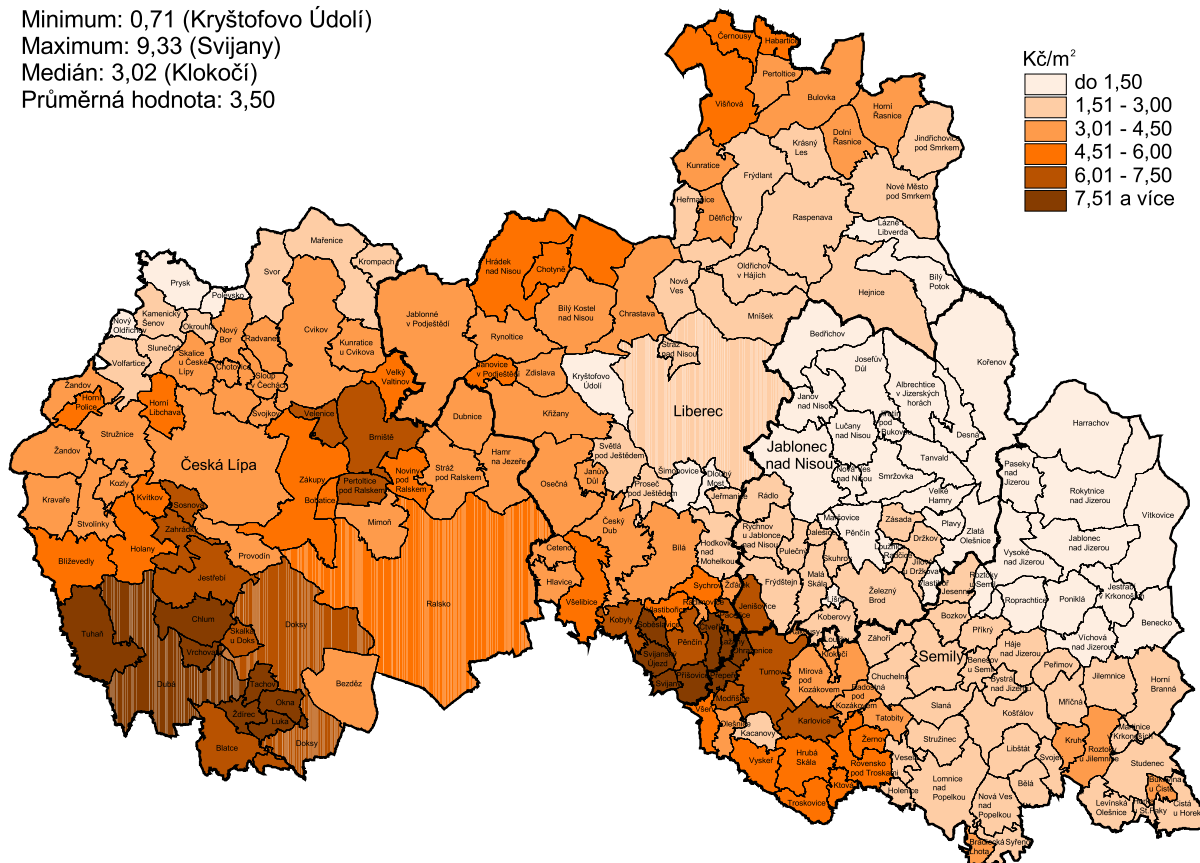
Potenciál cestovního ruchu za rok 2001

Minimum: 23 (Čtverín)
 Maximum: 226 (Jablonec nad Nisou)
 Medián: 59
 Průměrná hodnota: 66,61

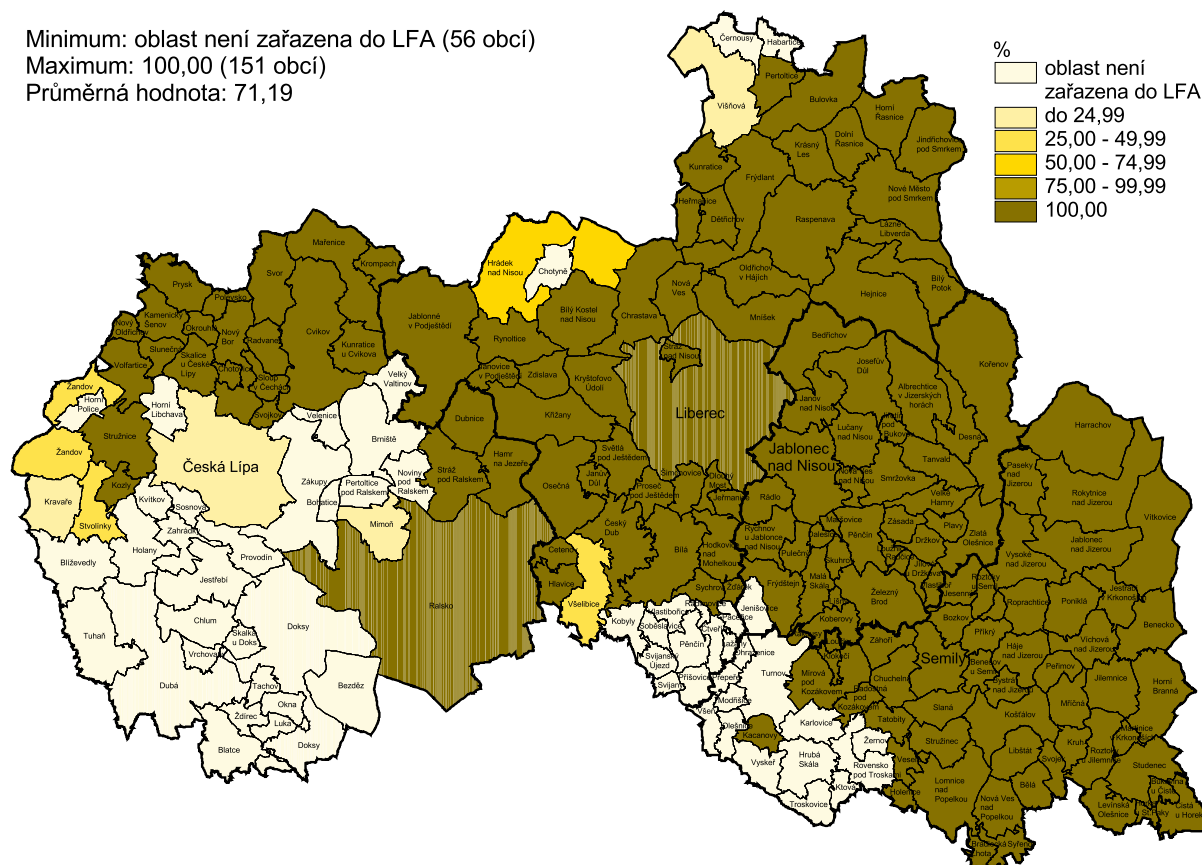
Bonita zemědělské půdy za rok 2005

Minimum: 0,71 (Kryštofovo Údolí)
 Maximum: 9,33 (Svijany)
 Medián: 3,02 (Klokočí)
 Průměrná hodnota: 3,50

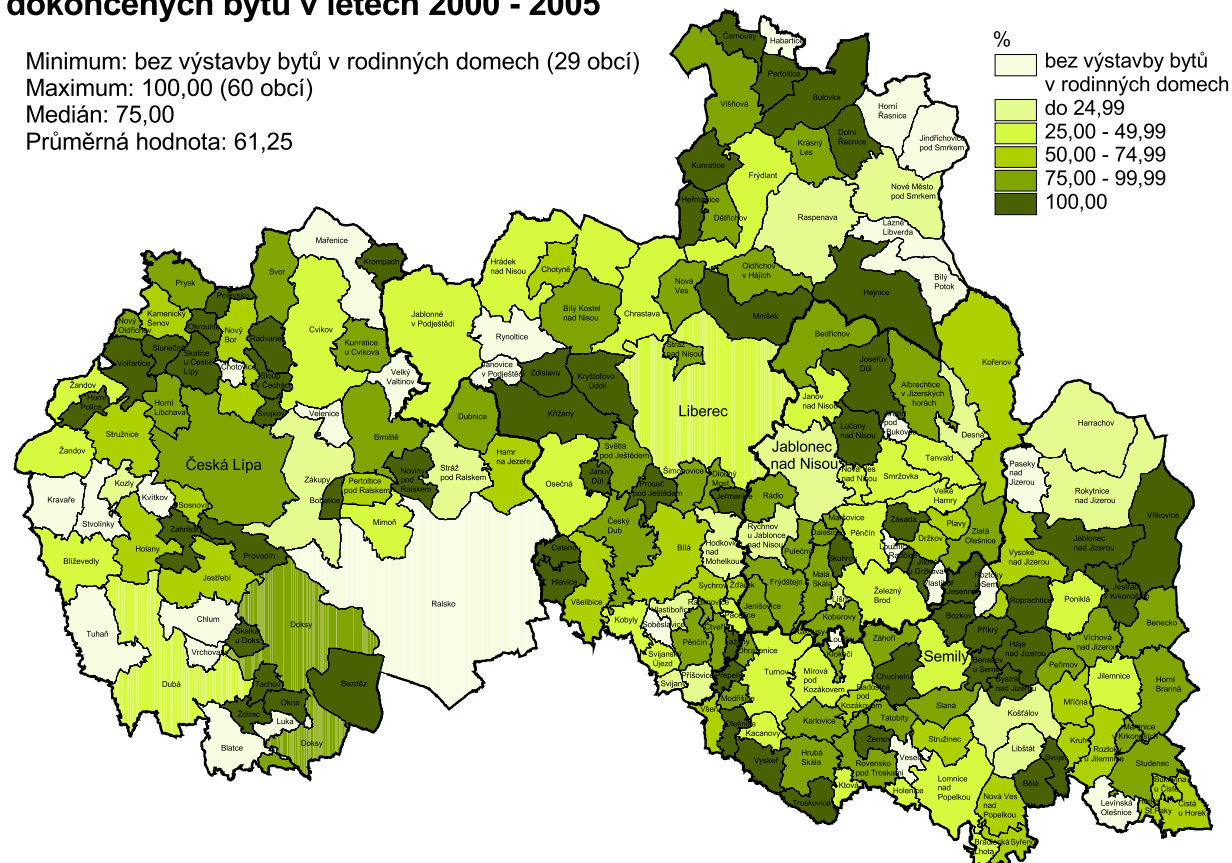
Podíl výměry méně příznivých oblastí na celkové výměře k 21. 3. 2003

Minimum: oblast není zařazena do LFA (56 obcí)
 Maximum: 100,00 (151 obcí)
 Průměrná hodnota: 71,19

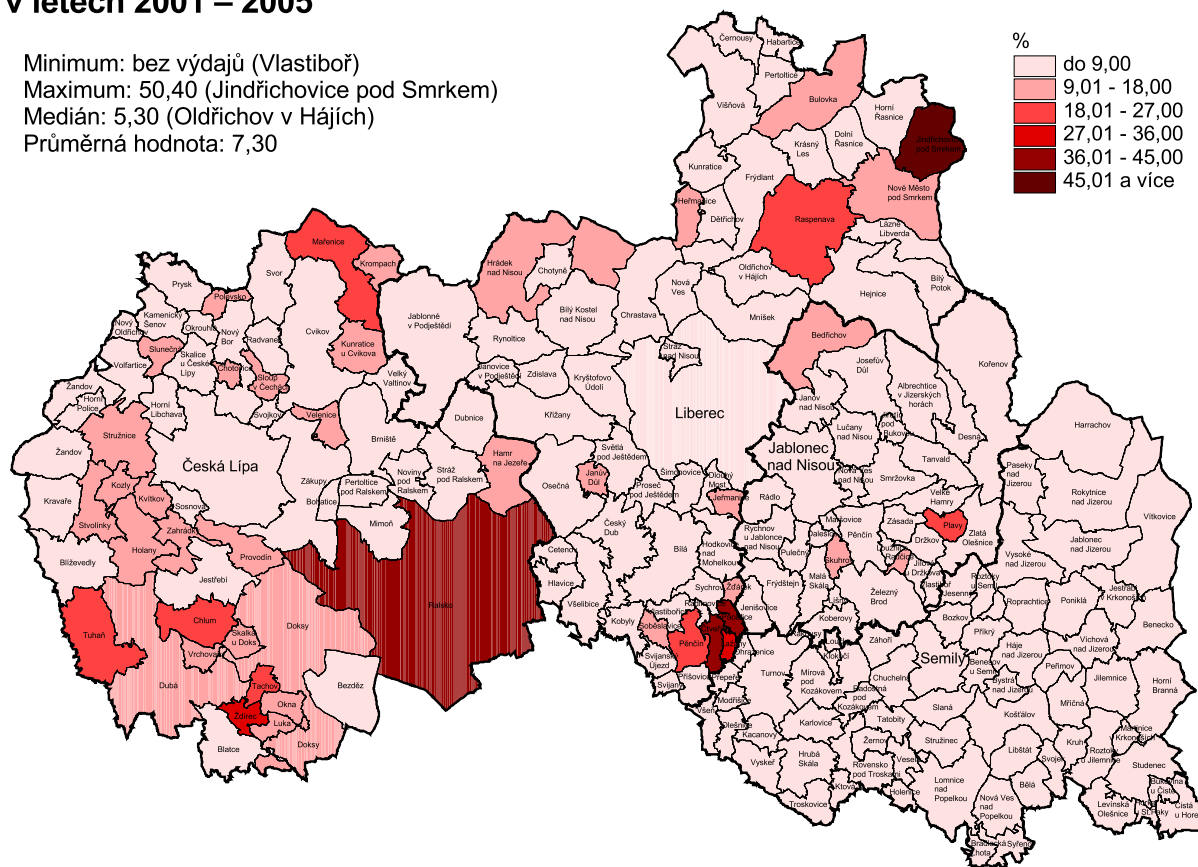
Podíl výstavby bytů v rodinných domech na celkovém počtu dokončených bytů v letech 2000 - 2005

Minimum: bez výstavby bytů v rodinných domech (29 obcí)
 Maximum: 100,00 (60 obcí)
 Medián: 75,00
 Průměrná hodnota: 61,25

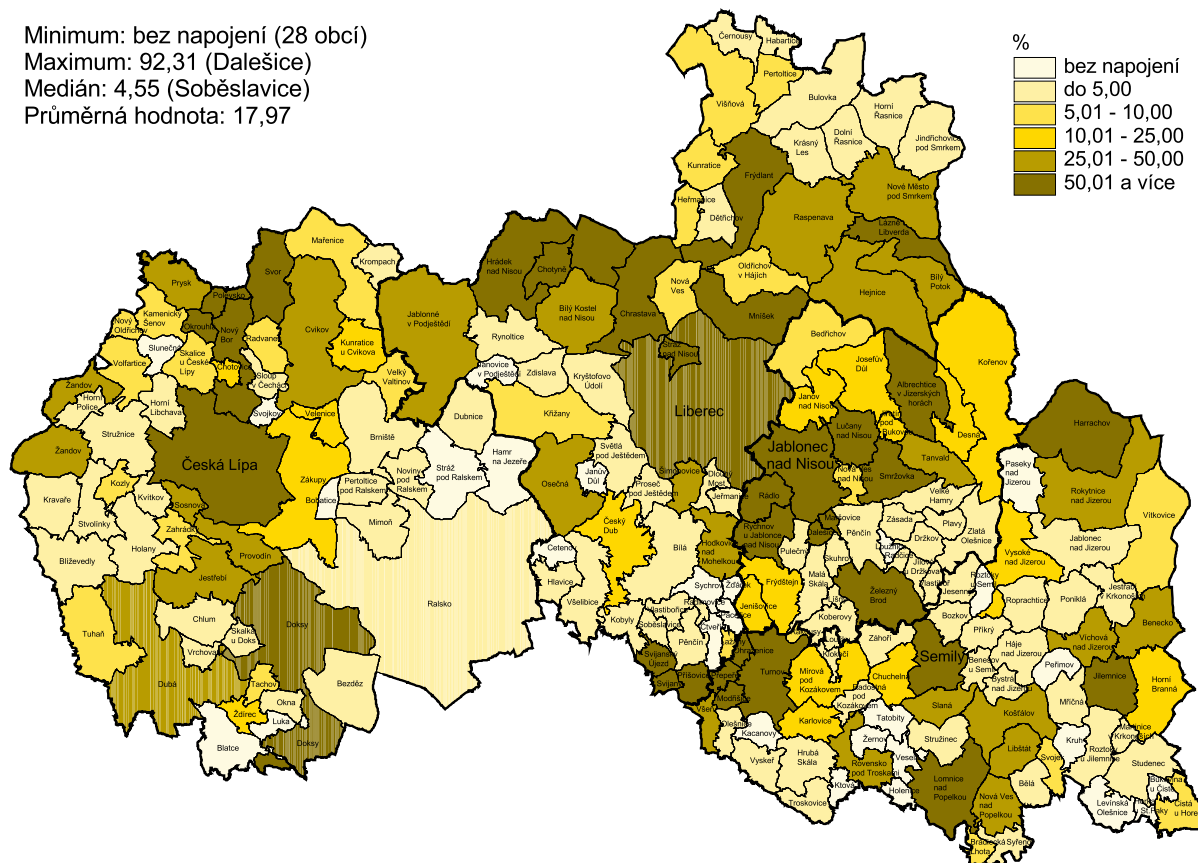
Podíl výdajů obcí do životního prostředí na celkových výdajích v letech 2001 – 2005

Minimum: bez výdajů (Vlastiboř)
 Maximum: 50,40 (Jindřichovice pod Smrkem)
 Medián: 5,30 (Oldřichov v Hájích)
 Průměrná hodnota: 7,30

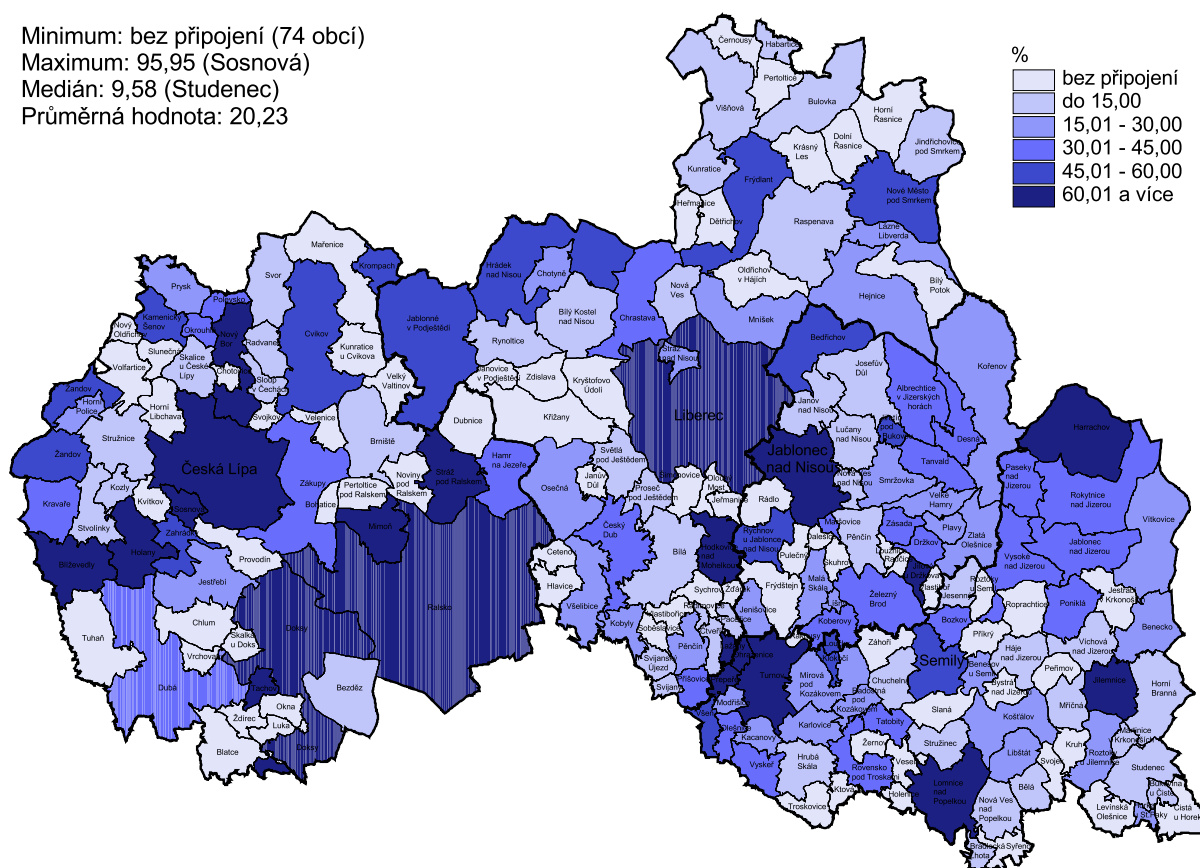
Podíl trvale obydlených domů napojených na plyn k 1. 3. 2001

Minimum: bez napojení (28 obcí)
 Maximum: 92,31 (Dalešice)
 Medián: 4,55 (Soběslavice)
 Průměrná hodnota: 17,97

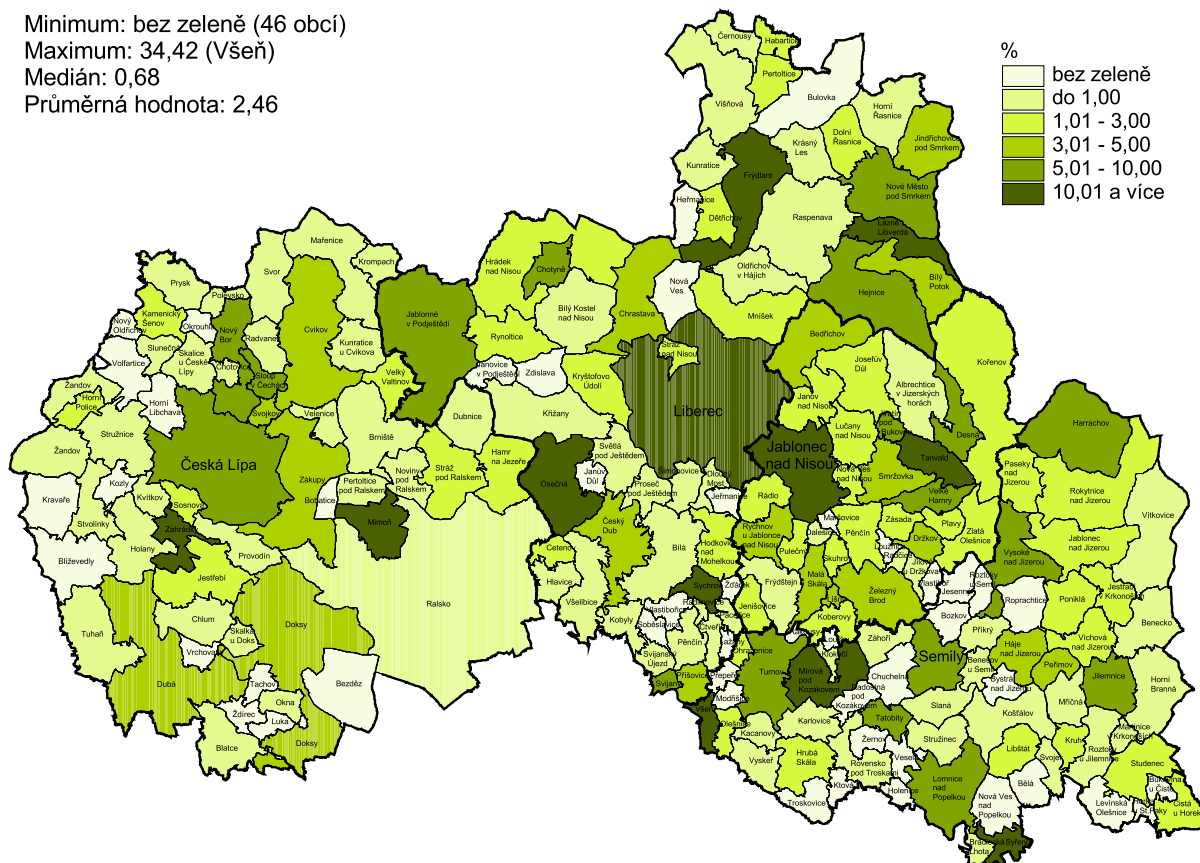
Podíl trvale obydlených domů připojených na kanalizační síť k 1. 3. 2001

Minimum: bez připojení (74 obcí)
 Maximum: 95,95 (Sosnová)
 Medián: 9,58 (Studenec)
 Průměrná hodnota: 20,23

Podíl zeleně na ostatní ploše v roce 2005

Minimum: bez zeleně (46 obcí)
 Maximum: 34,42 (Všeň)
 Medián: 0,68
 Průměrná hodnota: 2,46

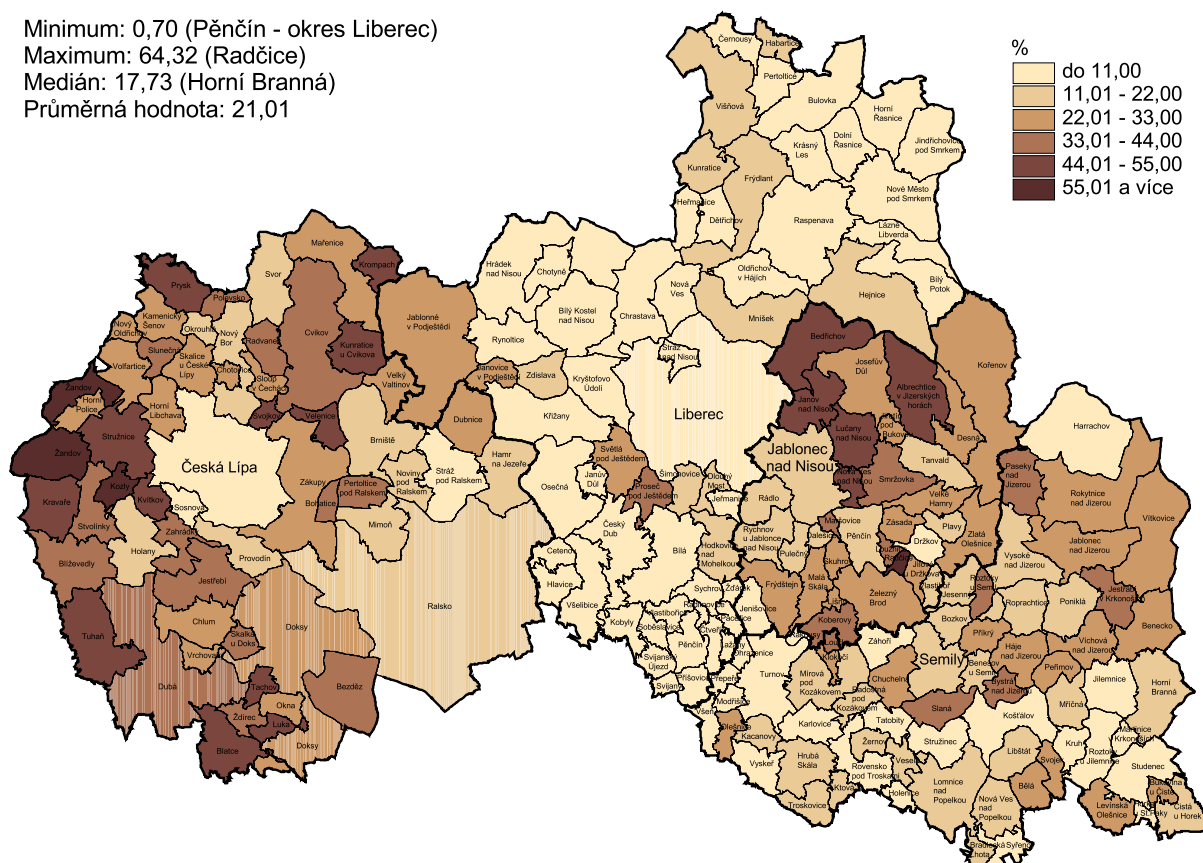
Podíl neplodné půdy na ostatní ploše v roce 2005

Minimum: 0,70 (Pěnčín - okres Liberec)

Maximum: 64,32 (Radčice)

Medián: 17,73 (Horní Branná)

Průměrná hodnota: 21,01

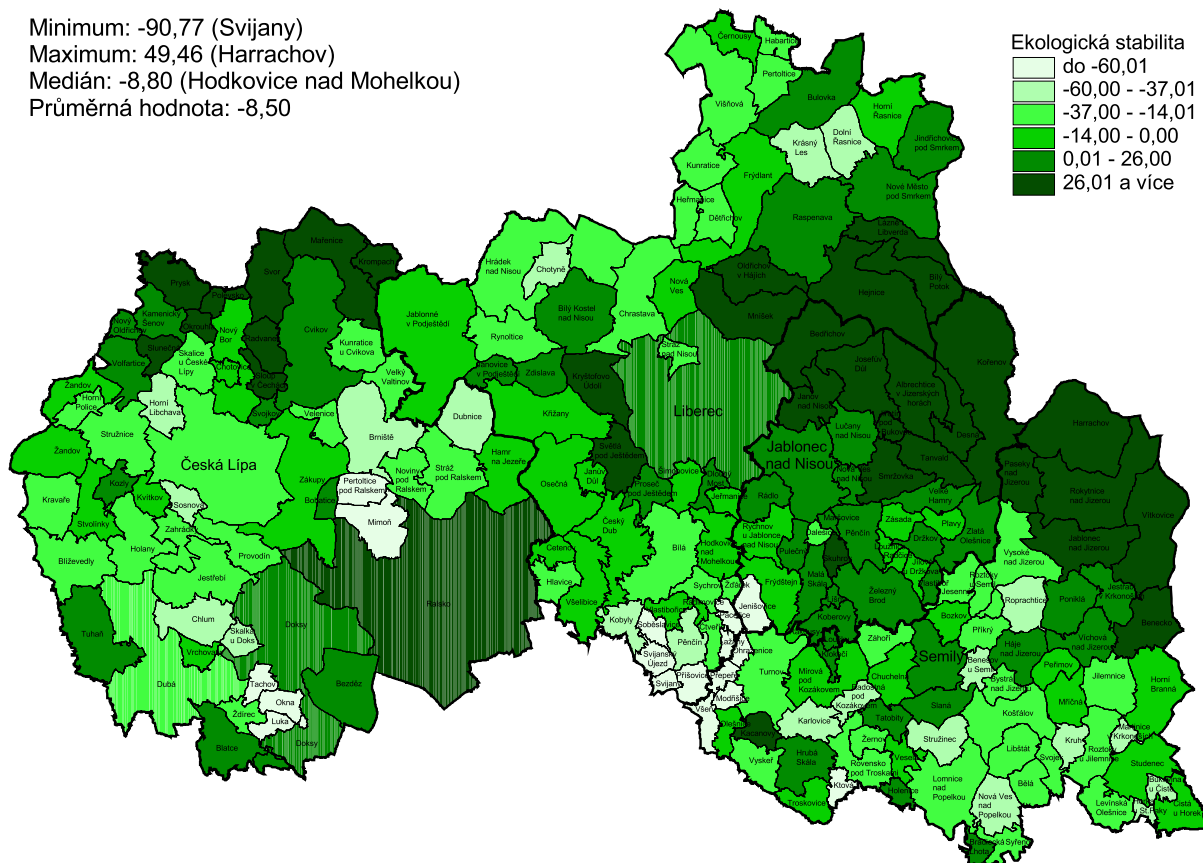
Ekologická stabilita krajiny v roce 2005

Minimum: -90,77 (Svijany)

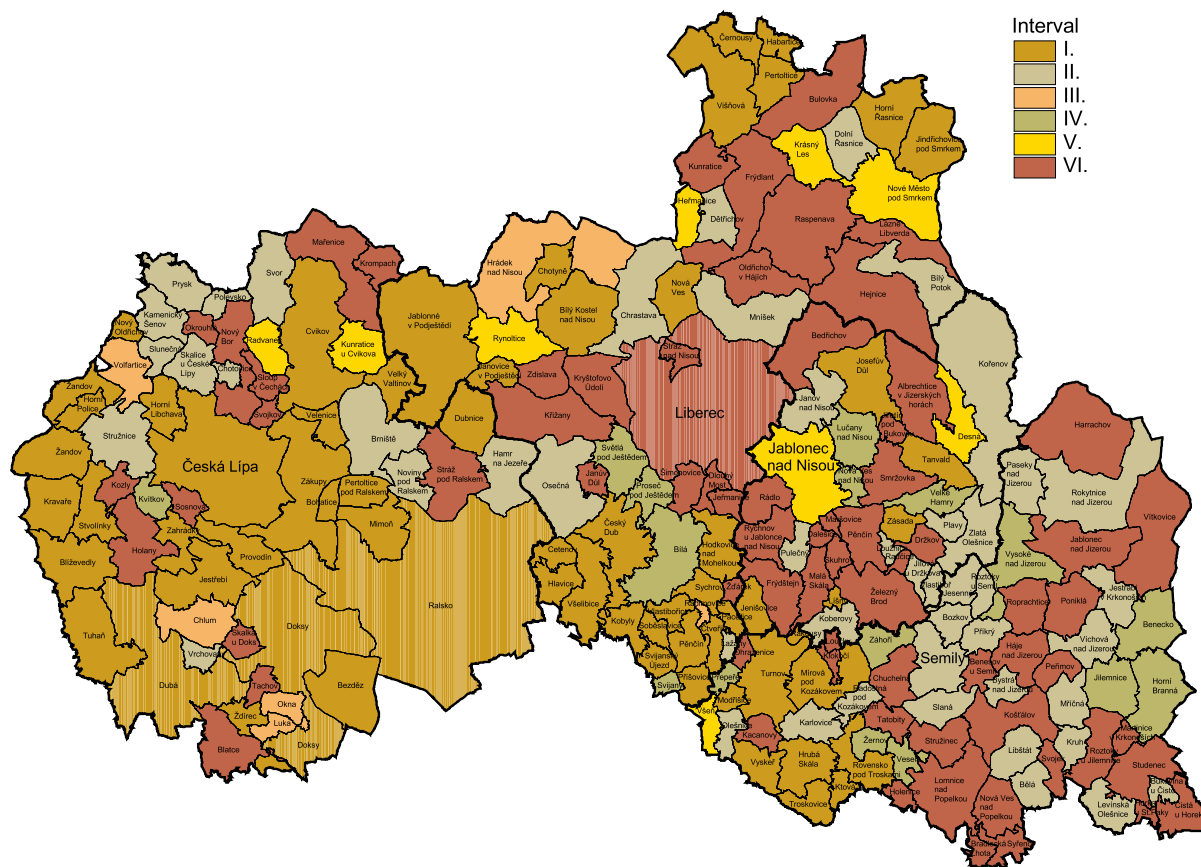
Maximum: 49,46 (Harrachov)

Medián: -8,80 (Hodkovice nad Mohelkou)

Průměrná hodnota: -8,50

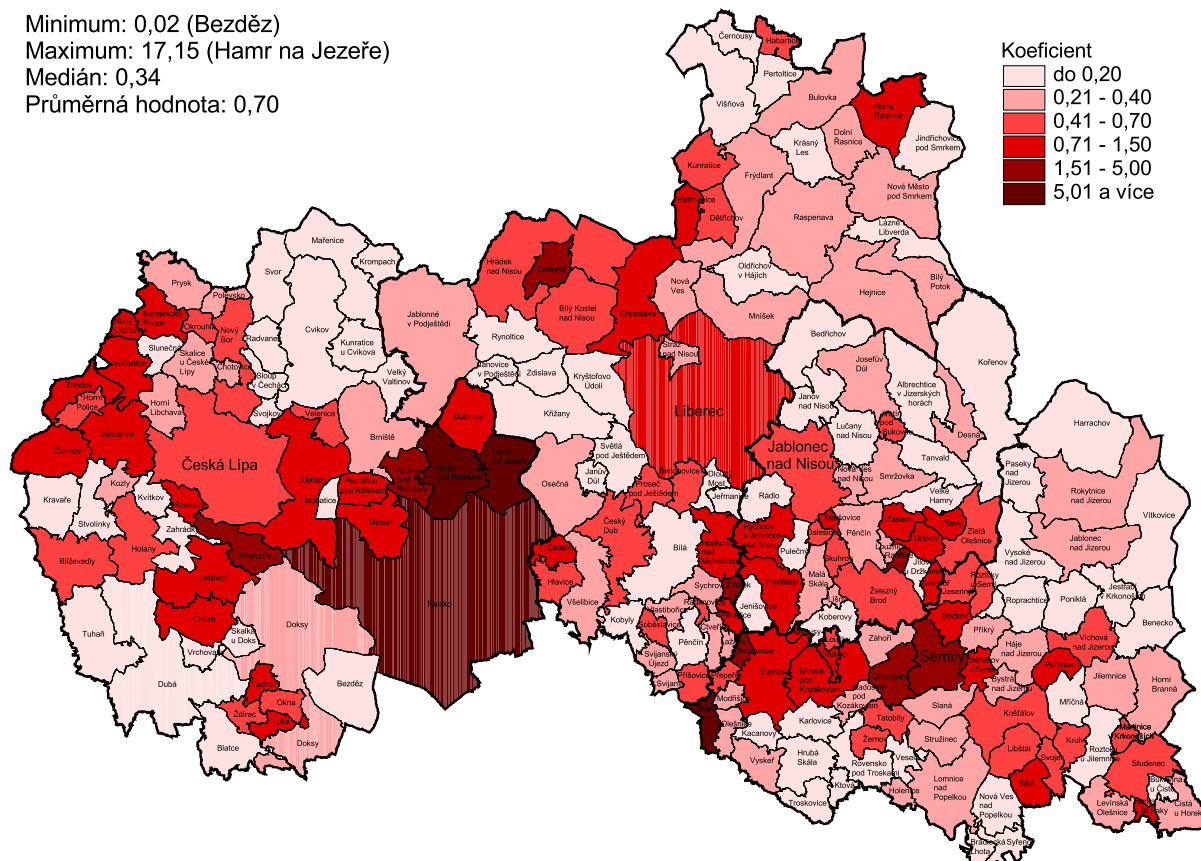

Změna výměry ploch s převážně pozitivním a převážně negativním vlivem na životní prostředí v letech 1994 - 2005

Koeficient proměny využití půdy v letech 1994 - 2005

Minimum: 0,02 (Bezděž)
 Maximum: 17,15 (Hamr na Jezeře)
 Medián: 0,34
 Průměrná hodnota: 0,70

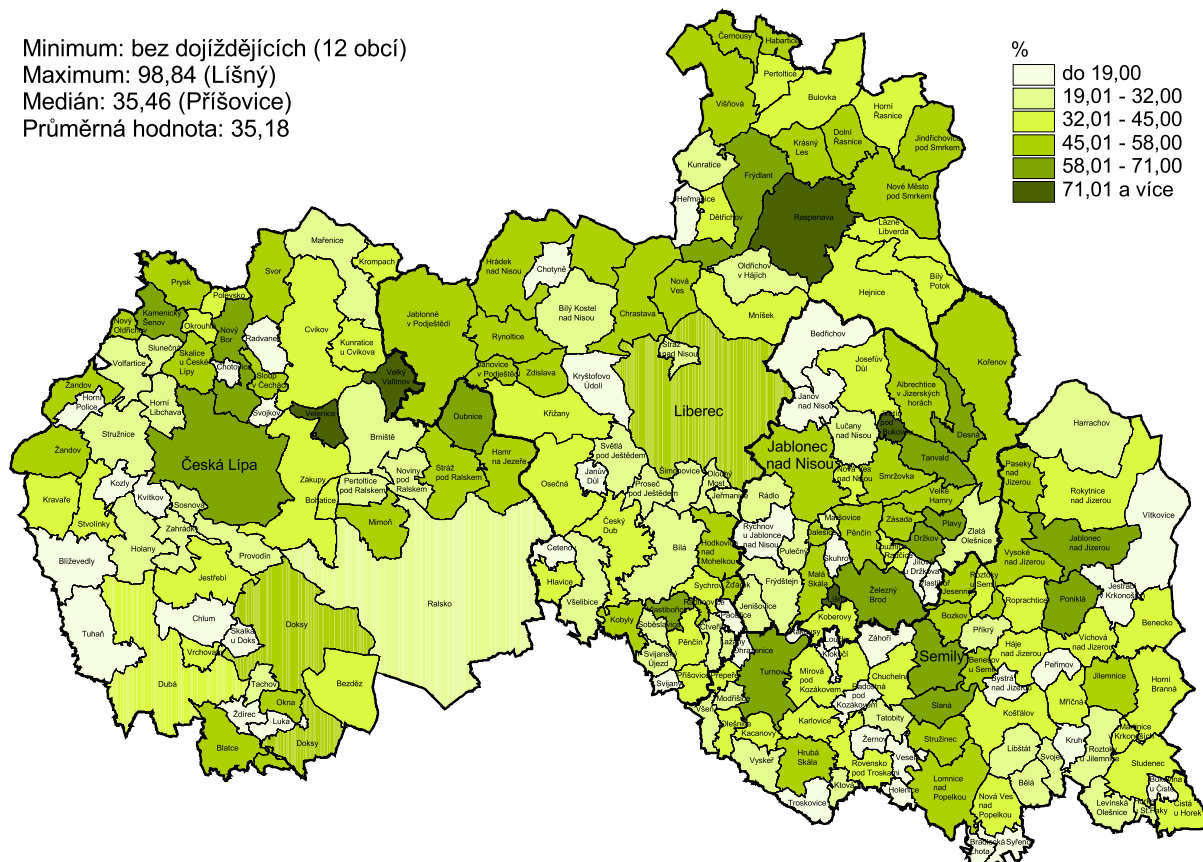
Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu - vlak nebo autobus na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001

Minimum: bez dojíždějících (12 obcí)

Maximum: 98,84 (Lišný)

Medián: 35,46 (Příšovice)

Průměrná hodnota: 35,18

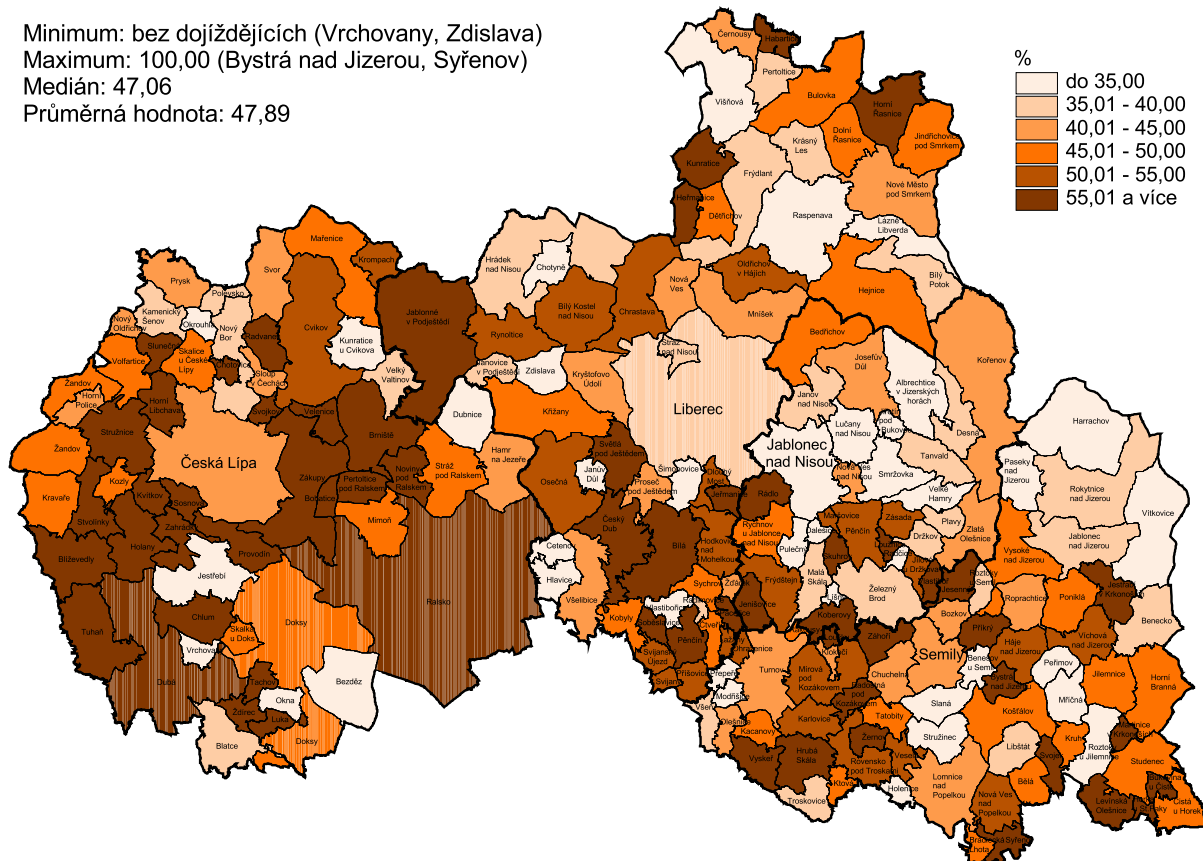
Podíl dojíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu - automobil na celkovém počtu dojíždějících k 1. 3. 2001

Minimum: bez dojíždějících (Vrchovany, Zdislava)

Maximum: 100,00 (Bystrá nad Jizerou, Syřenov)

Medián: 47,06

Průměrná hodnota: 47,89

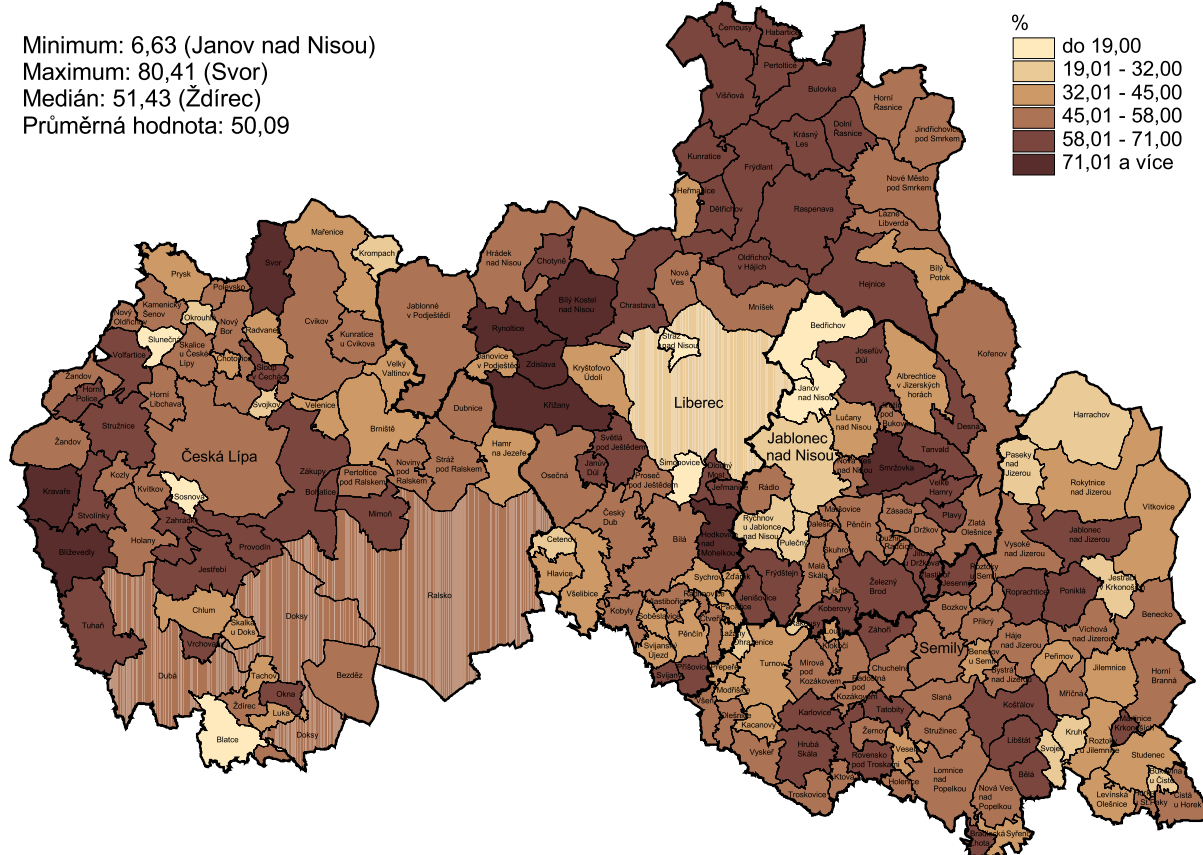
Podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání veřejnou dopravu - vlak nebo autobus na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001

Minimum: 6,63 (Janov nad Nisou)

Maximum: 80,41 (Svor)

Medián: 51,43 (Ždírec)

Průměrná hodnota: 50,09

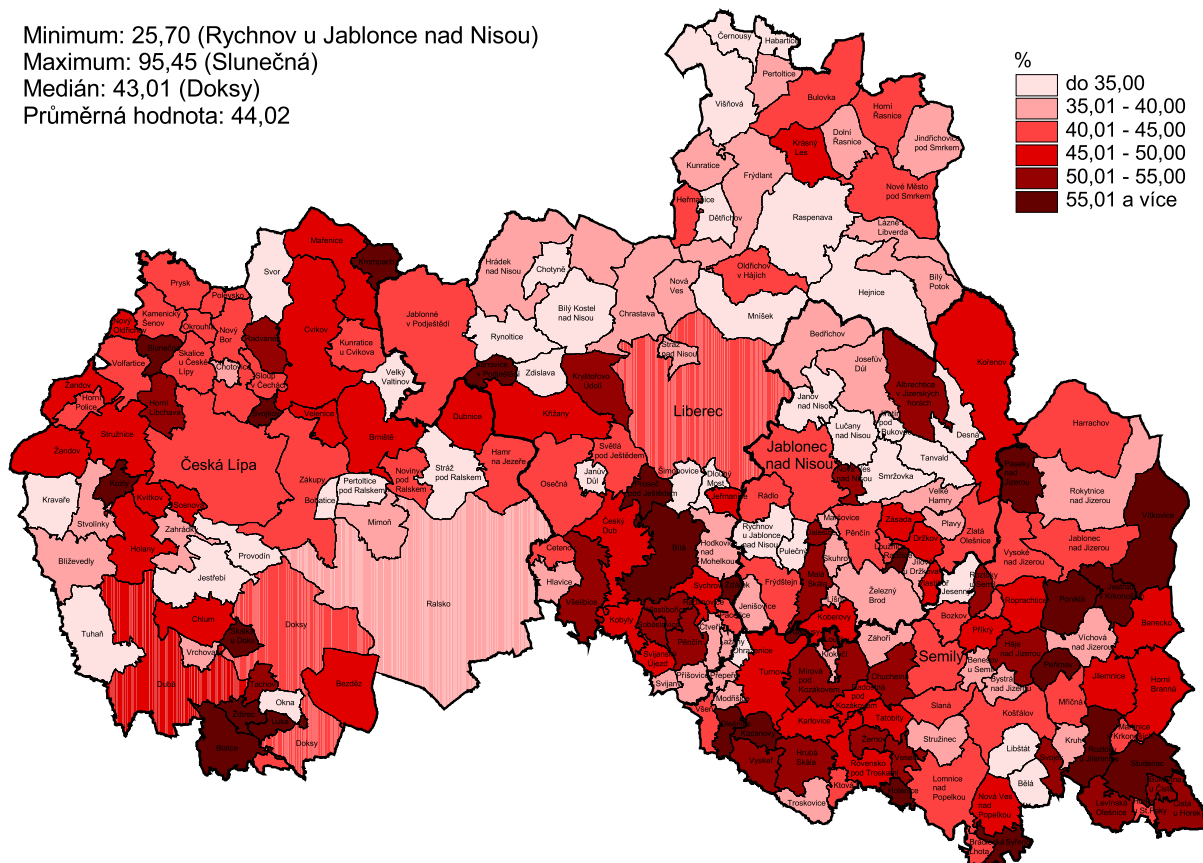
Podíl vyjíždějících využívajících k cestě do zaměstnání individuální dopravu - automobil na celkovém počtu vyjíždějících k 1. 3. 2001

Minimum: 25,70 (Rychnov u Jablonce nad Nisou)

Maximum: 95,45 (Slunečná)

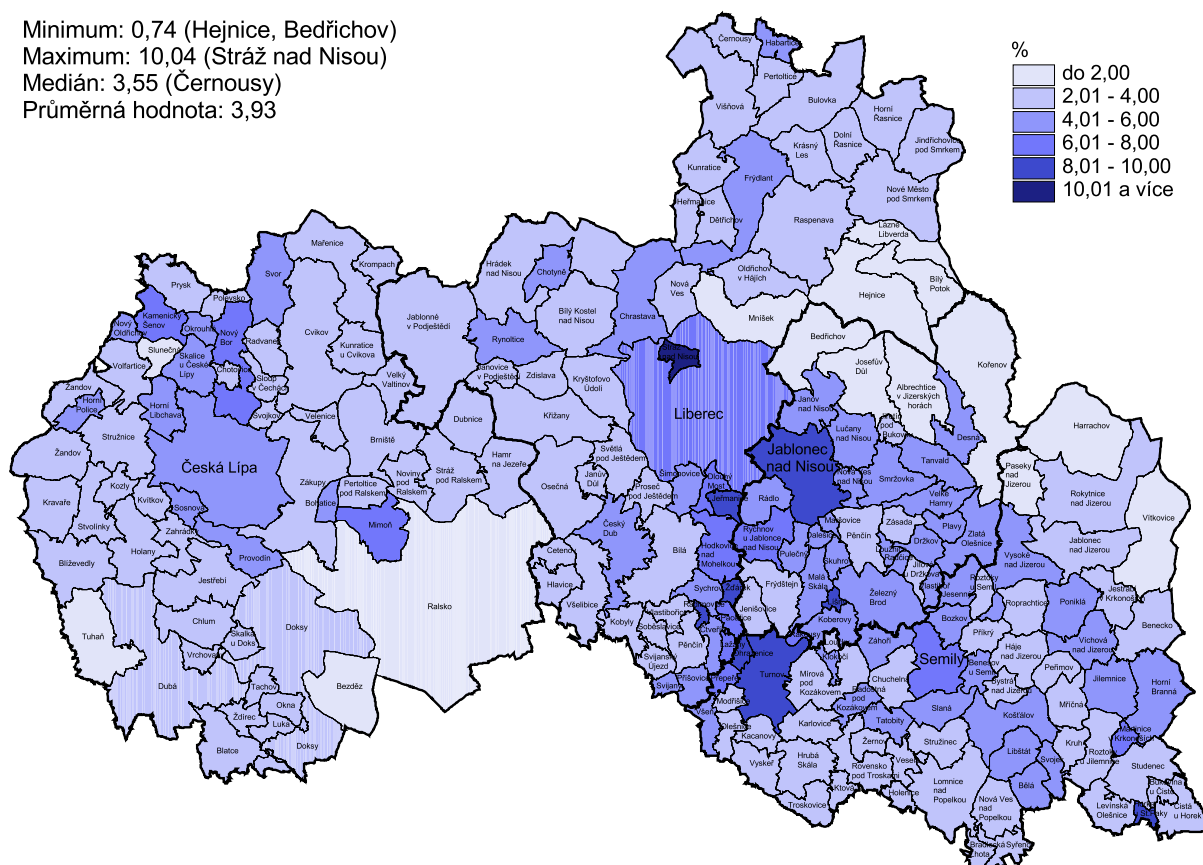
Medián: 43,01 (Doksy)

Průměrná hodnota: 44,02

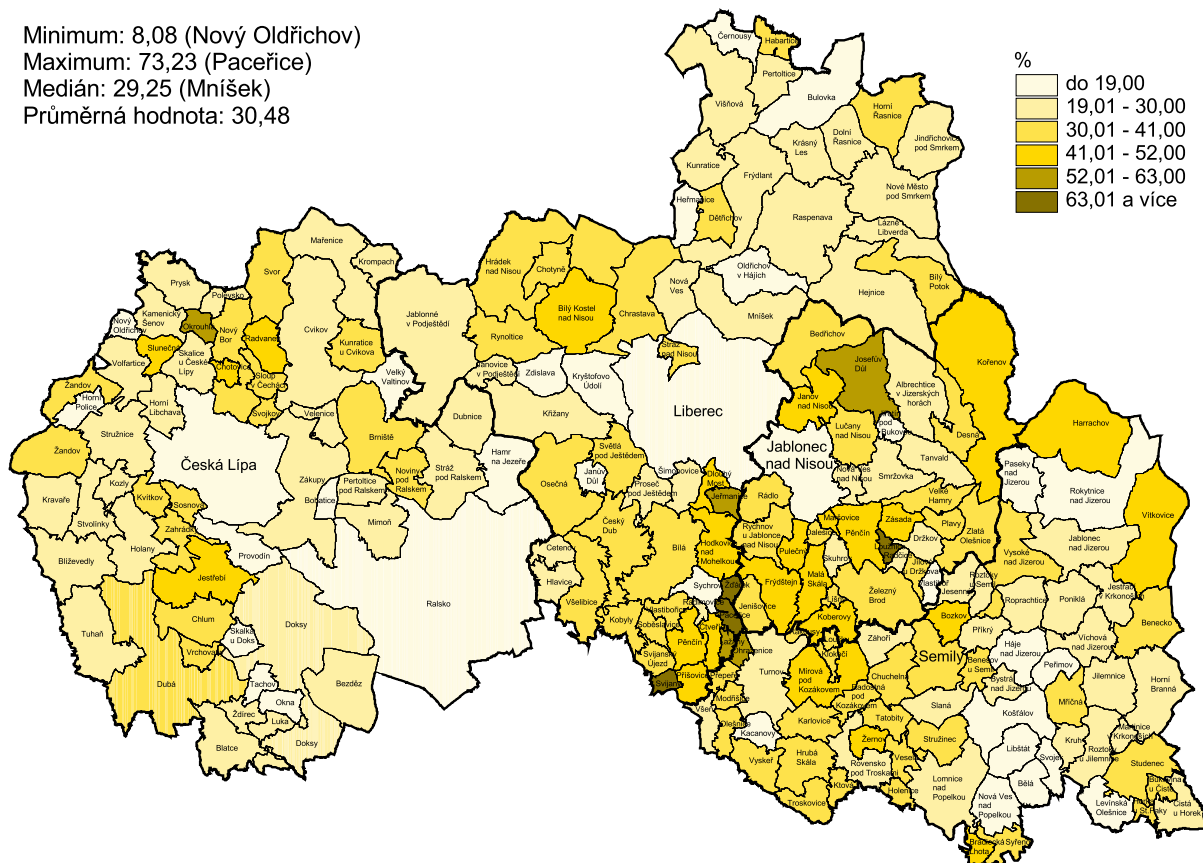
Podíl dopravních ploch na celkové rozloze v roce 2005

Minimum: 0,74 (Hejnice, Bedřichov)
 Maximum: 10,04 (Stráž nad Nisou)
 Medián: 3,55 (Černousy)
 Průměrná hodnota: 3,93

Podíl silnic z dopravních ploch v roce 2005

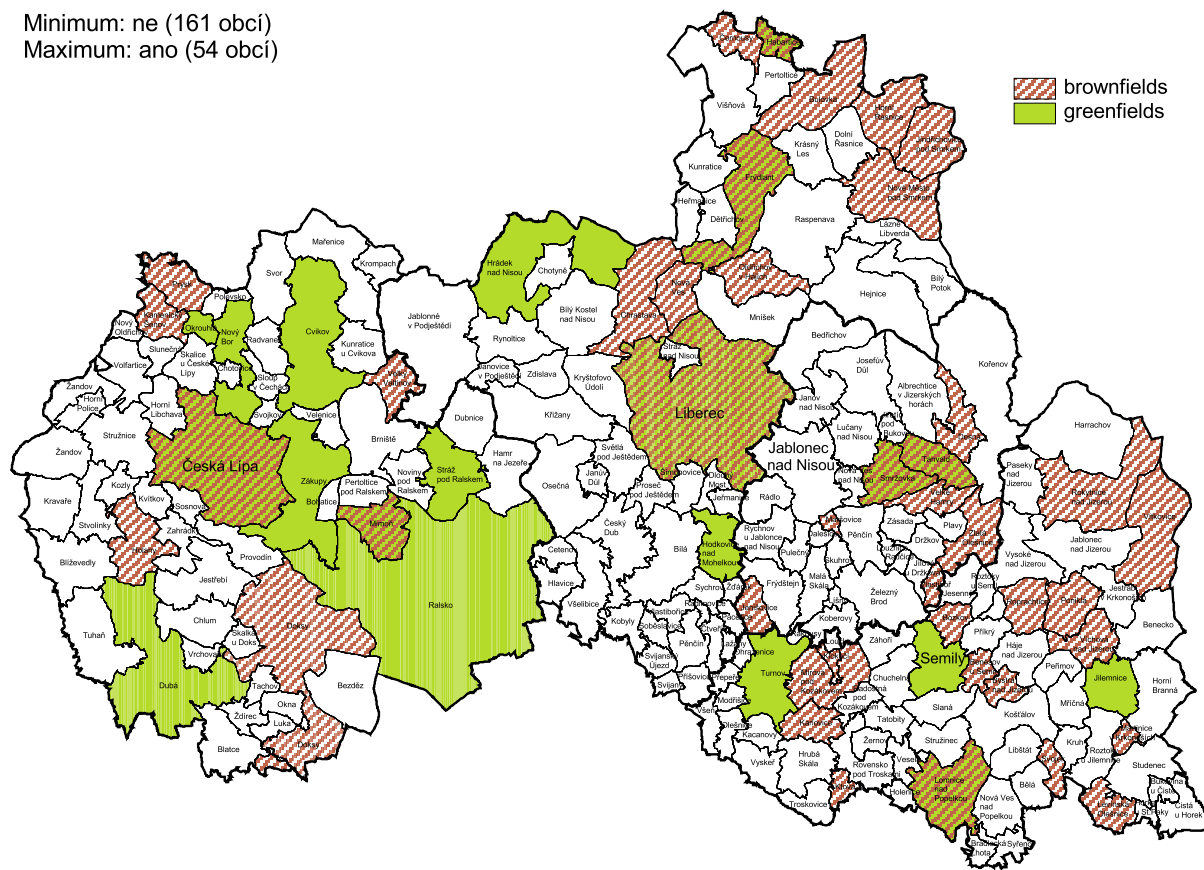
Minimum: 8,08 (Nový Oldřichov)
 Maximum: 73,23 (Paceřice)
 Medián: 29,25 (Mníšek)
 Průměrná hodnota: 30,48

Investiční příležitosti - brownfields, průmyslové zóny - greenfields

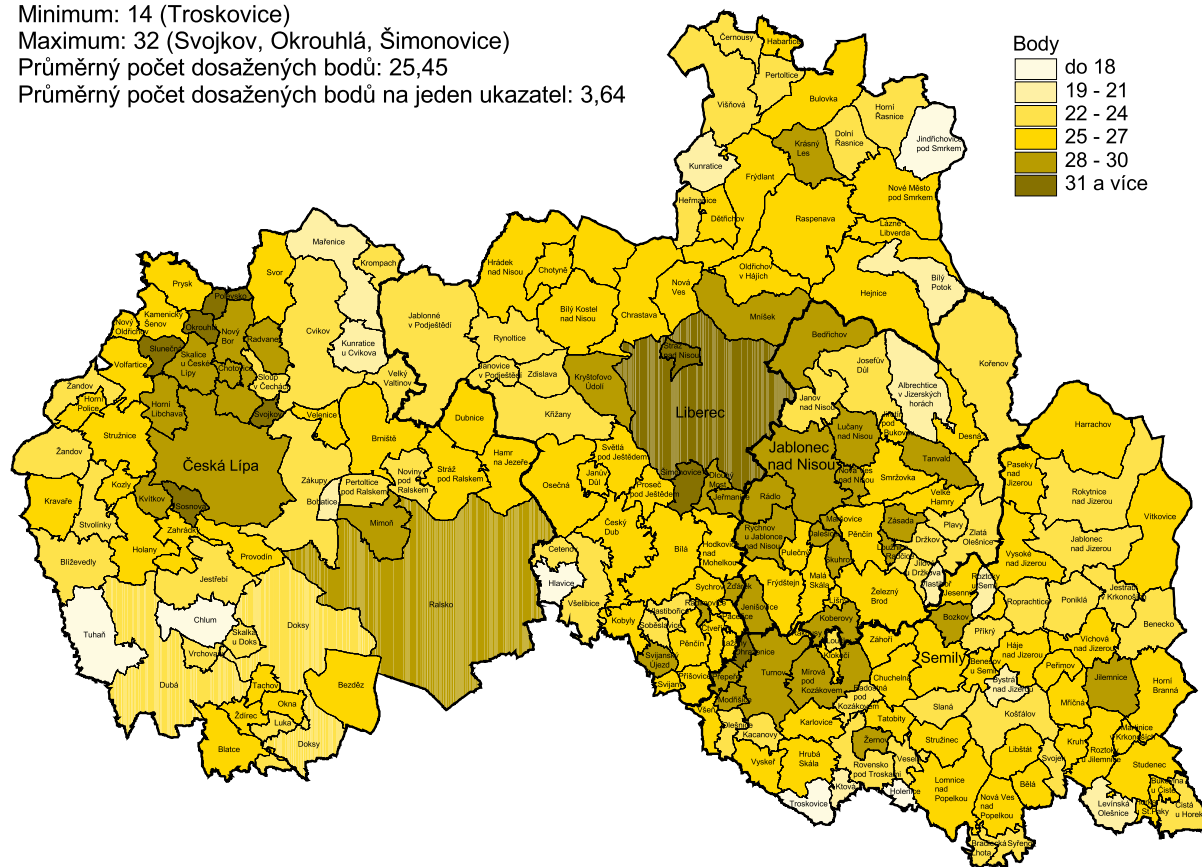
Minimum: ne (161 obcí)

Maximum: ano (54 obcí)

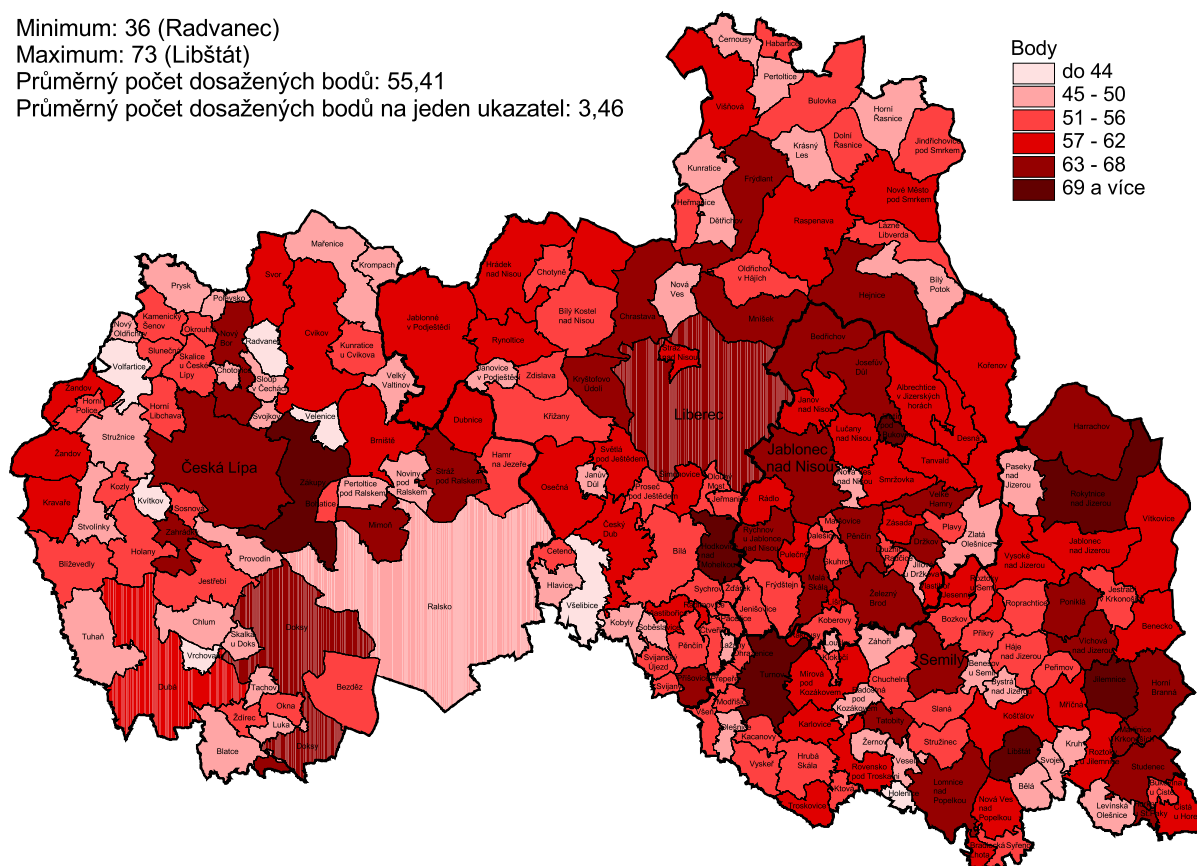
Souhrnné hodnocení - oblast demografická

Minimum: 14 (Troskovice)
 Maximum: 32 (Svojkov, Okrouhlá, Šimonovice)
 Průměrný počet dosažených bodů: 25,45
 Průměrný počet dosažených bodů na jeden ukazatel: 3,64

Souhrnné hodnocení - oblast sociální

Minimum: 36 (Radvanec)
 Maximum: 73 (Libštát)
 Průměrný počet dosažených bodů: 55,41
 Průměrný počet dosažených bodů na jeden ukazatel: 3,46

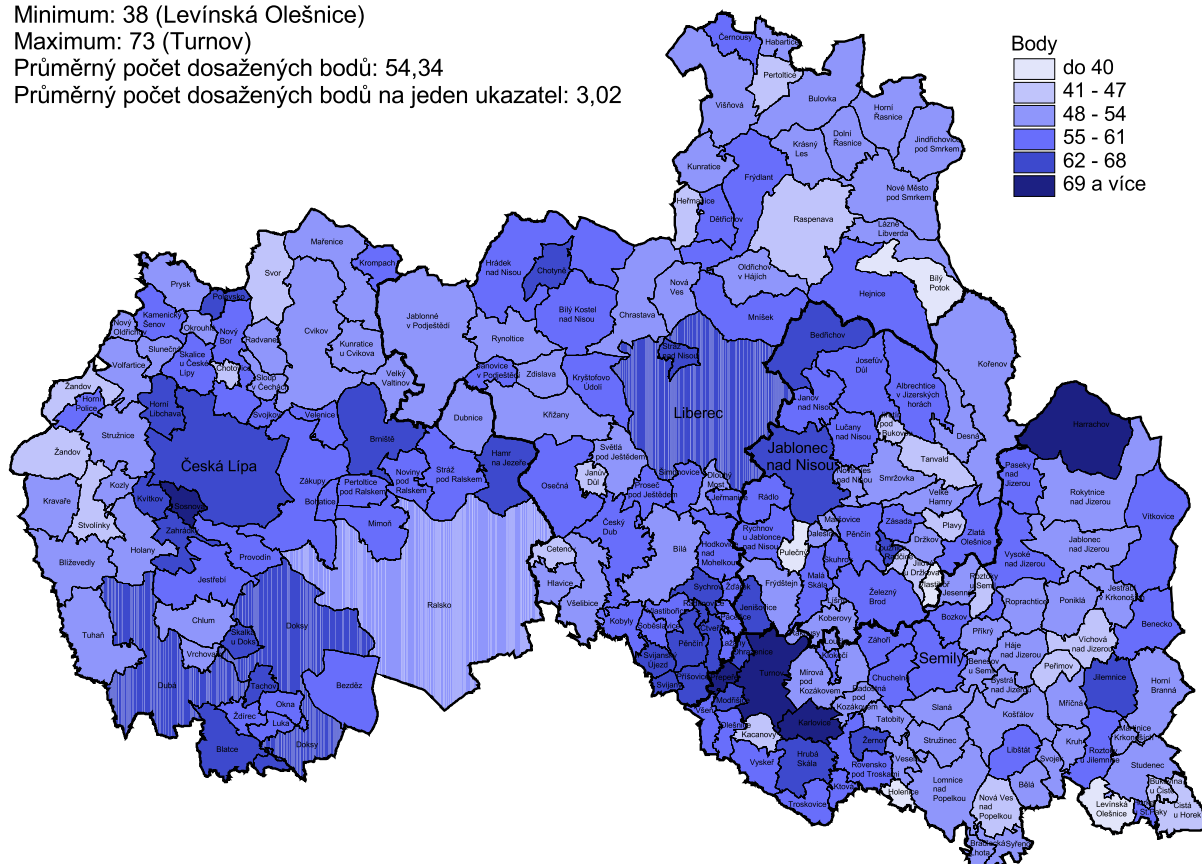
Souhrnné hodnocení - oblast ekonomická

Minimum: 38 (Levínská Olešnice)

Maximum: 73 (Turnov)

Průměrný počet dosažených bodů: 54,34

Průměrný počet dosažených bodů na jeden ukazatel: 3,02

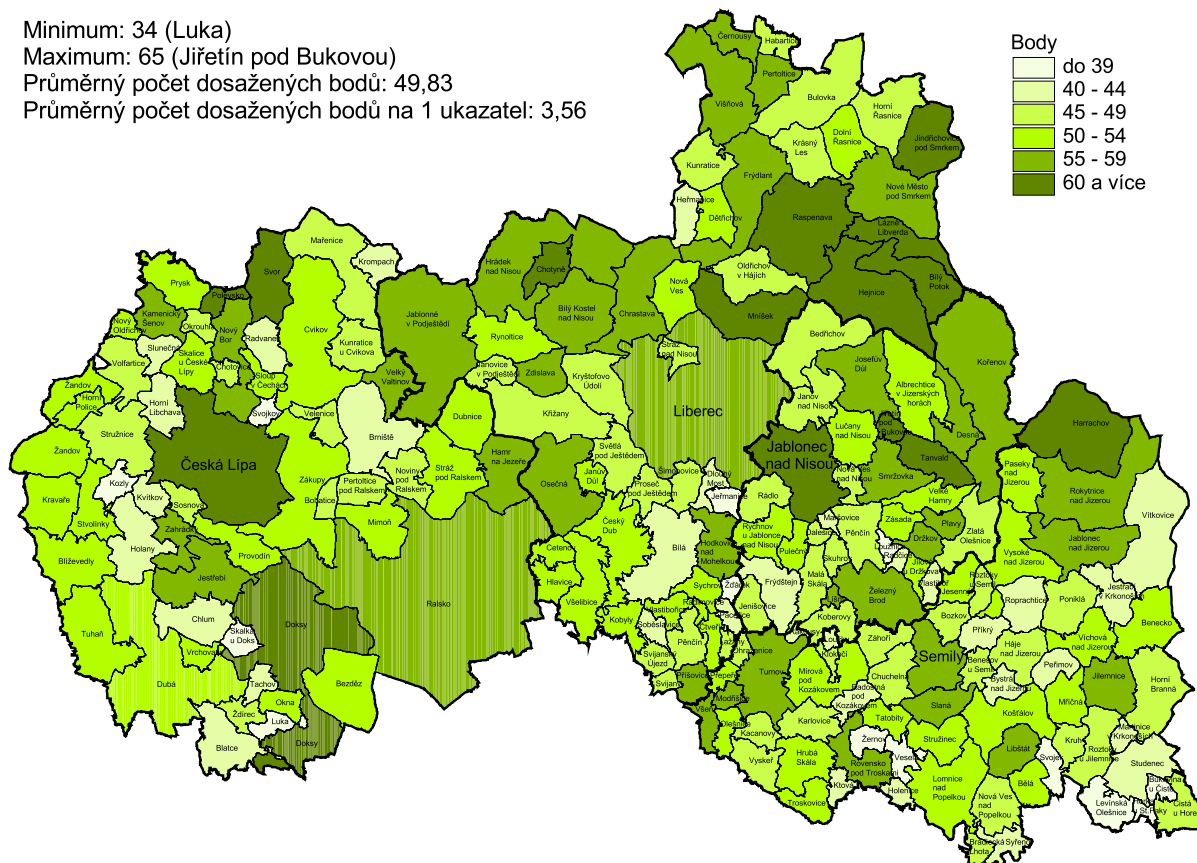
Souhrnné hodnocení – oblast životního prostředí

Minimum: 34 (Luka)

Maximum: 65 (Jiřetín pod Bukovou)

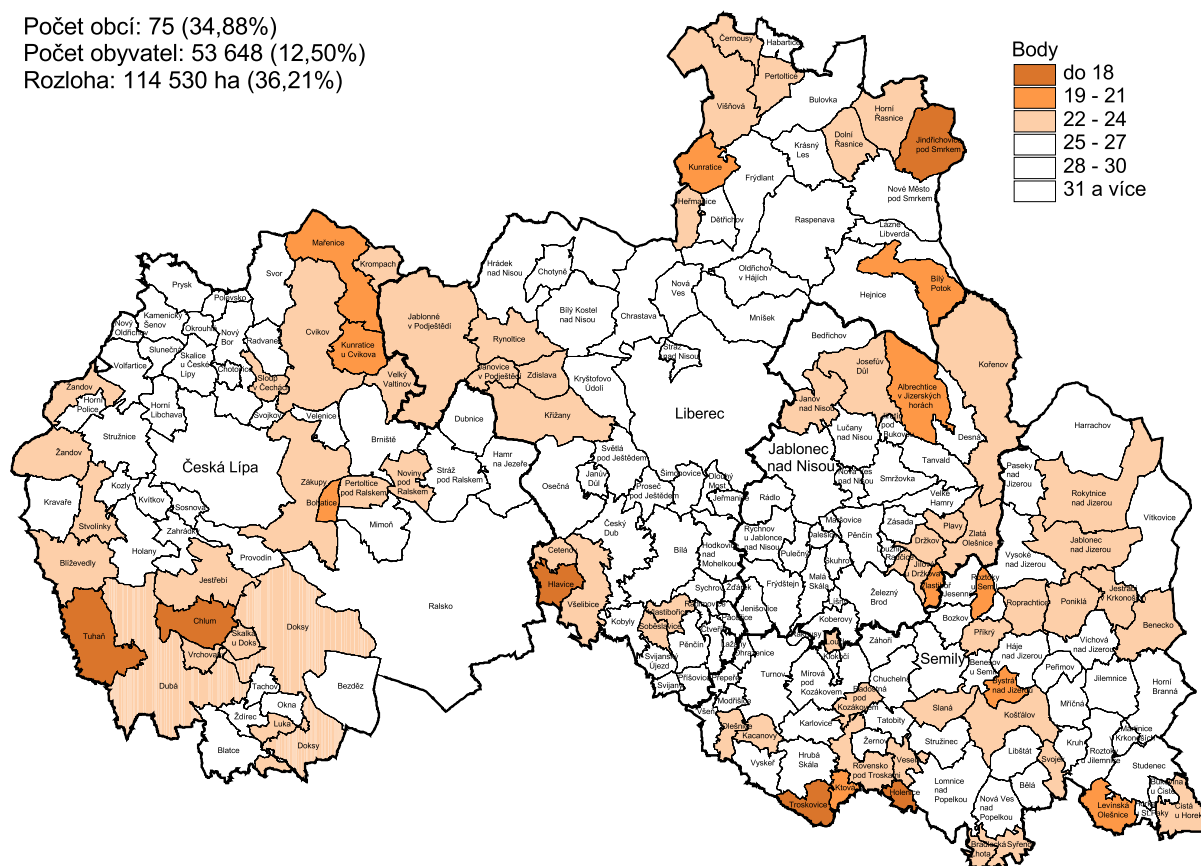
Průměrný počet dosažených bodů: 49,83

Průměrný počet dosažených bodů na 1 ukazatel: 3,56

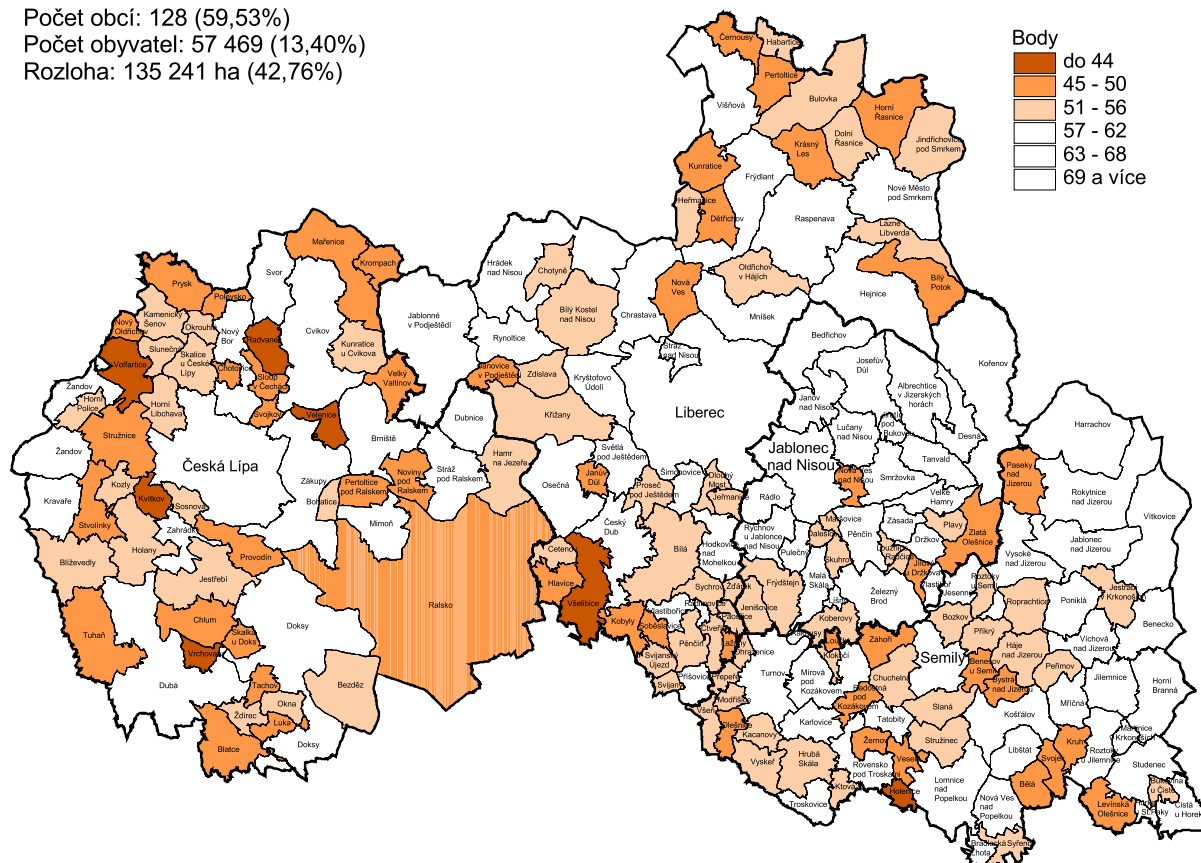
Vymezení problémových oblastí z hlediska demografického vývoje

Počet obcí: 75 (34,88%)
Počet obyvatel: 53 648 (12,50%)
Rozloha: 114 530 ha (36,21%)

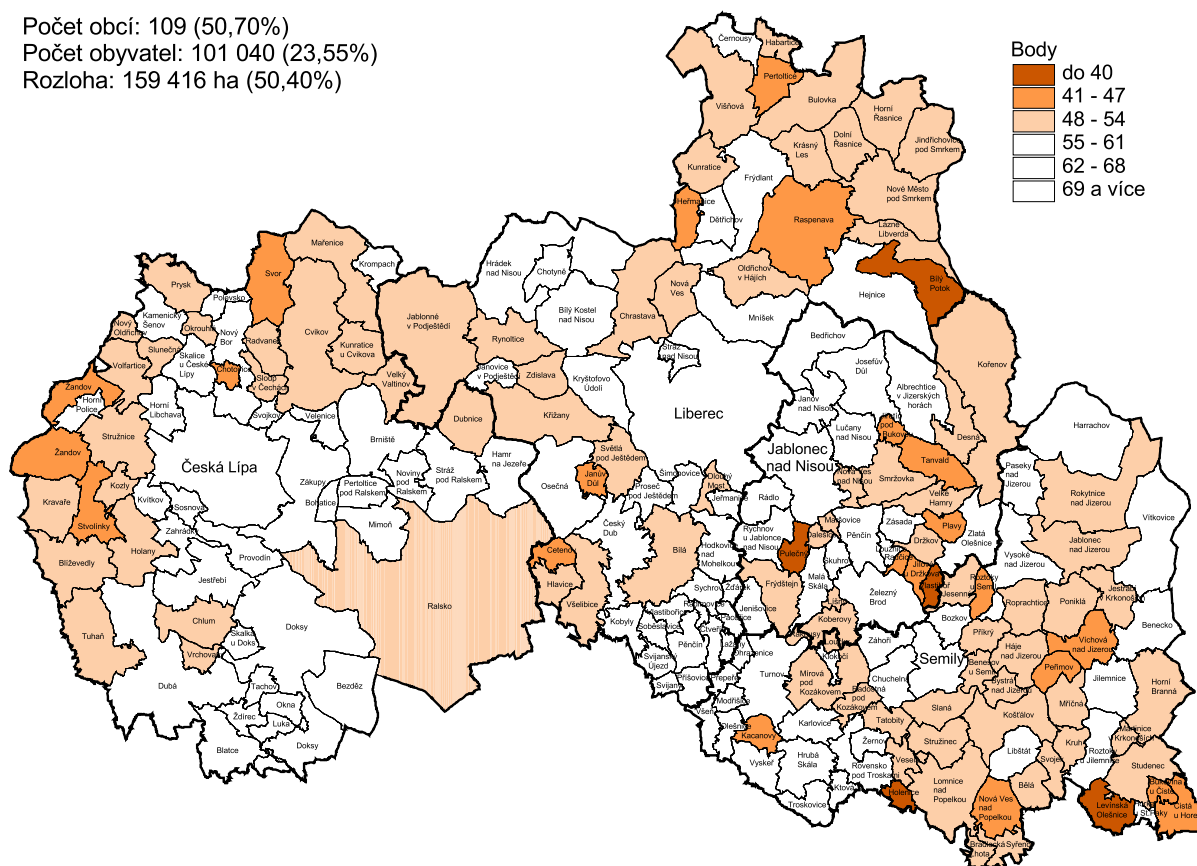
Vymezení problémových oblastí z hlediska sociálního vývoje

Počet obcí: 128 (59,53%)
Počet obyvatel: 57 469 (13,40%)
Rozloha: 135 241 ha (42,76%)

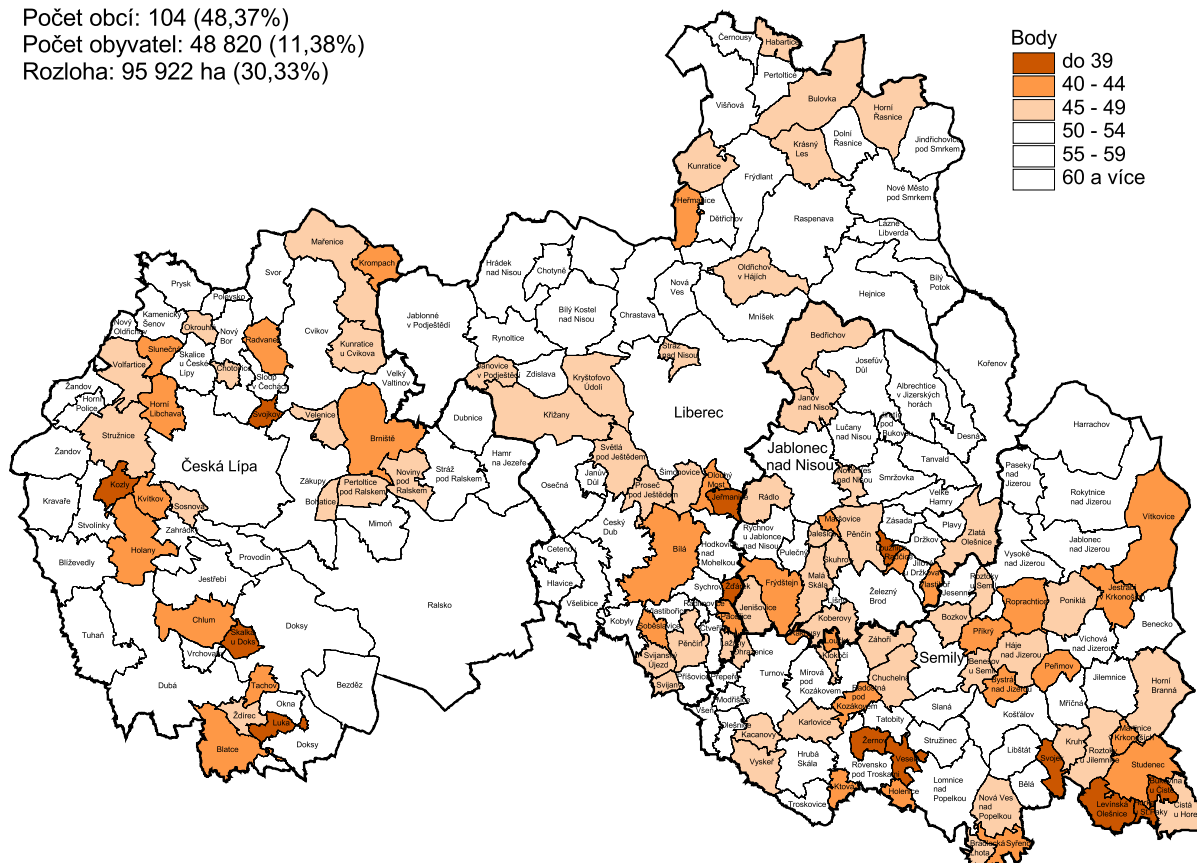
Vymezení problémových oblastí z hlediska ekonomického vývoje

Počet obcí: 109 (50,70%)
 Počet obyvatel: 101 040 (23,55%)
 Rozloha: 159 416 ha (50,40%)

Vymezení problémových oblastí z hlediska vývoje v oblasti životního prostředí

Počet obcí: 104 (48,37%)
 Počet obyvatel: 48 820 (11,38%)
 Rozloha: 95 922 ha (30,33%)

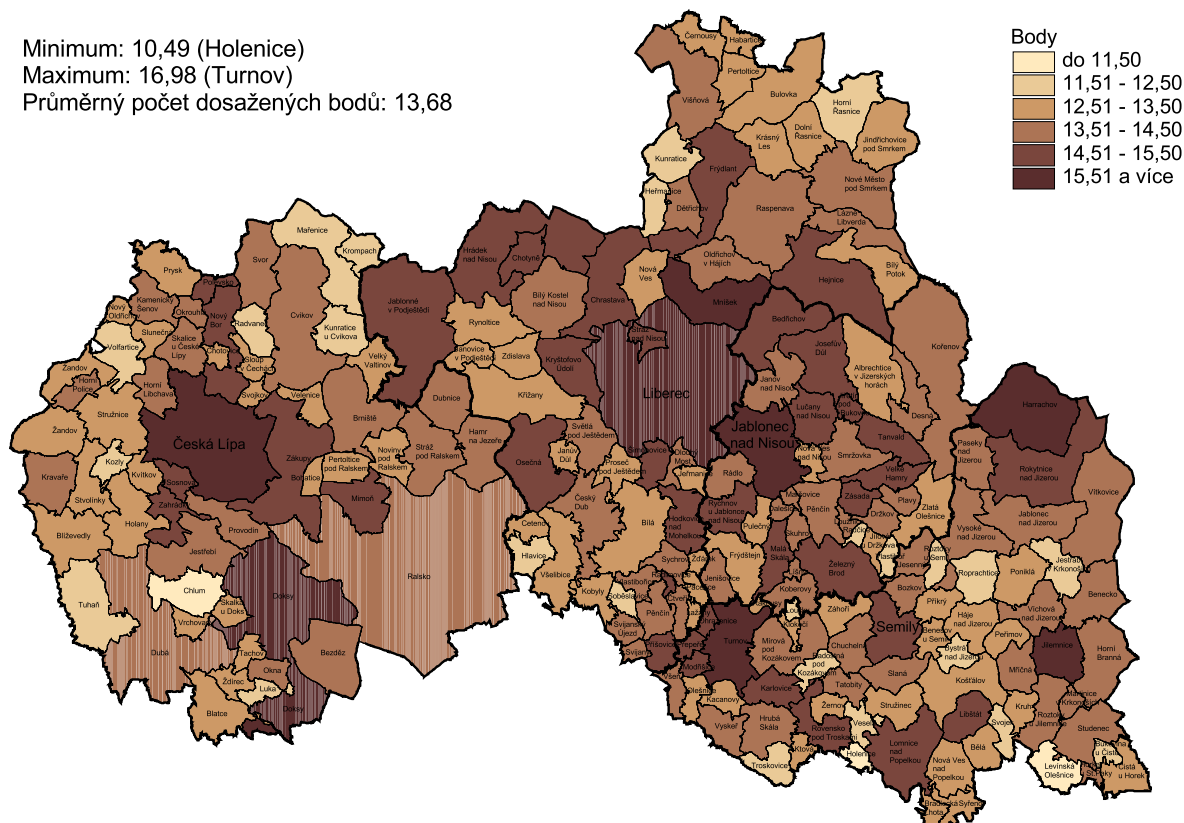

Souhrnné hodnocení z hlediska regionálních rozdílů

Minimum: 10,49 (Holenice)

Maximum: 16,98 (Turnov)

Průměrný počet dosažených bodů: 13,68

Vymezení problémových oblastí z hlediska regionálních rozdílů

Počet obcí: 99 (46,05%)

Počet obyvatel: 36 678 (8,55%)

Rozloha: 97 004 ha (30,67%)

